

TOREK, 15. DECEMBER 2009

PRESEDSTVO: GOSPOD BUZEK

predsednik

1. Otvoritev seje

(Seja se je začela ob 9.05)

2. Sporočilo predsedujočega

Predsednik. – Najprej bi rad prebral pomembno informacijo. Dne 2. decembra sem prejel sporočilo Komisije, naslovljeno na Evropski parlament in Svet, o posledicah začetka veljavnosti Lizbonske pogodbe na medinstitucionalne postopke odločanja, ki so v teku. Na podlagi tega sporočila Parlament kot institucija meni, da so bili Parlamentu ponovno predloženi vsi predlogi, naštet v sporočilu, za katere mu je Lizbonska pogodba dodelila pristojnost. Parlament je opazil tudi dejstvo, da je Evropska komisija na podlagi sporočila umaknila nekatere predloge.

Glede zakonodajnih predlogov, ki so bili na dan 1. decembra 2009, to je na datum, ko je začela veljati Lizbonska pogodba, še v teku, je predsednik Komisije povabil parlamentarne odbore, ki so jim bili predlogi, kot je zabeleženo v zapisnikih delnih zasedanj, že predloženi v tekočem zakonodajnem obdobju, naj preverijo pravne podlage in postopkovne spremembe, ki jih je predlagala Komisija, skupaj z vsemi drugimi spremembami, ki jih je treba opraviti glede na določbe Lizbonske pogodbe, in se odločijo, ali nameravajo stališča, ki so bila že sprejeta na podlagi posvetovalnega postopka, razglasiti za prvo obravnavo rednega zakonodajnega postopka ali odločiti, da pomenijo odobritev.

Razume se, da si Parlament v vseh primerih pridržuje pravico, da zahteva od Komisije, da predloži nov predlog. Za predloge, o katerih pred začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe ni bilo posvetovanja s Parlamentom, naj Komisija posreduje nove predloge v okviru rednega zakonodajnega postopka ali drugega ustreznega postopka.

Gre za sporočilo o zakonodajnih dejavnostih v bližnji prihodnosti, sporočilo o vzajemnih odnosih med Evropsko komisijo in Evropskim parlamentom v zakonodajnem postopku. Kot veste, smo v prehodnem obdobju in se pomikamo od Pogodbe iz Nice k Lizbonski pogodbi, hkrati pa začenjamo novo parlamentarno obdobje. Nova Komisija še vedno ni bila imenovana. Vse to zahteva precej naporno delo, ki ga morata v skladu z zakonom izpeljati Komisija in Parlament in to je predmet tega sporočila.

3. Nadaljnje obravnavanje stališč in resolucij Parlamenta: glej zapisnik

4. Vprašanja za ustni odgovor (predložitev): glej zapisnik

5. Predložitev dokumentov: glej zapisnik

6. Razprave o primerih kršitev človekovih pravic, demokracije in načela pravne države (razglasitev vloženih predlogov resolucij): glej zapisnik

7. Predlog splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2010, kakor ga je spremenil Svet (vsi oddelki) - Predlog spremembe proračuna št. 10/2009 Evropske unije za proračunsko leto 2009, oddelek III – Komisija - Uporaba instrumenta prilagodljivosti - Sprememba k večletnemu finančnemu okviru 2007–2013: financiranje energetskih projektov v okviru evropskega načrta za oživitev gospodarstva (razprava)

Predsednik. – Naslednja točka je skupna razprava o naslednjem:

- poročilo (A7-0083/2009) gospoda Surjána in gospoda Maňka v imenu Odbora za proračun o predlogu splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2010, kakor ga je spremenil Svet (vsi oddelki) (11902/2009 – C7-0127/2009 – 2009/2002(BUD)) ter pisnih predlogih sprememb št. 1/2010 (SEC(2009)1133 – 14272/2009 – C7-0215/2009), 2/2010 (SEC(2009)1462 – 16328/2009 – C7-0292/2009) in 3/2010 (SEC(2009)1635 – 16731/2009 – C7-0304/2009) k predlogu splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2010,

- poročilo (A7-0081/2009) gospe Haug v imenu Odbora za proračun o predlogu spremembe proračuna št. 10/2009 Evropske unije za proračunsko leto 2009, oddelek III – Komisija (16327/2009 – C7-0288/2009 – 2009/2185(BUD)),

- poročilo (A7-0080/2009) gospoda Bögeja v imenu Odbora za proračun o uporabi instrumenta prilagodljivosti: v skladu s točko 27 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 17. maja 2006 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini in dobrem finančnem poslovanju (2009/2207(BUD)),

- poročilo (A7-0085/2009) gospoda Bögeja v imenu Odbora za proračun o finančnem okviru 2007–2013: Evropski načrt za oživitev gospodarstva, druga revizija (sprememba Medinstitucionalnega sporazuma z dne 17. maja 2006 o proračunski disciplini in dobrem finančnem poslovanju) (KOM(2009)0662 – C7-0305/2009 – 2009/2211(ACI)).

László Surján, poročevalec. – (HU) Hvala za besedo, gospod predsednik. Minister, komisar, gospe in gospodje, takoj na začetku te razprave o proračunu moram povedati, da mi ni do tega, da bi povzročal spore, ampak bi izrazil zahvalo. Rad bi se zahvalil Svetu in Komisiji za plodno sodelovanje, ki nam je omogočilo, da smo končno dosegli sporazum in zdaj temu Parlamentu predložili (v nekem smislu) skupen predlog. Vendar moram to zahvalo razširiti tudi na različne skupine v Parlamentu, kajti, če te skupine ne bi bile sposobne sodelovati in skupno zastopati vrednot, ki so pomembne za Parlament in evropske državljane, sploh ne bi bilo mogoče pripraviti proračuna.

Pred letom dni so mi zaupali nalogo poročevalca za proračun za leto 2010. Takoj smo začeli z oblikovanjem političnih pričakovanj in smernic Parlamenta. Parlament je o teh zadevah razpravljal letos spomladi. Izredno pomembno je bilo, če gledamo tudi naprej v prihodnost, da je bila sprejeta odločitev, iz katere je mogoče potegniti nauke, kajti naša razprava je potekala nekaj mesecev pred predhodnim predlogom proračuna. Z drugimi besedami, Komisija EU je poznala mnenje Parlamenta in ga je tudi več ali manj upoštevala, ko je pripravljala predhodni proračun.

Mislim, da bi morali tudi v naslednjih letih sprejeti enako časovno usklajenost. Kaj smo hoteli doseči? Vedeli smo, da je evropsko gospodarstvo v krizi. Menili smo, kot menimo še vedno, da bi moral imeti ta proračun odločilno vlogo pri upravljanju krize. Razpravljali smo o tej točki s Svetom, ker menimo, da bi bila rešitev krize očitno tudi v tem, da bi manj porabili za Evropo. To ni rešitev, vendar lahko v teh razmerah pomaga. Če bi pametno porabili denar in bi zelo pazili na dobro uporabo sredstev, potem se morda proračun EU ne bi zdel več toliko breme kot del rešitve za krizo. V tem smislu smo hoteli povečati konkurenčnost s programi za raziskave in razvoj kot enim od sredstev za doseganje tega cilja. Želeli smo postaviti tudi temelje in prispevati k skupni energetske politiki.

V te namene je dodeljenih več kot 11 milijard EUR. Hoteli smo spodbuditi gospodarstvo, v glavnem prek kohezijske politike. Ta instrument je vreden 36 milijard EUR. Med letom je postalo jasno, da obstajajo resni problemi, ki niso posledica splošne gospodarske krize, na primer v sektorju mleka. Vendar se je Parlamentu zdelo potrebno, da se je zavzel za kmete, kar je povzročilo oblikovanje mlečnega sklada v višini 300 milijonov EUR, ki kljub temu, da ni stalen sklad, še vedno pomeni povečanje za 300 milijonov EUR. S skupnimi razpoložljivimi sredstvi v višini približno 750 milijonov EUR je mogoče dati sektorju mleka več pomoči. Vendar bi Parlament rad poudaril tudi to, da je v sektorju mleka zdaj potreben popoln pregled problemov in prestrukturiranje.

Hkrati se moramo soočiti tudi z dejstvom, da nimamo dovolj manevrskega prostora. Nekateri razdelki nimajo nobene razlike, zaradi česar je nujen vmesni pregled večletnega finančnega okvira. Za to obstaja ogromna potreba, vendar je tudi izredno nujno, da države članice ta sredstva, ki jih imajo na voljo, uporabijo bolj ciljno usmerjeno in razumno, da bodo spodbudile rast. Samo tako bomo sposobni evropske državljane in davkoplačevalce pogledati naravnost v oči, saj pri tem, ko se trudimo, da bi EU poslovala bolj učinkovito in uspešno, trošimo njihov denar.

Vladimír Maňka, *poročevalec*. – (SK) Gospod predsednik, komisar, državni sekretar, gospe in gospodje, danes mi ni treba skrbeti, da ne bi pozabil omeniti česa pomembnega iz svojega poročila. O vsem, kar smo s kolegi in sodelavci vse leto pripravljali, so že dovolj razpravljali v Odboru za proračun, na plenarnih zasedanjih in usklajevalnih postopkih ali trialogih. Najpomembneje pa je, da ima vse to zadostno podporo v tej dvorani.

Ko smo na začetku leta začeli delati pri pripravi proračuna, sem bil radoveden, kako daleč mi bodo pustili iti moji svetovalci, koordinatorji in politične skupine, saj mi je bilo rečeno, da sem šel že predaleč. Videl sem veliko neuporabljenih priložnosti in pomanjkljivosti, ki sem jih želel razrešiti. Iz ducatov pogovorov z višjimi predstavniki institucij, direktorji oddelkov in drugim osebjem izhajajo nadaljnje priložnosti in predlogi za izboljšanje.

Osebe v institucijah je začelo samo ponujati informacije in predloge. Imel sem občutek, da so upali in verjeli, da lahko skupaj uredimo stvari. Po eni strani sem bil vesel, da so mi pokazali takšno zaupanje in se ponudili, po drugi strani pa bi bil še bolj vesel, če bi lahko njihovi neposredno nadrejeni poslušali njihovo mnenje in rešili probleme.

Seveda sem prepričan, da večina enot izvaja visoko kakovostno in strokovno delo, a na tej točki in na tem mestu bi rad poudaril pomen dela osebja. Na podlagi dokumentiranih pomanjkljivosti nam je uspelo izpeljati bolj sistemske ukrepe. Vendar ni poročevalec tisti, ki lahko vse razkrije in reši, temveč generalni sekretar Evropskega parlamenta ali višji predstavnik udeležene evropske institucije.

Zato toplo pozdravljam sporazum iz arbitražnega postopka z upravo Evropskega parlamenta o izvedbi revizije organizacije. Prvič v zgodovini Evropskega parlamenta bo naslednje leto funkcionalna revizija dveh njegovih najpomembnejših enot, generalnega direktorata za infrastrukturo in logistiko ter varnostne službe. Cilj je doseči učinkovitejšo uporabo sredstev.

V preteklosti je bilo Računsko sodišče edina institucija, ki jo je bilo treba sprejeti za zunanje inšpekcijske preglede svojega dela. Rezultat je bil koristen. Računsko sodišče je uspelo zmanjšati svoje upravne stroške in je doseglo višje ravni produktivnosti.

Rad bi pozdravil veliko strokovnost švedskega predsedstva. Že v aprilu, še pred dejanskim začetkom našega mandata, smo se sestali z vladnim ministrom Hansom Lindbladom in njegovimi kolegi. Zelo hitro smo se sporazumeli o prednostnih nalogah in uspeli skupaj uvesti racionalne elemente in izhodišča.

Na današnjem plenarnem zasedanju vlagamo skupno izjavo o nepremičninski politiki, ki tvori pomemben del upravnih stroškov institucij. Prepričan sem, da smo skupaj uspeli spodbuditi proces, ki bo prinesel prihranek stroškov na tem področju.

Gospe in gospodje, samo s skupnimi prizadevanju na evropski ravni bomo uspeli izpolniti največje izzive 21. stoletja: podnebne spremembe, tveganja in stroške surovin in energije, gospodarsko globalizacijo in nevarnosti za našo varnost. Če naj bi Evropa premagala te probleme, mora imeti na voljo učinkovite in zahtevne instrumente. Te instrumente nam bo prinesla Lizbonska pogodba. V prvi fazi po začetku veljavnosti pogodbe bo morala imeti EU na voljo ustrezna finančna sredstva za izvajanje novih politik.

Tudi če se današnja razprava o proračunu EU za leto 2010 resnično izkaže za zadnjo v tem letu, se delo obeh poročevalcev za proračun 2010 ne bo končalo, ampak se bo nadaljevalo še najmanj tri mesece zaradi razlogov, ki so povezani z izvajanjem Lizbonske pogodbe. Prepričan sem, da bo to delo dalo uspešne rezultate.

Jutta Haug, *poročevalka*. – (DE) Gospod predsednik, gospod predsedujoči Svetu, komisar, ko smo lansko leto decembra razpravljali o letošnjem proračunu, smo se že zavedali in jaz, kot splošna poročevalka za leto 2009, sem v razpravi omenila, da bo vpliv krize finančnega trga in njenih posledic na realno gospodarstvo čutiti v vseh državah članicah. Točno to se je zgodilo.

Aprila 2009 sta Parlament in Svet soglašala s financiranjem prvega dela gospodarskih spodbud, ki jih je predlagala Komisija. Če smo hoteli, da bi bilo na voljo 2,6 milijarde EUR, smo potrebovali tako imenovano manjšo revizijo finančne perspektive. Kako naj bi bili sposobni drugače najti sredstva glede na naše stroge proračunske omejitve? Preostale 2,4 milijarde EUR, kolikor je manjkalo od skupno 5 milijard EUR, naj bi našli letos jeseni. To je zdaj. Jesen je tu in ker sta prišla Parlament in Svet do razumnega dogovora glede proračuna za leto 2010, imamo rešitev. Tudi proračun za leto 2009 znatno prispeva k tej rešitvi.

Rebalans in sprememba proračuna za leto 2010 zmanjšuje odobritve plačil za več kot 3,4 milijarde EUR. V skladu s tem se bodo razlike neuporabljenih področij v okviru različnih razdelkov zmanjšale skoraj za 1,5 milijarde EUR. Vse to se nanaša na proračun za leto 2009, ki je sestavljen iz 1 33,8 milijarde EUR odobritev

za prevzem obveznosti in 116,1 milijarde EUR odobritev plačil, zato ni ravno na razkošni ravni. Če pogledamo proračunske vrstice, kjer je Komisija našla potreben denar, postane povsem jasno, da Komisija preprosto ne jemlje resno sklepov proračunskega organa.

Rada bi spomnila Parlament, da so bile v letu 2008, ko smo sprejeli proračun za leto 2009, naše prednostne naloge tudi konkurenčnost Evropske unije, rast in zaposlovanje. Zato smo namenili več denarja, tako kot je predlagala Komisija, za proračunske vrstice, ki so spodbujale socialno razsežnost z ustvarjanjem več in boljših delovnih mest ter podpora malih in srednje velikih podjetij. A prav te proračunske vrstice so bile izropane za prenose ali spremembe proračunov. Bi bilo preveč, če bi pozvali Komisijo, naj izpelje resolucije Parlamenta in Sveta ter se potrudi zagotoviti, da bo denar prišel na namenjena mesta, kjer bo imel pozitiven vpliv? Predlog proračuna, ki nam ga je predložila Komisija, ni bil točno izračunan ali skrbno ocenjen. Leta 2009 smo imeli več kot 50 prenosov in 10 rebalansov in sprememb proračuna. V teh okoliščinah ni mogoče govoriti o proračunski natančnosti in jasnosti in to stanje je treba popraviti.

Naši kolegi poslanci v strokovnih odborih morajo posvetiti večjo pozornost izvajanju poročil med finančnim letom, Komisija pa mora končno uresničiti dober sloves, ki ga ima še vedno, da je učinkovit evropski upravni organ. Upam, da si bomo vsi prizadevali k temu.

Reimer Böge, poročevalec. – (DE) Gospod predsednik, gospe in gospodje, po sporazumu o proračunu za leto 2010 govorimo o 141,4 milijarde EUR v obveznostih in 122,9 milijarde EUR v plačilih.

Najprej bi se rad najtopleje zahvalil obema poročevalcema za njuno predanost in na tem mestu rekel tudi to, da vse o proračunu za leto 2009, kar je pravkar povedala gospa Haug, popolnoma drži.

Če pogledamo te številke, lahko vidimo, da ostaja 11,2 milijarde EUR pod zgornjo mejo plačil za večletni finančni okvir. To pomeni, da nam po potrebi in če obstaja politična volja, večletni finančni okvir pušča nekaj svobode v dogovorjenih mejah.

V preteklih letih smo večkrat našli rešitev za nujne spremembe v gospodarskem in političnem okolju s premestitvami, ponovnimi omejitvami razlik in večkratnimi revizijami. Ti instrumenti so vzpostavljeni, vendar s tem, kar smo naredili v letu 2010, gotovo dosegajo meje svojih možnosti. To se nanaša tudi na razdelek 2, kjer bo glede na možne razlike po letu 2010 denarja veliko manj in ga dejansko sploh ne bo več na voljo.

Zdaj smo v te sporazume vključili drugo tranšo sredstev v višini 2,4 milijarde EUR za tako imenovani sveženj za oživitev gospodarstva. Bilo je prav, da se je druga polovica v višini 2,4 milijarde EUR financirala v letu 2010 in da se ni del tega prelagal na leto 2011. Seveda to ni bil sveženj za oživitev gospodarstva. Dejansko je vključeval prave dopolnilne politične prednostne naloge glede energetike in zagotovitev širokopasovne zmogljivosti v podeželskih območjih.

Uporaba instrumenta prilagodljivosti nam je omogočila najti dodatnih 120 milijonov EUR za energetske projekte in 75 milijonov EUR za jedrsko elektrarno v Kozloduju. Rad bi opozoril Komisijo, da je bil način, kako se je to urejalo, zelo čuden in na tem mestu moram tudi reči, da s tem zadeva še ni končana. Pričakujemo skupno 300 milijonov EUR. V teh okoliščinah pričakujemo tudi, da boste sklade, ki jih je treba še najti za razvoj jedrske elektrarne, vključili v vmesni pregled proračuna in ne, da bi se to financiralo s še večjim zmanjšanjem kategorije 1 B. Pomembno je, da je to zelo jasno navedeno.

Poleg tega smo izpeljali revizijo neporabljenih sredstev iz leta 2009, tako da se lahko uporabi skupno 1,9 milijarde EUR za energijo in dodatnih 420 milijonov EUR za širokopasovni internet v kategoriji II.

Na tej točki bi rad rekel, da je bila ta odločitev o skupni vsoti pravilna, vendar moramo danes seveda jasno povedati, da je naša naslednja naloga proračunska uveljavitev Lizbonske pogodbe. Vsekakor ne moremo čakati do leta 2014, kajti takrat se bomo spopadli z nadaljnjimi političnimi prednostnimi nalogami, ki jih mora Evropska unija rešiti v sklopu globalizacijskega procesa, in z drugimi novimi nalogami.

Resolucija, ki bo predložena v četrtek, jasno navaja, da pozivamo novo Komisijo, naj čim prej objavi poročilo o izvajanju medinstitucionalnega sporazuma, kot je predvideno v dogovorih. Hkrati, in to bi rad posebej poudaril, se mora Komisija zavezati, da bo prilagodila, pregledala in spremenila sedanji večletni finančni načrt 2007–2013 in ga podaljšala do 2015–2016. Poleg tega mora spraviti v tek proces za naslednji večletni finančni okvir, da bo sposobna voditi pravilno odprto in javno razpravo o poznejšem finančnem okviru.

To je delo nove Komisije in v naslednjem četrtletju bomo na zaslišanjih in razpravah seveda resno pozvali Komisijo in Svet, naj upoštevata te politične prednostne naloge. Pred nami so vznemirljivi časi.

Hans Lindblad, *predsedujoči Svetu*. – (SV) Gospod predsednik, v veliko čast mi je, da sem danes tukaj na vaši razpravi. Proračunski postopek za leto 2010 je bil zahteven in zadovoljen sem s sporazumom, ki je bil dosežen med našimi institucijami na usklajevalnem sestanku sredi novembra. Ta sporazum služi dvema različnima, vendar enako pomembnima namenoma.

Na eni strani ustvarja okvir za uvedbo proračuna za leto 2010 s ciljem, da omogoči Evropski uniji, da bo delovala čim bolj gladko in izvajala politiko na način, kakor si želimo, da bi se izvajala, hkrati pa jamčila nadzorovano povečanje plačil, zlasti v časih, s katerimi se zdaj spopadajo naše države članice. Po drugi strani pa zagotavlja med drugim tudi celotno financiranje za drugi del načrta za oživitvev. To je znaten prispevek Evropske unije za obvladovanje sedanjega gospodarskega in finančnega položaja.

Rad bi izrazil tudi zadovoljstvo Sveta nad sporazumom, ki smo ga dosegli v zvezi s skupno zunanjo in varnostno politiko. Prepričan sem, da proračun za leto 2010 kot celota pomeni uravnotežen kompromis med potrebno proračunsko disciplino in dobrim finančnim poslovanjem na eni strani in našo dolžnostjo, da izpolnimo pričakovanja naših državljanov, na drugi strani. Proračun pomeni tudi kompromis med različnimi političnimi skupinami, različnimi državami članicami in različnimi interesi Sveta in Parlamenta.

Ni zgolj proračun tisti, ki bi si ga želel na začetku bodisi Svet bodisi Parlament. Vendar mislim, da je proračun dober kompromis, ki na najboljši možen način vzpostavlja ravnotežje med našimi cilji in prednostnimi nalogami. V tej zvezi bi rad rekel, kako ponosen sem, da smo bili mi, se pravi Parlament in Svet v vlogi proračunskega organa, z veliko pomočjo Komisije sposobni dokazati potrebno vodstvo in občutek odgovornosti ter doseči splošno soglasje, do katerega smo prišli v novembru. Mislim, da to pošilja pravi signal v zvezi z začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe.

To ne bi bilo mogoče brez naših skupnih prizadevanj, saj so vsi sodelujoči odigrali svojo vlogo. Prav tako to ne bi bilo mogoče brez odličnega in tvornega vzdušja, ki je po našem mnenju značilno za ves proces. Zato bi rad izkoristil to priložnost, da se zahvalim predsedniku Odbora za proračun, gospodu Lamassoureu, za njegovo moč, odprtost in pogajalske spretnosti. Rad bi se zahvalil tudi obema poročevalcema, gospodu Surjánju in gospodu Maňki, za njuno tvorno sodelovanje in izrazil hvaležnost svojim kolegom v Svetu Ecofin. Zlasti bi se rad zahvalil komisarju Šemeti, ki je v celoti izpolnil vlogo nepristranskega posrednika.

Nenazadnje pa bi se rad zahvalil vsemu osebju v treh institucijah, ki je zelo strokovno pomagalo, da se je to uresničilo.

Algirdas Šemeta, *član Komisije*. – Gospod predsednik, zelo sem vesel, da imam priložnost govoriti Parlamentu, preden bo v četrtek končana druga obravnava z glasovanjem o proračunu za leto 2010 in o spremembi proračuna št. 10/2009, ki je delno prispevala k uspešnemu izidu letnega proračunskega postopka.

Pogajanja o proračunu za leto 2010 so zahtevala kompromise in, dovolim si reči, celo žrtve vseh strani, da smo dosegli skupen cilj. To ne bi bilo mogoče brez tvorne in odgovorne vloge, ki sta jo imela Evropski parlament in Svet ves čas pogajanj.

Rad bi poudaril štiri glavne točke.

Prvič, dovolite, da opozorim na nekaj ključnih elementov izida usklajevanja. Od skupne izjave, dogovorjene aprila lani, smo vedeli, da moramo doseči občutljivo ravnovesje, da bomo našli vir financiranja za še odprti znesek 2,4 milijarde EUR za Evropski načrt za oživitvev gospodarstva. To je bilo mogoče doseči samo z mehanizmom nadomestil in uporabo vseh proračunskih sredstev v večletnem finančnem okviru. To je bila res huda omejitev.

Kljub tej težki omejitvi nam je uspelo v letu 2010 v celoti sofinancirati Načrt za oživitvev in se, kot je poudaril splošni poročevalec, dogovoriti o proračunu EU, ki je lahko orodje v pomoč pri premagovanju gospodarske krize.

Verjamem, da je v času težav sporočilo državljanom celo močnejše, saj smo se bili sposobni sočasno z nepredvidenimi posebnimi potrebami mlečnih proizvajalcev odzvati z znatno podporo Parlamenta.

Nenazadnje sta dve veji proračunskega organa priznali potrebo po nadaljnji pomoči Bolgariji v letu 2010 pri prizadevanjih v zvezi z razgradnjo jedrske elektrarne Kozloduj z uporabo instrumenta prilagodljivosti.

Drugič, dovolite, da se glede rezerv zahvalim Parlamentu in še posebno splošnemu poročevalcu, gospodu Surjánju, za upoštevanje odgovorov, ki jih je dala Komisija v odzivu na prvo obravnavo Parlamenta v tako imenovanem „pismu izvedljivosti“.

To nas pripelje do pomembnega zmanjšanja rezerv, ki je nastopilo v predlogu proračuna za leto 2010 v času prve obravnave Parlamenta.

Tretjič, rad bi poudaril pomen gladkega prehoda na Lizbonsko pogodbo. Bistvo proračunskega postopka je zdaj nedvomno v Lizbonski pogodbi. Kljub negotovostim v zvezi z začetkom veljavnosti nove pogodbe smo bili sposobni zagotoviti gladek prehod v nov pravni okvir.

Obdobje pred nami bo izziv za vse institucije, ker bo pomenilo spremembo njihovega pristopa in obnašanja s potrebo po okrepljenem dialogu od samega začetka proračunskega postopka. Komisija je pripravljena odigrati svoj del in uskladiti stališča v novem usklajevalnem odboru ob hkratnem enakovrednem spoštovanju pravic obeh vej proračunskega organa.

Danes vemo, da so še vedno potrebna prizadevanja za uvedbo vseh novih pravnih instrumentov, ki izhajajo iz začetka veljavnosti pogodbe. Kljub temu smo se bili z gradnjo lojalnega medinstitucionalnega sodelovanja, razvitega v zadnjih dveh desetletjih, sposobni dogovoriti o vrsti prehodnih ukrepov, ki bodo omogočili, da bo proračun za leto 2010 učinkovito deloval.

Nazadnje, obstaja sprememba proračuna št. 10/2009, revizija finančnega okvira in uporaba instrumenta prilagodljivosti. Opazil sem, da se je Parlament strinjal tudi s sprejetjem predlogov o reviziji večletnega finančnega okvira in, kot že omenjeno, o instrumentu prilagodljivosti in spremembi proračuna št. 10.

Rad bi se zahvalil poročevalcu, gospodu Bögeju, za podporo rezultatom usklajevanja. To kaže, da smo bili za doseg cilja sposobni najbolje uporabiti orodja, ki jih zagotavlja sedanji medinstitucionalni sporazum.

Rad bi se zahvalil tudi poročevalki za proračun za leto 2009, gospe Haug, za njeno delo skozi vse leto pri izvajanju proračuna za leto 2009 in njeno podporo pri spremembi proračuna št. 10/2009, ki je del „svežnja“, povezanega z revizijo večletnega finančnega okvira in financiranja načrta za oživitvev.

Opazil sem tudi vaše kritične pripombe do Komisije o potrebi po izboljšanju njene učinkovitosti pri izvedbi proračuna.

Letošnja sprememba proračuna predvideva zmanjšanje odobritev plačil v višini 3,2 milijarde EUR, ki je znatno nižja od lanskoletnega zmanjšanja 4,9 milijarde EUR in kaže na izboljšanje izvedbe proračuna, ki je po predlaganem zmanjšanju postavljen na 113 milijard EUR za leto 2009.

Vendar še vedno obstajajo možnosti za nadaljnje izboljšanje in lahko vam zagotovim, da si bo Komisija še naprej prizadevala storiti vse, kar je v njeni moči, da bo čim bolj uporabila odobrena proračunska sredstva.

Glede vprašanja poenostavitve postopkov, s katerimi bi pospešili izvajanje izdatkov, sem prepričan, da se to sicer lahko raziskuje, vendar je treba najti skrbno ravnovesje med resnično poenostavitvijo in potrebo po upoštevanju pravil, da se zavarujejo finančni interesi EU.

Še enkrat, rad bi izrazil svojo zahvalo pogajalski ekipi Parlamenta in zlasti predsedniku Odbora za proračun, gospodu Lamassoureju, ter poročevalcema za leto 2010, gospodu Surjánju in gospodu Maňki.

Rad bi se zahvalil tudi pogajalski ekipi Sveta in zlasti državnemu sekretarju gospodu Lindbladu za tvorno delo med proračunskim postopkom.

Upam, da bo današnja razprava tvorna in produktivna ter da bo vodila v pozitivno glasovanje ta četrtek o proračunu za leto 2010.

José Manuel Fernandes, v imenu skupine PPE. – (PT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, ta proračun pomeni odgovor na gospodarsko krizo s čvrsto osredotočenostjo na evropske državljane. To je proračun, načrtovan za boj proti brezposelnosti in za zagon gospodarstva. Zato dajemo prednost Evropskemu načrtu za oživitev gospodarstva s financiranjem 2,4 milijarde EUR v naslednjem letu. Treba je tudi omeniti, da s tem, ko povečujemo odobritve plačil za glavne proračunske razdelke, spodbujamo gospodarsko oživitev.

V zvezi z brezposelnostjo in mladinsko brezposelnostjo bi rad poudaril predlog, da se pregleda program Erasmus. Pozdravljamo dodelitev 300 milijonov EUR dodatne podpore sektorju mleka, vendar bi poudaril, da bi bilo treba ustvariti proračunski razdelek za uvedbo stalnega sklada za ta sektor.

Menimo tudi, da je zelo pomembno, da se sedanji večletni finančni okvir za 2007–2013 pregleda in podaljša na finančni leti 2015–2016, kot smo predlagali. Moram poudariti, da je reševanje podnebnih sprememb skupaj z energetske varnostjo prednostna naloga EU, ki ni dovolj nazorno izražena v tem proračunu.

Proračuni za Parlament in druge institucije, ki so bili zdaj predloženi v drugo obravnavo, so enaki, kot smo jih odobrili v prvi obravnavi.

Skupina Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov) ponavlja, da sta natančnost in preglednost nadvse pomembni in zato podpira dolgoročno nepremičninsko politiko, izvajanje ničelnega proračuna na začetku vsakega parlamentarnega obdobja ter analizo politik stroškov in koristi, kot je Parlamentarna komunikacijska politika. V zvezi z novimi zahtevami, ki so se pojavile ob začetku veljavnosti Lizbonske politike, podpiramo odličnost v pripravi zakonodaje in zahtevo po ustreznih virih za doseganje tega cilja.

Göran Färm, v imenu skupine S&D. – (SV) Gospod predsednik, rad bi se najlepše zahvalil vsem, ki so sodelovali. Ta pogajanja so dala rezultate. Ostalo je še nekaj problemov, ki jih je treba rešiti pred drugo obravnavo in vse zadevne strani so tvorno pomagale, da bi to dosegli.

Čeprav je dolgo trajalo, je bilo za nas vsekakor pomembno, da nam uspe finančni načrt za oživitev gospodarstva brez prelaganja rešitev na poznejši datum. Veseli smo bili, da je Svet končno sprejel naše stališče, da je za rešitev potreben nov denar in uporaba „instrumenta prilagodljivosti“, prav tako kot v primeru Kozloduj.

Seveda pa sem še vedno presenečen nad stališčem Sveta in švedskega predsedstva o nekaterih točkah. Na primer, nisem si mislil, da bo kdo nasprotoval predlogu Parlamenta, naj se dovoli, da nova strategija za Baltsko morje sama prejme novi denar. Vendar sem vesel, da je bila tudi ta točka odobrena. Naslednja stvar, ki me je presenetila (in to še zdaj ni povsem rešeno), je program Progress in novi instrument za mikrokredite. Zamisel s stališča Parlamenta je, da bi morala EU povečati naložbe v inovacije, da bi se spopadla s socialno izključenostjo in brezposelnostjo. To se zdi posebno pomembno glede na to, da je leto 2010 evropsko leto socialnega vključevanja. Zato je potem težko razumeti, zakaj se Svet in švedsko predsedstvo tako močno bojujeta, vse do grenkega konca, da bi se financiranje novega instrumenta za mikrokredite vzelo iz krčenja programa Progress.

V tem smislu imam neposredno vprašanje za švedsko predsedstvo.

Glede na visoko stopnjo brezposelnosti, vedno večjo stopnjo socialne izključenosti, ogromne probleme z vključevanjem in program Progress, ki izjemno dobro deluje, zakaj Svet vztraja pri zahtevi po zmanjševanju programa Progress?

Letošnja pogajanja o proračunu so povzročila, da se morajo skoraj vse nove prednostne naloge financirati s spremembami zgornjih mej dolgoročnega okvira in z uporabo instrumenta prilagodljivosti. Ostala ni skoraj nobena razlika. Ta okvir se bo uporabljal še naslednja tri leta, vendar bo življenje tako dolgo časa ob teh pogojih povsem nesprejemljivo. Zato imam še eno vprašanje za oba, Komisijo in Svet. Kakšno je vaše stališče glede zahteve Parlamenta po hitri in močni reviziji finančnega okvira za obdobje 2011–2013?

Prepričani smo, da bodo pogajanja za preostala tri leta problematična, če ne bo nobene spremembe, zlasti, če upoštevamo dejstvo, da bomo vstopili v nov krog razširitve in se bomo spopadli z novimi zavezami na področju podnebja. Po mojem mnenju bi moralo veljati načelo, da se za nove naloge namenijo nova sredstva. To načelo se navadno uporablja na nacionalni ravni in bi se moralo uporabljati tudi za EU. Hvaležen bi bil za vaše misli o tej zadevi.

Anne E. Jensen, v imenu skupine ALDE. – (DA) Gospod predsednik, želela bi se zahvaliti gospodu Surjánu za pozitiven izid pogajanj. Kakor drugi bi rada tudi jaz izrazila zadovoljstvo nad dejstvom, da smo bili v Parlamentu sposobni zadržati naše pomembne prednostne naloge tudi v drugi obravnavi, pa čeprav bodo potrebna nekatera zmanjšanja v zvezi s sporazumom, ki ga imamo s Svetom. Poleg energetske naložbe na načrtu oživitve nam je uspelo, da je dodaten denar dodeljen tudi za proračunske razdelke, ki so namenjeni raziskavam in inovacijam na področju energije. Uspeli smo zavarovati naše pilotne projekte in pripravljalne ukrepe, to je nove pobude, ki jih je sprožil Parlament, in osebno bi rada rekla, da smo mi v Skupini zavezništva liberalcev in demokratov za Evropo veseli, da smo uspeli zavarovati sklade za strategijo za Baltsko morje.

Kot so storili drugi, bi rada poudarila dvoje. Prvič, v zvezi s pomanjkanjem prožnosti bi rada, da gospod Šemeta, ki seveda nadaljuje delo v Komisiji na drugem položaju, upošteva dejstvo, da resnično potrebujemo ta vmesni pregled proračuna in bi rada, da Komisija – nova Komisija – to vzame resno. Drugič, vse stvari moramo pozorno pogledati in se vprašati, ali obstajajo kakšne nove prednostne naloge, ki jih moramo določiti v tem okviru. Ali obstajajo kakšni programi, ki ne delujejo preveč dobro? Ali se lahko spremenijo prednostne naloge znotraj obstoječega okvira in ali moramo pregledati okvir sam? Zaradi dejstva, da je bilo za začetek namenjeno veliko denarja za kmetijstvo znotraj večletnega finančnega okvira, smo imeli

sredstva. Vendar niso več na voljo, zato bodo stvari zdaj postale težke, je poudaril gospod Böge. Zdaj prihaja trenutek resnice. Naslednjih nekaj let, ko bomo morali biti prožni, bo zelo, zelo težko, če ne bomo uspeli prepričati finančnih ministrov, da bi zagotovili več denarja, in mislim, da bo to v sedanjem gospodarskem vzdušju težje kot po navadi.

Še eno vprašanje je, ki bi ga rada načela in za katero bi prav tako rada, da ga upoštevate pri svojem prihodnjem delu, gospod Šemeta. Gospod Maňka je opravil nekaj zelo dobrega dela v zvezi z upravnimi izdatki in zdaj vidimo, da populistični politiki govorijo, kako ne smemo dovoliti, da se osebju EU dvignejo plače, do česar so dejansko upravičeni. V moji skupini ne zagovarjamo nasprotja obstoječih sporazumov. Če so ljudje nezadovoljni s sistemom, morajo spremeniti sistem. Ni dobro, če so preprosto nezadovoljni z rezultatom uveljavljenega sistema. Mislim, da obstajajo dobri razlogi za preučitev pogojev, ki jih imajo zaposleni v EU, in to predvsem preučitev, ali pravila, ki veljajo za osebje v sistemu EU, zagotavljajo tudi vodstvene priložnosti, ki jih potrebujemo, da bi dosegli učinkovito izvedbo politik EU. Zdaj je že nekaj let od Kinnockove reforme. Pet let je od širitve. Zdaj je čas, da se stvari še enkrat pregledajo. To je zgolj nekaj za vas, gospod Šemeta, o čemer lahko razmislite.

Helga Trüpel, v imenu skupine Verts/ALE. – (DE) Gospod predsednik, komisar, gospod Lindblad, gospe in gospodje, tudi Skupina Zelenih/Evropske svobodne zveze verjame, da je proračun za leto 2010, o katerem smo se pogajali in sporazumeli, razumen kompromis. Na začetku razprave o proračunu je bilo še vedno nekaj odprtih vprašanj in vrzeli, za katere ni bilo financiranja. Zdaj smo te probleme več ali manj rešili. Parlament bo plačal eno tretjino in Svet dve tretjini, da se zapolnijo vrzeli, tako da je z našega stališča to razumen kompromis in menimo, da lahko začnemo novo leto.

Kljub temu bi rada na začetku pogledala probleme, ki se nanašajo na strukturo in neprožnost evropskega proračuna. Poslušali smo že o političnih simptomih. Ob dejstvu, da smo imeli v letu 2009 50 prenosov in 10 rebalansov in sprememb proračuna, mora biti vsakomur očitno, da cilji tega proračuna s svojimi strogimi omejitvami in togo strukturo očitno niso več najnovejši. Vsi moramo skupaj delati, da bomo to spremenili, če hočemo, da bodo stvari v prihodnje boljše.

Zato bom zdaj prešla k vprašanju o prihodnjem pregledu. Proračun, ki ga zdaj sprejemamo, je proračun za krizne čase. To je bil moto, ki ga je skoval gospod Surján. V teh okoliščinah se kriza nanaša na obe krizi, finančno in gospodarsko. A čeprav je na poti konferenca v Københavnu, bi rada dodala naslednje. Seveda se spopadamo s krizo, ki ogroža naš obstoj, z drugimi besedami, z vprašanjem, ali bomo mi, s tem mislim vse ljudi na svetu, zmožni ohraniti naš planet in omejiti globalno segrevanje na 2 °C. Da bi to dosegli moramo skupaj ukrepati glede naših proračunov, našega upravljanja sredstev in načina, kako živimo in vodimo svoje finance. Preiti moramo na obnovljive vire energije. Dramatično moramo zmanjšati naše emisije CO₂. Postati moramo nizkoogljično gospodarstvo. Seveda moramo tudi več porabiti za raziskave trajnosti, novih materialov in novih proizvodov. Samo tako je mogoče ustvariti nova delovna mesta.

To moramo storiti na tak način, da bo imel evropski notranji trg od tega korist in da bomo z zelenimi tehnologijami in okolju prijaznimi proizvodi odprli nove priložnosti za Evropsko unijo na svetovnem trgu. To je naš edini up, da bomo prepričali evropske državljane, da ima evropski projekt prihodnost. To tudi pomeni, da moramo mi – države članice in Evropska unija – skupaj več vlagati v izobraževanje. To je glavni vir, ki ga imamo v Evropski uniji. Podporo zanj moramo zagotoviti na povsem drugačen način, tako da bodo imeli mladi ljudje priložnosti v Evropi in tudi po vsem svetu.

Rada bi dodala samo eno. Dramatično moramo spremeniti tudi našo kmetijsko politiko in naše izvozne kmetijske subvencije in se osredotočiti na strukturne sklade. Ti se morajo temeljito spremeniti v zvezi z obnovo starih zgradb in trajnostne prometne politike. Kaj hočem reči? Proračun za leto 2010 pomeni korak v pravo smer, vendar nikakor ne zadošča. Mi v skupini Verts/ALE smo skovali izraz „zeleni new deal“, ker smo prepričani, da bomo lahko samo s skupnimi prizadevanji držav članic, Komisije in Evropskega parlamenta v duhu Evrope ustvarili politično moč in prepričanje, ki bo povzročilo pomembne spremembe za preoblikovanje našega gospodarstva in ustvarjanje novih delovnih mest.

Samo takrat, ko bomo ustvarili politično moč za uvedbo resničnih sprememb, bomo sposobni na enak način spremeniti evropski proračun in nacionalne proračune. Glede Københavna bomo v naslednjih nekaj letih, upam, sposobni ustvariti razpoložljiva finančna sredstva, ki bodo omogočila revnim državam in zlasti tistim v podsaharski Afriki, da bodo uvedla nove modele rasti. Pomembno je, da ne kopirajo naših napak, ampak, da namesto tega vsi sodelujemo – industrijske države, gospodarstva v vzponu in države v razvoju – na poti k novemu načinu skupnega življenja in novi vrsti gospodarstva. To je edini način, da smo lahko uspešni po vsej Evropi in v svetovnem obsegu.

Lajos Bokros, v imenu skupine ECR. – Gospod predsednik, proračun EU je utrpel številne strukturne probleme. Je prevelik in še vedno raste. Za številne postavke obstajajo vgrajena samodejna povečanja, zlasti za operativne stroške birokracije, brez kakega očitnega izboljšanja učinkovitosti delovanja.

Vsi proračuni naj bi bili zrcalne slike nekih premislekov gospodarske politike. Proračun EU je izjema. Ne odraža nobenega stalnega niza skupnih vrednot. Namesto tega skuša upravičiti politiko neokynesianskega upravljanja zahtev na ravni EU z večjo porabo pri veliki večini postavk brez kakršne koli temeljne strukturne reforme.

Vzemite na primer Sklad za prilagoditev globalizaciji. Pol milijarde evrov naj bi se porabilo za ublažitev negativnega vpliva globalizacije. Države članice pa imajo težave s sestavljanjem razumnih predlogov za par deset milijonov. Po eni strani velikanska potrata pičlih sredstev, po drugi strani najboljši primer izkrivljanja pravil ustvarjalnega uničevanja v kapitalizmu.

Odbor za proračun je bil nesrečen, ko je videl, da zadnji hip prihaja nova postavka – stroški razgradnje jedrske elektrarne Kozloduj. To je bil znak slabega načrtovanja. A ne le razgradnja Kozloduja, tudi podpora za gradnjo nove jedrske elektrarne bi bila pomembnejša kakor poraba v mlečnem skladu s tem neučinkovitim povečanjem ob nepravem času.

Birokracija EU dobiva nezaslužena in nepotrebna povečanja plače, kot da bi bila del koristnega povečanja povpraševanja. Ko se EU bojuje z najglobljo recesijo v življenju, preprosto ni primerno, da ščitimo sebe in našo lastno administracijo pred negativnimi posledicami. Ali ne bi bilo primerneje, da bi sprejeli vsaj nominalno znižanje plač in s tem povečali zaposlovanje v imenu evropske solidarnosti?

Prav tako je zaskrbljujoč znak neustreznega načrtovanja, da pri številnih postavkah narašča razhajanje med odobritvami za prevzem obveznosti in odobritvami plačil. Ker ne moremo povzročati primanjkljaja, potiskamo vse več obveznosti v prihodnost. To je enako kot jemanje hipoteke na prihodnost EU in spodbujanje pričakovane svobodne porabe, ki je ni več mogoče popraviti.

Številni poslanci EP se osredotočajo na porabo za najljubše in vladno podprte projekte. Proračun se ne bi smel uporabljati kot orodje za gledanje nazaj in ohranjanje obstoječega stanja, ampak kot instrument za gledanje naprej in poostreitev institucionalnega regulativnega okvira EU, ki bi moral potem služiti za krepitev enotnega trga. Manj zaščite za lastne interese je ključno za EU, da se bo izognila pogrezanju v nepomembnost na svetovnem prizorišču.

Miguel Portas, v imenu skupine GUE/NGL. – (PT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, mislim, da smo pri tem proračunu v nevarnosti, da zaradi dreves ne vidimo gozda. Vprašanje, ki vam ga odkrito postavljam, je: „Če ne bi bilo krize, ali bi bil ta proračun zelo drugačen od tega, kakršen je?“ Vsi vemo, da ne bi. To je bistveno. Dejansko je to vzrok, zakaj poročilo, o katerem bomo glasovali v četrtek, priznava, da Svet ni pripravljen povečati skladov, ki so na voljo za spopadanje s krizo, da zmanjšuje odobritve plačil za strukturni in kohezijski sklad prav takrat, ko se kriza dogaja in je huda, in, ponavljam, ne daje podnebnim spremembam tistega pomena, ki si ga zaslužijo.

Poročilo samo dodaja nadaljne kritike, podobne tistim, ki jih je podala gospa Haug. Na primer, obstaja velikanska razlika med stopnjo dovoljene porabe in izvedenimi plačili; poraba ostaja pod načrtovanimi mejami; in pravzaprav niti ne vemo, ali je to, kar je porabljeno, porabljeno dobro. Kako lahko Parlament glede na tako porazno oceno odobri tak proračun? Obstaja samo ena razlaga. Parlament je šibek člen v proračunskem organu. Celo otroci vedo, da kdor plača, odloča in države članice so tiste, ki plačajo.

Gospe in gospodje, danes govorimo tudi o prihodnosti, kajti v enem letu se bodo Evropejci spopadli z največjim programom proračunske prilagoditve, kar jih pomni katera koli naših držav članic. Za navadnega državljana je to povsem preprosto. Ko se ena kriza neha, se druga začne, tokrat domnevno za prestrukturiranje javnih financ. Ta politika je neodgovorna in ob tem ohranja ničelni primanjkljaj v evropskem proračunu. Težave ne morejo ves čas nositi isti ljudje kot vedno: brezposelni, priložnostni delavci in upokojenci z zmanjševanjem njihovih pokojnin.

Unija bo nehala biti del problema, ko bo začela pošiljati račune na prave naslove. Brez zaprtja offshore davčnih raje, brez obdavčitve finančnih transakcij in brez izdaje obveznic ne bomo nikoli sposobni napasti krize z edinim odzivom, ki jo lahko zares konča: socialno pravico. Zato lahko pri levici računate na močan, radikalen in redistribucijski pregled finančne perspektive do leta 2016, vendar ne računajte na to, da bo levica sprejela povprečen proračun, ki se niti ne loteva družbene krize niti ne kaže ambicije, potrebne za boj proti podnebnim spremembam.

Marta Andreasen, v imenu skupine EFD. – Gospod predsednik, predlog z drugo obravnavo proračuna za leto 2010 še vedno pomeni 6-odstotno povečanje glede na leto 2009. Zdi se, da ta predlog prihaja z drugega planeta – planeta, kjer ni nobene finančne krize. Po usklajevalnem sestanku v novembru Parlament še vedno obžaluje zavrnitev Sveta, da bi povečal financiranje programov v okviru velikega razdelka „Konkurenčnost za rast in zaposlovanje“. Svet mora še predobro vedeti, kako se uporabljajo taki skladi.

Parlament kritizira Svet tudi zaradi zmanjšanja plačil, saj domneva, da to ne prispeva k zmanjšanju razkoraka med obveznostmi in plačili. Svet mora še predobro vedeti, da ta razkorak nastaja zaradi pomanjkanja obveščenosti in posvetovanja, ki je značilno za proračunski postopek. Računsko sodišče nas je pred kratkim opozorilo, da neporavnane obveznosti zdaj znašajo 155 milijard EUR – ali 126 % sedanjega letnega proračuna. Ali vam to kaj pove?

Parlament pozdravlja povečanje upravnih izdatkov – povečanje, ki vključuje tudi plače poslancev. Za nas ni spodobno, da bi glasovali za povečanje naših lastnih plač, ki jih plačujejo davkoplačevalci, ki so izgubili svoja delovna mesta in socialno varnost zaradi zmanjšanja nacionalnih proračunov. V sedanjih okoliščinah bi se morali odreči kakršnim koli povišanjem. Evropski parlament zavrača proračunska znižanja, ki jih uvaja Svet v strukturnem in kohezijskem skladu. Kolegi, ali se zavedate, da so to področja, kjer je Računsko sodišče našlo največjo količino napak? Ali Evropski parlament misli, da bi morali vlagati več denarja v programe, za katere zagotovo vemo, da se v njih dogajajo zlorabe?

Poleg tega bi javnost morala vedeti, da ta proračun ne pokriva stroškov izvajanja Lizbonske pogodbe, ki bodo dodani s spremembami proračunov – to je skozi zadnja vrata. Človek se sprašuje, koliko bo to nanese. „Komu pa je mar,“ je odgovor. „Saj gre za davkoplačevalski denar.“ Kot sem že povedala oktobra, britanski državljani bodo videli, da so se njihovi prispevki v Evropsko unijo dvignili s 45 milijonov GBP na dan na 50 milijonov GBP na dan, hkrati pa bo britanska vlada zmanjševala javne storitve, da bo omogočila znižanje nacionalnega proračuna za 12 milijard GBP. To je skoraj enak znesek kot ga Združeno kraljestvo prispeva v Evropsko unijo. Ni dvoma, da je ta proračun breme ne pa izhod iz krize.

Kolegi, poslušajte svojo vest in glasujte proti temu proračunu.

PRESEDSTVO: GOSPOD MARTÍNEZ MARTÍNEZ

podpredsednik

Angelika Werthmann (NI). – (DE) Gospod predsednik, gospe in gospodje, ne glede na to, ali živimo v mestnem okolju ali na podeželju, vsi mi tvorimo del informacijske družbe in družbe znanja. Ljudje, podjetja in organizacije, ki so sposobni najučinkoviteje uporabljati sodobne informacijske tehnologije, imajo znatno konkurenčno prednost. Vendar to zahteva tudi, da je dano na voljo potrebno financiranje za razvoj in razširitev tehnološke infrastrukture v obliki širokopasovnega interneta, predvsem v podeželskih območjih. Tu nastopi drugi del Evropskega načrta za oživitve gospodarstva in, logično, podpira tudi lizbonsko strategijo.

Energetska varnost, zdaj in v prihodnje, je pomembno vprašanje na evropski ravni. Bolgarija se je odločila, da bo takoj zaprla jedrsko elektrarno Kozloduj. To bo stalo na stotine milijonov evrov, vendar bodo radioaktivni odpadki ostali trajni dejavnik tveganja, ki bo ogrožal zdravje in varnost prihodnjih generacij. Zanimajo me resnični, zunanji stroški uporabe jedrske energije in kako bi jih bilo treba izračunati.

Skrajni čas je, ne le, da raziščemo in spodbudimo tehnologije alternativne obnovljive energije, temveč tudi, da jih izvedemo v širšem obsegu. Skupna izjava o nepremičninski politiki poudarja pomembnost srednjedolgoročnega pristopa h gradnji. Zame so na tem področju pomembne tri stvari. Prvič, energetske učinkovite stavbe lahko povzročijo zmanjšanje do ene tretjine emisij CO₂. Drugič, uporabi gradbenih materialov, ki so škodljivi za zdravje, npr. azbestu, se je treba izogibati za vsako ceno. Tretjič, kot vedno sem za to, da je politika pregledna in obvladljiva in to velja tudi za projektiranje in načrtovanje gradnje.

Alain Lamassoure (PPE). – (FR) Gospod predsednik, dovolite, da tudi jaz izrazim zadovoljstvo s sporazumom, ki je bil dosežen v uskljevanju. Zanj je bilo potrebno obveščanje švedskega predsedstva, učinkovit prispevek Komisije, pristojnost naših poročevalcev in občutek predstavnikov političnih skupin za kompromis. Naj se vsem lepo zahvalimo.

Po mojem mnenju pa velika novica dneva ni v tem sporazumu. Ko gre za prihodnost evropskega proračuna, se glavni dogodek v tem tednu ne odvija tukaj v Strasbourgu, temveč v Københavnu. Tam so si naši veliki nacionalni voditelji vzeli dva dni, da se bodo dogovorili, kako najti 2 400 000 000 EUR za financiranje tako imenovane pomoči EU za prikrajšane države, ki so jih prizadele podnebne spremembe in to je zgolj za

leto 2010. Mi, poslanci EP bi bili videti neodgovorni, če nam ne bi uspelo zmanjšati proračuna EU za 81 milijonov EUR, tukaj pa se, kot vidimo, na pamet govori o 2 400 000 000 EUR.

Pozdravljam ta izid, vendar ne more noben demokrat sprejeti postopka, ki je tako nejasen, tako brez vsakega nadzora – vsi parlamenti, Evropski parlament in nacionalni parlamenti, bodo postavljeni pred izvršeno dejstvo – in ima tako nepoštene posledice za nekatere države članice, saj bodo nekatere plačale dva ali trikrat toliko kot druge, enako bogate države.

Kljub temu najprej pozdravimo, da naši voditelji držav in vlad spoznavajo, da se skupne politike EU ne morejo več zadovoljiti s proračunom, ki je omejen na 1 % bruto domačega proizvoda. Znova odkrivajo evropski proračun, vendar v nekakšni vzporedni obliki. Računam na Evropsko komisijo in špansko predsedstvo, da nam bosta pomagala postaviti temelje nove proračunske Evrope, za katero zdaj nihče ne oporeka, da je potrebna.

Francesca Balzani (S&D). – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, ko bomo dosegli konec proračunskega postopka in bo mogoče oceniti opravljeno delo kot celoto, mislim, da si bomo morali postaviti zelo odkrito in neposredno vprašanje: „Ali je ta proračun koristen?“

Ta proračun je prehodni, tak, ki označuje prehod k lizbonski Evropi, prehod znotraj glavne gospodarske in finančne krize, ki je vplivala na celotni svet. Ta proračun je zato neroden v dveh pogledih. Mora se odzvati na krizo, vendar odražati zavedanje, da so med krizo na voljo pičila sredstva. Mora dati pozitiven prispevek h gospodarski oživitvi, vendar tudi črtati, zmanjšati in vključiti porabo, kjer je mogoče.

Ta proračun bo dal na voljo 141 milijard EUR za naslednje leto. To ni veliko več, kot je bilo na voljo v letu 2009, vendar so bila vložena velikanska prizadevanja, opravljenega pa je bilo veliko dela pri prednostnih nalogah in usmerjanju razpoložljivih sredstev k sedanjim prednostnim nalogam. Pozornost je usmerjena na dve proračunski vrstici: konkurenčnost in okolje. Na konkurenčnost, ker vsebuje socialne politike, politike zaposlovanja in je kočljiv izziv, ki ga pomenijo strukturni skladi, ti namreč še vedno tvorijo temeljni kamen redistribucijskih politik znotraj Evrope. Za to proračunsko vrstico bo za naslednje leto dodeljenih približno 65 milijard EUR.

Tudi za okolje, ki zajema kmetijsko politiko, bo dodeljenih približno 60 milijard EUR. Ta proračun za leto 2010 se seveda nanaša predvsem na načrt za oživitev gospodarstva. Ta načrt je v lanskem letu pritegnil močno podporo, vendar ni bil v celoti financiran v letu 2009. Danes se lahko zahvaljujoč znatnim prizadevanjem za prerazporeditev sredstev končno vloži 2,5 milijarde EUR v energetskega infrastrukturo in širokopasovno zmogljivost.

V oblikovanje tega proračuna v skladu z lizbonsko strategijo, v zagotovitev še več sredstev, kot jih je zagotovila Komisija v predlogu proračuna za program Erasmus, za vseživljenjsko učenje, so bila vložena znatna prizadevanja, ker obstaja vprašanje, ki si ga moramo pošteno zastaviti, namreč, ali je to koristen proračun, predvsem pa imamo temeljno merilo: koristnost proračuna mora biti prilagojena evropskim državljanom.

Proračun mora biti koristen za vsakega evropskega državljana volivca in prepričan sem, da moramo na podlagi te koristnosti, prilagojene ljudem, sprožiti in nadaljevati občutljivo razpravo o pregledu donosnosti razpoložljivosti in sredstev, ki jih želimo dati Evropi za njeno politiko.

Ivars Godmanis (ALDE). – (LV) Gospod predsednik, rad bi spregovoril o evropskih strukturnih skladih. Ti znašajo približno 35,5 % skupnega proračuna Evrope, konkretno, Evropski sklad za regionalni razvoj in Evropski kohezijski sklad od 2007 do 2013 skupaj 308 milijard EUR. V letu 2010 sta znašala 39 milijard EUR v obveznostih in približno 31 milijard EUR v plačilih. Kakšna tveganja in probleme je mogoče videti? Najnovejše informacije so na dan 1. oktobra 2009. Smo na koncu drugega leta, linearna izvedba bi bila lahko 28,5 %, stopnja plačil je 24,35 % in tu so prvi problemi. 55 % držav članic je pod tem povprečjem. Kazalnik najslabše države je 40 % pod povprečjem in razlika med najboljšo in najslabšo državo pri koriščenju sredstev je 370 %, to je faktor 3,7. Če pogledamo posamezne sklade, potem je v skladu za obnovo in regionalni razvoj 22 % držav članic pod povprečjem, z najslabšo vrednostjo 50 % pod povprečjem in 500-odstotno razliko med najslabšo in najboljšo. Obstajajo države, kjer je koriščenje sredstev petkrat slabše kot pri tistih z najboljšim! V Evropskem socialnem skladu je 22 % držav pod povprečno vrednostjo, s tem da je najslabša 43 % pod povprečjem in je faktor razlike 3,7. Pri Evropskem kohezijskem skladu je najslabša država 68 % pod povprečjem in je razlika med najboljšo in najslabšo 300 %. Kje je tveganje? Če pogledamo to v primerjavi z obdobjem 2000–2006, ko ni bilo krize, potem lahko vidimo, da so države, ki zdaj zaostajajo pri koriščenju sredstev, med državami, ki prej niso koristile sredstev. Konkretno, imamo neizplačan denar v višini 16 milijard EUR za stari sklad iz obdobja 2000–2006. V skladu za obnovo in razvoj je bilo izgubljeno skupno

2,4 milijarde EUR. To pomeni, da 20 % držav članic ni koristilo tega denarja in ga zdaj ne bo dobilo. V Evropskem socialnem skladu je ta številka 1,9 milijarde EUR, ker 16 % držav članic ni v celoti izvedlo zneskov. Skupaj to pomeni, da je bilo 4,3 milijarde EUR načrtovano za ...

James Nicholson (ECR). – Gospod predsednik, vsi se zavedamo preostalega zneska 2,4 milijarde EUR za Evropski načrt za oživitev gospodarstva, razporejenega v proračun za leto 2010, in pozdravljam poskus, da bi pomagali Evropi iz teh težkih gospodarskih razmer. Zdi se mi, da bi moral biti ta načrt osredotočen na inovativnost in zaposlovanje in predvsem omejevati izgubo delovnih mest. Upam, da bo ta denar dobro porabljen in ne zapravljen. Ta sredstva morajo biti pravilno razporejena in države članice jih morajo učinkovito in smotrno uporabiti.

Vesel sem, da je mogoče zagotoviti obljubljenih 420 milijonov EUR za širokopasovno povezavo v podeželskih območjih. To bo zelo pomembna pobuda v številnih podeželskih območjih in, če bo pravilno izvedena, bi morala spodbuditi razvoj malih in srednje velikih podjetij v teh območjih.

Pozdravljam dejstvo, da je bil ustanovljen mlečni sklad. Mislim, da je bil zelo potreben in je dober primer dosežka tega Parlamenta pri oblikovanju proračuna z uporabo sredstev, ki, če tako rečem, niso bila uporabljena na drugih področjih.

Rad bi malo spregovoril o tem, kaj si želim videti v proračunu v prihodnje. Rad bi videl, da bi pomoč dobili ljudje, ki so žrtve nasilja, žrtve terorizma, ker menim, da bi lahko več storili na tem področju. To so ljudje, ki niso dobili pomoči. Ti ljudje niti ne dobivajo niti ne prejema dovolj pomoči od svojih nacionalnih vlad. Tam, od koder jaz prihajam, so številna področja, ki zdaj dobivajo pomoč iz obstoječih skladov, vendar so še druga območja, kjer bi lahko storili več. Po letu 2014 ne bo zanje na voljo nobenih skladov, zato pozivam ta Parlament, da začne že zdaj gledati, kako bi lahko dejansko pomagali žrtvam nasilja terorizma. Upam, da mi bo lahko prihajajoče špansko predsedstvo pomagalo na tem področju.

Dovolite, da izkoristim to priložnost in na kratko izrazim zaskrbljenost nad upravljanjem 60 milijonov EUR sredstev v Severni Irski. Upam, da bo tukaj komisar za proračun upošteval to posebno točko. Skupščina Severne Irske ima odgovornost pri upravljanju skladov. Približno 18 mesecev so v zaostanku z razdelitvijo teh skladov. Prosil bi jih, če nameravajo upravljati te sklade, da to storijo učinkovito, da to storijo smotrno in da to storijo modro, takrat ko morajo ljudje iti na delo.

Jacky Hénin (GUE/NGL). – (FR) Gospod predsednik, v naši Uniji bi bilo treba dostop do zanesljive in nizkoogljice oskrbe z električno energijo priznati za temeljno pravico vsakega evropskega državljan. V ta namen mora Unija izpeljati resnično evropsko javno energetske politiko in ne s proračunskim postopkom financirati razgradnje jedrske elektrarne v Bolgariji.

Gradnja Evrope z energijo za vse pomeni priznanje, da je energija javna pravica človeštva, ne dobrina. To pomeni razveljavitev vseh direktiv o deregulaciji in liberalizaciji konkurence v energetske sektorju, jamstvo javne ureditve in lastništva celotnega jedrskega sektorja, vključno z vprašanji, ki se nanašajo na razgradnjo in podizvajanje. To pomeni ustanovitev evropske energetske agencije, ki bo usklajevala in združevala raziskave vseh držav članic in varnostna prizadevanja v energetske sektorju in zajamčila enak dostop do energije za vse državljane EU in ustanovila gospodarsko interesno skupino, ki bo združevala vsa evropska podjetja, javna in zasebna, ki poslujejo v energetske sektorju.

Ta evropska energetska agencija bi omogočala glavne projekte – projekte v zvezi s prenosnim omrežjem, proizvodnjo nizkoogljice energije, raziskavami in varnostjo – ki bi se izvajali v razmerah sodelovanja. Zato bi se evropski denar koristno uporabil, spodbujal bi razvoj in ne samo povečeval donos na vloženi kapital.

Bastiaan Belder (EFD). – (NL) Gospod predsednik, proračun za leto 2010 se sprejema v okoliščinah gospodarske krize in pri določanju proračuna za sklade EU je potrebna dodatna skrb. V teh okoliščinah je Svet prisilil Evropski parlament, da je določil prednostne naloge. Opešano gospodarstvo in vlaganje v trajnost sta bila uvrščena visoko na dnevni red in prav je tako. V tem poročilu gospod Surján vztrajno poudarja prednost gospodarske rasti in zaposlovanja.

Ti prednostni nalogi se odražata v premikih med različnimi razdelki večletnega finančnega okvira in se lahko vidita tudi v financiranju Evropskega načrta za oživitev gospodarstva, ki z vso pravico močno poudarja novo tehnologijo. Posebno ustrezna je tu podpora za projekte, ki vključujejo trajnostne vire energije in izboljšanje povezav energetskega omrežja s tretjimi državami. V ta namen moramo pomagati doseči nujno potrebno diverzifikacijo dobaviteljev energije. To je uspešen seznam prednostnih nalog.

Rad bi dal pripombo v tej zvezi. Morali bi biti strožji. Če želi Evropska unija, da bo njeno delo verodostojno, se mora bolj omejiti na svoje bistvene naloge, ne pa napihovati lastno vlogo v boju proti krizi. Zadeve, ki ne spadajo na evropsko področje, vključujejo izobraževanje, kulturo in državljanstvo. Zato je zahteva po več razpoložljivih sredstvih, ki se vsako leto ponovi, v nasprotju s tem. Ne bi se smela pojavljati potreba po uporabi instrumenta prilagodljivosti, da bi z njim nadomestili pomanjkanje sredstev.

Po drugi strani pa bi nam močnejša zbirka prednostnih nalog pomagala, da bi postali konstruktivni partner za Svet, zlasti v času gospodarske krize, ko države članice doživljajo pomanjkanje in morajo izvajati drastična zmanjšanja. Na kratko, rad bi se zahvalil poročevalcu, gospodu Surjánu, da je naredil ta korak v pravo smer in poudaril gospodarsko oživitev, pri tem pa ni pozabil na socialne vidike politike EU, kot so nega za otroke v domovih, zlasti v Bolgariji.

Frank Vanhecke (NI). – (NL) Gospod predsednik, z eno minuto za govor o proračunu v višini 141 milijard EUR se mora človek omejiti na bistvo, namreč, da se na vseh ravneh – na ravni Skupnosti, na nacionalni, regionalni in tudi nižji ravni – uporablja tako imenovani „evropski“ denar resnično manj učinkovito in manj pazljivo kot denar, ki je bližje davkoplačevalcem. Če dam primer, Evropsko računsko sodišče je samo poročalo, da se je do pred kratkim kakšnih 11 % ogromnega kohezijskega sklada izplačevalo popolnoma po pomoti. Za leto 2010 bi bila ta številka približno 4 milijarde EUR, kar ni zanemarljiva vsota. To je sporno in nesprejemljivo. Zdaj razporejamo v proračun za leto 2010 dodatne 2,4 milijarde EUR za načrt za oživitev gospodarstva. Ne nasprotujem temu, vendar se še vedno sprašujem, ali je evropska raven res primerna in ali ne bi morda Evropa storila bolje, če bi se omejila na učinkovito usklajevanje oprijemljivih, opredeljenih ukrepov na nacionalni ravni.

Nazadnje, še vedno nasprotujem velikanski potratu, ki je v vseh evropskih institucijah nekaj vsakdanjega.

Salvador Garriga Polledo (PPE). – (ES) Gospod predsednik, rad bi seveda čestital obema poročevalcema, gospodu Lindbladu za Svet in predvsem komisarju, gospodu Šemeti, ki je bil odgovoren za proračun samo nekaj mesecev. Resnično verjamem, da je opravil odlično delo in da mu je uspelo najti pomembno soglasno rešitev za usklajevanje v novembru. Komisarju bi rad čestital predvsem za to.

To je zadnje leto, ko bomo sestavljali proračune na ta način. Mislim, da je sistem dosegel konec svoje življenjske dobe in mislim, da bi morale politične skupine v prihodnjih mesecih zelo resno razmisliti o tem, kako bomo prišli do novega proračunskega postopka, ki bo v skladu z lizbonsko stvarnostjo.

Dal vam bom primer. Letos smo imeli razprave na področju kmetijstva, ki so bile virtualne, vendar so imele realen rezultat. Naslednje leto bodo razprave realne od začetka, ker imamo redni zakonodajni postopek, zato bo to vaja iz odgovornosti za vse poslance EP.

Nazadnje, proračun bo realen in, kot je hip nazaj rekel gospod Lamassoure, to bo proračun, v katerem Svet ne bo imel možnosti, da bi briljantno odločil o novih proračunskih vrsticah v nekaj vrhlih zunaj Parlamenta, potem pa bi morala Evropska komisija in Evropski parlament narediti nekaj čarovniških trikov, da bi te nove in sijajne obljube, ki bi jih dal Svet, vključila v proračun. To se je končalo in upamo, da bodo od 1. januarja naslednje leto vsi v institucijah izpolnjevali svoje obveznosti, da bomo resnično sestavljali proračune, ki bodo odražali politično realnost in gospodarsko ter finančno stanje Evrope.

Eider Gardiazábal Rubial (S&D). – (ES) Gospod predsednik, mislim, da moramo biti zadovoljni z rezultatom pogajanj med Parlamentom in Svetom glede končnega sprejetja proračuna Unije za leto 2010.

Prav tako moramo biti zadovoljni, da nam je uspelo obdržati financiranje za sektor mleka, ki smo ga sprejeli v Parlamentu na prvi obravnavi, ki bo lahko pomagalo našim kmetom, da bodo prebrodili to krizno obdobje. Upam, da nam bo uspelo najti trajno rešitev in bodo kmalu lahko videli luč na koncu predora.

Lahko smo tudi zadovoljni, da je bil dosežen sporazum za financiranje mikrofinančnega mehanizma za Evropsko unijo s svežim denarjem. Prav tako smo lahko zadovoljni zaradi nečesa, kar se zdi očitno, vendar se o tem redko govori: da kmetijski izdatki in izdatki za kohezijo, ki sta dve najpomembnejši politiki Evropske unije, niso bili pod vprašajem. Resnica je, da lahko danes štejemo to za uspeh.

Lahko smo še posebno zadovoljni, ker smo našli 2,4 milijarde EUR svežega denarja za financiranje drugega dela Evropskega načrta za oživitev gospodarstva.

Pod vsem tem bliščem pa je seveda skrita mnogo manj prijetna realnost. Ni denarja za financiranje politik, ki smo jih dodelili Uniji, ali raje, je denar, vendar se zdi, da je v Svetu neomajna dogma: niti en sam evro več

za sedanjí finančni okvir, kot je bil odobren leta 2006. Predsedujoči Svetu, to ni proračunska varčnost, to je gospodarska in politična kratkovidnost.

Zdaj bo leto dni tega, kar je Evropska komisija predlagala načrt za oživitev gospodarstva za Evropsko unijo. To je bil razmeroma skromen načrt v primerjavi s tem, kar je bilo v državah članicah, vendar je bil osredotočen na povečanje prihodnjih sektorjev v naših gospodarstvih.

Svet je najprej nasprotoval, ker je bilo predlagano, da bi se finačni okvir povečal za 5 milijard EUR. Po dolgih pogajanjih in razpravah ste sprejeli načrt, vendar smo to morali narediti v dveh letih. Prisilili ste Evropsko komisijo, da je opravila nekaj pametnega ustvarjalnega računovodstva, tako da se lahko ta denar porabi, v finančnem okviru pa tega skoraj ni opaziti.

Vse, o čemer lahko govorimo, je preglednost in poenostavitev, vendar je morala Komisija narisati čudovit diagram za tiste od nas, ki pripravljamo proračun, da smo lahko razumeli njen predlog. Pozivam vas, predsedujoči Svetu, da pojasnite ta sporazum državljanu, ki je še vedno zainteresiran za to, kar počnemo v Evropskem parlamentu.

To pomeni, da ne ustvarjamo Evrope, ki bi bila blizu državljanom, kot si vsi želimo. Tega ne pravim, da bi bila kritična, ampak ker bo evropsko povezovanje slabotno, dokler ne bo Svet spremenil svoje politike.

Pravkar smo podpisali pogodbo, vendar potrebujemo novega duha. Ali nehamo razmišljati, da je vsak evro, ki ga porabimo v Evropi, potrata, ali pa se pridružimo evroskeptikom.

V četrtek bomo sprejemali resolucijo, ki zahteva pregled finančnega okvira, da bo služil novim potrebam Unije. Popolnoma se strinjam s tem stališčem, vendar bi vas rada opozorila, da mora pregled finančnega okvira pomeniti povišanje. Novih potreb se ne da financirati z zmanjševanjem sedanjih prednostnih nalog. Da bom bolj jasna – in zdaj bom končala – ne bomo pristali na črtanje pri kohezijski politikah ali kmetijski politiki.

Gerben-Jan Gerbrandy (ALDE). – (NL) Gospod predsednik, razpravljamo o zadnjem proračunu v okviru Pogodbe iz Nice. Naslednje leto bodo stvari drugačne. Parlament se bo, na primer, lahko prvič z vso vnašalotil izdatkov kmetijske politike in ribištva. Ta del proračuna bo končno dosegljiv za Parlament in veselim se tega, to vam lahko povem. Kakor koli, zdaj govorimo o proračunu za leto 2010. Rad bi podal nekaj kratkih opazk.

Dodaten denar za energetiko in raziskave pa tudi za razgradnjo jedrske elektrarne Kozloduj v Bolgariji je pozitiven vidik, to, čemur oporekam, je splošna zasnova proračuna EU. Bodo evropski prispevki res usposobili naše gospodarstvo za prihodnost? Odgovor je negativen. Ne slepimo se. Uporabimo prihodnji pregled finančne perspektive za to, da usmerimo svoj pogled v prihodnost. Pozivam Svet in Komisijo, naj torej zares resno upoštevata ta pregled, ne pa da nanj gledata kot na nekakšno šalo. Sedanji proračun še vedno preveč vlaga v včerajšnje gospodarstvo. Še vedno je preveč stare podpore kmetijstvu in regijam in veliko premalo naložb v tisto, kar je res pomembno, namreč trajnost in inovativnost. Smo na prelomnici. Ali hočemo spremeniti Evropo v muzej na prostem, kjer bodo lahko Američani, Kitajci in Indijci izkusili izvrstno kulturo in dobro hrano, ali hočemo, da je to dinamična, napredna regija, ki jo preostali svet gleda z zavistjo? Z drugimi besedami, ali hočemo stagnacijo ali napredek? Moj odgovor je znan brez besed.

Dobro si pogledjmo financiranje Evropske unije. Ne glede na vse bomo morali preiti na sistem lastnih virov. V odziv na zahtevo naše skupine, Skupine zavezníštva liberalcev in demokratov za Evropo, bo Komisija predstavila predlog o tem. Veselim se tega. Sedanji sistem daje Uniji premalo prostora in ima nasproten učinek, saj države članice bolj zanima, koliko lahko dobijo nazaj, kot to, ali je evropski prispevek res učinkovit. Poleg tega tudi menim, da moramo storiti veliko več, da bomo ustavili upadanje svetovne biotske raznovrstnosti.

Takis Hatziigeorgiou (GUE/NGL). – (EL) Gospod predsednik, ne strinjamo se s politíčnim pristopom k temu proračunu, ker povečuje vojaške izdatke in ker počasi, toda zanesljivo združuje svojo politiko s politiko Nata. V bistvu to trajno izključuje možnost za neodvisno zunanjo politiko EU. Petletni finančni okvir zmanjšuje kmetijsko porabo in ne podpira domačega gospodarstva, kohezije in boja za ohranjanje podnebja.

Želimo Evropsko unijo, ki sprejema zakonodajo, ki varuje potrošnike pred špekulacijami in državljane pred nekritíčnim očesom oblasti. Vsi smo spremenjeni v osumljence na prvi pogled.

Nekaj želim, da je jasno. Smo proti proračunu, vendar so naši argumenti povsem v nasprotju s tistimi, ki smo jih slišali prej od samostojnih poslancev Združenega kraljestva. Verjamemo v povezovanje nacionalnih

interesov in ne sprejemamo, da je prav, da se zapre vsak narod v svojo lupino. To vodi zgolj v sovražnost in nazadnje v spor.

Zoltán Balczó (NI). – (HU) Evropska komisija načrtuje, da bo znatna sredstva pri spremembi proračuna za leto 2009 preusmerila v dve področji. Eno od teh je konkurenčnost, ki vključuje okvirne programe raziskav in razvoja, ki se se do zdaj upoštevali kot prednostna naloga. Če so bile napake v tem sektorju, je zahteva po zmanjšanju birokracije še odločnejša. Drugo področje je evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja, ki je utrpel zmanjšanje v višini 1,6 milijarde EUR. Ta sklad naj bi se uporabljal na podeželskih območjih za ohranjanje ali obnovo prebivalstva. Madžarska je zaradi tega problema posebno močno prizadeta. V madžarskem kmetijstvu prevladujejo velika posestva. To so posestva, ki prejemajo izplačila s tega področja, hkrati pa uporabljajo razmeroma malo delovne sile. Poročevalec je imel nekaj ostrih besed glede spremembe. Rekel je, da je Komisija ropala glavna področja. Moje vprašanje je naslednje: zakaj potem še vedno podpira odobritev te spremembe?

Ingeborg Gräßle (PPE). – (DE) Gospod predsednik, komisar, gospod Lindblad, gospe in gospodje, rada bi se vrnila k pozivu gospoda Garriga k realističnim proračunom. Kakšni so stroški Lizbonske pogodbe? To je postal zelo nujen problem. Zakaj ne moremo biti bolj realistični v zvezi s strukturnimi skladi? Zdaj so postali svete krave. Neporavnane odobritve plačil, ki niso bile odpovedane, imamo še iz obdobja pred dvema letoma in pol, poleg teh pa si dodatno nalagamo še za najmanj 30 milijard EUR teh odobritev.

Imamo tudi problem na Balkanu, kjer se države pripravljajo na pristop v Evropsko unijo. Zaradi negativnih resolucij socialdemokratov in liberalcev imamo malo interesa za to, da bi ugotovili, kaj se zares dogaja na Balkanu. Kako sodelujejo različne institucije EU, na primer na Kosovu, kjer jih je zdaj veliko? Vse to so bile pomembne spremembe, ki jih je ta Parlament zavrnil in za katere menim, da bi jih morali preveriti, kajti tu moramo opraviti še veliko dela.

Kje je napredek v poročilih o napredku? Glasovali smo za poročilo Računskega sodišča, v katerem smo zahtevali sistem semaforja, vendar je Odbor za proračun pozneje zavrnil, da bi predal svojo pristojnost temu sistemu z ustreznimi rezervami. Vse te stvari so protislovja in po mojem mnenju Parlament še ni pripravljen na to, da bi bil realističen ali da bi predal pristojnost za lastne resolucije.

Rada bi pozvala k realističnemu pristopu do Kozloduja. Posebno poročilo Komisije o uporabi sredstev EU v Bolgariji do letos poleti ni omenjalo Kozloduja, čeprav je Bolgarija prejela denar iz programa Phare. Do konca leta 2009 je bilo za Kozloduj porabljeno najmanj 602 milijona EUR. Poskušala sem ugotoviti, kaj se je zgodilo z denarjem in sem odkrila, da do zdaj ni bilo še nič zaprto. Narejeni so bili zgolj načrti za vodenje postopka razgradnje. Kozloduj mi je dokazal, kako malo Komisija ve o tem, kaj se dogaja z našim denarjem. Dokazal mi je tudi, da številni dopolnilni proračuni, ki so bili vzpostavljeni, otežujejo nadzor položaja in povzročajo tudi to, da Komisija izgublja pregled. Zato moramo vsaj nehati siliti v dodatne proračune, ki povzročijo, da še sami ne vemo več, kaj se dogaja.

Edit Herczog (S&D). – (HU) Komisar, gospe in gospodje, v sedanji finančni in gospodarski krizi je treba posebno pozornost osredotočiti na rast, konkurenčnost, delovna mesta in učinkovitejša ter preprostejša izvajanje kohezijskih in strukturnih skladov. Drugi prednostni cilji poleg teh vključujejo še povečevanje varnosti oskrbe z energijo in njenim prenosom, notranjo varnost, demografske izzive in vprašanje podnebni sprememb.

Prav zato pozdravljam glavne parlamentarne uspehe, dosežene v predloženem predlogu proračuna v zvezi z načrtom za oživitev gospodarstva in podporo naložbam v energetiko. Pozdravljamo tudi manjše uspehe, kot je pomoč, odobrena mlečnim proizvajalcem, ali mikrofinančni instrument za MSP, dosežen po dolgotrajni razpravi. Rada bi omenila tudi projekte o inteligentni energiji in podporo za vseživljenjsko učenje. Poudariti moramo, da je resnično uspeh, da smo zmogli pridobiti 2,4 milijarde EUR za oživitev gospodarstva. Veseli me tudi, da smo uspeli zajamčiti potrditev proračuna Galileo.

Skoraj 2 milijardi EUR sta bili dodeljeni energetskim projektom, kar je morda najpomembnejši rezultat, ki si ga lahko pripiše Evropski parlament. Uspelo nam je tudi, da smo priskrbeli podporo za varno zaprtje jedrske elektrarne Kozloduj v Bolgariji in rada bi posebej poudarila varnostni vidik te zadeve. Uspelo nam je dobiti podporo za mlečne proizvajalce, ki je vključena v proračun na zahtevo Evropskega parlamenta. Poudariti moramo tudi, da je Parlament sprejel odgovorne odločitve in priznati, da smo razumno razdelili proračunske rezerve.

Vendar so naše rezerve oslabiljene. Parlament je lahko ponosen na proračun za leto 2010. Rada bi čestitala za to poročevalcema, gospodu Surjánu in gospodu Maňki. Naša naloga za prihodnost je zagotoviti, da

Lizbonska pogodba ne bo samo okrepila pristojnosti Parlamenta, temveč tudi, da bo proračun EU, zahvaljujoč reformi, olajšal življenje evropskim podjetnikom in državljanom. V prihodnjih letih nam želim veliko moči in vztrajnosti, da bomo to dosegli. Zahvaljujem se vam za pozornost.

Nathalie Griesbeck (ALDE). – (FR) Gospod predsednik, komisar, gospe in gospodje, na vrsti sem, da izrečem priznanje prikazani domišljiji in prizadevanjem naših institucij, da bi se – prek nekaterih proračunskih tehnik, kot je omenil gospod Lamassoure, po nekem čudežu – sprostile zelo velike vsote denarja, ki ustrezajo drugi fazi načrta za ožvitev gospodarstva, to je 2 400 000 000 EUR. Rada bi tudi rekla, kako vesela sem za 300 milijonov EUR, ki smo jih uspeli najti za hiter odziv na zelo resno krizo, ki je zdaj prizadela kmete. Upam, da ta znesek denarja in te težave pomenijo, da bomo sprejeli pragmatičen pristop do njihove prihodnosti. Prav tako bi morali izreči priznanje pilotnim projektom in pripravljanim ukrepom, ki, kot je poudarila gospa Jensen, vnašajo novo življenje v naš proračun.

Poleg teh pripomb, ki so bile dane zelo učinkovito, moram poudariti dve točki. Prvič, rada bi nekaj vprašala in drugič, da se sprejme politično stališče. Sprašujem naslednje. Rada bi uradno razlago, kakšno stališče namerava zavzeti Unija v zvezi s kohezijsko politiko in strukturnimi skladi, torej elementi, za katere se zdi, da so se ujeli v središče ciklona, ki je prizadel nekatere partnerice EU. Prepričana sem, da je to dokaz, kaj se dogaja v Evropi.

(Predsednik je prekinil govornico)

Elisabeth Jeggle (PPE). – (DE) Gospod predsednik, gospe in gospodje, Evropski parlament se je dobro izkazal v teh pogajanjih. Rada bi se zahvalila vsem kolegom poslancem, ki so sodelovali v pogajanjih in jasno povedali svoje mnenje Komisiji in Svetu.

Zdaj je pomembno, da pošteno priznamo vsa vprašanja, ki se nanašajo na Lizbonsko pogodbo, vključno s celotnim proračunskim področjem. Pokazali smo, da je treba Parlament jemati resno in da je smiselno, da se Parlament jemlje resno. Ta proračunska pogajanja so to zelo jasno pokazala. Številni moji kolegi poslanci so že omenili dejstvo, da smo dosegli najpomembnejše cilje.

Kot poročevalka za kmetijski proračun v Odboru za kmetijstvo in razvoj podeželja lahko rečem, da smo kljub temu, da so naš proračun – kmetijski del – zelo tesno stisnili, še vedno ostali v okviru naših rezerv. Zategnili smo pasove. Sami smo to dosegli v našem odboru in temu dajem velik pomen. To je uspeh za Parlament, da je zagotovil 300 milijonov EUR za mlečni sklad kljub vsem argumentom proti, ki sta jih imela več let Komisija in Svet, zlasti glede na težke razmere, v katerih so se znašli kmetje, ki proizvajajo mleko.

Tudi drugi sektorji kmetijske proizvodnje imajo zdaj probleme. To ne vpliva le na kmetijstvo in kmete, temveč tudi na številna delovna mesta v nadaljnji verigi. Glede na sedanje razmere to ustvarja celo več težav. Potrebujemo stalno proračunsko vrstico za mlečni sklad in v prihodnosti nameravamo to doseči. V proračun za leto 2010 smo dodelili več denarja kot v letu 2009. To je posledica sedanjih razmer in tega se zavedamo. Ravnali bomo v skladu s tem in storili vse, kar je v naši moči, da bomo zagotovili, da bo naša kmetijska politika trajnostna in inovativna.

Estelle Grelier (S&D). – (FR) Gospod predsednik, v bistvu je glasovanje o proračunu predvsem politično dejanje in iz proračuna, ki nam je predlagan, moramo potegniti glavni, temeljni politični nauk.

Proračun Evropske unije, zlasti ta proračun, kaže, da manjka evropski politični projekt, pa čeprav ga evropski državljani glede na krizo in začetek novih mandatov potrebujejo bolj kot kdaj koli prej. Ta proračun je znamenje odsotnosti globalne vizije za Evropo.

Svet in Komisija sta se odločila, da pustita državam članicam razviti njihove lastne, pogosto konkurenčne načrte oživitve in sta opustila prizadevanja za usklajevanje gospodarske, socialne in okoljske oživitve na ravni EU. Nobenega poskusa vzvoda, nobenega spodbujanja evropske solidarnosti ni bilo.

Svet in Komisija si z načrtom oživitve korak za korakom lajšata vest. Proračun za leto 2010 zagotavlja financiranje za drugi del načrta oživitve v skupnem znesku 5 milijard EUR, kar je res zanemarljiva vsota. Priznati je treba, da bo 300 milijonov EUR namenjenih za mlečni sklad, vendar to ne zadošča, če vemo na primer, da je čisti dohodek kmetov v Franciji v letu 2009 padel za 34 %.

Proračun za leto 2010 namenja 25 milijonov EUR za mikrofinanciranje in na podlagi nasveta Sveta dovoljuje, da se obdrži predlog proračuna, ki se nanaša na intervencije kohezijskega sklada.

Zato bomo nekako zaradi pomanjkanja alternativne možnosti in iz navade glasovali za ta proračun, ker Evropa – torej državljani – ne moremo brez njegovih intervencij, pa čeprav neustreznih. Kljub temu se moramo ob vsem skupaj vprašati – in to nujno – o metodah financiranja ambicioznih politik, s katerimi se mora Evropa oskrbeti, in črpanja proračuna EU iz sedanjega omejenega in neprimerne okvira.

Ne glede na politične izjave pa nam mora predsednik Komisije, gospod Barroso, povedati, kako namerava financirati prihodnje evropske politike, o katerih toliko govori, zlasti tiste, ki se nanašajo na novo strategijo o rasti in podnebnih spremembah. Od zdaj naprej tega ne bodo mogle storiti s tako šibkim proračunom, kot je ta, ki nam ga ponujajo.

Pat the Cope Gallagher (ALDE). – (GA) Gospod predsednik, popolnoma podpiram odločitev Evropskega parlamenta, da daje prednost financiranju Evropskega načrta za oživitev gospodarstva. Načrt oživitve te vrste je nujen za povečanje gospodarskega povpraševanja in ponovno vzpostavitev konkurenčne zmogljivosti regije.

Zaradi gospodarske krize se ravni brezposelnosti v Evropi zvišujejo in to resno škoduje evropskemu gospodarstvu. Na žalost so najbolj prizadeti mladi ljudje, ki prvič v življenju iščejo službo. Bistveno je, da se sprejmejo ukrepi za zaščito tistih, ki so v najbolj neugodnem položaju.

Uvesti moramo načrte za preusposabljanje, tako da bodo tisti, ki so danes izgubili delovno mesto, lahko v prihodnosti hitro našli drugo.

Načrt je oblikovan tako, da bi deloval z Evropskim socialnim skladom in z Evropskim skladom za prilagoditev globalizaciji.

Od leta 1973, ko je Irska soglašala, da bo sodelovala v Evropski gospodarski skupnosti, je Evropska unija vedno znova – ko je bilo potrebno – prevzemala glavno vlogo pri reševanju problemov brezposelnosti v državi s pomočjo Evropskega socialnega sklada.

Unija je spet prevzela to pozitivno vlogo na Irskem in v zvezi s tem je življenjsko pomemben načrt oživitve.

Predsednik. - Hvala, gospod Gallagher. Kot podpredsednik, odgovoren za večjezičnost, bi rad povedal, kako veseli smo, da smo vas slišali v Parlamentu govoriti v galščini.

Danuta Maria Hübner (PPE). – Gospod predsednik, rada bi poudarila štiri točke.

Najprej dovolite, da poudarim potrebo, da proračun za leto 2010 in zlasti finančne instrumente evropske kohezijske politike uporabimo kar najhitreje, da bomo spodbudili gospodarske dejavnosti v vseh regijah in mestih Unije ter oblikovali vzvod, ki je potreben za oživitev gospodarstev držav članic. Kohezijska politika zagotavlja močan in potreben most od okrevanja po krizi do dolgoročnega strukturnega preoblikovanja evropskega gospodarstva.

Drugič, zaradi teh razlogov je Odbor za razvoj podeželja spodbudil Komisijo in države članice, da uporabijo, ne le finančna sredstva, ki so na voljo za vlaganje v to, kar so prednostne naloge kohezijske politike 2007–2013 – podnebne spremembe, znanje in inovativnost, energetska učinkovitost, obnovljiva energija, širokopasovna zmogljivost, trajnostni mestni prevoz in prenova spretnosti – temveč tudi, da spodbudijo funkcijo vzvoda, ki jo ima kohezijska politika; kar pomeni, da se učinkovito uporabijo vsa orodja za finančni inženiring, ki jih je kohezijska politika ustvarila v sodelovanju z Evropsko investicijsko banko, da bi pomagali malim in srednje velikim podjetjem ne samo, da preživijo to težko obdobje, ampak predvsem, da tudi zdržijo do konca, se prilagodijo na spreminjajočo podobo globalnega gospodarstva, ki se preoblikuje, in se dvignejo k izzivu – in priložnosti – podnebnim spremembam.

Tretjič, dovolite mi, da informiram članice, da so bile vse odobritve plačil iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Kohezijskega sklada iz proračuna za leto 2009 v skupnem znesku 25,5 milijarde EUR v celoti uporabljene in so tako prispevale k oživitvi, strukturni spremembi, rasti, zaposlovanju in energetski učinkovitosti podnebnih sprememb.

Nazadnje, v teh okoliščinah obžalujem, da se je znižala podpora za države kandidatke v instrumentu za predpristopno pomoč regionalnemu razvoju in instrumentu za človeške vire, ki obravnava področja, kot so brezposelnost, socialna izključenost in vlaganje v izobraževanje – znižanje v višini 7 milijonov EUR, kar je 0,5 % razpoložljivih operativnih posojil, ki seodobrijo upravi – brez upoštevanja potrebe po zagotovitvi dobre lokalne uprave in brez upoštevanja osnovnih načel dobrega finančnega upravljanja, ki je tako pri srcu temu Parlamentu.

Cătălin Sorin Ivan (S&D). – (RO) Najprej bi rad čestital poročevalcem za rezultate, ki so jih dosegli v pogajanjih za proračun za leto 2010. Evropski državljani potrebujejo zdaj bolj kot kdaj koli prej zajeten evropski proračun za reševanje gospodarske krize in njihovih problemov.

Proračuni držav članic zdaj doživljajo velike težave pri reševanju gospodarske krize, zlasti ker številni problemi, s katerimi se sprotijemajo, presegajo nacionalni obseg. To so globalne težave in zahtevajo usklajene odzive na najvišji ravni. Zato sem vesel, da lahko danes v tem Parlamentu predstavimo proračun, ki bo v celoti financiral drugo fazo Evropskega načrta za oživitve gospodarstva v višini 1 980 milijonov EUR. Verjetno bomo videli prve znake izboljšanja po oživljanju gospodarstva v letu 2010, vendar bodo nacionalne proračune izredno močno prizadela prizadevanja, ki so bila vložena lansko leto. Poleg tega naj bi brezposelnost v državah članicah dosegla rekordno višino.

Prihodnja Komisija bo imela ogromno odgovornost, da bo pomagala državam članicam in državljanom Evropske unije pri premagovanju teh težav. Vsekakor želim pritegniti pozornost držav članic na njihovo odgovornost pri dostopu do evropskih skladov. Nobenega smisla nima, da vlagamo vsa ta prizadevanja v pogajanja za pridobitev denarja za kohezijske politike, če se ti skladi ne uporabljajo. Pridružujem se kolegom poslancem pri pozivu, naj se večletni finančni okvir 2007–2013 nujno čim prej pregleda, kajti če to ne bo narejeno, nam ne bo uspelo, da bi se vrnil sem s proračunom za leto 2011.

Rad bi poudaril še zadnjo točko. V proračunu za leto 2010 bo kljub temu uvedena inovativna lastnost, ki se morda mnogim zdi manj pomembna, vendar ni. Tu se sklicujem na začetek priprav za oblikovanje skupnega evropskega okvira za Črno morje. Ta ukrep pomeni priznanje Črnega morja za pomembno evropsko vprašanje in zmanjšuje razkorak med tem, kako sta obravnavana Črno morje in Baltsko morje v okviru politik Evropske unije.

Jean-Pierre Audy (PPE). – (FR) Gospod predsednik, komisar, minister, rad bi čestital poročevalcem in našemu predsedniku Odbora za proračun, mojemu prijatelju, gospodu Lamassoureju.

Rad bi poudaril pet stvari. Prva se nanaša na raziskave, še zlasti na šesti in sedmi okvirni program. Zaradi pravne gotovosti mi v Odboru za proračunski nadzor ponavljamo, da želimo, da bi se Evropska komisija odrekla ponovnemu preračunavanju finančnih izjav – za dokončane projekte, ki jih je že odobrila in plačala, – po novih razlagah meril upravičenosti. Ponavljamo svojo zahtevo, da se Komisija ne odmika od računovodskih in revizijskih standardov.

Druga točka je vključitev pokojnin zaposlenih v EU v proračun. Predlagamo, da se zahteve do držav članic v zvezi s pokojninami zaposlenih – 37 milijard EUR na dan 31. decembra 2008, kar je povečanje za 4 milijarde EUR od leta 2007 – vključijo v izkaze kot sredstva in predlagamo študijo o ustanovitvi sklada pokojnin EU.

Tretja točka je, da bi bilo treba podpreti Urad za boj proti goljufijam. Treba ga bi bilo okrepiti, tako da bi lahko bolje opravljal svoje delo, zlasti kadar gre za intervencije zunaj EU.

Četrta točka je, da želimo, da bi Komisija zagotovila sredstva, ki bi nam omogočila, da bi imeli medinstitucionalno konferenco s ciljem, da bi pridobili pozitivno izjavo o zanesljivosti Evropskega računskega sodišča. Ta konferenca bi združila nacionalna računska sodišča, Evropsko računsko sodišče, nacionalne parlamente in zadevne uprave.

Zadnja točka je, da Evropska unija ne vlaga dovolj in moj predlog je: „Ali ni zdaj čas, da bi vključili v naš proračun oddelek za naložbe in da bi imeli v povezavi z Evropsko investicijsko banko – za katero predlagam, da bi glede na to, da imamo pravno osebnost, Evropska unija skupaj z državami članicami postala njena partnerica – plan vlaganja, zlasti za vseevropska omrežja?“ To zajema energetiko, avtoceste, železniške povezave za visoke hitrosti, vodne poti, univerze, izobraževanje, širokopasovno zmogljivost, zdravje, veselje in tako naprej.

Derek Vaughan (S&D). – Gospod predsednik, to je moj prvi proračun v tem Parlamentu in name je naredilo velik vtis soglasje Parlamenta o tem, kaj so njegove prednostne naloge in soglasje, da moramo te prednostne naloge zaščititi. Rad bi se zahvalil vsem, ki so sodelovali v tem postopku.

Veliko smo dosegli. Nismo dosegli vsega, vendar sem vesel, da smo toliko dosegli. Zlasti sem zadovoljen nad izjavo o strukturnih skladih in kohezijski politiki. Upam, da se bomo spomnili na te izjave po letu 2013, ko bomo odločali o politiki. A Parlamentu ostanejo težke odločitve, kot je odločitev o financiranju za mikrofinančni instrument – upam, da bodo poslanci to še šteli za prednostno nalogo – o zagotavljanju, da bomo našli financiranje za Kozloduj v naslednjih treh letih in o tem, da bomo našli financiranje za nove

prednostne naloge; prednostne naloge, ki prihajajo iz Københavna, prednostne naloge, ki prihajajo iz izvajanja Lizbonske pogodbe, in prednostne naloge, ki prihajajo iz nove strategije 2020, o katerih bomo razpravljali naslednje leto.

Vse te probleme bomo moramo rešiti, ker vemo, da so rezerve tesne in da bo Svet nerad zagotavljal dodatno financiranje. Zato je temeljni pregled proračuna v prihodnje vsekakor bistven. Morali bi zagotoviti, da bo proračun v prihodnje izpolnjeval naše prednostne naloge.

Prav tako moramo pogledati v novo proračunsko vrstico Sklada za prilagoditev globalizaciji, namesto, da še naprej jemljemo denar iz drugih vrstic. Poleg tega moramo poskrbeti za to, da bo dovolj denarja v okviru instrumenta prilagodljivosti, tako da se bomo lahko odzvali in spremenili svoje prednostne naloge. Zaenkrat ta znesek ne zadošča. Če lahko vse to storimo, potem bomo izpolnili naše prednostne naloge in, kar je še pomembneje, državljanom Evrope bomo lahko pokazali, da je ta Parlament ustrezen.

Naš proračun mora zasledovati naše prednostne naloge, vendar mora zasledovati tudi prednostne naloge naših državljanov. To je ključno sporočilo za nas kot parlament, vendar tudi ključno sporočilo za Komisijo in Svet.

Csaba Óry (PPE). – (HU) Morda ni nobeno naključje, da so priprave na proračun za leto 2010 pritegnile toliko pozornosti. Vsa ta pozornost je povsem upravičena glede na slabšanje brezposelnosti in težave, ki jih je povzročila gospodarska kriza. Kot poročevalec za mnenje Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve bi rad izrazil zahvalo poročevalcu, gospodu Surjánu, za strokovnost, s katero je obravnaval ustrezne dokumente.

Že prej smo opredelili nadaljnje prednostne naloge, ki sem jih zabeležil v mnenju Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve. Pri prednostnih nalogah smo številko ena očitno dali instrumentom, namenjenim odvrčanju učinkov finančne in gospodarske krize na evropske državljane. Podprli smo vse predloge, vključno z 8,4-odstotnim povečanjem, ki je namenjeno zvečanju konkurenčnosti, z upanjem, da bo ohranilo delovna mesta ali ustvarilo nova in prispevalo k načrtu za oživitev gospodarstva, prenovi Lizbonske strategije, pa tudi k programu vseživljenjskega učenja.

Poudarili smo tudi naloge, povezane s socialnim skladom, poklicnim usposabljanjem, pridobivanjem tehničnih kvalifikacij in vseživljenjskim učenjem. Mislim, da je še posebno pomembno, da smo uspeli nameniti 25 milijonov EUR za financiranje prihodnjega mikrofinančnega instrumenta v letu 2010. Včeraj smo razpravljali o tem novem instrumentu. Upam, da se bomo sposobni hitro dogovoriti tudi o drugih podrobnostih financiranja.

Prepričan sem, da je za proračun pomembno, da se poudari pomen financiranja dejavnosti in politik v okviru proračunske vrstice 1a. Prispevalo bo k trajnostnemu razvoju in ustvarjanju delovnih mest. Posebej bi pozdravil postavke, namenjene izboljšanju položaja malih in srednje velikih podjetij, pa tudi podporo, dano programu Progress, posvetovalnemu in informacijskemu omrežju EURES in pilotnim projektom, kot je Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji.

Ob upoštevanju vsega tega čutim, da lahko imajo cilji, ki jih je opredelil Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve, glavno vlogo v proračunu, za katerega smo dolžni hvaležnost poročevalcem.

Gay Mitchell (PPE). – Gospod predsednik, v prejšnjem Parlamentu je bilo veliko pozornosti posvečene statutom poslancev in pomočnikov in mislim, da je bilo to kar primerno. Zdaj, na začetku tega Parlamenta in nove Komisije je čas, da obrnemo pozornost k drugim članom osebja v treh institucijah in preučimo vlogo tega kadra.

Imamo srečo, da v Parlamentu, Svetu in Komisiji delajo tako zelo strokovni in predani ljudje, vendar v resnici v Parlamentu nimamo pojma, kaj natančno dela večina teh ljudi. Delajo to, kar delajo že leta.

V tem Parlamentu je zastopanih 27 držav članic, v Komisijo pride skupaj 27 komisarjev iz teh držav članic in ministri se iz Sveta vračajo v svoje parlamente in prihajajo sem, za izvoljeno osebje je zelo preprosto služiti nam, da dejansko prevzamemo dolžnosti na dnevnem redu.

Kar prosim že od samega začetka tega Parlamenta, je, da bi prihajajoča Komisija – pravzaprav ne vem, kakšen delež proračuna gre za osebje, vendar vem, da je precejšen – zahtevala študijo o tem, kaj počne osebje treh institucij, da bi zagotovili, da bodo učinkoviti in uspešni, predvsem pa, da bo to, kar delajo, pregledno in odgovorno. Mislim, da bi bila to pomembna javna storitev.

Nekako narašča prepričanje, da gre za brezosebno birokracijo. Nisem tega mnenja in ne mislim, da je to dvorezni poklon, saj imamo nekaj zelo dobrega osebja, vendar to ni ukrep učinkovitosti in uspešnosti. Moramo vedeti, kaj dela osebje in, če mislimo resno, da bi imeli lizbonsko agendo z učinkovitim in uspešnim gospodarstvom, potem moramo biti prepričani, da je osebje, ki dela v naših treh institucijah, učinkovito, uspešno in odgovorno. Prepričan sem, da mora biti v vsaki od institucij namestnik generalnega sekretarja, ki v teh institucijah občasno poroča o učinkovitosti in uspešnosti osebja.

Prosil bi Komisijo, da v začetnih fazah nove Komisije to neodvisno in pošteno preuči.

Tadeusz Zwiefka (PPE). – (PL) Gospod predsednik, zdi se vredno, da med razpravo o proračunu poudarimo tudi to, da je temeljni element v življenju družbe zakon in da našo celino povezuje njegova kohezija. Računsko sodišče Evropske unije ima na tem področju bistveno vlogo in zato je Odbor za pravne zadeve predlagal vrsto sprememb, s katerimi bi ponovno vzpostavili sredstva, predvidena v začetnem predlogu proračuna, ki bodo Sodišču komaj omogočila to, da bo izpolnilo svoje najbolj temeljne potrebe.

Eden od najbolj perečih problemov je vprašanje naraščajočih proračunskih sredstev za leto 2010 za prevajanje vprašanj, ki se nanašajo na predhodno odločanje, kar je temeljni instrument, ki ga uporabljajo nacionalna sodišča in jim omogoča, da nacionalno sodno pristojnost prilagodijo evropski. Evropsko sodišče nima zadostnih sredstev za povečanje svojih virov za osebje, ki dela v njegovi prevajalski službi in to povzroča zaostanke v sodnih postopkih. Odobritev dodatnih sredstev Sodišču bi prispevalo k naraščanju učinkovitosti delovanja na tem področju, pa tudi k zmanjšanju zaostankov sodnih postopkov v državah članicah. Zmanjšanje sredstev s strani Sveta prizadene že tako močno zmanjšane strateške projekte IT, ki jih je predlagalo Sodišče za leto 2010 za izboljšanje kakovosti njegovih storitev s hkratnim zmanjšanjem števila zaposlenega osebja. Nujno je, da se ponovno vzpostavijo sredstva, predvidena v skupnem predlogu proračuna. Informacijska tehnologija je temeljno področje, ki omogoča, da se v našem času izpolnijo novi izzivi, ki prinaša dolgoročne prihranke in ponuja državljanom boljše storitve.

Rad bi tudi poudaril potrebo, da se podpre predlog referenčnih okvirov. Februarja 2009 je skupina akademikov predstavila končno različico povzetka predloga referenčnih okvirov, ki jih bodo evropske institucije sposobne uporabljati kot podlago za oblikovanje evropskega pogodbenega prava. Na tej stopnji je izjemno pomembno, da se dajo okviri na voljo v čim več uradnih jezikih, da se s tem omogoči političnim in pravnim skupinam ter drugim zainteresiranim strankam, da bodo lahko imele temeljito razpravo o temi prihodnjega evropskega pogodbenega prava. Veseli me, da bo Evropski parlament popravil te napake Sveta in omogočil Sodišču boljše delovanje.

PRESESDSTVO: GOSPOD ROUČEK

podpredsednik

György Schöpflin (PPE). – Gospod predsednik, tako kot drugi, sem tudi jaz mnenja, da je to izjemno dober proračun. Vanj je bilo vloženo veliko dela in čestitam vsem tistim, ki so pri tem sodelovali.

V tej fazi razprave bi se rad osredotočil na celotno sliko. Glede določenih vprašanj je bil dosežen pomemben napredek, vendar moramo upoštevati širši evropski kontekst, da bi lahko razumeli pomen tega, o čemer govorimo. Zdi se mi, da mora v demokraciji imeti vsaka institucija proračun, prav tako pa mora tistim, ki prispevajo in zagotavljajo vire, odgovarjati za porabo tega proračuna.

Ta določen proračun je posledično povezan z zelo veliko odgovornostjo. Z veliko odgovornostjo je povezan zaradi tega, ker gre za proračun institucije, ki je še posebej zavezana preglednosti in odgovornosti. S tem ko smo se zavezali preglednosti in odgovornosti bo to izboljšalo tudi dobro upravljanje, v idealnem svetu pa bo povečalo zaupanje med tistimi, ki porabljajo in tistimi, ki zagotavljajo sredstva. Mogoče bi moral poudariti, da to velja za idealen svet - realnost je pogostokrat drugačna. Poseben pomen te preglednosti je v tem, da lahko pomaga pri premagovanju odtujenosti, ki vlada med posamezniki in tisti, ki imajo oblast. Ta odtujenost – mislim, da se lahko vsi strinjamo s tem – je neizogibna lastnost sodobnega življenja in vsaka institucija bi morala storiti vse, kar je v njeni moči, da bi premostila to vrzel.

Poleg tega Evropo čakajo težki časi, to pa po mojem mnenju povečuje negotovost med državljani. V tem kontekstu lahko osvetlimo vprašanja s tem, ko zagovarjamo obravnavo in razpravo, ki pa slučajno vključuje tudi nestrinjanje. S tega vidika menim, da je proračun odličen korak v pravo smer in močno ga podpiram.

Peter Šťastný (PPE). – Gospod predsednik, proračun 2010 še zdaleč ni obilen – prav tako kot tudi niso obilni tudi drugi proračuni. Glede na okoliščine moramo uporabiti tisto, kar imamo, to pa je prednostno vplivanje na veliko globalno krizo. Vse drugo je sekundarnega pomena.

Kot poročevalec Odbora za mednarodno trgovino (INTA) upam, da bodo večji zneski pod postavko 4 (EU kot globalni partner) dobro naloženi in nadzirani ter bodo tako spodbudili povečane tokove v trgovino, skupaj z odpravo ovir pa bi morali doseči večji BDP in rast zaposlovanja.

Razvojna agenda iz Dohe STO je najboljša mnogostranska platforma za izvedbo te naloge, predvsem v državah v razvoju. Zato obstaja močna pobuda, da bi ta dolgotrajna saga končno pripeljala do učinkovite uredbe, saj nam bo to omogočilo, da se bomo z resnično učinkovitim orodjem spopadli z neugodnim vplivom globalizacije.

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) Gospe in gospodje, proračun za 2010 predstavlja težek kompromis. Na eni strani bi moral biti namenjen omejevanju gospodarske krize, istočasno pa financiramo prizadevanja v boju proti podnebnim spremembam, predvsem omejevanje emisij CO₂. To je dobro, vendar pa kratkoročno ovira razvoj, ki ostaja področje, ki mu še naprej namenjam premalo sredstev.

Povečanje porabe za raziskave in inovacije je upravičeno. To bo izboljšalo našo konkurenčnost. Zdi se, da še vedno porabimo premalo za izobrazbo, vključno za program izmenjave Erasmus. Dobro je, da smo našli – čeprav ne dovolj – sredstev za financiranje sklada za pomoč mlečni industriji, saj je bilo lansko leto težko za evropske kmete. Če želimo spodbuditi gospodarske razmere in zmanjšati brezposelnost in socialno izključenost, moramo povečati sredstva za mikrofinančni instrument. Financiranje širokopasovnega interneta na podeželju je pomembno za razvoj, vendar pa je, kot sem rekel, proračun kompromis.

Nathalie Griesbeck (ALDE). – (FR) Gospod predsednik, želim spregovoriti po postopku „catch the eye“, saj mi je prej bilo na voljo le minuto časa za govor, čeprav je bilo na dnevnem redu zapisano, da imam dve minuti. Želim dodati le nekaj: čeprav sem bom v četrtek pridružila moji skupini in glasovala za proračun o katerem razpravljamo, kljub temu želim poudariti, da se ne soočamo samo z gospodarsko, finančno in okoljsko krizo – kot je bilo prej izpostavljeno – ampak tudi z zelo globoko socialno krizo, ki je povezana s povečevanjem brezposelnosti.

Čeprav proračun predstavlja krhko ravnotežje, obžalujem, da države članice niso upoštevale močnih političnih signalov, ki so bili namenjeni ravno tistim ljudem, ki imajo težave. Izražena je bila želja, da bi zagotovili dodatna sredstva, kot del načrta za pomoč najrevnejšim državljanom, vendar žal to ni bilo upoštevano. Obžalujem, saj bi to pomenilo močno sporočilo, da smo na pravi poti k bolj socialni Evropi.

Zigmantas Balčytis (S&D). – (LT) Hvala, gospod predsednik, Svet, Komisija, gospe in gospodje, proračun 2010 je resnično primer dobrega kompromisa. Vsekakor se ne strinjam s tistimi kolegi, ki pravijo, da je proračun 2010 krizni proračun. Predstavniki nekaterih držav se zelo dobro zavedamo, kaj je krizni proračun, ko se proračunski prihodki zmanjšajo za 30 % in več v dveh letih.

Komisiji moramo čestitati za nekatere prednostne naloge; skupaj s Svetom in Parlamentom je zbrala dodatna sredstva, predvsem za financiranje načrta za oživitvev gospodarstva, za povečanje dostopnosti do širokopasovnega interneta, pa tudi za financiranje načrta SET. Prav tako želim omeniti, da obstajajo nekatera problematična področja.

Opozoril bi rad na govor mojega kolega poslanca gospoda Godmanisa, v katerem je omenil, da posamezne države že več kot leto ne skrbijo za finančno podporo. Resnično menim, da je to dober proračun, ki ga je treba podpreti in čestitam Komisiji.

Ivars Godmanis (ALDE). – Gospod predsednik, ker je prisotna Komisija, želim na kratko izpostaviti eno stvar.

Imamo problem: V Odboru za regionalni razvoj še vedno pripravljamo predloge za spremembe, pri čemer Evropska komisija (EK) za 2009-2010 držav članic ne bo pozvala k sofinanciranju. Celotna sredstva znašajo več kot 6,6 milijarde EUR. Sprejeli smo proračun 2010, vendar pa v njem ni denarja, ki bi bil namenjen za te potrebe; proračun 2009 je zaključen.

Odbor za regionalni razvoj še vedno čaka na nov predlog EK, saj je Svet predhodni predlog zavrnil. Zelo jasni moramo biti glede tega, kaj je naša naslednja naloga. Če prav razumem, ni prostora za ta predlog, vendar pa je razmere treba ovrednotiti. Drugače bo Odbor za regionalni razvoj delal v eno smer, mi v Odboru za

proračun, pa ne bomo vedeli, kaj naj storimo, saj nimamo denarja za te predloge, navedene v proračunu 2010.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Gospod predsednik, žal mi je, vendar moram povedati, da ta osnutek proračuna Skupnosti za 2010 ne zadostuje, saj smo sredi gospodarske in socialne krize, ki zelo slabo vpliva na zaposlovanje in življenjske pogoje ljudi. Ne upošteva finančnih perspektiv, kjer je bilo predlagano 1,1 % bruto nacionalnega dohodka Skupnosti, ali osnutka, ki je bil predložen in odobren na prvi obravnavi tega proračun, kjer je bilo predlagano 1,08 % BND Skupnosti.

Osnutek, ki naj bi ga sedaj odobrili, sedaj zagovarja proračun, ki daje prednost in financira neoliberalne in militaristične težnje Evropske unije. Omeniti je treba, da ta prvi proračun v skladu z Lizbonsko pogodbo slabo vpliva na večkrat opevano politiko gospodarske in socialne kohezije, kateri je sedaj namenjen znatno manjši delež. Zmanjšanje zneska za kohezijo v skupnih izplačilih znaša približno 2,5 milijard EUR v primerjavi s tem, kar je bilo odobreno na prvi obravnavi.

Zaradi tega se ne morem strinjati s tem osnutkom proračuna, ki je za več kot 11 milijard EUR manjši, kot je bilo predvideno v sklopu večletnega finančnega okvira za leto 2010.

Hans Lindblad, predsedujoči Svetu. – (SV) Gospod predsednik, mislim, da smo priče razburljivi razpravi. Imamo različne poglede in tako je tudi prav. Nekateri ljudje želijo oklestiti proračun. Vendar pa se zdi, da mnogi ne bodo popolnoma zadovoljni, dokler ne bodo vsi nacionalni proračuni preneseni na EU. Na srečo si naši volivci verjetno ne želijo, da bi vse pristojnosti prenesli na Evropski parlament.

Gospod Färm mi je zastavil neposredno vprašanje. Če poslušamo gospoda Färma, dobimo občutek, kot da v Evropi ne bi imeli politike zaposlovanja, če ne bi imeli mikrokreditov. Seveda to ne drži. Mnoge države članice vlagajo velike zneske denarja za pomoč gospodarstvu in zaposlovanju. Poleg tega Evropa izvaja znatna splošna povečanja v proračunu, vključno z zagotovitvijo 5 milijard EUR preko načrta za oživitev. Prav tako imamo zelo ekspanzivno politiko Evropske centralne banke. Zato imamo nedvomno zelo močno politiko zaposlovanja in rasti.

Če gospod Färm meni, da je treba prednostno obravnavati mikrokrediti, bo seveda manj pozornosti namenjeno nečemu drugemu. Vse temelji na odločitvah. Vendar pa preprosto zahtevati več in poslati račun različnim državam članicam seveda ni sprejemljiva rešitev.

Vladimír Maňka, poročevalec. – (SK) Gospe in gospodje, hvala za vaše spodbudne odgovore. Rad bi se zahvalil predstavnikom evropskih institucij, predsedniku Evropskega parlamenta, poročevalcem v senci, koordinatorjem in vsem vam.

Letos je vse potekalo pod vodstvom dveh predsednikov Odbora za proračun. V prvi polovici leta je bil predsednik gospod Böge, v drugi polovici pa gospod Lamassoure. Gospod Böge, gospod Lamassoure, zagotovo nisem prvi, ki vama je povedal, koliko sta prispevala k delu odbora in celotnem proračunskem procesu.

Cenim sodelovanje švedskega predsedstva in komisarja. Ženske in moški, ki se ne pojavljajo v javnosti, so naši svetovalci, pomočniki in administrativno osebje. Vendar so ključni ljudje. Brez njih ne bi mogli doseči rezultata, kot smo ga danes. Vsem se želim zahvaliti.

Gospe in gospodje, Lizbonska pogodba bo vplivala na celoten sklop storitev Evropskega parlamenta in drugih institucij. Za Evropski parlament se bo obseg soodločanja znatno povečal in bo obsegal 95 % zakonodaje na področjih, kot so svoboda, varnost in pravica, kmetijstvo, ribištvo, raziskave in strukturni skladi. V svetu in pri vzpostavitvi številnih novih pravnih temeljev na področjih, kot so turizem, šport, energetika, civilna obramba in upravno sodelovanje, se bo večkrat uporabilo glasovanje po načelu kvalificirane večine. To bo na splošno povečalo zakonodajne dejavnosti EU, kar bo znatno vplivalo na pristojnosti Evropskega parlamenta in njegove dejavnosti, s tem pa tudi na potrebo po okrepitevi upravljanja.

V prihodnjih mesecih bomo preučili in ovrednotili finančne vire, potrebne za izvedbo novih politik EU, ki so povezane z Lizbonsko pogodbo. Verjamem, da bomo skupaj lahko določili naslednji proračunski proces.

Jutta Haug, poročevalka. – (DE) Gospod predsednik, rada bi se zahvalila vsem kolegom poslancem. S Svetom nam je uspelo najti skupno stališče. Hkrati se želim zahvaliti tudi Svetu in predsedstvu Sveta. Vsi, ki me poznajo, vedo, da sem običajno zelo skopa s pohvalami in zahvalami. Kljub temu pa želim izraziti iskreno hvaležnost švedskemu predsedstvu, predvsem pa gospodu Lindbladu, za njegovo delo in prisotnost na

razpravah o vprašanih glede proračuna. To je bilo prijetno nasprotje v primerjavi z drugimi predsedstvi Sveta, ki sem jim bila priča v moji dolgi karieri poslanke Parlamenta. Hvala lepa.

Danes zjutraj je veliko poslancev sodelovalo v razpravi in verjamem, da se jo je tokrat udeležilo večje število, kot običajno. Večina se je sklicevala na omejitve proračuna in njegovo strukturo. Gospe in gospodje, z gotovostjo lahko predvidevamo, da je proračun 2010 zadnji takšen proračun, zadnji s takšno strukturo, na osnovi katere lahko sklepamo, da lahko na ta način financiramo potrebne politike Evropske unije ter njene nove izzive in naloge.

Od nove Komisije pričakujemo, da bo hitro opravila srednjeročni pregled, saj bi moral biti, v skladu s pogoji, ki izhajajo iz sporazumov iz leta 2006, predložen najkasneje do 2009, povedano drugače, do konca tega leta. Prav tako pričakujemo revizijo predloga za trenutno finančno perspektivo. Na reformo ne moremo čakati do leta 2014. Sedaj potrebujemo trajnostne instrumente, da bo Evropska unija kos izzivom v bližnji prihodnosti z demokratično legitimnostjo, h kateri je pravkar v imenu vseh nas pozval predsednik Odbora za proračun, gospod Lamassoure.

Reimer Böge, *poročevalec*. – (DE) Gospod predsednik, sedaj ko se vsi strinjamo glede proračuna 2010, v skladu s politično stvarnostjo, se moramo danes osredotočiti na to, kar nas pričakuje v naslednjih nekaj mesecih.

Ker si je Evropski svet odobril 23,5 milijonov EUR z uporabo zelo enostranskega procesa, bomo prav tako zelo kmalu morali uveljaviti potrebna dopolnila za proračun Parlamenta, da bomo lahko ohranili ravnovesje med institucijami in tako zagotovili, da se bo lahko Parlament odzval na spremembe, ki jih prinaša Lizbonska pogodba. Prav tako bomo morali biti dovolj pozorni na sposobnost skupin in odborov, predvsem pa posameznih poslancev, da ukrepajo glede nalog, s katerimi se soočamo.

Poleg tega bomo morali v naslednji nekaj mesecih imeti splošne razprave o spremembah, pregledih in revizijah. To se nanaša na spremembo, pregled in izboljšanje medinstitucionalnega sporazuma. Gre za povezovanje delov medinstitucionalnega sporazuma v večletni finančni okvir, ki ima na podlagi Lizbonske pogodbe drugačen postopek sprejemanja odločitev. Gre za postopek soodločanja v finančni uredbi. Poleg tega se na primer nanaša na velik paket za razvoj Evropske službe za zunanje delovanje, tako v zvezi z zagotavljanjem proračunskih pravic Parlamenta, kot tudi v zvezi z možnimi spremembami pravnih podlag, ki so lahko potrebne pri večletnih programih Evropske službe za zunanje delovanje.

Zaradi tega bi rad še enkrat ponovil, da brez spremembe, pregledov in revizij ne bomo mogli narediti ničesar. Ne moremo takoj odložiti potrebnega postopka za postopno uvajanje proračunskih sprememb Lizbonske pogodbe. Pričakujem, da bo nova Komisija začela hitro delati in da bo pripravila predloge, s katerimi bo mogoče zagotoviti pravice Parlamenta na vseh področjih in ki ne bodo namenjeni spreminjanju posameznih pravic skozi stranska vrata, saj bi to lahko postavilo Parlament v slabši položaj. Vemo, kako to preprečiti.

László Surján, *poročevalec*. – (HU) Če želimo v letu 2010 povečati občutek varnosti pri Evropejcih, moramo ta proračun izvesti na učinkovit in praktičen način. Prav zaradi tega smo povečali varnost preskrbe z energijo, zaradi tega podpiramo ustvarjanje novih delovnih mest in uvajanje mikrofinančnega instrumenta. Prav tako podpiramo raziskave in razvoj, pa tudi vseživljenjsko učenje. Želimo pomagati mlekarstvu sektorju in kar v največji možni meri odpraviti škodljive posledice podnebnih sprememb.

To smo dosegli tako, da smo porabili vsa sredstva, ki smo jih prejeli prek večletnega finančnega okvira. Vendar pa to pomeni, da je proračun postal popolnoma neprilagodljiv, saj ne zagotavlja zadostne marže. To je še en razlog za večjo potrebo po srednjeročnem pregledu, ki ga ponovno omenjam. Komisija in države članice si za prihodnje uspehe delijo posebno odgovornost. Davkoplačevalcem bomo lahko mirno pogledali v oči le, če bomo okvir, ki nam je na voljo, uporabili zakonito, pa tudi namensko.

Če bodo na voljo sredstva za ustvarjanje novih delovnih mest, se bo število delovnih mest dejansko povečalo. Če bodo na voljo drugi viri, ki omogočajo slabše razvitim regijam, da zmanjšajo zaostanek, se bo obseg lokalnega BDP v teh regijah dejansko povečal. Samo kadar nadzorujemo te pogoje, lahko zatrdimo, da smo prejeli pošteno vrednost za naš denar in da odrekanje evropskih državljanov ni bilo zamen, saj trenutni prispevek v proračun EU v višini 123 milijard EUR vsekakor predstavlja žrtvovanje.

Gospod predsednik, minister, komisar, upam, da bo Parlament odločno podprl trenutno poročilo, ki je bilo predloženo in da bomo v četrtek evropskim državljanom dali dober proračun, ki ne bo le pravno, ampak tudi moralno korekten.

Predsednik. – Skupna razprava je zaključena.

Glasovanje o poročilu gospe Jutte Haug bo potekalo jutri.

Glasovanje o poročilu gospoda Surjána, gospoda Maňke in gospoda Bögeja bo potekalo v četrtek.

Pisne izjave (člen 149)

Ádám Kósa (PPE), v pisni obliki. – (HU) Moj kolega iz skupine Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov), gospod Surján in gospod Maňka sta opravila pomembno nalogo. Prav tako kot pri razpravi v katerem koli nacionalnem parlamentu, moramo tudi mi v Parlamentu biti jasni glede tega, kaj osnutek proračuna konkretno vsebuje in glede sporočila, ki ga posreduje družbi. Kljub dejstvu, da v poročilu dostopnost ni bila omenjena, želim opozoriti na naslednje: na podlagi odločitve, ki jo je sprejel Svet za splošne zadeve 26. novembra, se je EU kot regionalna organizacija pridružila Konvenciji Združenih narodov o pravicah invalidnih oseb. Glede na to in v skladu z novim odstavkom 43 in določbami, navedenimi v prilogi 2 poročila, bi morali pozdraviti skupno izjavo glede politike o zgradbah.

Vendar je zelo pomembno, da je poleg zagotavljanja skladnosti z drugimi pomembnimi zahtevami (npr. prihranki energije) v primeru gradnje, kot tudi v primeru drugih naložb v infrastrukturo, vključena tudi dostopnost. Dodatni stroški dostopnosti so vedno veliko večji. Kot del tega je izjemno pomembno, da tudi Evropski parlament v zvezi z varnostnimi zahtevami upošteva slabovidne osebe. Ob načrtovanju zgradb in njihovi pripravi na uporabo je treba uporabljati jasno vidne znake, skupaj z otipljivimi talnimi oznakami, ki so slabovidnim osebam v pomoč pri orientaciji. V zvezi z jezikovnimi pravicami menim, da je pomembno, če poleg zagotavljanja dostopnosti v zgradbe pomembno, tudi dokumenti (vključno z dokumenti v elektronski obliki) vsebujejo ustrezne informacije o tem, kako lahko slabovidne osebe dostopajo v te zgradbe (kaj so priporočeni paketi programske opreme).

Andreas Mölzer (NI), v pisni obliki. – (DE) V času gospodarske krize, ko so evropski državljani izpostavljeni valom odpuščanj in krčenju socialnih storitev, mora tudi Evropska unija varčevati. V prihodnjem letu namerava EU porabiti okoli 123 milijard EUR, kar je sedem milijard več, kot letos. V težkih gospodarskih časih so seveda potrebni ukrepi za spodbujanje gospodarstva, vendar dvomim, da je to mogoče doseči z instrumenti, kot je Evropski načrt za oživitev gospodarstva. V preteklosti so se tako opevani programi EU izkazali za papirne tigre. Poleg tega so se tudi številne subvencije EU izkazale kot povabilo za najrazličnejše zlorabe. Evropsko računsko sodišče v svojih letnih poročilih že več let opozarja na grobe kršitve v kmetijskih in strukturnih skladih. To pomeni, da težko prislužen denar davkoplačevalcev že leta odteka v skrivnostne kanale. K pomanjkljivi naravi sistema največ prispevajo zapleteni predpisi, ki pogostokrat zmedejo tudi bruseljske evrokrate. EU nima nadzora na vračanju sredstev, ki so bili izplačani po pomoti. Zardi tega je napihovanje proračuna EU napačna pot. Namesto tega bi morali s pomočjo daljnosežnih ukrepov ponovne nacionalizacije, na primer v kmetijskem sektorju, odpraviti napake v sistemu. To bi državam članicam omogočilo, da se same odločijo, katerim področjem želijo nameniti subvencije. Ukrepi za spodbujanje gospodarstva pa bi morali biti del usklajenega pristopa držav članic.

Siiri Oviir (ALDE), v pisni obliki. – (ET) V marcu 2009 je z načrtom oživitve gospodarstva, ki ga je odobril Evropski svet, predvideno, da bo v 2009 in 2010 5 milijard EUR ostalo neporabljenih proračunskih sredstev EU namenjenih naložbi v projekte, povezane z energetskimi omrežji in razvojem širokopasovnih omrežij. Z veseljem opažam, da so bili v spravnem odboru v zvezi z drugim letom (2010) financiranja načrta za oživitev evropskega gospodarstva doseženi rezultati in sicer s pregledom finančnega okvira 2007-2013 in prenosom sredstev, ki v naslednjem letu zagotavljajo financiranje v višini 2,4 milijard EUR, prav tako pa omogočajo uresničitev ciljev, navedenih v načrtu za oživitev gospodarstva. Če spremembe finančnega okvira, ki se nanašajo na načrt za oživitev evropskega gospodarstva, puščajo le malo sredstev v letu 2010 za kritje pričakovanih finančnih potreb, potem se strinjam s stališčem poročevalca, da trenutno veljavni večletni finančni okvir ne ustreza finančnim potrebam Evropske unije, pa tudi, da bi morala Evropska komisija takoj predstaviti predlog v zvezi z vmesnim povzetkom trenutnega veljavnega večletnega finančnega okvira.

Pavel Poc (S&D), v pisni obliki. – (CS) Najprej želim izraziti občudovanje vsem tistim, ki so sodelovali pri pripravi proračuna. Priprava proračuna EU v pogojih gospodarske krize in prehodnega obdobja s pogodbe iz Nice na Lizbonsko pogodbo, je bila zelo težka naloga. Proračun za 2010 je zadnji proračun s to strukturo. Lizbonska pogodba je uveljavljena in težko bo delati znotraj okvira proračuna, katerega struktura ne odraža novih pogojev. Ne glede na to, kako zapletena je bila ratifikacija Lizbonske pogodbe, to ne more biti izgovor Komisije, ki ni pravočasno predložila osnutek nove strukture proračuna. Komisija mora nemudoma dokončati to nalogo. Proračun 2010 je zelo skrbno uravnotežen, saj v celoti izkorišča vse možnosti za dodeljevanje izdatkov. Zaradi tega in zaradi gospodarskega nihanja, ki ga je povzročilo turbulentno obdobje gospodarske krize, lahko postane proračun zelo občutljiv. Ta proračun moramo podpreti ob zavedanju, da je mogoče

preveč natančno pripravljen glede na trenutno obdobje negotovosti, delo s takim proračunom pa bo v 2010 vsekakor zahtevalo določeno mero prožnosti.

Georgios Stavrakakis (S&D), v pisni obliki. – (EL) Gospod predsednik, gospe in gospodje, tudi jaz želim izraziti zadovoljstvo nad sporazumom, ki je bil dosežen glede proračuna za 2010. Istočasno pa je treba opozoriti na dejstvo, da so razpoložljive marže za prihodnja leta izjemno omejene. To daje le malo prostora EU, če se bo morala odzvati na nepričakovane zahteve ali če se bo želela odzvati na nove politične spremembe, kot je strategija EU za 2020, ali na nove ukrepe pri boju proti podnebnim spremembam.

Še posebej sem zadovoljen, da smo, zahvaljujoč vztrajnosti Evropskega parlamenta, uspeli zagotoviti financiranje energetskih omrežij in infrastrukture znotraj okvira načrta za oživitev gospodarstva, pri čemer je poudarek na „zelenih tehnologijah“, inovacijah, raziskavah in vzpostavitvi širokopasovnih omrežij na podeželju.

Prav tako je izjemno pomembno, da uspemo zagotoviti upravičenost obstoječe infrastrukture Skupnosti in orodij v sektorju civilne zaščite, predvsem z dodatno krepitvijo zmogljivosti za hitro ukrepanje Evropske unije ob naravnih nesrečah ter tako pripravimo podlago za ustanovitev evropske civilne zaščite v prihodnosti.

Verjetno se vsi strinjamo, da ne moremo govoriti o boljši Evropi, Evropi, ki je bližje državljanom brez ustreznega financiranja.

Silvia-Adriana Țicău (S&D), v pisni obliki. – (RO) Proračun EU za leto 2010 je zadnji proračun, ki bo odobren v skladu s pogodbo iz Nice. Nova pogodba daje Evropskemu parlamentu več pristojnosti in zadnjo besedo pri sprejemanju proračuna. Parlament in Svet bosta kot zakonodajalca imela enake pristojnosti na področjih, kot so kmetijstvo, energetika, priseljevanje, pravosodje in notranje zadeve, zdravje in strukturni skladi, kar jasno vključuje tudi njihove ustrezne proračune. V proračunu 2010 je znaten delež sredstev namenjen ohranjanju in vzdrževanju naravnih virov, socialni in gospodarski koheziji, rasti in zaposlovanju, konkurenčnosti in inovacijam, regionalnemu razvoju, kmetijstvu in razvoju podeželja. Evropski načrt za oživitev gospodarstva se v proračunu EU 2010 odraža v višini 2,4 milijarde EUR, ki so namenjene financiranju strateških projektov, povezanih z energetiko, prometom, razvojem širokopasovnih povezav na podeželju in zagotavljanju pomoči podeželskim skupnostim. Veseli me, da je Evropskemu parlamentu uspelo nameniti 300 milijonov EUR za pomoč proizvajalcem mlečnih izdelkov. Gospodarska kriza je vplivala na BDP držav članic in bo vplivala tudi na prispevke držav članic v proračun EU. Upam, da bo vmesni pregled v 2010 finančnega okvira 2007-2010 omogočil državam članicam, da bodo bolje črpale strukturne sklade, predvsem na področju prometa in energetske učinkovitosti stanovanjskih zgradb.

(Seja je bila prekinjena ob 11.25 in se je nadaljevala ob 12.00.)

PREDSEDSTVO: GOSPOD PITTELLA

podpredsednik

8. Čas glasovanja

Predsednik. – Naslednja točka je glasovanje.

(Za podrobnosti izidov glasovanja: glej zapisnik)

8.1. Evropski mikrofinančni instrument za zaposlovanje in socialno vključenost (Progress) (A7-0050/2009, Kinga Göncz) (glasovanje)

9. Obrazložitve glasovanja

Ustne obrazložitve glasovanja

- Poročilo: Kinga Göncz (A7-0050/2009)

Aldo Patriciello (PPE). – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, pozdravljam odlično delo, ki ga je opravil poročevalec in vsi poslanci, ki so sodelovali pri pripravi tega novega instrumenta, ki bo omogočil odobritev mikrokreditov za mala in srednje velika podjetja in za ljudi, ki so v zadnjih letih izgubili delovna mesta.

Glede na to, da je bilo samo v EU izgubljenih 3 milijone delovnih mest in glede na težave bank pri odobranju kreditov, bo ta instrument zagotovil enostavnejši dostop do potrebnih virov za tiste, ki želijo ustanoviti podjetje.

Prepričan sem, da bo ta nova pobuda pomagala pri ustvarjanju novih delovnih mest, predvsem če bomo uvedli nove spremljevalne ukrepe, kot je financiranje usposabljanja, ki bo mladim ljudem v pomoč pri pripravi naloženih projektov.

Gospod predsednik, ta instrument mora biti čim prej sprejet za ponovno oživljanje malih in srednje velikih podjetij, ki predstavljajo hrbtenico evropskega gospodarstva.

Dimitar Stoyanov (NI). – (BG) Hvala, gospod predsednik, glasoval sem za poročilo o finančnih ukrepih. Menim, da je ta instrument zelo primeren glede na trenutne razmere in da bo imel zelo pozitiven vpliv, če bo pravilno uporabljen, kot je bil v moji državi Bolgariji. Trenutna klima je zelo neugodna za male podjetnike, ki nimajo možnosti, da bi pri bankah dobili kredit za tistih nekaj priložnosti, ki so jih imeli na voljo.

Vse banke izvajajo politiko, ki je v osnovi nezdružljiva s konceptom, v skladu s katerim poslujejo bančne institucije. Občutek imam, da si banke namerno izmišljajo vse večje število dodatnih pogojev, samo zaradi tega, da jim ne bi bilo treba odobriti kredita. Vendar pa brez kreditov podjetne ne more delovati.

Če pa je krediti že odobren, morajo ta podjetja zagotoviti garancije v višini 100-150 %, kar jih lahko pahne tudi v stečaj. Zato verjamem, da sta Evropska unija in Parlament, v tem primeru, izjemno dobro ukrepala s pripravo tega poročila, kar bo resnično prispevalo k razvoju evropskega in bolgarskega gospodarstva.

Diane Dodds (NI). – Gospod predsednik, jasno želim povedati, da čeprav je zagotavljanje pomoči malim podjetjem zelo dobra ideja, ki jo je treba izvesti, bi jo bilo treba izvajati na ravni nacionalne vlade. Velike pomisleke imam glede tega predloga, glede odgovornosti za denar, ki bo posojen, in njegovim odplačilom.

Nacionalne vlade pozivam, da storijo vse, kar je v njihovi moči, da pomagajo malim podjetjem, ki predstavljajo hrbtenico našega gospodarstva. EU lahko pomaga z manjšo regulacijo in zagotavljanjem sredstev na nacionalni ravni.

Syed Kamall (ECR). – Gospod predsednik, glasovali smo za ta predlog. Zelo pomembno je zagotoviti pomoč podjetjem po celotni EU in v vseh državah članicah, da bi tako bilo mogoče zagotoviti blaginjo in delovna mesta ter izveliči ljudi iz revščine. Prav tako sem hvaležen, da smo preučili možnost zagotavljanja denarja iz obstoječega proračuna in nismo razmišljali o novi porabi, da bi tako še bolj povečali porabo javnega sektorja.

Vendar pa opozarjam, da moramo biti zelo previdni pri uporabi državnih sredstev in denarja davkoplačevalcev. V mojem volilnem okrožju poznam nekaj mikrofinančnih instrumentov, kot je odlični Croydon Caribbean Credit Union, ki zapostavljenim skupnostim pomaga, da se izkopljejo iz revščine. Te instrumente so izrinili mikrofinančni instrumenti lokalnih vlad in drugi mikrofinančni instrumenti. Za zagotavljanje večje dostopnosti do mikrofinanciranja je pomembno, da ne uničimo številnih odličnih zasebnih ponudnikov, ki že obstajajo.

Alfredo Pallone (PPE). – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, verjetno se vsi strinjamo glede vprašanja o mikrokreditih, vendar pa moramo obravnavati tudi finančne vire. Povečanje tega finančnega sredstva bi moralo biti naša dolžnost.

Prav tako moramo biti previdni pri tem, da mikrokreditov ne bomo razširili na druge deležnike v malih in srednje velikih podjetjih, saj so mikrokrediti namenjeni zagotavljanju pomoči socialnim partnerjem z manj sreče. Ob tem moramo prav tako obravnavati ključno vprašanje: v številnih državah, predvsem pa v državah, kjer obstaja največja potreba, manjka pravi kulturni pristop, ki je potreben za pridobivanje teh zneskov. Trdno verjamem, da bi morale te instrumente najprej sprejeti zadevne vlade.

Obstaja Evropa dveh hitrosti: hitrost držav, ki so že izvedle ta pristop, kot sta Francija in Nemčija, so pa tu še druge države, ki morajo k temu vprašanju pristopiti s kulturnega vidika. Na kratko, resnična težava, ki se pojavlja v Evropi, je v tem, da vprašanje zagotavljanja sredstev ne sme biti končni cilj; prizadevati si moramo za vzpostavitev pogojev, v katerih bi lahko delavci, ki nimajo toliko sreče, sami ustvarili zaposlitev zase.

Pisne obrazložitve glasovanja

- Poročilo: Kinga Göncz (A7-0050/2009)

Luís Paulo Alves (S&D), *v pisni obliki*. – (PT) Glasoval sem za vzpostavitev tega mikrofinančnega instrumenta za zaposlovanje, saj zagotavljanja možnosti za brezposelne in spodbuja podjetništvo. Ta instrument, ki je namenjen ljudem, ki želijo začeti ali razviti mikropodjetje (manj ko 10 zaposlenih in promet, manjši od 2 milijonov EUR), bo številnim brezposelnim ljudem odprl nove možnosti. Glede na trenutno stanje gospodarstva bi bilo zelo dobro, če bi se ta pomemben program začel izvajati že prej, saj imajo ljudje že dlje časa težave s pridobivanjem kreditov.

Ker je ta instrument namenjen javnim in zasebnim organizacijam, ki fizičnim osebam in mikropodjetjem zagotavljajo mikrokredite na nacionalni, regionalni in lokalni ravni v državah članicah EU, ga morajo ustrezni organi pozorno spremljati, da bi bilo mogoče zagotoviti, da krediti dejansko pridejo do mest, kjer so najbolj potrebni in da se ne bodo spet ponovile razmere, ki so se pojavile v zadnji finančni krizi.

Andrew Henry William Brons (NI), *v pisni obliki*. – Naklonjen sem temu, da država zagotavlja mikrofinanciranje posameznikom, ter ji tako pomaga ustanoviti mala podjetja. Nasprotujem pa, da bi to funkcijo izvajala Evropska unija. Kljub temu sem glasoval za nekatere spremembe, saj je bilo zelo verjetno, da bo uredba sprejeta in sem jo želel čim bolj izboljšati. Zaradi „blokiranja“ glasov v zvezi z nekaterimi spremembami nisem mogel glasovati ločeno o nekaterih spremembah.

David Casa (PPE), *v pisni obliki*. – Ena izmed najhujših posledic globalne gospodarske krize je pomanjkanje kreditov s strani bank, kar posameznikom, kot tudi velikim podjetjem, preprečuje, da bi izvajali svoje gospodarske dejavnosti. Predlog Evropske komisije zagotavlja vzpostavitev mikrokreditnega instrumenta, ki je namenjen zmanjševanju trenutnega oklevanja bank in drugih finančnih institucij pri financiranju. Zaradi tega sem se odločil, da bom podprl poročevalko pri tem vprašanju in sem glasoval za poročilo.

Nikolaos Chountis (GUE/NGL), *v pisni obliki*. – (EL) Glasoval sem proti poročilu, saj se proti brezposelnosti, ki se v Evropski uniji nenehno povečuje, ni mogoče bojevati s programom mikrofinanciranja. Potrebni so celoviti programi z ustreznim financiranjem pod ločeno proračunsko postavko, programi, ki so osredotočeni na boj proti brezposelnosti mladih, ki je v Grčiji še posebej visoka, saj je brez dela eden izmed štirih ljudi, mlajših od 25 let.

Na splošno potrebujemo politike, ki zahtevajo povečanje proračuna Skupnosti in ki odpravljajo neoliberalni okvir pakta stabilnosti in nizkih primanjkljajev. Prav tako verjamem, da bi morale biti financiranje znotraj okvira tega mehanizma izključno prostovoljno in nobenega ne bi smeli prisiliti z grožnjami o zmanjšanju ali odvzemu prejemkov socialne varnosti k temu, da uporablja mehanizem. Žal so bile spremembe, ki to zagotavljajo in ki sem jih predložil, skupaj s kolegi poslanci Konfederalne skupine Evropske združene leveice - Zelene nordijske leveice, zavrnjene.

Diogo Feio (PPE), *v pisni obliki*. – (PT) Ko Evropa doživlja globoko gospodarsko in finančno krizo, ki ima za posledico resne socialne probleme in ko se brezposelnost povečuje v vseh državah članicah, je ključnega pomena, da Evropska unija vzpostavi učinkovite mehanizme za boj proti krizi in zagotavljanju pomoči tistim, ki jih je najhujše prizadela, vključno z brezposelnimi in podjetji, ki so se znašla v težavah.

Zaradi tega pozdravljam vzpostavitev mikrofinančnega instrumenta za zaposlovanje, ki je osredotočen na podjetništvo in vsem zagotavlja možnost, da ustanovijo svoje podjetje. Evropsko mikrofinanciranje bo na voljo v primerih, kjer bo dostop do bančnega kredita zavrjen ali otežen in sicer preko podpore rasti mikropodjetij, skupaj z nadzorom, inštruiranjem in podporo obrestne mere s strani Evropskega socialnega sklada.

Prav tako je treba izpostaviti, da mora biti ta instrument namenjen izključno zagotavljanju pomoči podjetništvu, kot način za ustvarjanje novih delovnih mest, s tem ko pomaga pri uresničevanju izvedljivih poslovnih idej, ne sme pa se uporabljati za socialno podporo ali spodbujanje potrošnje.

José Manuel Fernandes (PPE), *v pisni obliki*. – (PT) Glede na trenutno gospodarsko krizo in vse večjo brezposelnost, je pomembno spodbujati rast samozaposlitev, kot tudi ustvarjanje in razvoj mikropodjetij. Mikrokrediti bodo pomagali pri uresničevanju tega cilja. Zato pozdravljam predlog Komisije in delo Parlamenta v na to temo. Gre za način spodbujanja podjetništva in povečevanja stopnje zaposlenosti in socialne vključenosti. Ta mikrofinančni instrument dopolnjuje druge programe, ki so namenjeni zagotavljanju pomoči pri zaposlovanju in vključevanju. Zato je pomembno, da financiranje tega instrument ne gre na račun obstoječih programov ali da bi bili zaradi tega celo ogroženi.

V Odboru za proračun sem že glasoval za ta instrument v kontekstu proračunskega postopka za 2010, s pomočjo katerega sta bili uvedeni dve novi proračunski postavki, ena za operativne stroške v znesku 37,5 milijonov EUR in druga za upravne stroške v znesku 0,25 milijonov EUR. Upam, da se bo ta program kmalu začel izvajati in da bo postopek odobritve vlog hiter in brez odvečne birokracije.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), v pisni obliki. – (PT) Obžalujemo, da je velika večina v Parlamentu ponovno prelomila besedo in odobrila predlog, ki jemlje denar iz programa Progress, kateremu je že tako ali tako bilo zagotovljenih premalo sredstev za pokrivanje dejavnost na socialnem področju. Ne glede na vse pomisleke v zvezi z cilji novega evropskega mikrofinančnega instrumenta, je nesprejemljivo, da bi se financiral z zmanjševanjem sredstev, ki so na voljo obstoječim programom, v tem primeru programu Progress, programu skupnosti na področju zaposlovanja, socialne vključenosti in enakih pravic.

Besedilo, ki ga je odobril Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve, jasno zavrača idejo o financiranju tega instrumenta iz programa Progress in vsebuje predlog o vzpostavitvi nove proračunske postavke z lastnimi viri: z drugimi besedami, „nov“ denar. Spremembe, ki jih je predlagala moja politična skupina, so bile skladne s tem, vendar so bile danes zavrnjene.

Ker se socialne razmere v različnih državah članicah slabšajo, je nedopustno, da se sredstva preusmerjajo iz področij zaposlovanja in socialne vključenosti v druge prednostne naloge, ki so bile v tem času opredeljene, čeprav gre za področje mikrofinanciranja.

Bruno Gollnisch (NI), v pisni obliki. – (FR) Zahvaljujoč poročilu gospe Göncz o mikrokreditih in kontroverznosti glede financiranja tega projekta, sem preveril čemu ta sloviti program Progress – v zvezi s katerim levica tako močno vztraja, da mu ne sme biti odvzet niti en cent za financiranje mikropodjetij in zasebnikov – sploh namenjen. Čemu je program Progress, opredeljen kot „program Skupnosti za zaposlovanje in socialno solidarnost“, trenutno sploh namenjen? Papirologiji ter financiranju študij in poročil. Saj trenutno „ciljna“ publika projekta Progress niso ne brezposelni, ne izključeni, ampak ustvarjalci politike in oblikovalci mnenj.

Nekateri ljudje zavračajo, da bi se od pičle vsote 700 milijonov EUR odvzelo 100 milijonov EUR. Nekoliko manj denarja za tiste, ki kujejo dobiček na račun sistema, nekoliko več denarja za Evropejce, z nespremenjenih proračunom: temu ne gre oporekati! Čas je, da nehamo opazovati revščino in težave naših sodržavljanov in namesto tega izvedemo konkretne ukrepe. Imam pa en zadržek: mikrokrediti so potrebni le zaradi „banksterjev“, ki tako hitro spravijo v žep državno pomoč, ne počnejo pa tistega, kar bi morali početi: dovajati denar v gospodarstvo.

Françoise Grossetête (PPE), v pisni obliki. – (FR) Glasovala sem za poročilo gospe Göncz o Evropskem mikrofinančnem instrumentu. Mikrofinanciranje se nanaša na mikrokredite (posojila manjša od 25 000 EUR) in mikropodjetja (podjetja, ki zaposlujejo manj kot 10 ljudi).

V tem obdobju gospodarske krize in zaradi znatnega upada števila odobrenih kreditov, je za Evropsko unijo ključnega pomena, da zagotovi instrument, ki je namenjen najranljivejšim, kot so brezposelni, mladi ljudje in majhna podjetja.

Kadar je ogroženo gospodarstvo ali delovna mesta, je spodbujanje rasti z znatnimi naložbami ključnega pomena. Sredstva za instrument bodo povečana na 100 milijonov EUR, pri čemer bo denar vzet iz proračuna za program Progress (program Skupnosti za zaposlovanje in socialno solidarnost), instrument pa bo na voljo 1. januarja 2010 (za obdobje štirih let). Svet mora prisluhniti temu sporočilu, da bo v naslednjih nekaj dneh mogoče doseči sporazum.

Sylvie Guillaume (S&D), v pisni obliki. – (FR) Glasovala sem za poročilo moje kolegice gospe Göncz, saj je predvsem zaradi krize zaposlovanja in socialne krize ključnega pomena, da z zagotovitvijo posebne proračunske postavke podpremo mikrofinanciranje. Gre za poseben instrument v boju proti bančnemu izključevanju in revščini. V nasprotju s tem, kar zahteva Evropska komisija, nasprotujemo ideji o prerazporeditvi odobrenih sredstev iz programa Progress v Evropski mikrofinančni instrument, saj bi to bilo negativno sporočilo za nosilce gospodarske dejavnosti. Ohraniti moramo program Progress, ki je namenjen najranljivejšim skupinam, skupna odgovornost držav članic in Evropske unije pa je, da ga v trenutnih razmerah učinkovito izvajajo.

Livia Járóka (PPE), v pisni obliki. – (HU) Zelo me veseli, da je velika večina Evropskega parlamenta danes potrdila poročilo o Evropskem mikrofinančnem instrumentu za zaposlovanje in socialno vključenost. Načrtovan sistem mikrokreditov lahko znatno prispeva k vzpostavitvi socialne kohezije in novih delovnih

mest, hkrati pa lahko v veliki meri pomaga pri blaženju negativnih vplivov finančne in gospodarske krize. V času globalne recesije je še posebej pomembno, da zagotovimo nove priložnosti za državljane, ki se soočajo s težavami na trgu dela in tradicionalnem kreditnem trgu ter zagotovimo stabilno, dolgoročno samozaposlitev. Prav tako je ključnega pomena, da je enostaven finančni instrument na voljo tistim, ki živijo v manj razvitih regijah in ki želijo ustanoviti svoje podjetje in najbolj ranljivim skupinam, ki kljub visokemu tveganju, nizkih maržah in možnosti za neizpolnjevanje obveznosti, pomagajo podjetjem, da začnejo poslovati in uspevati. Velika večina zaposlenih v Evropi je zaposlenih v mikro-, majhnih in srednje velikih podjetjih.

Prav zaradi tega je treba tem podjetjem, da ne bodo izgubila, ampak celo povečala svoj potencial zaposlovanja, zagotoviti ustrezno pomoč, ki je v nekaterih primerih tako nizka, da tradicionalni bančni sektor ne more zagotoviti takšnih sredstev. Na današnjem glasovanju je Evropski parlament jasno sporočil, da je treba postopek soodločanja čim prej zaključiti, da bo lahko mikrofinančni instrument na voljo že v letu 2010.

Eija-Riitta Korhola (PPE), v pisni obliki. – (FI) Gospod predsednik, glasovala sem za poročilo o mikrofinančnem instrumentu.

Še veliko lahko storimo, da bi mlade ljudi v Evropi spodbudili k podjetništvu. Finančna in gospodarska kriza je prinesla krizo zaposlovanja in socialno krizo, po napovedih pa naj bi v naslednjem letu izgubilo delovno mesto še dodatnih 10 milijonov ljudi v Evropi. Če je bil kdaj čas za takojšnje ukrepanje, potem je to zdaj.

Zaradi trenutnega kreditnega krča, ki še poslabšuje trenutne razmere, sem zelo naklonjena pobudi, ki izhaja iz poročila o zagotavljanju mikrokreditov brezposelnim ali tistim, ki jim grozi brezposelnost in imajo težave pri pridobivanju komercialnih kreditov za svoje poslovne ideje. Prav tako pa moramo vlagati na primer v delavnice in podjetniške inkubatorje za mlade ljudi, kot tudi v podjetniško usposabljanje.

Celovit pristop k naložbam v izboljšanje številke na področju zaposlitve in podjetništva je predpogoj za uspešno Evropo.

Patrick Le Hyaric (GUE/NGL), v pisni obliki. – (FR) Podpiram financiranje socialne podpore z namenom zagotavljanja pomoči delavcem, ki so izgubili delovno mesto. Vendar pa to ne pomeni, da podjetjem ni treba izpolnjevati družbenih in ozemeljskih obveznosti. Javni organi niso dolžni poravnati škode zaradi nesprejemljivega neizpolnjevanja obveznosti drugih. Zato sem se vzdržal glasovanja.

Jörg Leichtfried (S&D), v pisni obliki. – (DE) Glasujem za poročilo o vzpostavitvi novega mikrofinančnega instrumenta, ki bo pomagal ljudem, katerih delovna mesta so ogrožena, pri ustanavljanju ali razvoju mikropodjetja. Opredeljena so kot podjetja z manj kot desetimi zaposlenimi in prometom, manjšim od 2 milijonov EUR. Ta finančna priložnost bo najprej na voljo za obdobje štirih let in sicer od 1. januarja 2010 dalje.

To bo ljudem, ki so izgubili službo zaradi krize, ali ki imajo težave s pridobivanjem kredita za njihovo podjetje, omogočilo, da opravijo usposabljanje, ohranijo obstoječa delovna mesta in v nekaterih primerih celo ustvarijo nova. To bo spodbudilo gospodarstvo in prispevalo k izhodu iz krize.

Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL), v pisni obliki. – (FR) Glasovali bomo proti predlogu sklepa o Evropskem mikrofinančnem instrumentu za zaposlovanje in socialno vključenost. V obdobju, ko toliko Evropskih državljanov ostaja brez delovnih mest zaradi krize kapitalizma in popolnega pomanjkanja solidarnosti s strani tisti, ki še naprej kujejo dobičke na njihov račun, je čas, da Evropska unija spremeni svoj liberalni pristop reševanja nastalih problemov.

Zaradi nenasitnih komercialnih apetitov, ki jih je povzročil liberalen dogmatizem Evropske unije, potrebujemo politiko za zaščito evropskih delavcev, ki ustvarjajo bogastvo, katerega v imenu dobička niso nikoli deležni. Gre za primer Evrope velikih dobičkov in majhne, samovoljne miloščine. To dokazujejo tudi dodeljeni pičli zneski, neustrezna preglednost razporejanja teh zneskov in individualistična logika za spodbujanjem instrumentom. To se z ničemer ne nanaša na Evropo splošnega interesa in družbene enakosti, ki jo naši ljudje potrebujejo.

Nuno Melo (PPE), v pisni obliki. – (PT) V času krize, ob pomanjkanju in oteženim pridobivanjem kreditov, je tovrsten instrument ključnega pomena za zagotavljanje mikrokreditov za mala podjetja in ljudi, ki so ostali brez dela in želijo ustanoviti lastno podjetje. Brez tovrstnega podpornega instrumenta je zelo težko doseči takšne cilje. Poleg tega banke v trenutnih razmerah krize niso dovzetne za kreditne potrebe pri ustanavljanju podjetij, kar v večini primerov onemogoča njihovo ustanavljanje. Ker lahko v EU izgubimo še nekaj milijonov delovnih mest, je pomembno, da so na voljo pobude, do katerih lahko ljudje, ki so izgubili

delo, dostopajo in si poskušajo na novo urediti življenje, s tem pa se lahko izognemo socialni krizi in zmanjšamo porabo držav članic za ukrepe socialne pomoči.

Andreas Mölzer (NI), v pisni obliki. – (DE) Finančna in gospodarska kriza, ki so jo zakrivali predvsem britanski in ameriški špekulanti, ima sedaj za posledico vse večjo brezposelnost v Evropi zaradi gospodarske recesije. Spreminjajoče razmere so prizadele predvsem mlade ljudi, ki jim je že tako grozila resna nevarnost, da ne bodo našli dela. Zato je še posebej pomembno, da jim zagotovimo možnost za zagon ali ponoven zagon njihovih karier in nekaterim omogočimo, da ustanovijo lastna podjetja. Upam, da jim bo novi Evropski mikrofinančni instrument za zaposlovanje in socialno vključenost – Progress – pri tem v veliko pomoč.

Ta novi instrument nam prav tako omogoča, da se odzovemo na kreditni krč, ki še vedno traja. Ljudje, ki bodo ustanovili mikropodjetja, bodo poleg pomoči pri obrestni meri, prav tako prejeli podporo v obliki mentorstva, usposabljanja, inštruiranja in povečevanja zmogljivosti. Podpiram pobudo odbora za povečanje sredstev, namenjenih mikrofinančnemu instrumentu za 50 % v primerjavi s predlogom Komisije, na 150 milijonov EUR. Glede na ogromne zneske, ki so bili porabljeni za reševanje bank, je zelo pomembno, da smo radodarni do teh ljudi, ki so jih razmere najbolj prizadele. Zaradi vseh teh razlogov sem glasoval za poročilo.

Wojciech Michał Olejniczak (S&D), v pisni obliki. – (PL) 10. novembra 2009 je Evropska komisija objavila predlog sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o Evropskem mikrofinančnem instrumentu. Povezan je z dokumentom Komisije „Uresničevanje evropskega načrta za oživitev gospodarstva“ in prednostnimi nalogami Sveta, ki so: ohranjanje zaposlenosti, ustvarjanje delovnih mest in spodbujanje mobilnosti, izboljšanje usposobljenosti in prilagajanje potrebam trga dela ter povečevanje dostopa do delovnih mest.

Mikrofinančni instrument naj bi zagotavljal enostavnejši dostop do finančnih storitev za brezposelne in skupine poslovnežev, ki so se znašli v težavah. Nanaša se na ljudi iz določenih družbenih skupin, ki ne izpolnjujejo zahtev komercialnih bank glede kreditne sposobnosti, kljub temu pa bi radi ustanovili podjetje. Uvedba tovrstnega podpornega instrumenta, ki temelji na sredstvih EU, je še posebej pomemben v razmerah, ko je obseg posojil zmanjšan, vrednost odobrenih kreditov pa je padla.

Razmere v segmentu posojil kažejo, da se finančna in gospodarska kriza spreminjata v družbeno krizo in krizo zaposlovanja. Poročilo Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve vsebuje pomembne spremembe glede predloga Komisije, vključno z nasprotovanjem prenosu potrebnih sredstev iz programa Progress v Evropski mikrofinančni instrument. Poročevalka predlaga prenos instrumenta v ločeno proračunsko postavko, prav tako pa predlaga povečanje proračuna instrumenta za 50 milijonov EUR v obdobju naslednjih štiri let. Glede na to sem podprl poročilo.

Evelyn Regner (S&D), v pisni obliki. – (DE) Glasovala sem za resolucijo o uvedbi mikrofinančnega instrumenta, saj zame predstavlja njeno hitro sprejetje prednostno nalogo. S tem bo prikrajšanemu delu prebivalstva dana možnost, da pridobijo kredit in da si lahko pomagajo. Vendar pa pozivam Svet, da sredstev ne jemlje iz programa Progress. Pomembno je, da ostanejo sredstva za ta program nespremenjena. V tej krizi denar EU ne sme biti prerazporejen na račun najšibkejših članov v družbi.

Daciana Octavia Sârbu (S&D), v pisni obliki. – Veseli me, da je Evropski parlament danes potrdil načrt zagotavljanja dodatnih kreditov, ki bodo na voljo malim podjetjem. S tem sklepom bo mogoče na regionalni in nacionalni ravni v naslednjih štirih letih zagotoviti 100 milijonov EUR. Gre za dragocen in pravočasen potek, s katerim bodo številni ljudje, ki trpijo zaradi posledic globalne recesije, deležni novih priložnosti. Danes najavljeni ukrepi bodo v pomoč tistim, ki želijo ustanoviti novo podjetje, prav tako pa bodo omogočali strokovno usposabljanje – s tem pa se bo povečal obseg sposobnosti, na katerih lahko državljani ustanovijo podjetja, ki so ključnega pomena za evropsko gospodarstvo. Malim in srednje velikim podjetjem se v politiki in zakonodaji Evropske unije namenja vse večja pozornost. Pozdravljam ta nov potek, predvsem pa prispevek Evropskega parlamenta k spodbujanju razvoja malih podjetij v težkih gospodarskih časih.

Czesław Adam Siekierski (PPE), v pisni obliki. – (PL) Program Progress se je začel izvajati z namenom uresničevanja ciljev Evropske unije na področjih zaposlovanja, socialnih zadev in enakih možnosti, ki so določeni v socialnem programu. Proračunska sredstva, ki so na voljo v tem programu, naj bi bila namenjena spodbujanju procesa preoblikovanja in posodabljanja na petih področjih zaposlovanja, vključevanja v družbo in socialne zaščite, pogojev dela, boja proti diskriminaciji in enakih možnostih za ženske in moške.

Trenutno se finančna in gospodarska kriza spreminja v socialno krizo in krizo zaposlovanja. Nezaposleni in ljudje iz družbenih skupin, ki so v težkih pogojih, potrebujejo pri osamosvajanju aktivno podporo in nasvet. Program Progress je namenjen najbolj izpostavljenim skupinam in v zvezi s tem menim, da so države

članice in Evropska unija odgovorne za učinkovito izvajanje programa. Unija si mora prav tako po vseh močeh prizadevati, da bi povečala obseg namenske finančne podpore za nove samostojne podjetnike in ustanovitelje mikropodjetij v obliki spremljanja, usposabljanja – vključno s praktičnim usposabljanjem – in razvijanjem spodobnosti.

Program Progress naj bi bil namenjen razvoju mikropodjetij in socialnega podjetništva. V trenutnih gospodarskih in finančnih razmerah, za katere je značilen zmanjšan obseg kreditov, program Progress razširja obseg namenske finančne pomoči novim poslovnem. Glavno odgovornost za politiko zaposlovanja in socialno politiko nosijo države članice, vendar pa bi morala biti Evropska unija pobudnica teh sprememb. Treba je vzpostaviti resnične možnosti za zaposlovanje vseh ljudi ter dvigniti kakovost in produktivnost dela.

Bart Staes (Verts/ALE), v pisni obliki. – (NL) Mikrofinanciranje je zanimiv instrument za zagotavljanje finančne pomoči ljudem, ki so brezposelni ali ki jim grozi izguba delovnega mesta, pa tudi podjetjem v socialnem podjetništvu v času krize. Glasoval sem proti temu poročilu, saj ni gotovo, da bo ta instrument financiran s svežim denarjem. Možno je, da bodo uporabljena sredstva iz obstoječega programa Progress, programa, ki se je začel izvajati v letu 2007 in ki vključuje ukrepe, namenjene zmanjšanju revščine, nediskriminaciji, socialni vključenosti, spolu in zaposlovanju. Jemanje denarja iz programov, namenjenih boju proti revščini za namene boja proti revščini ni dobra strategija.

Posebej Svet zavrača ločen proračun. Očitno je, da države članice nimajo dovolj političnega poguma. Da bi se ta program lahko začel izvajati v začetku 2010, je v proračunu EU 2010 sproščenih 25 milijonov EUR. Trenutno se Parlament in Svet še nista dogovorila o financiranju v naslednjih treh letih (2011-2013). Evropa potrebuje trajnostno strategijo, ne pa enkratno injekcijo, kot je ta pobuda. Mikrofinančni instrument nima s tem nobene zveze in je brez dolgoročne vizije. Poleg tega je mogoče mikrokredite že odobriti iz naslova Evropskega socialnega sklada, pa tudi iz Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji. To poročilo torej odločno zavračam.

Derek Vaughan (S&D), v pisni obliki. – To je odlična pobuda, s katero bodo lahko ljudje, ki so izgubili ali obstaja tveganje, da bodo izgubili delovno mesto, pridobili kredit za zagon svojega podjetja. S tem Evropskim mikrofinančnim instrumentom Progress bodo ljudje, ki želijo posojila za zagon novih ali zelo malih podjetij in ki takšnega kredita niso mogli pridobiti na običajnem trgu, pridobili do 25.000 EUR.

Vesel sem, da je Evropski parlament lahko zagotovil, da ta denar ni iz programa „Progress“, ki je namenjen zagotavljanju pomoči ranljivim ljudem, ampak je bil za prvo leto pridobljen iz proračuna 2010. Sredstva v višini 100 milijonov EUR, ki bodo na voljo v začetku 2010, predstavljajo ravno takšno vrsto pomoči, ki jo majhna podjetja rabijo sedaj v času gospodarske krize, ko banke še vedno niso pripravljene sprostiti kreditiranja. To bo pomagalo podjetjem v Walesu in razočaran sem, da kolegi iz UKIP niso mogli podpreti te progresivne pobude.

10. Popravki in namere glasovanja: glej zapisnik

(Seja je bila prekinjena ob 12.20 in se je nadaljevala ob 15.00.)

PREDSEDSTVO: GOSPOD BUZEK

predsednik

11. Sprejetje zapisnika predhodne seje: glej zapisnik

12. Čas za vprašanja predsedniku Komisije

Predsednik. – Naslednja točka je čas za vprašanja predsedniku Komisije.

Odprta vprašanja

Corien Wortmann-Kool, v imenu skupine PPE. – (NL) Gospod predsednik, pričakovanja glede EU 2020 so zelo velika, ne samo v naši skupini, ampak tudi med evropskimi državljani. Do leta 2020 pričakujejo napredek, delovna mesta in trajnostno, inovativno socialno tržno gospodarstvo, pa tudi posebne predloge za močna mala in srednje velika podjetja ter odprt evropski enotni trg, vključno na področju kapitala in razvoja znanja.

Pričakujejo strategijo 2020 s stabilno, pregledno strukturo evropskega vodenja, kjer za države članice ne bo vse brezplačno.

Gospod predsednik, Parlament po dogodku ne želi biti le seznanjen s predlogi Komisije in Sveta; želi aktivno sodelovati pri razvoju in izvajanju strategije 2020. Kako boste to zagotovili in za kakšen časovni razpored si prizadevate? Predsednik Sveta je najavil namero, da naj bi sklepe dosegli že v marcu. Ali boste sprejeli pobudo? Ali lahko v bližnji prihodnosti pričakujemo poseben okvir, ki bo vseboval izhodišča in cilje, na podlagi katerih bo v tej razpravi lahko sodeloval Parlament? Ali nam lahko poveste, za kakšen časovni razpored si prizadevate in kdo je zanj odgovoren? Ali ste gospod 2020?

José Manuel Barroso, *predsednik Komisije*. – Kot predsednik Komisije bom sam odgovoren za to, ob usklajevanju z mojimi kolegi v Komisiji, saj bo to za naslednjo Komisijo osrednja naloga, kar je bilo tudi predstavljeno v mojih političnih smernicah. Glede časovne razporeditve upamo, da bomo imeli pripravljeno uradno obvestilo do spomladanskega Sveta, vendar menim, da bi bilo bolje, če bi imeli uradne sklepe pripravljene do junijskega Sveta. To bom predlagal Evropskemu svetu, da bomo lahko – kar si močno želim – imeli popolno sodelovanje in lastništvo Parlamenta nad strategijo.

Na ravni Evropskega sveta je prav tako potekala zanimiva predhodna razprava o gospodarstvu in Evropski svet sem pozval, da prevzame popolno lastništvo tudi na strani Sveta in da okrepi mehanizme vodenja. Kot veste, pred petimi leti, ko smo ponovno začeli z izvajanjem lizbonske strategije, nekatere države članice niso hotele upoštevati nekaterih priporočil iz poročila gospoda Koka. Tokrat v tej strategiji obstajajo pogoji za okrepljen sistem vodenja.

Hannes Swoboda, *v imenu skupine S&D*. – (DE) Gospod predsednik, gospod Barroso, leto 2009 se končuje v zelo težkih razmerah, z veliko brezposelnostjo ter gospodarskimi in proračunskimi težavami. Istočasno se končuje pet letno obdobje Komisije gospoda Barrosa. Do kakšnih zaključkov ste prišli na podlagi prvih petih let glede naslednjih petih let, če bo Komisija potrjena, predvsem v zvezi s temi gospodarskimi in socialnimi vprašanji? Kaj boste povedali našim državljanom, pa tudi vašim komisarjem glede zadev, ki bi v tem novem obdobju morale biti drugačne?

Sodelovati bi morali pri določevanju novih prednostnih nalog v zvezi z našimi gospodarskimi in socialno-političnimi cilji, hkrati pa bi se morali izogniti okoliščinam, v katerih smo trenutno. Zato vas želim ponovno vprašati, do kakšnih zaključkov ste prišli na podlagi prvih petih let in kaj želite storiti drugače, bolj in jasneje v naslednjih petih letih, da bi izpolnili želje državljanov Evrope.

José Manuel Barroso, *predsednik Komisije*. – Glede na to, da je Parlament ponovno glasoval za moj mandat, misli, da obstaja podpora za ukrepe, ki smo jih izvedli. Kljub temu pa obstajajo zadeve, ki jih moramo spremeniti in izboljšati.

Danes so drugačne razmere. Obstaja veliko močnejši občutek socialne nuje, kot prej. Kot sem že večkrat povedal, je najpomembnejša težava, s katero se soočamo danes v Evropi – in s katero se bomo zelo verjetno srečevali še nekaj časa – brezposelnost. Ne samo, da moramo najti nove vire rasti, ampak moramo tudi preučiti, kaj je bilo narobe v prejšnjem modelu rasti.

Očitno je, da je prejšnji model rasti razpadel. Čeprav je povzročil umetne balone – ne samo v finančnem sektorju, ampak tudi v drugih sektorjih – ni bil vzdržen, vključno z energetskega in podnebne vidika. Svojo strategijo sem osredotočil na to – strategijo, ki sem jo predstavil Parlamentu in za katero upam, da jo bom razvil z naslednjo Komisijo, seveda ob zelo tesnem sodelovanju s Parlamentom.

Hannes Swoboda, *v imenu skupine S&D*. – (DE) Gospod Barroso, rad bi vam zastavil kratko dodatno vprašanje. Če bomo med zaslišanjem v Parlamentu mnenja, da razporeditev portfeljev ne ustreza popolnoma s temi cilji in če bomo predlagali spremembo teh portfeljev, ali ste pripravljeni obravnavati naše ugovore in izvesti spremembe? Ali bi načeloma zavrnil kakršen koli ugovor ali pa ste jih pripravljeni sprejeti?

José Manuel Barroso, *predsednik Komisije*. – V Lizbonski pogodbi je jasno navedeno, da je notranja organizacija kolegija in služb Komisija odgovornost Komisije.

Vedno sem pripravljen prisluhniti vašim pripombam in predlogom. Nekatere izboljšave so bile dejansko posledica razprav z vašo in ostalimi skupinami. Računam na vašo podporo pri doslednem spoštovanju pristojnosti Komisije, hkrati pa bom tudi jaz vedno spoštoval pristojnosti Parlamenta.

Vedno sem pripravljen prisluhniti vašim predlogom, vendar menim, da se moramo bolj osredotočiti na zadeve politike, na vsebino. V zvezi z organizacijo Komisije sem prepričan, da sem po petih letih vsakodnevnega dela v Komisiji, precej dobro seznanjen z najboljšimi načini razporejanja virov znotraj nje.

Guy Verhofstadt, v imenu skupine ALDE. – (NL) Gospod predsednik, moje vprašanje se nanaša na razmere v Grčiji. Razmere so seveda zelo zaskrbljujoče, z državnim primanjkljajem v višini 12,7 % in javnim dolgom, ki bo presegel 130 %. Točno takšne razmere, kot so vladale v Belgiji, ko sem leta 1985, veliko mlajši, postal minister za proračun. Številke so bile popolnoma enake – nikoli jih ne bom pozabil – 12,7 % državni primanjkljaj. Grčija bo morala vsekakor trdo delati in izvesti reforme, ki jih do sedaj še ni. Vendar pa lahko nekaj naredimo tudi mi, gospod Barroso. Omogočimo lahko, da se bodo stroški, povezani z javnim dolgom različnih držav članic, znižali in sicer z vzpostavitvijo evropskega trga obveznic, ki bi pokrival velik delež tega javnega dolga. Trenutno plačujemo nekaj sto milijard evrov preveč za obresti na naš javni dolg, kar gre pripisati dejstvu, da evropski trg obveznic ne obstaja in da so vsi trgi obveznic še vedno razdrobljeni in z izjemno nizko likvidnostjo. Moje vprašanje se glasi ali boste sprejeli pobudo v zvezi s to zadevo in končno vzpostavili takšen evropski trg obveznic. Zaradi tega se bo morala Grčija sicer prav tako potruditi, ji je pa lahko v pomoč.

José Manuel Barroso, predsednik Komisije. – Včerajšnje zaveze predsednika vlade Papandreouja glede zmanjšanja javnega primanjkljaja in zmanjšanja državnega dolga s pomočjo trajnega zmanjšanja stroškov in povečanja prihodkov so me pomirile. Verjamemo, da so trenutni proračun za 2010, o katerem sedaj poteka razprava v grškem parlamentu in izjave predsednika vlade Papandreouja korak v pravo smer. Zelo pozorno spremljam razmere s to vlado in prejšnjo vlado, se pravi vprašanje javnih financ.

Prav tako smo bili navdušeni nad iskreno predstavitvijo predsednika grške vlade na zadnjem Evropskem svetu. Popolnoma se zaveda težave in pokazal nam je svojo odločnost, da jo razreši. V januarju bo Grčija Komisiji predložila posodobljen program stabilnosti, kot je predvideno v Paktu stabilnosti in rasti. Verjamem, da bo ta program vključeval konkretne ukrepe za krepitev fiskalnega prilagajanja v 2010 in zagotavljal trajno konsolidacijo javnih financ. Seveda bo Komisija še naprej zelo pozorno spremljala makroekonomske in fiskalne razmere ter izvajanje ukrepov v Grčiji.

Zaradi tega menim, da v tem trenutku ni primerno razpravljati o možnih scenarijih. Menimo, da Grčija sedaj izvaja ustrezne ukrepe in pri tem jo moramo podpreti.

Guy Verhofstadt, v imenu skupine ALDE. – (NL) Gospod predsednik, če se vrnem na to, kar sem pravkar povedal, evropski trg obveznic bi bil Grčiji v pomoč. Država bi zaradi tega še vedno morala izvesti reforme, vendar bi pomagal tudi vsem drugim državam članicam EU, saj bi omogočal plačevanje veliko nižjih obrestnih mer na dolg. Primerjajmo obrestne mere, ki se plačujejo v Nemčiji in Združenih državah Amerike. Američani plačujejo 0,4 % manj obresti na zakladne menice, kot Nemci, čeprav so nemške javne finance v veliko boljšem stanju. To dokazuje, da moramo to vsekakor izvesti. Pričakujem, da bo to storila tudi Komisija.

José Manuel Barroso, predsednik Komisije. – Trenutno ne razmišljamo o tovrstnih predlaganih ukrepih. Osebnostno menim, da tovrstnega predloga ni primerno povezovati s posebnimi razmerami, ki danes vladajo v Grčiji; dejansko bi lahko s tem dali napačno sporočilo.

Bodimo odkriti. Grčija in države v evrskem območju imajo posebne obveznosti glede izvajanja pogojev Pakta stabilnosti in rasti. To je zanje zelo pomembno, predvsem pa za njihova gospodarstva, hkrati pa je pomembno tudi za ostale. Menim, da izpostavljanje tega vprašanja v tem trenutku in namigovanje, da obstaja rešitev, ki ne zahteva naporov s strani Grčije, ni najboljši način zagotavljanja pomoči našim grškim prijateljem pri odločnem izvajanju ukrepov, ki jih je najavil predsednik vlade Papandreou.

Rebecca Harms, v imenu skupine Verts/ALE. – (DE) Zastaviti vam želim vprašanje o sestavi naslednje Komisije. Odgovornosti portfelja, ki ste jih predstavili, imajo po našem mnenju zelo predsedniški prizvok. Prav tako menimo, da oblikujete to strukturo na takšen način, ki vam bo osebno, kot predsedniku Komisije, dajala zelo veliko pristojnosti. Presenečeni smo, da želite odpraviti delovne skupine, v katerih sodelujejo člani Komisije. Po našem mnenju so te skupine v prejšnjem parlamentarnem mandatu dale dobre rezultate. Prav tako nas preseneča, da so bile odgovornosti na nekaterih področjih razdrobljene na takšen način, ki je za nas nerazumljiv. Še vedno ne vemo, kako boste izvedli porazdelitev odgovornosti med gospoda Redinga in gospo Malmström. Zdi se nam, da bo gospa Malmström ustanovila neke vrste urad za domovinsko varnost. Nikakor ne nasprotujem razdelitvi podnebja na ločene odgovornosti. Če pa bo imenovana komisarka za podnebje, morate prav tako dokazati, da ima resnične pristojnosti in da bo imela dostop do področij, kot so energetika, industrija, promet, okolje in kmetijstvo. Ne verjamemo, da to drži.

José Manuel Barroso, *predsednik Komisije*. – Dve različni vprašanji: eno v zvezi s portfelji glede pravosodja in varnosti, drugo v zvezi s podnebjem. V zvezi s pravosodjem in varnostjo sem posredoval naprej pripombe, ki ste jih podali številni izmed vas v Parlamentu glede posebnega portfelja, ki bolj temelji na temeljnih pravicah. Torej bo komisar Reding, če se s tem strinjate, komisar za pravosodje, temeljne pravice in državljanstvo.

Prav tako bo komisar za notranje zadeve, ki v osnovi pokriva vse, kar se dogaja v večini, če že ne vseh državah članicah v Evropi – obstaja minister za notranje zadeve in minister za pravosodje. Po mojem mnenju je to veliko bolj učinkovito, tako da bodo lahko sodelovali s kolegi v ustreznih svetih. Prav tako bo veliko bolje glede obsega dela, saj smo, kot veste, pravkar odobrili stockholmski program. Gre za zelo ambiciozen program, v katerem ima sedaj Parlament veliko pomembnih pristojnosti, tako da je imenovanje dveh različnih komisarjev povsem upravičeno. V tem primeru to ni povezano z vlogo predsednika. Nobene povezave nima z vlogo predsednika Komisije. Nanaša se na potrebo po nekakšni obliki delitve dela na tako pomembnem področju. Želim, da bi komisarka za temeljne pravice imela nadzor nad varnostjo, prav tako pa želim, da bi komisar za varnost opravljal svoje delo in spoštoval temeljne pravice in duh svoboščin v Evropski uniji.

Rebecca Harms, *v imenu skupine Verts/ALE*. – (DE) Želim ponoviti moje prejšnje vprašanje. Kako je lahko komisarka za podnebje pomembna sila in kako se lahko uveljavi, če se to na podlagi druge možnosti ne odraža v strukturah? Drugič, obstaja še ena podrobna zadeva, ki se nam zdi popolnoma nerazumna in sicer, da zeleno gensko inženirstvo, ki ste mu vi, gospod Barroso, naklonjeni, sedaj predstavlja del zdravstvenega portfelja in ni več vključeno v portfelj okolja ali kmetijstva. To morate pojasniti.

José Manuel Barroso, *predsednik Komisije*. – Veseli me, da ste zadovoljni z imenovanjem nove komisarke za podnebne spremembe. Imela bo veliko dela, saj kot lahko sedaj vidimo, København ne predstavlja konec poti. Po Københavnu bo treba opraviti še veliko dela.

Njena glavna naloga bo postavljat v ospredje podnebne spremembe v vseh sektorjih Komisije – ne samo v tistih, ki ste jih omenili, ampak tudi v številnih drugih. V Evropski uniji skoraj ni politike, ki ne bi vplivala na ukrepanje na področju podnebja: od kmetijstva do raziskav, od podjetništva in industrije, do pomorskih zadev. To je naloga.

Imela bo poseben namenski generalni direktorat za podnebne spremembe. Želim, da bodo komisarki za podnebne spremembe na voljo nekateri instrumenti, s katerimi bo lahko izvajala politiko, vendar pa mora to početi v sodelovanju z drugimi komisariji – in sicer s komisarjem za okolje, komisarjem za energetiko in z drugimi – saj gre za tako pomembno politiko, ki ima tudi zelo pomemben zunanji vidik.

Michał Tomasz Kamiński, *v imenu skupine ECR*. – (PL) Gospod predsednik, prosil bi vas za oceno srečanja na vrhu EU-Ukrajina, ki je potekalo pred skoraj štirinajstimi dnevi. Istočasno želim izpostaviti dve zadevi. Ko sem bil v Kijevu, sem spoznal, da Evropska stran ni želela sprejeti sklicevanja v končnem poročilu o evropski identiteti Ukrajine. Ne bom skrival dejstva, da me to močno preseneča, saj se mi zdi, da vprašanje evropske identitete Ukrajine ne bi smelo biti predmet spora. Drugič, v Kijevu sem prav tako izvedel, da naša evropska delegacija ni želela položiti vencev na spomenik žrtvam lakote v Ukrajini, kar običajno storijo vsi diplomati, ki obiščejo Ukrajino in povedati moram, da me ti dve dejstvi močno presenečata.

José Manuel Barroso, *predsednik Komisije*. – Menim, da je bilo srečanje, ki smo ga imeli v Ukrajini, uspešno. Če sem odkrit z vami, morajo naši ukrajinski prijatelji storiti več, če želijo, da jim še bolj pomagamo.

Več časa sem porabil za delo pri vprašanjih Ukrajine, kot na večini ostalih držav članic Evropske unije, kar kaže na pozornost, ki jo namenjamo Ukrajini. Gre za državo, ki nam je zelo blizu in za državo, za katero želimo, da je še bližje. Zaradi tega smo jim ponudili celovit in inovativen pridružitveni sporazum Evropska unija-Ukrajina. Gre za najbolj napreden status, ki ga lahko damo državi, razen pridružitve, ki pa zaradi trenutnih razmer ni mogoča.

Potekale so nekatere razprave, vendar če pogledate dokončne sklepe, iz njih jasno izhaja, da je Ukrajina evropska država, Ukrajina je zavezana istim evropskim vrednotam in želimo biti bližje Ukrajini. Želimo jim pomagati, da bi nam bili bližje. Verjamem, da je šlo za produktivno srečanje, vendar ne moremo pričakovati, da bomo Ukrajini dodeli nov status po vsakem srečanju na vrhu.

Zadnje srečanje na vrhu pred tem je potekalo v Parizu. Ukrajini smo podelili to možnost združevanja, vendar ne moremo preiti na nov status ob vsakem srečanju na vrhu, opravili pa smo zelo iskreno, odprto in prijateljsko razpravo s predsednikom Juščenkem in drugimi soudeleženci.

Lothar Bisky, v imenu skupine GUE/NGL. – (DE) Gospod predsednik, za vas imam vprašanje v zvezi s Tobinovim davkom. Ta davek je dober predlog, vendar ga do sedaj še nihče ni uvedel. Vsi pravijo, da ne bo nikoli uveden, če ga ne bodo istočasno uvedle vse države članice. Bojim se, da bo po sklepu na evropskem vrhunskem srečanju, ki ga pozdravljam, ponovno preložen, saj ne bomo vsi začeli istočasno.

Rad bi slišal vaše mnenje o tem in kakšne so po vašem mnenju možnosti, da bo Tobinov davek uveden.

José Manuel Barroso, predsednik Komisije. – Če obstaja celovit globalni davek za finančne transakcije, ga moramo podpreti. To sem tudi osebno podprl na razpravah v Evropskem svetu. Evropski svet je zaprosil Komisijo, naj pripravi nekaj idej o tem in to tudi pripravljamo.

Osebno sem v zvezi z vprašanjem inovativnega financiranja mnenja, da če želimo izpolniti naše obveznosti glede boja proti podnebnim spremembam, tega ne bomo mogli storiti le z denarjem iz naših proračunov. Jasno je, da so naši proračuni tako obremenjeni, da le z nacionalnimi proračuni v naslednjih nekaj letih ne bomo mogli zagotoviti virov za boj proti podnebnim spremembam. Najti moramo inovativne načine financiranja. Globalni davek na finančne transakcije se mi zdi zelo dobra zamisel in delamo na tem, da bi pravočasno pripravili predloge. Upam, da bo nova Komisija na tem področju pripravila nekaj predlogov.

Paul Nuttall, v imenu skupine EFD. – Gospod Barroso, nedavno smo slišali, da bo zaprta jeklarna Corus na območju Teesside v severni Angliji. Do tega naj bi prišlo zaradi 20 % ciljnega zmanjšanja EU emisij ogljika. Zahvaljujoč dobropisu za ogljik, si Corus ne more več privoščiti, da bi zaposlovalo več kot 5000 jeklarjev, vključno z dobavitelji. Tu je še britanska vlada, ki priznava, da v zvezi s tem vprašanjem ne more ukrepati zaradi kaznovalnega konkurenčnega prava EU.

Pravi dobiček podjetju Corus zaradi zaustavitve proizvodnje na območju Teesside pa predstavljajo prihranki, ki jih bo ustvarilo s svojimi dovoljenji za izpust ogljika, ki mu jih je dovolila EU v skladu s sistemom za trgovanje z emisijami, ki bo v naslednjih treh letih znašali do 600 milijonov GBP. Vendar pa gre za presenečenje – veste kaj: šef IPCC, Medvladnega foruma o podnebnih spremembah, Rajendra Pachauri, je prav tako šef fundacije Tata, torej se moramo vprašati *dobro za koga?* Saj ima Tata v lasti podjetje Corus.

(Nasprotovanje iz dvorane)

Vprašanje, ki vam bi ga rad zastavil, se glasi: ali je sedaj uradna politika EU, da podjetjem ponuja pobude za zapiranje obratov, kot na območju Teesside, da jih lahko prenesejo v države, kot je Indija, ali pa so za vsem tem bolj osebni interesi?

José Manuel Barroso, predsednik Komisije. – Vaših namigovanj resnično ne morem komentirati. Če bi bil v to vpleten, bi dal zadevo na sodišče.

Povedali ste, da je v zvezi s tem vprašanjem britanska vlada zatrdila, da je to stališče Evropske unije. O tej izjavi ne vem ničesar, vendar pa vam lahko povem, da je ravno vlada vaše države pritiskala na Evropsko unijo glede ambicioznih ciljev v boju proti podnebnim spremembam, pa če vam je to prav ali ne.

Danes je v Evropski uniji skupni program, namenjen zmanjšanju globalnih emisij toplogrednih plinov. To ima nekaj posledic z vidika prilagajanja naše industrije. Želimo si, da bi industrija ostala v Evropi, vendar si želimo drugačno industrijo, ki je energetsko manj potratna in prijaznejša do okolja.

Paul Nuttall (EFD). – Niste odgovorila na moje vprašanje, ki se je glasilo: ali je uradna politika EU, da podjetjem ponuja pobude, da zaprejo obrate, kot je na območju Teesside in prenesejo poslovanje v države, kot je Indija? Niste odgovorili na vprašanje. Ali bi prosim odgovorili?

José Manuel Barroso, predsednik Komisije. – Odgovoril bom z „ne“.

Predsednik. – Kolegi, postopek modrega kartončka sedaj ne velja, ker gre za razpravo med dvema osebama. Zelo težko je uporabljati moder kartonček za dodatna vprašanja, saj ne vem, kateremu izmed obeh govorcev je namenjen. Žal mi je za to. Seveda bo kartonček veljal pri drugih razpravah.

Marine Le Pen (NI). – (FR) Gospod predsednik, Evropska komisija se je na referendum v Švici o minareti odzvala z izjavo, ki je milo rečeno moteča in dvoumna. Ponovno moram potrditi, v dobro tistih držav, ki jih mogoče premami, da bi sprejele podobne odločitve, potrebo po „spoštovanju temeljnih pravic, kot je verska svoboda“. To slabo prikrito grožnjo boste morali nekoliko pojasniti, saj javnomnenjske raziskave kažejo, da bi se velika večina Evropejcev udeležila takšnega referenduma, če bi jim bil na voljo v njihovih ustreznih državah.

Gospod Barroso, ali imajo države članice EU pravico, da izvedejo referendum za svoje ljudi, ki je v vsakem pogledu enak referendumu, izvedenem 29. novembra v Švici ali ne? Ali bi Komisija nasprotovala suvereni odločitvi teh ljudi, če bi se odločili tako, kot so se v Švici ali ne? Če je Evropska unija danes bolj totalitarna, kot pa demokratična, v kar smo prepričani, je skrajni čas, da se to tudi prizna.

José Manuel Barroso, predsednik Komisije. – (FR) Suverena pravica držav članic je, da se v skladu s svojimi ustavnimi pravili odločijo, kako se želijo neposredno posvetovati s svojimi ljudmi. Ne bom dajal hipotetičnih izjav glede hipotetičnih referendumov. Povem vam lahko, da države članice same sprejemajo odločitve v zvezi s to zadevo. Zato ne bom vnaprej obsojal referendumov v državi ali odzive na referendum, ki ga je organizirala Komisija.

V pristojnosti Komisije je, da preveri ukrepe in odločitve, ki jih sprejmejo države članice v zvezi z izvajanjem evropskega prava. V tem primeru Komisija nima le pravice, ampak je tudi dolžna izraziti svoje mnenje.

Marine Le Pen (NI). – (FR) Gospod Barroso, vprašanje je bilo zelo jasno. Nisem vam zastavila vprašanja glede hipotetičnega referendumov, ampak glede referendumov, ki je v vsakem pogledu enak referendumu, ki ga je za ljudi izvedla Švica.

Če bi ena izmed držav članic EU na popolnoma enakem referendumu zastavila vprašanje, ki je bilo zastavljeno Švicarjem, kako bi se odzvala Komisija? Ali imajo pravico to storiti? In ali bi Komisija nasprotovala odločitvi suverenih ljudi, če bi se odločili glasovati tako, kot so se Švicarji? Vprašanje je jasno.

José Manuel Barroso, predsednik Komisije. – (FR) Gospa Le Pen, postavljate hipotetično vprašanje. Moja francoščina ni tako dobra kot vaša, vendar kadar uporabite „če“, gre za hipotetično vprašanje. „Če bi bil referendum“, to je hipotetično vprašanje.

(Aplavz)

Običajno ne odgovarjam na hipotetična vprašanja. Že realnost je dovolj zapletena. Zato vam lahko povem, da Komisija nasprotuje vsem oblikam diskriminacije, vključno z vsemi oblikami verske diskriminacije. To je naše stališče, ki je jasno. Ne gre le za stališče komisije, gre za stališče vseh demokratičnih držav članic Evropske unije.

Zaradi tega ne bom izražal mnenja glede hipotetičnega vprašanja.

Evropa 2020

David Casa (PPE). – (MT) Na predsednika Komisije sem nameraval nasloviti vprašanje v zvezi s Komisijo. Vendar pa je danes socialistična stranka posredovala v zvezi z zaslišanjem, ki smo ga opravili s komisarji. Upam, da se socialistična stranka ne bo začela poigravati s portfelji, ki so bili dodeljeni imenovanim komisarjem. Nimamo pristojnosti, da bi spreminjali portfelje komisarjev, saj to spada izključno v pristojnost predsednika Komisije. Izbrani posamezniki iz naše stranke, Liberalne in socialistične stranke, so vsi zelo primerne osebe in nimamo pristojnosti, da bi sedaj začeli z razpravo, še pred zaslišanjem, ali lahko spremenimo portfelje komisarjev. Vem, da to ni ustrezna tema, vendar sem se po posredovanju socialistične stranke moral oglasiti.

José Manuel Barroso, predsednik Komisije. – Ni šlo za vprašanje, torej mi ni treba odgovarjati, ker pa imam priložnost, bi rad povedal naslednje.

Načelo zvestobe je med različnimi institucijami zelo pomembno. Sedaj ko imamo novo pogodbo, moramo spoštovati pristojnosti vsake posamezne institucije. Povedal sem, kako pomemben je poseben odnos med Komisijo in Parlamentom, in za to si bom tudi prizadeval. To seveda pomeni spoštovanje pristojnosti vsake institucije na njenem področju v skladu s pogodbami.

Liisa Jaakonsaari (S&D). – (FI) Gospod predsednik, v uvodu govora se je predsednik Komisije skliceval na napake prejšnjih modelov. Prav zagotovo je narobe to, da je imela Komisija nekaj dobrih programov, vendar države članice počnejo le to, kar jim je všeč. Povedano z drugimi besedami pristop palice in korenčka ne zadostuje za usmerjanje držav članic.

Prav tako sem opazila, da dokument 2020 ne vsebuje inovativnih idej glede tega, kako bi bilo mogoče države članice usmerjati. Vprašati želim, ali namerava Komisija uporabiti opozorila, ki izhajajo iz člena 121 Lizbonske pogodbe, če države članice ne upoštevajo ali celo nočejo upoštevati idej Strategije 2020.

José Manuel Barroso, predsednik Komisije. – Zahvaljujem se za vaše vprašanje in za namen, ki stoji za njim.

Državam članicam nameravam predlagati, da okrepijo ekonomsko vladanje. Sedaj imamo priložnost, da to tudi storimo. V preteklosti je bilo že večkrat zavrnjeno. Verjetno ste brali nedavni intervju z enim od mojih predhodnikov, gospodom Delorsom, ki je povedal, da je bil njegov predlog o krepitvi usklajevanja pri socialnih zadevah leta 1993 zavrjen. Zavrnilo so ga države članice.

Intervju je bil zanimiv in preveril sem, kaj sem takrat, kot zunanji minister moje države, povedal. Bil sem eden tistih, ki so podprli okrepljeno sodelovanje držav članic na tem področju. Na žalost to ni bilo mogoče.

Pri ponovnem pregledu Lizbonske pogodbe smo pripravili predlog, ki je temeljil na poročilu gospoda Wima Koka, a so ga države članice zavrnilo. Menim, da v času te krize obstaja večja ozaveščenost glede potrebe po resničnem usklajevanju pri odzivih na to krizo. Seveda si bom prizadeval za to, vendar pa za uspeh potrebujemo podporo držav članic. Potrebujemo jih, saj se nekatere politike sprejemajo na nacionalni ravni, nekatere pa na ravni Skupnosti.

Prva izmenjava pogledov z Evropskim svetom me navdaja z optimizmom. Nov predsednik Sveta, predsednik Van Rompuy, je že najavil, da v začetku februarja želi neuradno izmenjavo stališč. Upam, da bo to priložnost za večjo zavezanost Evropskega sveta h krepitvi mehanizmov vodenja Strategije 2020 Evropske unije.

Frédérique Ries (ALDE). – (FR) Gospod Barroso, lizbonska strategija je že preteklost. Zaradi tega Evropska unija od 1. januarja ne bo najbolj konkurenčno gospodarstvo. Oprostite mojih ostrim besedam, vendar lahko govorimo skoraj o iluziji. Sedaj moramo zagotoviti, da bo v prihodnjih letih, v 2010, EU bolj spominjala na oazo miru za evropske podjetnike in državljane.

V tem kontekstu v sporočilu, ki ste ga nam predstavili, opažam, da govorite o internacionalizaciji malih in srednje velikih podjetij, glavnih ustvarjalcev delovnih mest v EU. Ali ni danes nujna zahteva, da umirimo razmere, da pomirimo ljudi, gospod Barroso? Ali lahko jamčite, da bo Komisija nasprotovala regulativni histeriji in da bo vsakodnevno in v vseh svojih politikah uporabljala načelo, strategijo „misli najprej na male“?

José Manuel Barroso, predsednik Komisije. – (FR) Hvala, gospa Ries. To je bila ena izmed prednostnih nalog moje Komisije, je pa tudi prednostna naloga trenutne Komisije in bo prav gotovo prednostna naloga naslednje Komisije. Mala in srednje velika podjetja ustvarjajo delovna mesta. Obrtni zakon smo pripravili ravno na podlagi načela – „misli najprej na male“ –, ki ste ga omenili, prav tako pa smo se lotili programa za zmanjšanje upravnih bremen, predvsem za mala in srednje velika podjetja. Ravno zaradi tega smo v samo središče prednostnih nalog postavili dokončno vzpostavitev notranjega trga, saj obstaja potencial, izkoristiti pa je mogoče tudi mednarodni vidik, saj se v resnici naša mala in srednje velika podjetja še vedno soočajo s številnimi ovirami, ko želijo poslovati z drugimi trgi. Verjamem, da je to ena izmed prednostnih nalog nove strategije, strategije 2020. Gre za strategijo, ki je tesno povezana z mednarodnim vidikom, saj danes občutimo posledice globalizacije in le z zavzetjem agresivnega, proaktivnega stališča bomo lahko zmagali v boju za konkurenčnost.

Predsednik. – Gospe in gospodje, rad bi dal pojasnilo na zelo pomembno vprašanje gospe Ries. Seznam govornikov smo začeli pripravljati ob 15.00, ko smo začelo s to točko. Na seznamu imam 30 ljudi v zaporedju, kot so uporabili modre kartončke. Seveda lahko na seznam dodamo druge govornike, vendar v sklopu te točke ne bodo mogli spregovoriti.

Če želite, lahko za sedaj obdržite svoje kartončke, v naslednji minuti pa bo spregovoril gospa Durant. Na seznam lahko poskusimo dodati še ostale poslance, ki želijo spregovoriti, vendar vam odkrito povem, da ne bomo mogli imeti toliko govornikov; imam jih okoli 30.

Seznam smo začeli obravnavati ob 15.00. Če bi radi svoja imena dodali drugi poslanci, naj se omejijo na eno minuto.

Isabelle Durant (Verts/ALE). – (FR) Gospod predsednik, predsednik Komisije, v zvezi s to strategijo 2020, predvsem pa v zvezi s sistemom razširjenega vodenja, vas želim vprašati, kako nameravate rešiti vprašanje lobijev. Vsi vemo, da bo prišlo do močnega lobiranja, če bo pripravljen osnutek strategije 2020. Lobiranje je prisotno povsod; lobiranje poteka pri Komisiji, Parlamentu in pri Svetu.

Kot veste, danes poteka medinstitucionalna razprava o vprašanju lobijev. V prejšnji komisiji je bil za to vprašanje zadolžen gospod Kallas. Ali lahko poveste, kdo v Komisiji bo zadolžen za vprašanje lobijev in kašne bodo njegove pristojnosti? Ali si prizadevate – kar skupaj z drugimi člani te medinstitucionalne skupine upam tudi jaz – za sistem obvezne registracije lobijev?

To je pogoj za zagotavljanje preglednosti, po mojem mnenju pa je tudi pogoj za zagotavljanje podpore s strani državljanov. Razumeti morajo, kako Komisija, Svet in Parlament sprejemajo odločitve na evropski ravni.

José Manuel Barroso, predsednik Komisije. – (FR) Gospod predsednik, gre za dobro poznan problem, zelo pomemben problem in ponosen sem, da smo v času mandata te Komisije dosegli napredek. Kot ste omenili, je komisar in podpredsednik Kallas opravil veliko dela na tem področju, prav tako pa smo dosegli napredek pri sistemu registracije lobijev.

Treba pa je priznati, da je preglednost najboljši način za reševanje tega problema in ne sme prihajati do skrivanja informacij. To je povsem normalno! V odprti družbi in odprtem gospodarstvu je povsem normalno, da včasih prihaja do različnih, včasih nasprotujočih si interesov.

Komisija bo svoje delo izvajala v skladu s temu smernicami: njeni odnosi s predstavniki različnih interesov – interesi podjetij, sindikatov, včasih posebnih vzrokov – bodo postali preglednejši.

Oseba, ki bo v Komisiji odgovorna za te zadeve, če jo boste podprli, bo komisar in podpredsednik Maroš Šefčovič. Uprava bo za izvajanje teh nalog v novi komisiji imenovala njega.

Vicky Ford (ECR). – Predsednik Barroso, pozdravljam vašo vizijo za 2020. Pokazali ste, da lahko tudi v temnih časih recesije sanjamo o Utopiji. Pozdravljam vaše pripombe o evropskih raziskovalnih prostorih. Zastopam Cambridge, kjer deluje vodilni raziskovalni grozd, ki je že dosegel velike uspehe na področjih visoke, zelene in bio tehnologije. Če želimo vaše sanje spremeniti v realnost, potem lahko to storimo tako, da prisluhnemo in se učimo na izkušnjah Cambridgea. Za raziskave so potrebna sredstva, inovativna podjetja potrebujejo sredstva; inovacije na svetovni ravni zahtevajo financiranje na svetovni ravni.

Prejšnji teden sem se sestala s predstavniki sklada Wellcome Trust, ki je največja dobrodelna organizacija v Združenem kraljestvu in je v preteklem letu namenilo 750 milijonov EUR za raziskave v zdravstvu. Prišli so v Bruselj, da bi Parlamentu sporočili, da če bomo sprejeli zakonodajo o alternativnih naložbah, kot je trenutno zapisano v osnutku, bomo oklestili financiranje organizacije za dve tretjini. Ne govorite enega in delajte drugega.

José Manuel Barroso, predsednik Komisije. – Čestitke Cambridgeu. Menim, da je Cambridge ena najboljših univerz v Evropi in v svetu. Ravno zaradi tega, ker v Evropi nimamo veliko Cambridgeov, si prizadevamo za oblikovanje resničnega evropskega raziskovalnega prostora, saj so Cambridge in druge pomembne univerze v Evropi precej mednarodne. Pridobijo lahko zelo pomembna sredstva, vendar pa v drugih državah, predvsem v malih državah in nekaterih najrevnejših državah, takšnih virov nimajo na voljo. Zaradi tega ne potrebujemo samo lastne udeležbe, kot ste jo omenili in vsekakor pozdravljam delo v takšnih fundacijah, kot ste jih omenili, vendar pa potrebujemo tudi javno financiranje s strani držav in proračuna Evropske unije. Gre za eno izmed postavk, ki jih nameravam vključiti v naslednji proračun Evropske unije.

V zvezi s povezavo z upravljalci alternativnih naložb resnično ne vidim te povezave. Mislim, da ne bi smeli uporabljati ene ali druge stvari. Verjamemo, da je glede na to, kaj se je zgodilo, tudi v vaši državi, važno, da imamo razumne predpise za produkte na finančnih trgih. Ravno v vaši državi smo imeli največji primer državne pomoči v zgodovini Evropske unije, ravno zaradi težav na finančnih trgih.

Nikolaos Chountis (GUE/NGL). – (EL) Gospod predsednik, gospod Barroso, čeprav tečejo razprave o ambicioznih načrtih strategije za 2020, so tudi nekatere države, kot je Grčija, ki se bodo pridružile strategiji pod neugodnimi pogoji, z velikimi gospodarskimi problemi in visoko brezposelnostjo.

Predsednik vlade je včeraj objavil ukrepe, za katere upa, da bodo pripomogli k zmanjšanju primanjkljaja. Atene zadržujejo dih in čakajo na odziv trgov in ovrednotenje različnih družb. Poslušal sem vaš odgovor na prejšnje vprašanje, prebral sem današnjo izjavo gospoda Almunie in rad bi vam zastavil vprašanje, gospod Barroso: kako lahko Komisija pomaga pri reševanju tega vprašanja, razen z nadzorom javnega primanjkljaja v Grčiji?

In drugič, kako so obravnavane takšne nacionalne posebnosti znotraj okvira strategije za 2020, da se takšni problemi ne bi več ponovili?

José Manuel Barroso, predsednik Komisije. – V Strategiji 2020 je ideja, da bi imeli nacionalne programe, pa tudi horizontalne programe na ravni Evropske skupnosti.

Vsako državo članico bomo pozvali, da pripravi svoje posebne, poenostavljene cilje, pri tem pa upošteva drugačne okoliščine, ki zanjo veljajo. Kot ste omenili, je Grčija danes v posebnih razmerah in namenili smo jim veliko pozornost. Grčija bo še naprej deležna ugodnosti kohezijskih skladov, saj je ena izmed tistih držav, ki uživa te ugodnosti, to pa ni povezano s Strategijo 2020 Evropske unije.

Vendar pa je treba razumeti, zakaj morajo države, kot je Grčija, zmanjšati primanjkljaje in prekomerni dolg. Obresti, ki jih države plačujejo zaradi dolga, predstavljajo denar, ki ga ne morejo vložiti v bolnice ali šole za prihodnost. Državam članicam ne priporočamo, naj ne ohranjajo visokih ravni zadolženosti in dolga zaradi tega, ker bi bili navezani na idejo o strogem makroekonomskem redu, ampak zaradi tega, ker mislimo na socialne izdatke in obravnavamo pomisleke ljudi.

Ivo Belet (PPE). – (NL) Gospod predsednik. Gospod Barroso, rad bi vam zastavil vprašanje v zvezi s prihodnostjo avtomobilskega sektorja, ki bo tudi po letu 2020 ostal eden izmed najpomembnejših industrijskih sektorjev. Kitajski bodo prodana nekatera izmed naših najuglednejših podjetij, kar ni dobro. Po mojem mnenju še ni prepozno, da to preprečimo, vendar pa bi morali – vi, gospod predsednik in nova Evropska komisija – kar se da hitro ukrepati. Zagotoviti moramo več sredstev za raziskave in razvoj, ki bodo bolj osredotočene na avtomobilski sektor, prav tako pa moramo zagotoviti več finančnih sredstev iz Evropske investicijske banke. Le tako bomo lahko zagotovili, da naša trenutna odvisnost od nafte ne bo na primer zamenjana s prihodnjo odvisnostjo od kitajskih električnih baterij. Zaradi tega sprašujem: ali ste vi in Evropska komisija pripravljeni kratkoročno prevzeti usklajevalno vlogo, vključno z dosjejem Opel, da se bomo lahko dokončno združili in se osredotočili na nove, okolju prijazne tehnologije v avtomobilskem sektorju?

José Manuel Barroso, predsednik Komisije. – Kot veste, je Komisija v primeru Opel ohranila pomembno stališče za spodbujanje potrebnih srečanj med različnimi vključenimi državami in zadevnimi podjetji.

Glede vprašanja avtomobilske industrije v Evropi in v svetu obstaja problem presežnih zmogljivosti. Prihodnost je torej ravno takšna, kot izhaja iz vašega vprašanja, iskanje načinov in novih tehnologij in sicer razvoj čistejših avtomobilov. Podpiramo to idejo, ne samo z vidika ideje same, ampak tudi z vidika financiranja.

Evropska investicijska banka je, kot veste, ob naši popolni podpori, v ta namen vzpostavila poseben instrument. Ena izmed prednostnih nalog naslednjega mandata: razviti bolj zeleno avtomobilsko industrijo v Evropi, ki je tehnološko naprednejša. Na ta način lahko ohranimo vodilni položaj v avtomobilski industriji v svetu.

Stephen Hughes (S&D). Predsednik Barroso, Evropska mreža za boj proti revščini je opisala vaš dokument o posvetovanju glede Strategije 2020 kot korak nazaj od zavez zaporednih Evropskih svetov pri krepitvi socialnega vidika.

V vašem dokumentu sta omenjena le varna prožnost in usposabljanje. Vedeti morate, da na tej strani Parlamenta ne moremo sprejeti strategije, ki je brez socialne vsebine. 2010 bo Evropsko leto boja proti revščini in socialni izključenosti. Ali ne bi morali poskrbeti, da bi boj proti revščini in izključenosti predstavljal osrednjo točko Strategije 2020?

Ob zavedanju, da tretjina vseh delovnih mest, ki so bila ustvarjena od leta 2000 v Evropski uniji, spada na področje zdravstva, sociale in služb za zaposlovanje, kar dvojno prispeva k zmanjševanju revščine, zagotavljanja storitev in ustvarjanja delovnih mest, ali ne bi bilo dobro, če bi v Strategiji 2020 bili določeni cilji za zagotavljanje visokokakovostnih storitev socialnega skrbstva.

Predsednik. – Hvala, kolegi, vendar vas prosim, da v času vašega govora vaše minute ne zastavite dveh vprašanj, saj bo predsednik Barroso le stežka odgovoril na obe vprašanji v eni minuti.

Kateremu vprašanju dajete prednost – prvemu ali drugemu?

Kolegi, to je zelo pomembno.

Stephen Hughes (S&D). – Gospod predsednik, dejansko sem navedel tri točke in zadostovali bi že trije „daji“!

(Smeh)

José Manuel Barroso, predsednik Komisije. – Gospod predsednik, hvala za vaše razumevanje. Skušal bom izbrati najboljše vprašanje!

Odkrit odgovor se glasi: gre za dokument o posvetovanju; to še ni strategija in zelo cenim vaš doprinos.

Naj vam povem svoje osebno mnenje. Da, več moramo storiti v boju proti revščini in socialni izključenosti, vendar pa za to rabimo podporo naših držav članic. Povem vam lahko, da sem že večkrat predlagal konkretne predloge in deležen sem bil zelo glasnega „ne“ z obrazložitvijo, da nekatere države članice gledajo na socialne zadeve, kot na nekaj svojega in ne nekaj, kar bi bilo za Evropo.

To je zanimiva razprava. Poglejmo, če se strinjamo glede tega. Pričakujem vašo podporo glede tega, saj kot veste za boj proti socialni izključenosti in revščini potrebujemo tudi nekaj instrumentov na evropski ravni, ki dopolnjujejo instrumente na nacionalni ravni. Govorim o stališču, ki ga bom zagovarjal. Upam, da bodo vse države članice pripravljene podpreti to stališče.

Danuta Jazłowiecka (PPE). – (PL) Komisar, izvajanje lizbonske strategije ne poteka najbolje. Kako nameravate spremeniti dokument o strategiji Evropa 2020, da bi bilo uresničiti njene cilje? Ali predvidevate pripravo nečesa, kar bi bilo podobno programu za uresničevanje strategije, ločen dokument za obdobje petletnega mandata Komisije, ki bi navajal ukrepe, ki jih je treba izvesti? Mislim, da bi to bila dobra zamisel. Spremljali bi lahko uresničevanje strategije, istočasno pa bi lahko ocenili Komisijo na podlagi tega, kar je bilo izvedeno.

Na koncu si bom dovolila dati pripombo. Menim, da je čas, ki je na voljo za posvetovanja s socialnimi partnerji, v mislih imam rok 15. januar, prekretek. Naše socialne partnerje bi morali resneje obravnavati. Prav oni bodo uresnili strategijo in na voljo bi morali imeti več časa za sodelovanje pri teh posvetovanjih.

José Manuel Barroso, predsednik Komisije. – Ta rok se nanaša na posvetovanje glede tega dokumenta, vendar pa bo še več priložnosti za posvetovanje. Posvetovanja o prihodnosti lizbonske strategije potekajo že vsaj od leta 2008. Odbor regij je pripravil zelo zanimivo poročilo, kot tudi Ekonomsko socialni odbor in to priložnost želim izkoristiti ter povedati, da sem pripravljen, če to želi Evropski parlament, izvesti razpravo o tej zadevi – ne samo v tem času za vprašanja predsedniku z enominutnimi odgovori, ampak posebno razpravo, namenjeno le temu – kadar koli to želite, saj menim, da je zelo pomembna.

(Aplavz)

Za Parlament je zelo pomembno, da ima lastništvo, pa tudi, da so v ta proces vključeni nacionalni parlamenti, saj bo v prihodnje to osrednja točka strategije. To točko bi rad izpostavil.

V zvezi z vprašanjem o mehanizmi vodenja, to ravno sedaj pripravljamo. Obstaja več idej. Ena izmed trenutni idej je zagotoviti načine merjenja in spremljanja napredka na nekaterih področjih, ki bi temeljili na kazalnikih. To sedaj pripravljamo, seveda pa za to potrebujemo tudi podporo Parlamenta in, upam tudi, da soglasje naših držav članic.

Werner Langen (PPE). – (DE) Ob upoštevanju vprašanja, ki je že bilo zastavljeno, se želim vrniti na podnebno strategijo 2020. Gospod predsednik, ali je res, da začasni sistem za trgovanje z emisijami daje največji železarni v Evropi 90 milijonov ton CO₂, kljub dejstvu, da je v zadnjem letu imela 68 milijonov in da bo v tem letu imela 43 milijonov? Ali je mogoče, da bo največja železarna v Evropi do 2012 zaslužila 1 milijardo GBP iz naslova emisij, ker ji je bil dodeljena prevelika količina zaradi lobiranja, med drugim tudi s strani Komisije?

José Manuel Barroso, predsednik Komisije. – Gospod Langen, ne vem točno na kaj se sklicujete, vendar če govorimo o emisijah v Evropi, bodimo odkriti: naše emisije predstavljajo približno 14 % svetovnih emisij in ta trend se še zmanjšuje, saj obstajajo velika gospodarstva, katerih emisije se povečujejo.

Vendar pa smo po emisijah na prebivalca še vedno precej nad temi gospodarstvi in bodimo pošteni glede tega: nosimo tudi nekaj zgodovinske odgovornosti. Američani proizvedejo več emisij toplogrednih plinov na prebivalca, kot mi, vendar pa jih mi proizvedemo veliko več, kot Kitajska in veliko več kot Indija, na primer, če se sklicujemo na primer Indije. Dejansko gre za problem in obravnavati ga moramo v duhu globalne pravičnosti. Če želimo rešiti problem in če verjamemo, da je naš planet ogrožen – zaradi podnebnih sprememb – potrebujemo sodelovanje z vseh strani. Da, naši pogoji so strožji, kot v nekaterih drugih delih sveta, vendar na to gledamo tudi kot na priložnost za razvoj novih tehnologij, da bomo tako lahko uresnili cilje, ne da bi s tem ogrozili naša podjetja, saj ne želimo izvažati naših podjetij in delovnih mest.

Predsednik. – Kolegi, prosim, da v času za vprašanja, namenjena predsedniku Barrosu ne zastavljate dodatnih vprašanj, saj veliko ljudi čaka na prvo vprašanje. Zelo mi je žal, vendar bi rad prešel na naslednje vprašanje.

Stavros Lambrinidis (S&D). – Predsednik Barroso, kot ste omenili, obrestne mere resnično vplivajo na stanje gospodarstva. Odražajo zaupanje v določeno gospodarstvo, vplivajo pa tudi na mednarodno gospodarsko skupnost. Na obrestne mere vpliva zaupanje, ki ga ima Skupnost v določeno gospodarstvo, na to zaupanje pa pogostokrat vplivajo izjave glede zaupanja, ki ga izkazuje Evropska komisija v zvezi z ukrepi

držav članic. V tem smislu špekulanti vedno skušajo špekulirati o slabih gospodarskih razmerah in včasih stvari še poslabšajo.

Predsednik Barroso, ali ste danes v Parlamentu pripravljeni izraziti podporo ukrepom, ki jih je včeraj najavila grška vlada za izboljšanje gospodarskih razmer v Grčiji? Ali Komisija verjame, da gredo v pravo smer in da lahko, če bodo izvedeni, spremenijo finančne razmere, za katere ste izjavili, da so bile v preteklosti problematične?

José Manuel Barroso, predsednik Komisije. – Povedal sem že, da sem z veseljem prisluhnil včerajšnjim zavezam predsednika vlade Papandreouja glede zmanjšanja javnega primanjkljaja in zmanjšanja državnega dolga s pomočjo trajnega zmanjšanja stroškov in povečanja prihodkov. Dodal sem celo, da so proračun za 2010, o katerem trenutno poteka razprava v grškem parlamentu in izjave predsednika vlade Papandreouja korak v pravo smer. Seveda bo Komisija še naprej pozorno spremljala makroekonomske in fiskalne razmere ter izvajanje ukrepov v Grčiji. To je jasno navedeno v moji izjavi podpore najavljenim ukrepom. Verjamem, da je to najboljši način, da pomagamo Grčiji v teh zelo težkih razmerah, s katerimi se sedaj sooča v zvezi s proračunom in dolgom. Verjamem, da bodo ti ukrepi prinesli nekaj pomembnih rezultatov.

Malcolm Harbour (ECR). – Gospod predsednik, toplo pozdravljam priložnost, da lahko zastavim vprašanje predsedniku Barrosu, saj je bila konferenca predsednikov odborov prvič predstavljena za eno uro, tako da smo lahko predsedniki odborov tokrat prvič prisotni.

Vprašati ga želim glede politike, namenjene oblikovanju pogojev za raziskave in inovacije – kar nekoliko razočaran sem bil, ko sem videl, da ni bila vključena v prvi osnutek 2020, vendar upam, da bo v prihodnje vključena – in sicer izkoriščanje ogromnega potenciala javnih naročil v Evropski uniji, da bi bilo mogoče spodbuditi inovativne izdelke in storitve. Danes ga želim vprašati, ali bi upošteval priporočila iz mojega poročila, ki jih je Parlament prejšnji november skoraj soglasno sprejel, iz katerega tudi izhaja, kako je to mogoče doseči. Samo da ga o tem obvestim in seznanim kolege, če bi 1 % evropskih javnih naročil zagotovili za inovativne izdelke in storitve, bi se zaradi tega naložbe v inovacije v Evropski uniji povečale za nič manj kot 15 milijard EUR.

José Manuel Barroso, predsednik Komisije. – Hvala za vaše pripombe, vendar naj vas opozorim, da prvi osnutek nove strategije ne obstaja. Obstaja delovni dokument Komisije, namenjen posvetovanju, vendar še nismo na točki, ko bi lahko predstavili osnutek. Zaradi tega so vse vaše pripombe dobrodošle.

Ne pričakujte od mene, da vam bom v eni minuti podobno odgovoril na tako pomembno vprašanje, kot je to, ki ste ga pravkar izpostavili. Poznam vaše poročilo. Poznam nekatere zanimive predloge, ki ste jih podali v zvezi z javnimi naročili in da, to je tudi moj namen, vključeno je v širše smernice. Kot se boste spomnili, sem Parlamentu to predstavil pri sklicevanju na potrebo po poglobitvi teh zavez z vidika bolj inovativnih pravil o javnem naročanju v Evropi, ki so bolj naklonjena trgu. To bo vsekakor del naše prihodnje strategije, vendar sedaj še ne morem točno povedati, kako bo vključeno.

Carl Haglund (ALDE). – (SV) Gospod predsednik, ena izmed največjih napak lizbonske strategije, ki je v drugih pogledih dober dokument, je, da nam do določene mere ni uspelo pripraviti držav članic k dejanskemu uresničevanju ciljev, določenih v teh strategiji.

Moj kolega poslanec iz Finske je pred tem gospodu Barrosu že zastavil vprašanje, kako bi po njegovem mnenju lahko pripravili države članice do tega, da bi bolje sledile strategiji. Eden izmed ciljev, ki je bil vključen, je bil tudi koliko morajo države članice vložiti v raziskave in razvoj, izraženo v odstotku BDP. Zanima me, ali namerava Komisija postaviti podobne cilje za države članice, povedano drugače, koliko svojega bruto nacionalnega proizvoda mora vsaka država članica nameniti raziskavam in razvoju.

José Manuel Barroso, predsednik Komisije. – Sedaj preučujemo razloge, zakaj vsi ti cilji niso bili uresničeni. Z novim predlogom bomo pripravili oceno – po mojem mnenju zelo pošteno in objektivno oceno –, kaj je bilo v lizbonski strategiji dobro in kaj ne.

V tej fazi ne morem dajati obljub glede tega, kaj bomo predlagali; v tem trenutku razmišljamo o tem, kako doseči napredek. Zaradi tega, ko omenjam razprave, ki bi jih rad imel z vami, govorim o resničnih razpravah, saj je vaš doprinos zelo pomemben.

Oseбно menim, da postavljanje celovitega cilja za vse države članice verjetno ni zelo realistično. Mislim, da bo morala biti naslednja faza strategije Evropske unije 2020 bolj dodelana in dovršena, s posebnimi cilji – seveda dogovorjenih z državami članicami – vendar za različne razmere.

To je moje osebno mnenje. Nismo še v fazi, da bi vam predstavili predlog. Prav tako želim, da bi nova Komisija imela popolno lastništvo nad predlogom in predstavili bomo bilanco zadnje lizbonske strategije.

William (The Earl of) Dartmouth (EFD). – Gospod predsednik, do naslednjega leta se bo neto prispevek Britanije podvojil v primerjavi s prispevkom v letu 2008. V 2020 bomo imeli od štiri do sedem novih držav članic. Na podlagi njihove trenutne gospodarske storilnosti, bo vsaka nova država članica prejela kohezijske sklade – kar je drugo ime za subvencije – od datuma, ko bodo postale članice, pa vse do leta 2020.

Ali lahko britanski davkoplačevalci pričakujejo nadaljnjo podvojitev neto prispevka Britanije v Evropsko unijo do 2020 in če ne, zakaj ne?

José Manuel Barroso, predsednik Komisije. – Sedaj še ne morem razpravljati o finančnih perspektivah in ne morem predvidevati, kakšen bo prispevek Britanije. Razumem zaskrbljenost, ki jo izražate, saj trenutno britanski davkoplačevalcu plačujejo največje prispevke zaradi dogodkov v finančnem sektorju v Britaniji. Nikjer drugje ni bilo tako velike državne pomoči, kot pomoč, ki smo jo videli v vaši državi.

Danes smo trenutno v naslednjem položaju: prepričani smo, da je treba določiti prednostne naloge za prihodnost, pregledati, kaj moramo porabiti na nacionalni ravni in kaj moramo porabiti na evropski ravni, potem pa opraviti razpravo o poštenem načinu, kako porazdeliti to naložbo. Verjamemo pa, da je v nekaterih primerih bolj smiselno porabiti evro na evropski ravni, kot na nacionalni ravni, ravno zaradi morebitnih prednosti, ki jih prinaša evropska razsežnost in evropski notranji trg. To razpravo bomo opravili in upam, da bomo na koncu našli sporazum.

Predsednik. – Tokrat je predsednik Komisije četrtrič odgovarjal na vprašanja. Hvala vam, kolegi, za vaša zastavljena vprašanja.

V Parlamentu je bilo ob koncu časa za vprašanja nekoliko več ljudi, kot na začetku ob 15.00. Žal mi je, da je tako: dobro bi bilo, če bi vas bilo prisotnih več.

Še enkrat hvala, predsednik Barroso.

John Bufton (EFD). – Gospod predsednik, izpostaviti želim, da so danes tu prisotni številni ljudje, ki gospodu Barrosu niso mogli zastaviti vprašanja. Ali ne bi mogel gospod Barroso, glede na visoko plačo, ki jo prejema, z nami preživeti še dodatnih 30 minut, da bi to trajalo uro in pol?

Prvih 30 minut je bilo namenjenih drugim vodjem skupin. Tu je 750 poslancev. Mislim, da je 30 minut resnično premalo. Ali ne bi mogli imeti na razpolago uro in pol? Gospod Barroso, dovolj dobro plačo prejimate, gospod. Pridite sem za 90 minut, ne za 60.

Predsednik. – Gospod Barroso se zelo vljudno smeje, vendar bomo videli. Glede tega se moramo odločiti. Hvala za vaš predlog.

PRESEDSTVO: GOSPOD VIDAL-QUADRAS

podpredsednik

13. Sklepi Sveta za zunanje zadeve o mirovnem procesu na Bližnjem vzhodu, zlasti o razmerah v Vzhodnem Jeruzalemu (razprava)

Predsednik. – Naslednja točka sta izjavi Sveta in Komisije o sklepih Sveta za zunanje zadeve o mirovnem procesu na Bližnjem vzhodu, zlasti o razmerah v Vzhodnem Jeruzalemu.

Cecilia Malmström, predsedujoča Svetu. – (SV) Gospod predsednik, konflikt na Bližnjem vzhodu je eno izmed vprašanj, o katerih smo v Parlamentu razpravljali na začetku švedskega predsedstva. Zelo dober občutek je, ko vam lahko ob koncu našega predsedovanja poročam o tem.

Tudi švedski minister za zunanje zadeve Carl Bildt je bil prejšnji teden na Odboru za zunanje zadeve, kjer je predstavil poročilo in sodeloval v obsežni razpravi, med drugim tudi o Bližnjem vzhodu. Prejšnji teden je Svet za zunanje zadeve obravnaval razmere na Bližnjem vzhodu in sprejel sklepe. Veseli nas, da je vseh 27 držav članic podprlo te sklepe, kar jasno odraža poglede EU do mirovnega procesa na Bližnjem vzhodu.

S temi sklepi želita Svet in predsedstvo dati zelo jasno in močno sporočilo Evrope in upamo, da bo pripeljalo do skorajšnje obnovitve pogajanj med vpletenimi strankami. Prav tako nas skrbi, da ni napredka v mirovnem

procesu na Bližnjem vzhodu. Zato smo jasno podprli prizadevanja Združenih držav Amerike pri doseganju miru. EU poziva stranke, da prevzamejo odgovornost in začnejo s pogajanjem o vseh vprašanih dokončnega statusa, vključno z Jeruzalemom, mejami, begunci in varnostjo. Naši sklepi prav tako odražajo stališče EU glede Bližnjega vzhoda, ki temelji na mednarodnem pravu, in ga že nekaj časa zagovarjamo, prav tako pa smo ga izrazili ob številnih priložnostih.

Stališče EU je med drugim tudi, da mora dogovorjena rešitev z dvema državama temeljiti na mejah iz leta 1967 in da so naselbine nezakonite. Jeruzalem je vprašanje dokončnega statusa in jasno smo povedali, da če želimo doseči resnični mir, je treba status Jeruzalema, kot prihodnjega glavnega mesta dveh držav, rešiti s pogajanjem. Nadaljevanje izraelsko-palestinskih pogajanj je bilo skoraj skozi celo leto povezano z vprašanjem naselbin. Pred kratkim je izraelska vlada objavila delno in začasno zaustavitev izgradnje naselbin. Svet za zunanje zadeve pozdravlja to odločitev in upamo, da bo to prispevalo k nadaljevanju plodnih pogajanj.

Vendar pa z zaskrbljenostjo gledamo na presenetljivo odločitev izraelske vlade 13. decembra, s katero so naselbine prvič postale del nacionalnega programa prednostnih področij. To je v nasprotju z duhom zaustavitve izgradnje naselbin in škodi prizadevanjem za vzpostavitev ozračja, ki bi lahko pomagal pri iskanju dolgoročne rešitve konflikta. Moja kolegica, švedska ministrica za mednarodno razvojno sodelovanje, Gunilla Carlsson, je v začetku septembra v Evropskem parlamentu obiskala Odbor za razvoj. Obljubila je, da bo spremljala dogajanje na lokalni ravni, zagotavljala pomoč in posredovala na področjih, ki jih vsi poznamo – razmere v in okoli Vzhodnega Jeruzalema, naselbine in vprašanja, kot so dostop in gibanje, predvsem v zvezi z Gazo. To obljubo smo izpolnili.

V zadnjih mesecih je EU pod vodstvom predsedstva, zavzela jasno stališče glede naselbin in nadaljnjemu zapiranju Gaze. Politika zapiranja je nesprejemljiva in kontraproduktivna. EU še naprej zahteva, da se mejni prehodi nemudoma in brezpogojno odprejo za pretok humanitarne pomoči, komercialnega blaga in oseb. Svet je prav tako pozval k polni uveljavitvi Resolucije št. 1860 Varnostnega sveta ZN in k spoštovanju mednarodnega humanitarnega prava. Tisti, ki zadržujejo ugrabljenega izraelskega vojaka Gilada Shalita, ga morajo nemudoma izpustiti.

V zvezi z Gazo želim spregovoriti še nekaj besed. Seveda upamo, da se bodo prizadevanja za posredovanje s strani Egipta in Arabske lige lahko nadaljevala. Pomembno je, da preprečimo trajno delitev med Zahodnim bregom in Vzhodnim Jeruzalemom na eni strani in Gazo na drugi strani. Veselimo se svobodnih in poštenih volitev, ko bodo pogoji to dopuščali. Nekaj je jasno – mir med Izraelom in Palestinci je mogoče doseči le, če bodo Palestinci enotni.

Naši diplomati v regiji so razmere v Vzhodnem Jeruzalemu pozorno spremljali. Po njihovem mnenju Izrael slabi palestinsko skupnost v mestu. To nas skrbi. EU bo povečala pomoč Vzhodnem Jeruzalemu, da bi Palestincem olajšala življenjske razmere. Močno sporočilo v zvezi z Vzhodnim Jeruzalemom v sklepih Sveta jasno dokazuje našo zaskrbljenost nad razmerami. Ne smemo pozabiti, da so naselbine med Izraelom in Sirijo in med Izraelom in Libanom predpogoj za doseg miru na Bližnjem vzhodu. EU pozdravlja nedavne izjave Izraela in Sirije, s katerimi potrjujeta pripravljenost na nadaljevanje mirovnega procesa. Ni treba posebej poudarjati, da bi to imelo zelo pozitivne posledice na celotno regijo.

Catherine Ashton, kandidatka za podpredsednico Komisije. – Gospod predsednik, svet je prejšnji teden sprejel zelo vsebinske sklepe o mirovnem procesu na Bližnjem vzhodu. Na jasen in odločen način določajo načelno stališče o številnih ključnih vprašanjih. Ne bom se ustavljala na sklepih ali ponavljala tistega, kar smo že slišali od predsedstva. Upam, da smo s ponovno potrditvijo naših načel pripomogli k povrnitvi vsaj nekaj palestinskega zaupanja in pripravljenosti na sodelovanje v mirovnem procesu. Prav tako mi bodo skepti v veliko pomoč, saj me bodo v naslednjih mesecih jasno usmerjali.

Danes ste me povabili, da bi spregovorila o našem političnem delu, pa tudi o razmerah v Vzhodnem Jeruzalemu. Glede tega področja smo zelo zaskrbljeni. Vzhodni Jeruzalem je zasedeno ozemlje, skupaj s preostalim Zahodnim bregom. EU nasprotuje uničevanju palestinskih domov, izgonu palestinskih družin, gradnji izraelskih naselbin in poteku „ločitvene meje“. EU obravnava ta vprašanja na politični ravni, preko diplomatskih kanalov in naših javnih izjav. Razmere prav tako obravnavamo prek praktične pomoči, ki je namenjena podpori palestinskemu prebivalstvu v Vzhodnem Jeruzalemu. V mestu na primer primanjkuje 1200 učilnic za palestinske otroke, torej pomagamo pri širitvi izobraževalnih prostorov. Poleg tega Palestinskim bolnicam pomagamo, da še naprej delujejo, prav tako pa veliko delamo z mladimi Palestinci v mestu, ki trpijo zaradi visoke stopnje brezposelnosti in psiholoških težav. Danes EU v Vzhodnem Jeruzalemu izvaja dejavnosti v vrednosti 4,6 milijonov EUR.

Drugi razlog za zaskrbljenost so seveda razmere v Gazi. Nenehno pozivamo k pretoku pomoči, trgovine in oseb. Močno nas skrbijo vsakodnevne življenjske razmere ljudi, ki živijo v Gazi: donatorji od januarskega konflikta niso mogli opravljati obnovitvenih del, resni problemi, kot je pomanjkanje čiste pitne vode, po še naprej obstajajo. Izrael bi moral ponovno nemudoma odpreti prehode, kar bi omogočilo ponovno ožvitev zasebnega sektorja in zmanjšanje odvisnosti Gaze od pomoči.

Sedaj je čas, da ukrepamo in v praksi izvedemo sklepe Sveta. Razmisliti moramo o tem, kako ponovno oživiti politični proces. Obe strani ste vse bolj razhajata glede pogojev zaključitve tega procesa. Kmalu bom odšla v regijo, moj glavni cilj pa bo srečanje z glavnimi akterji in da se na lastne oči prepričam, kako lahko EU prispeva k spremembam. Vsi se verjetno strinjamo z glavno in celotno prednostno nalogo nadaljevanja izraelsko-palestinskih pogajanj – tu ne gre za pogajanja, ki so namenjena sama sebi, ampak za pogajanja za doseganje mirovnega sporazuma in sprememb. Ne moremo dopustiti – in dvomim, da lahko to dopusti regija – še enega kroga brezplodnih pogajanj. Pogajanja, ki so se začela z Deklaracijo načel Sporazuma iz Osla, podpisano septembra 1993, potekajo občasno že več let. To je bilo pred 16 leti. Pogajanja morajo temeljiti na mednarodnem pravu, hkrati pa morajo biti upoštevani pretekli sporazumi. Na mizi morajo biti vsa vprašanja, vključno s statusom Jeruzalema, kot prihodnjega skupnega glavnega mesta.

Prav tako morajo pogajanja biti opravljena v dogovorjenem časovnem okviru ob učinkoviti mediaciji. Tako Izrael, kot tudi Palestina morata pokazati resno zavezanost in politično voljo za sodelovanje v resnih in pristnih pogajanjih. Evropska unija bo pomagala obema stranema in jima ponuja pomoč na težki poti pogajanj. Moja naloga je zagotoviti, da bo Evropa delovala učinkovito in usklajeno.

EU je vedno podpirala tako Izrael, kot tudi Palestino, s tem, ko jima je dajala čas in prostor, da se dvostransko dogovorita. Naša pomoč je palestinski oblasti omogočila vzpostaviti institucije prihodnje Palestinske države, da bo lahko opravljala storitve za svoje državljane in da bo lahko zanesljiva sosed v regiji. Vendar pa so danes Palestinci razdeljeni tako politično, kot tudi fizično. Za verodostojna pogajanja je potreben močen in združen palestinski partner. Izrael bo zaradi močnega palestinskega partnerja imel le koristi.

Izrael je z začasno in delno zaustavitvijo izgradnje naselbin napravil prvi korak. Upamo, da bo to prispevalo k nadaljevanju smiselnih pogajaj.

ZDA še naprej ostajajo nepogrešljiv in ključen akter na Bližnjem vzhodu. Pogoji za učinkovito partnerstvo EU-ZDA na Bližnjem vzhodu so bili le malo kdaj tako dobri. Čas je, da s tesnim usklajevanjem naših stališč in strategije to spremenimo v stvarnost. EU bo še naprej odpirala in tesno sodelovala z ZDA preko četverice. Četverica potrebuje okrepitev – to zahteva trenuten zastoj v mirovnem procesu. Četverica lahko zagotovi skrbno, a vendar dinamično mediacijo, ki je potrebna.

Za mir na Bližnjem vzhodu je potrebna celovita rešitev. Pomembno vlogo morata odigrati tako Sirija, kot tudi Libanon. Z veseljem pričakujemo izvedbo arabske mirovne pobude. Biti morajo del rešitve. Naš pristop mora biti regionalen in vključujoč. Izraelsko-palestinski dvostranski okvir mora biti dopolnjen z mnogostranskim okvirom.

Glede tega vprašanja nameravam v prihodnjih mesecih biti v tesnih stikih s Parlamentom. Zavedam se aktivne vloge Parlamenta, ne le v njegovi vlogi organa za izvrševanje proračuna. Delegacije EP na politični ravni neposredno sodelujejo z izraelskim Knesetom in Palestinskim zakonodajnim svetom (PLC). Prejšnji teden je delegacija v PLC obiskala zasedena palestinska ozemlja in z veliko zaskrbljenostjo poročala o razmerah na terenu.

Na koncu bi še pozdravila ustanovitev delovne skupine Parlamenta za mirovni sporazum, ki se bo ponovno sešla ta teden.

Ioannis Kasoulides, v imenu skupine PPE. – Gospod predsednik, med obiskom mladih izraelskih in palestinskih voditeljev v Evropskem parlamentu je potekala temeljita razprava, v kateri je bil izpostavljen mirovni sporazum za njihovo prihodnost – varna in priznana rešitev z dvema državama na podlagi mej iz leta 1967, z Jeruzalemom, kot glavnim mestom obeh držav; demilitarizacija palestinske države; ponovitev arabske mirovne pobude iz leta 2007; jamstva NATA; in vprašanje beguncev, ki naj bo rešeno tako, da ne bo spremenilo demografskega značaja izraelske države.

Medtem, ko imajo mladi vizijo o skupni prihodnosti, se njihovi starejši člani še vedno prepirajo o tem, ali naj začnejo s pogajanj. O pobudi Egipta o notranji palestinski spravi – tako, da bo samo eden sogovornik – še vedno teče razprava, hkrati pa še vedno čakamo na ureditev varnosti v Gazi in izpustitev zapornikov, kot je Gilad Shalit. Medtem kot izvršena dejstva na terenu samem, v skladu s poročilom vodje misije EU v Vzhodnem Jeruzalemu kažejo na vse manjšo možnost ustanovitev Palestinske države.

Obžalujem dejstvo, da Izrael, demokratična država, namenja le malo pozornosti škodi, ki jo povzročajo nekatera njegova dejanja v mednarodnem javnem mnenju in se šele potem omejuje le na zmanjševanje škode.

Hannes Swoboda, v imenu skupine S&D. – (DE) Gospod predsednik, gospa Malmström, podpredsednica Komisije in visoka predstavnik Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, najprej se želim iskreno zahvaliti švedskemu predsedstvu za to pobudo. Šlo je za dobro pobudi in rad bi vam čestital zanj. Prav tako bi se rad zahvalil baronici Ashton, da je pri njenem prvem nastopu sedela na strani Komisije, čeprav je predvsem nastopala v vlogi visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko. Vse to je povezano s skupno zunanjo in varnostno politiko. Mogoče sploh ni pomembno, kje sedite. Pomembno je, da ste prisotni in da zastopate skupno zunanjo politiko.

Moja druga točka je, da je izjava, ki jo je sprejel Svet, dobra in vsekakor ni uperjena proti Izraelu. Prav nasprotno, je v interesu Izraela in v interesu njegove varnosti in stabilnosti. Zelo pomembno je, da to poudarimo. Če želimo kot Evropejci v povezavi s tem igrati aktivnejšo vlogo, je ključnega pomena, da to počnemo še naprej. Pozivam vas, baronica Ashton, da to vzamete na znanje.

Pred nekaj dnevi smo bili v ZDA in sodelovali na razpravah z našimi kolegi v kongresu. Zaradi enostranskega pristopa Kongresa in njegovega nezadostnega poznavanja razmer, v katerih živijo Palestinci, ima Predsednik Obama na voljo le malo možnosti. Močno sočustvujemo z razmerami v Izraelu. Prav tako nasprotujemo vsem oblikam terorizma in želimo, da se zajeti vojak končno vrne k svoji družini. Vendar pa smo prav tako zaskrbljeni glede in sočustvujemo z neugodnim položajem, v katerem so Palestinci glede vsega, kar je navedeno v tej izjavi, predvsem pa glede mej iz leta 1967, težkih razmer v Jeruzalemu in gradnje naselbin. Popolnoma nerazumljivo je, čeprav gre le za nadaljevanje politike iz zadnjih let, da se uporablja zelo sporen pristop k izgradnji naselbin. Najprej je bila ustavljena, potem pa vključena v nacionalni program prednostnih nalog. Po tem se je nadaljeval le naraven razvoj, prav tako pa so bile zgrajene ceste, ki potekajo ravno skozi palestinske naselbine. Način, s katerim se Palestincem vsak dan jemlje zemljo, je nesprejemljiv.

Prav tako je nesprejemljivo to, kar se je zgodilo delegaciji Parlamenta. Svoje stališče o tem bo podal tudi gospod de Rossa. Poslanci Parlamenta se morajo pridružiti Svetu in Komisiji ter jasno izraziti, da imajo poslanci Parlamenta pravico potovati v Gazo in se sami prepričati o tamkajšnjih razmerah. Kaj prikriva Izrael? Zakaj preprečuje poslancem Parlamenta, da bi odšli v Gazo? Tega ne smemo sprejeti in upam, da bom temu skupno nasprotovali. Predpogoji za razumno politiko o Bližnjem vzhodu sta med drugim tudi preglednost in odprtost. To moramo jasno podpreti.

Annemie Neyts-Uyttebroeck, v imenu skupine ALDE. – (NL) Gospod predsednik, gospa Ashton, gospod podpredsednik komisije, gospa predsedujoča Svetu, najprej želim čestitati, gospa Malmström, celotnemu švedskemu predsedstvu za sklepe Sveta v zvezi s konfliktom na Bližnjem vzhodu na splošno, predvsem pa v zvezi z Vzhodnim Jeruzalemom.

Verjetno se vsi strinjamo, da gre za pomembno znamenje, da je bilo skupno poročilo vodij delegacij EU v Južnem Jeruzalemu prvič odobreno in sprejeto soglasno, predvsem pa v tem času, po uveljavitvi Lizbonske pogodbe. Drugo znamenje je, da so bili tudi sklepi, ki jih je predlagalo švedsko predsedstvo, soglasno sprejeti, vključno s tistimi glede Vzhodnega Jeruzalema. Upam, da bodo izraelske oblasti spoznale pomembnost teh dogodkov.

Gospe in gospodje, vsakih nekaj mesecev razpravljamo o Bližnjem vzhodu in to včasih spominja na ples v mestu Echternach: en majhen korak naprej, potem znaki nazadovanja in spet več vzrokov za upanje. Žal obstaja tudi razlog za potrtost, vendar bo naše upanje živelo tudi v prihodnje. Ključnega pomena je – tudi za mojo skupino –, da bodo Izraelci in Palestinci lahko živeli v miru drug poleg drugega v dveh ločenih državah, ter tako izkoristili priložnosti za razvoj in drug drugemu jamčili varnost. Mislim, da se s tem vsi strinjamo. Prav tako se strinjamo glede korakov, ki bi nas najlažje pripeljali do tega in seveda smo pripravljeni k temu prispevati.

Jeruzalem je eno izmed najlepših mest na svetu – resnično gre za izjemen kraj – in zaradi tega je zelo žalostno, da ljudje tam ne morejo živeti v miru drug ob drugem. Zaradi blaginje in ohranitve Jeruzalema upam, da je to nekaj dni pred Božičem še vedno mogoče doseči.

Caroline Lucas, v imenu skupine Verts/ALE. – Gospod predsednik, rada bi pozdravila izjave Sveta in Komisije, vendar pa ju hkrati sprašujem, kdaj bomo končno naredili kaj več, kot leporečili – s čimer se zelo strinjam – kdaj bo prišlo do ukrepanja? Vedno znova slišimo besede, da moramo zagotoviti, da bo Izrael storil to ali

storil ono, vendar pa potrebujemo resničen vzvod, da bi se to zgodilo, drugače nas bo Izrael preprosto ignoriral, kar sedaj tudi počne.

Moje vprašanje se glasi, kaj praktično lahko naredite, da bi prišlo do resničnih sprememb in napredka? Po mojem bi to moralo vključevati vprašanja, kot so začasna opustitev pridružitvenega sporazuma EU-Izrael.

Če se osredotočim na razmere v Vzhodnem Jeruzalemu, zelo pozdravljam pobudo švedskega predsedstva in njeno jasnost glede vloge Jeruzalema, kot glavnega mesta dveh držav ter vašo odločnost glede pomembnosti, da Izrael v Vzhodnem Jeruzalemu zaustavi gradnjo naselbin.

Prav tako se zahvaljujem avtorjem poročila vodij misije EU o Vzhodnem Jeruzalemu. Poročilo je jasno in vsebuje vizijo, ki vse prepogosto manjka v teh razpravah. Izpostavlja dejstvo, kako je izraelska politika nezakonite pridružitve Vzhodnega Jeruzalema namerno oblikovana tako, da slabi palestinsko skupnost v mestu in Palestincem onemogoča razvoj. Vendar pa so vodje misije pozvali Svet, da sprejme cel sklop priporočil na podlagi tega poročila in prepričana sem, da mora Svet nujno ukrepati v skladu s tem.

Če EU resno misli glede zaveze o rešitvi z dvema državama, mora storiti vse, kar je v njeni moči, da bi ohranila in okrepila palestinski značaj in identiteto Vzhodnega Jeruzalema. Izjava in poročilo vodij misije vsebujeta praktične načine za izvedbo tega.

Peter van Dalen, v imenu skupine ECR. – (NL) Gospod predsednik, v času adventa mnogi na Bližnjem vzhodu molijo za mir, vendar pa včasih izgubimo upanje in bojimo se, da nikoli ne bo miru. Vseeno pa je pomembno, da si še naprej vse strani prizadevajo za mir, pa čeprav mogoče ravno v tem leži glavna težava. Ali so vse stranke pripravljene in ali si lahko prizadevajo za mir? Izrael si je v preteklosti že prizadeval z izmenjavo zemlje za mir – govorim o njegovi umakniti iz delov območja Gaze – vendar žal to ni pripeljalo do miru. Raketni napadi so se še okrepili in v 2009 je Izrael vdrl na območje Gaze. Izrael je sedaj najavil začasno ustavitev gradnje na Zahodnem bregu. Prav tako so bile odpravljene številne cestne zapore. Šlo je za gesto, s katero so hoteli pomagati pri obnovitvi mirovnih pogovorov.

Ta ukrep vlade Netanyahuja je glede na izraelske standarde že precej daljnosežna, pa vendar na palestinski strani ni prišlo do premika. Ljudje še naprej govorijo, da kar stori Izrael, ni pomembno, kljub temu pa ne vidim nobene palestinske geste, ki bi omogočila pogovore. Ali je palestinska stran pripravljena in spodobna sodelovati v nadaljnjih pogovorih? Zdi se, da se je Hamas zapletel v boj s Fatahom, prav tako pa ga na kratkem povodcu drži Iran. Zdi se, da je Mahmoud Abbas le papirni tiger, ki nima več omembe vrednega vpliva. Skrajni čas je, da tudi palestinska stran jasno izrazi, da si želi miru.

Kyriacos Triantaphyllides, v imenu skupine GUE/NGL. – (EL) Gospod predsednik, gospe Ashton, pozdravljamo odločitev, ki jo je Svet Evropske unije sprejel 8. decembra. To potrjuje podporo Evropske unije ustanovitvi dveh držav na podlagi mej iz leta 1967.

Na podlagi naših izkušenj, pridobljenih pri nedavnem obisku območja, pa je zaradi razmer, ki prevladujejo na teh ozemljih, ustanovitev Palestinske države skoraj nemogoča. Pri tem mislim na postavitve zidu, uničenje palestinskih hiš, predvsem pa na, kar je najpomembnejše, izgradnjo naselbin na celotnem območju Zahodnega brega, predvsem pa okrog Vzhodnega Jeruzalema.

Danes v teh naselbinah živi približno 500 000 naseljencev. Še pomembnejše je to, da s postavitvijo naselbin okoli mesta skušajo postaviti palisade, s katerimi bi Palestince prisilili, da zapustijo svoje domove. Sedaj je jasno, da si izraelska vlada s pogovori kupuje čas. Počasi in zagotovo poskuša vsiliti svojo suverenost na celotnem palestinskem ozemlju.

Poleg zagovarjanja rešitve z dvema državama bi morala Evropska unija sprejeti posebne ukrepe proti Izraelu. Nenehno kršenje človekovih pravic je zadosten razlog, da Evropska unija uvede sankcije na podlagi člena 2 pogodbe, saj če se na eni strani odloči, da bo podprla mirovni proces, na drugi strani pa še pogloblja gospodarske odnose z Izraelom brez omejitev, s tem le služi izraelski politiki, ki sili Palestince, da zapuščajo svojo zemljo in razširja izraelsko suverenost na celotno Palestino.

Bastiaan Belder, v imenu skupine EFD. – (NL) Gospod predsednik, ali je Evropa ob pamet? To retorično vprašanje so v začetku decembra zastavile Združene države Amerike. Razlog za to ostro kritiko kongresa je bilo soglasno imenovanje Vzhodnega Jeruzalema za glavno mesto predvidene Palestinske države v osnutku resolucije Sveta, ki je na voljo. Kot vodja Delegacije EP za odnose z Izraelom sem si predstavljal in želel bolj konstruktivnega začetka našega čezatlantskega dialoga. Prav tako moram hitro dodati, da sem po skrbnem pregledu osnutka in končne izjave Sveta prav tako osupel, kot naš sogovornik kongres. Jasno se distanciram, predvsem od predloga za razdelitev Jeruzalema. Menim, da je izjava Sveta glede Bližnjega vzhoda resna

diplomatska in politična ovira za mirovni proces in zato sem zelo razočaran nad ministri za zunanje zadeve, da jih je od vseh predsedstev, ravno švedsko predsedstvo pripeljalo do napetih odnosov z judovsko državo.

V zvezi z omenjeno izjavo Sveta imam nekaj temeljnih pripomb. To vsekakor ne prispeva k spodbujanju palestinskih oblasti, naj obnovijo pogovore z Izraelom. Poleg tega je izjava v nasprotju z načelom četverice, zapisanim 9. novembra 2008, da „se tretje stranke ne vmešavajo v dvostranska pogajanja“. Uradni odziv Združenih držav Amerike na izjavo Sveta z dne 8. decembra je še enkrat izpostavil to načelo. Ali nam torej ne preostane nič drugega, kot da nemočno gledamo na mirovni proces? Vsekakor ne! Po nedavnem obisku delegacije v Izraelu sem trdno prepričan, da je postopen, trden napredek pri zbliževanju Države Izraela in palestinske oblasti nujen in možen. K napredku pri mirovnem procesu bosta resnično pripomogla postopen prenos uprave na Zahodnem bregu, na primer na območju C in krepitev gospodarskega sodelovanja ob istočasni krepitvi in vzpostavljanju zanesljivih palestinskih institucij. Zato Svet in Komisijo pozivam, da prenehata dajati neproduktivne izjave glede mirovnega procesa in namesto tega vlagata v posebne projekte, ki vključujejo sodelovanje med Izraelci in Palestinci. Gre za preverjeno evropsko formulo, mar ne?

Diane Dodds (NI). – Gospod predsednik, kot članica parlamentarne delegacije za Izrael, sem z zanimanjem prisluhnila pripombam Sveta zunanjih ministrov na mirovni proces na Bližnjem vzhodu in izjavo Komisije. Vendar pa tudi mene, tako kot prejšnjega kolega, v zvezi s tem navdaja močan občutek zaskrbljenosti. Izrael je edina delujoča demokracija v regiji. Najljubša taktika njegovih nasprotnikov je bil terorizem nad državo. Verjamem, da je v izjavah Sveta in Komisije premalo pozornosti namenjeno varnostnim pomislekom Izraela. Nisem slišala, da bi visoka predstavnica v svoji izjavi v Parlamentu omenila te pomisleke.

Prav tako verjamem, da izjava Izraelu nalaga preveliko breme, tako z vidika napredka pri procesu, kot tudi z vidika reševanja odprtih vprašanj – predvsem glede Jeruzalema.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra (PPE). – (ES) Gospod predsednik, gre za zelo neobičajno razpravo, saj gospa Malmström sedi na klopih Sveta – upamo, da bo kmalu sedela na klopih Komisije. Bomo videli, kje bo sedela!

Kakor koli že, gospod predsednik, sklepi Sveta ne vzbujajo ravno optimizma. Svet je izrazil resno zaskrbljenost v zvezi s pomanjkanjem napredka v mirovnem procesu na Bližnjem vzhodu in poziva k njegovi obnovitvi na podlagi resolucij Varnostnega sveta Združenih narodov, sklepov, sprejetih na konferenci v Madridu in mirovnega načrta. Nič ni novega na tem svetu.

Prav tako pravi, da je Evropska unija pripravljena prispevati k reševanju problemov, ki sta jih tu predstavila govornika: problem Vzhodnega Jeruzalema, problem z vodo, varnostni problem in problem z mejo.

Obstaja pa še vrsta drugih elementov, glede katerih želim, da gosti izrazijo svoje mnenje. Najprej želim vedeti, ali so po njihovem mnenju osem mesečni moratorij in naselbine, za katere se je odločila izraelska vlada, povezani z novo vlado Združenih držav Amerike.

Prav tako želim vedeti, kaj mislijo glede izjave, ki jo je včeraj v Gazi dal predstavnik Hamasa ob dvaindvajseti obletnici, da ne mislijo popuščati Izraelu in da ga ne nameravajo priznati. Kaj menijo o trajnostnem zakonu, ki bo Izraelcem dal možnost, da se na referendumu izrečejo o okupaciji zasedenih ozemelj?

Kaj mislite o poročilu gospoda Goldstonea in njegovem sprejetju v Svetu Združenih narodov za človekove pravice? Ali menite, da bo to pripomoglo k mirovnemu procesu, ali ravno nasprotno, kot vztraja Izrael, menite, da gre za nekaj, kar ga bo oviralo?

Proinsias De Rossa (S&D). – Gospod predsednik, še posebej želim pozdraviti dve zavezi iz izjave Sveta, ki lahko pripomoreta k spremembam: podpora dvoletnemu programu palestinskih oblasti za končanje izraelske zasedbe in vzpostavitev Palestinske države ter pripravljenost Unije, da prizna Palestinsko državo, ko bo to primerno.

Prejšnji teden sem vodil uradno delegacijo Evropskega parlamenta na zasedenih palestinskih ozemljih, kjer sem se ponovno na lastne oči prepričal o izraelskem izvajanju apartheidskega sistema nad Palestinci, skupaj z odvzemom in uničevanjem njihovih domov, zemlje, vode in svetih mest.

Nekaj ur po objavi izjave Sveta je bilo dovoljenje za vstop v Gazo moji delegaciji preklicano. Tu ne gre za dejanje prijateljske države. Vsekakor gre za poseganje v demokratično pravico Parlamenta, da ima spodobne in demokratične odnose z našimi sogovorniki, ki so jih izvolili Palestinci.

Med ljudmi, ki smo jih srečali in na območjih, ki smo jih v Hebronu, Vzhodnem Jeruzalemu in Ramali obiskali, je močno prisoten obup in brezupnost. Kjer vlada obupanost, bo prišlo do nasilja. Sedaj lahko dosežemo napredek ali pa dopustimo, da razmere zdrsnejo v surovo nasilje, zaradi česar bodo zmerni palestinski politiki izgubili vodstvo. To odločitev moramo sprejeti.

Svet in baronico Ashton, ki jih želim veliko sreče, pozivam, da okrepita sodelovanje Unije v tem procesu – ne samo, da pričakuje od četverice, da ga bo okrepila – in vzpostavita časovni načrt, ki bo sovpadal z dvoletnim načrtom palestinskih oblasti za izvajanje načel, ki smo jih po mojem mnenju pogumno izpostavili prejšnji teden.

Človekove pravice moramo močno zagovarjati. Moramo ukrepati. Uporabiti moramo dostop do naših trgov, da bi spodbudili Izrael. Ne govorim o sankcijah. Govorim o tem, da se zagotavljanje dostopa na naš trg uporablja kot spodbuda, s katero bo mogoče zagotoviti, da bo Izrael deloval v skladu s svojimi mednarodnimi odgovornostmi. Prav tako moramo končno le prepričati Združene države Amerike, da se ponovno vključi na enaki podlagi, kot je bila izpostavljena prejšnji teden.

Chris Davies (ALDE). – Gospod predsednik, poročilo vodij EU misije o Vzhodnem Jeruzalemu je precej mukotrпно branje. Ne ovinkarimo. Iz tega poročila je jasno, da stvari, ki se dogajajo v Vzhodnem Jeruzalemu predstavljajo etnično čiščenje. Kradejo palestinske domove, ljudi so jih prisiljeni zapustiti, prav tako pa se uničuje vsakršno upanje za mir. Poraja se vprašanje: kaj bomo storili glede tega?

Skepi Sveta so zelo dobrodošli. Vemo, da so močni, saj jih je izraelska vlada nemudoma zavrnila. Pravijo, da ne povedo nič novega. Navajeni so zavračati naše besede, saj jih nikoli ne podkrepimo z dejanji. Grozijo nam s prezirom. Zakaj pa ne – saj smo tako lahkoverni, da dejansko plačujemo račune okupacijske sile! Palestincem pomagamo, čeprav bi moral ravno Izrael plačati račune, ne pa naši davkoplačevalci.

Če želimo, da bodo naše besede imele težo, potem bi morali začasno opustiti ali zagroziti z opustitvijo pridružitvenega sporazuma, vendar te možnosti do sedaj ni izpostavil še noben naš minister za zunanje zadeve. Vprašanje torej ostaja: kje je politika? Politiko imamo. Kaže se v sklepih. Kaj pa glede ukrepov? Izrael se ne bo premaknil, če ne bomo pritisnili nanj.

Franziska Katharina Brantner (Verts/ALE). – (DE) Gospod predsednik, želim pozdraviti baronico Ashton na njenem novem položaju. Prav tako se želim zahvaliti švedskemu predsedstvu za resolucijo in za zavedanje, da dolgoročno ne bo mogoče uresničiti rešitve z dvema državama, če ne bomo mogli rešiti problema naselbin. Večkrat je bilo omenjeno poročilo vodij misije in tudi mi smo mnenja, da je zelo dobro. V zvezi s tem imam dve vprašanji. Kakšen je trenutni status tega poročila in kje bo objavljeno? Drugič, kaj bosta Komisija in Svet naredila, da bi izvedli priporočila, ki izhajajo iz poročila? Rada bi navedla tri priporočila iz poročila. Prvič:

„preprečiti, odvrnati finančne transakcije akterjev iz držav članic EU, ki podpirajo izgradnjo naselbin v Vzhodnem Jeruzalemu s sprejetjem ustrezne zakonodaje EU“, drugič, „zagotoviti, da izdelki, narejeni v naselbinah v Vzhodnem Jeruzalemu niso izvoženi v EU v skladu s pridružitvenim sporazumom EU-Izrael“, in tretjič, „zagotoviti navodila na oznaki porekla za izdelke iz naselbin večjim prodajalcem na drobno v EU.“

– (DE) Predlogi v tem poročilu so zelo specifični in natančni. Kaj nameravate storiti, da bi jih izvedli?

Patrick Le Hyaric (GUE/NGL). – (FR) Gospod predsednik, komisarka, ministrica, hvala vam in zahvaljujem se za vaše pripombe.

Evropa ima sedaj dva ključna dokumenta, s katerimi si lahko prizadeva za nove mirovne pobude. Prvič, pogumno poročilo švedskega predsedstva, ki ste ga pravkar omenili, gospa Malmström. To poročilo poziva k napredku, pri čemer bi bila upoštevana rešitev dveh držav, od katerih bi bila ena Palestina, znotraj meja iz leta 1967 z glavnim mestom Vzhodnim Jeruzalemom.

Drugič, besedilo ambasadorjev, vodij misije, ki kaže, da izraelske oblasti izvajajo strategijo s katero uničujejo hiše, kolonizirajo zemljo in kršijo človekove pravice. Ta strategija je namenjena ločevanju Jeruzalema od Zahodnega brega, da bi bilo mogoče pozabiti na idejo o ustanovitvi Palestinske države.

Vendar pa naše besede v Parlamentu ne bodo imele nobenega učinka, če jih ne bodo sledila konkretna dejanja. Ukrepati moramo in zato moramo začasno opustiti pridružitveni sporazum EU-Izrael, vse dokler ne bo izraelska vlada spoštovala mednarodno pravo. Ukrepati moramo, da bi zagotovili konec kolonizacije, odpravili blokado Gaze in pripomogli k uničenju zidu sramote, vrnitvi beguncev in izpustitvi vseh političnih zapornikov.

Rad bi povedal eno stvar. V parlamentu je bilo govora o izpustitvi vojaka Gilada Shalita. Strinjam se z izrečenim. Vendar pa mora Parlament istočasno podpreti izpustitev drugega evropskega državljanca, mladega Salaha Hamouria francosko palestinskega porekla. Da, svoboda za Gilada Shalita, ampak tudi za Salaha Hamourija!

Simon Busuttil (PPE). – (MT) Najprej želim čestitati Svetu za pogumne sklepe, ki jih je sprejel prejšnji teden. Po mojem mnenju še nikoli nismo imeli tako jasnih, konkretnih in pogumnih sklepov Sveta o tako občutljivi zadevi, kot prejšnji teden. Zato Svetu čestitam.

Rad bi dodal, da moramo sedaj nadaljevati z dejanji, saj se razmere v Jeruzalemu iz dneva v dan slabšajo in jih ne smemo več dopuščati. Gre za probleme očitnih kršitev mednarodnega prava, gre za težave, zaradi katerih številni ljudje neizmerno trpijo, vključno s pregonom iz njihovih domov, uničenjem njihovih prebivališč in izgradnjo nezakonitih naselbin. Ne moremo še naprej molčati glede takšnih krivic, saj bi s tem posredovali sporočilo, da so pravo, diplomacija in tako cenjeno načelo mirnega reševanja sporov ničvredni. Verjetno ne bi dopustili, da bi se kaj takšnega zgodilo v naši državi. Zato moramo vzpostaviti pravo okolje, ki bo omogočilo vzpostavitev zaupanja med obema stranema ter dveh ločenih in za preživetje sposobnih držav, ki lahko sobivata v miru. Dovolite mi, da pohvalim pomembno vlogo, ki jo v zvezi s tem igra Jordanija. Še beseda baronici Ashton – v skladu z Lizbonsko pogodbo vam je bila podeljena nova vloga, pomembna vloga, ki nam daje priložnost. Ne zapravimo je!

Rosario Crocetta (S&D). – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, bili smo v Ramali, ko smo slišali, da je Evropa sprejela nov sklep o mirovnem procesu na Bližnjem vzhodu. Na obrazih palestinskih predstavnikov smo lahko videli nasmeh poln upanja.

Na obrazih otrok, ki so se oklepali rešetk na oknih svojih domov ob cesti v Hebron, puščajski cesti, ki je ne me prečkati noben Palestinec, so se odražali dnevi polni čustev in trpljenja. Videli smo trpljenje 85 letne ženske, ki je bila izgnana iz svojega doma in prisiljena spati v mrzlem šotoru, postavljenem na vrtu, kjer je nekoč stala njena hiša, in trpljenje na obrazih Palestincev, ki so si zgradili kmetijo z evropskimi sredstvi in so jo potem uničili izraelski vojaki.

Izrael ima pravico biti neodvisna država, vendar pa imajo Palestinci prav tako pravico do domovine, države in potnega lista. Odločitev Sveta Evrope predstavlja znaten napredek, vendar pa moramo nemudoma ukrepati. Izraelsko-palestinski konflikt je le vrh ledene gore v obsežnejšem konfliktu. Zadnji dan našega obiska so nam, delegaciji Evropskega parlamenta, izraelske oblasti preprečile obisk na območje Gaze. V zvezi s tem bi morala visoka predstavnica baronica Ashton protestirati v imenu demokratične Evrope.

Rad bi se zahvalil gospodu De Rossi, ki je vodil delegacijo in vsem ostalim članom delegacije, saj so lahko v obdobju, ki smo ga preživeli v Palestini, ranljivi slišali in videli besede in obraz Evrope, ki podpira pravice ter želi in mora storiti več.

Hannu Takkula (ALDE). – (FI) Gospod predsednik, komisarka, gospa Ashton, prepričan sem, da je nova visoka predstavnica osupla nad tem, kako dobro je Evropski parlament opravil svojo nalogo. Kakšne zgodovinske knjige so v Parlamentu brali, če niso vedeli, da je Država Izrael nastala leta 1947? To tolmačenje, ki jo je Svet sprejel pod švedskim vodstvom, se zaradi tega zdi nekoliko nenavadno.

Evropsko unijo moramo opomniti, da se mora zavzemati za svoje vrednote. Imamo demokracijo, človekove pravice in svobodo izražanja mnenja, kar je pomembno. Izrael je edina demokratična država na Bližnjem vzhodu. Tam ne bi smeli ustvarjati protidemokracij, nedemokracij, saj ne spoštujejo naših vrednot.

Prav tako ne smemo pozabiti, da je zamisel o delitvi Jeruzalema, da bi tako postal mesto v dveh državah, dokaj neizvedljiva. Evropska unija kaj takega ne bi predlagala nobeni drugi demokratični državi. Seveda moramo zagotoviti, da bo Izrael ohranil svoj demokratični sistem in pravico do glavnega mesta, Evropska unija pa lahko in mora sodelovati v mirovnem procesu, vendar v diplomatski vlogi, ne pa kot zdravnik ali sodnik.

Obžalovanja vredno je, da Gilad Shalit, ki je francoski državljan – državljan Evropske unije – in izraelski vojak, ni bil izpuščen. Iz tega je razvidno, kaj si palestinska uprava in Hamas mislita o Evropski uniji. Nikakor ne spoštujejo naših načel ali vrednot. Morali bi narediti korak naprej in opustiti tovrstno dnevno sanjarjenje, ki v veliki meri sestavlja resolucijo Sveta.

Izrael je demokracija; njegove vrednote so enake našim. Zagovarjati moramo demokracijo in pravico tamkajšnjih ljudi do popolnega in varnega bivanja, miru in ta mir je mogoče doseči, ko bodo teroristične

organizacije, Hamas in njegove legije prenehali z napadi na Izrael in izraelske državljane. Tu se lahko skupaj borimo proti terorizmu in omogočimo, da bo Izrael obstajal kot narod.

Frieda Brepoels (Verts/ALE). – (NL) Gospod predsednik, v poročilu z dne 23. novembra so vodje delegacije EU v Jeruzalemu in Ramali zelo jasno izpostavile, da si Izrael nezakonito prisvaja Vzhodni Jeruzalem in ga bo popolnoma izoliral od Zahodnega brega. Zato se sprašujem, zakaj Svet za zunanje zadeve na podlagi tega ne pride do pravih sklepov. Zakaj enostavno ignorira posebna priporočila, predvsem tako pomembno stvarno poročilo –, ki je povrh vsega še njegovo – pri tem pa se zaveda, da trenutnih dogodkov ni mogoče več popraviti, kar celo sproža resne dvome za možnost vzpostavitve neodvisne Palestinske države poleg Države Izrael? Mirovni proces na bližnjem vzhodu vsekakor ne potrebuje nejasnega govoričenja. Skrajni čas in pravi trenutek je, da Evropska unija prevzame aktivno, vidno vlogo v regiji, to pa bo mogoče le, če bomo pokazali tudi pogum in zavzeli jasno in nedvoumno stališče, predvsem glede Vzhodnega Jeruzalema.

Charalampos Angourakis (GUE/NGL). – (EL) Gospod predsednik, politika EU bo skupaj z Združenim državami Amerike in NATOM podprla izraelsko vlado pri njeni kriminalni politiki genocida nad Palestinci. To je sklep, ki so ga sprejeli člani delegacije Evropskega parlamenta in ki so jim izraelske oblasti prepovedale vstop na zasedeno ozemlje Gaze.

Politika EU in nedavna odločitve izraelskim vladam, ki jih bremenijo vojni zločini, kot vemo iz poročila ZN o vojni v Gazi, dajejo dodaten čas, da bi lahko nadaljevale s svojimi načrti zasedanja ozemlja.

Nejasno govorjenje Evropske unije ni v skladu z upravičenim globalnim pozivom za vzdržno in samostojno Palestinsko državo z glavnim mestom Vzhodnim Jeruzalemom, ki temelji na ozemljih iz leta 1967. Evropska unija ni v zvezi s tem sprejela nobenih posebnih korakov. Prav nasprotno, pogloblja odnose z Izraelom, ki še nadaljuje z izgradnjo naselbin, predvsem v Vzhodnem Jeruzalemu, z izgradnjo zidu ter sramotnim in kriminalnim izoliranjem območja Gaze.

Zavračamo imperialistične načrte za Bližnji vzhod in stojimo ob strani Palestincev in vseh ljudi pri njihovem boju.

Monika Flašíková Beňová (S&D). – (SK) Rezultati zasedanja Sveta Evropske unije v preteklem tednu niso popolnoma usklajeni, poleg tega imam občutek, da že zelo dolgo obravnavam to vprašanje, da niso dosegli resničnega napredka pri prizadevanjih za mirno sobivanje dveh držav.

Zato želim povedati, da se zavedam, da moramo storiti še več. Ni dovolj, da smo le posredniki, ampak moramo biti tudi aktivni posredniki v tem mirovnem procesu in vztrajati moramo, da bo rešitev teh katastrofalnih razmer videti ista, bo ista in sprejemljiva za obe strani, tako da bosta imeli obe državi, Palestina in Država Izrael pri tem enak delež.

Svet je skušal Palestince spraviti nazaj k pogajalski mizi, kljub njihovemu nasprotovanju nekaterim izraelskim ukrepom, pa tudi mi vztrajamo, da je treba čim prej odpraviti nepotrebne ovire pri mirovnem procesu. Uničevanje palestinskih domov v Vzhodnem Jeruzalemu, gradnja naselbin in ločitvenih pregrad na zasedenem ozemlju niso sprejemljivi. Prav tako je nesprejemljivo, da izpostavljamo Izrael in da ga ne skušamo aktivno zaščititi pred vsemi napadi in terorističnimi dejanji, uperjenimi proti državljanom Države Izrael.

Poudariti želim, da je prav tako treba upoštevati okvir mednarodnega prava, saj brez tega ni upanja za stabilen razvoj regije. Menim, da smo Evropejci, EU in državljani naših držav pripravljeni pomagati in upam, da bo misija baronice Ashton v regiji uspešna in da se bo vrnila z dobrimi novicami.

Alexandra Thein (ALDE). – (DE) Gospod predsednik, gospa Malmström, baronica Ashton, gospe in gospodje, sem članica Delegacije za odnose s Palestinskim zakonodajnim svetom, povedano drugače s palestinskim parlamentom. Prejšnji teden je Izrael naši delegaciji zavrnil vstop v Gazo. Razmere v Gazi so zelo zaskrbljujoče, predvsem sedaj v času zime. Le 10 % prebivalstva lahko pridobi zaloge, ki jih potrebuje s tihotapljenjem blaga skozi tuneli in ravno zaradi tega jih vsi tolerirajo.

Pred operacijo „Cast Lead“ so bile razmere ravno obratne in je lahko 90 % prebivalstva v Gazi poskrbelo zase. Kot okupacijska sila bi moral biti Izrael odgovoren za oskrbo prebivalstva na vseh zasedenih območjih. Izrael krči svojo odgovornost, ki izhaja iz mednarodnega prava, kar pomeni, da mora na pomoč priskočiti mednarodna skupnost, predvsem pa EU.

Če s hrano oskrbujemo 90 % prebivalstva v Gazi, imamo pravico videti za kaj se porablja denar evropskih davkoplačevalcev, ali se ustrezno porablja in ali je prispel do ljudi, ki ga potrebujejo.

Hélène Flautre (Verts/ALE). – (FR) Gospod predsednik, tudi jaz želim čestitati gospe Malmström in švedskemu predsedstvu za njihove odlične sklepe. Vsem nam so povrnilo upanje in sicer, da bo potrjeno, da je EU resnično odgovorna za mir v regiji v skladu z mednarodnim pravom in menim, da je to ključnega pomena.

Kljub temu pa me preseneča, da eno leto po vojaški invaziji na Gazo v teh sklepih ni bilo omenjeno spremljanje poročila gospoda Goldstonea, ki ga je zahteval Svet. V kateri fazi smo pri spremljanju tega poročila gospoda Goldstonea, h kateremu se je zavezal Svet, predvsem glede mednarodnih preiskav, ki so vključevale različne zadevne stranke?

Veseli me, da se o Vzhodnem Jeruzalemu govori kot o glavnem mestu prihodnje Palestinske države, ali Jeruzalemu dveh držav. Vendar pa ti sklepi ne vsebujejo posebnih operativnih možnosti. Na drugi strani pa zelo veliko takšnih možnosti izhaja iz poročila o misiji voditeljev držav ali vlad, ki so obiskali Vzhodni Jeruzalem.

Zato pozivam Komisijo in Svet, da nam pojasnita posebne metode, s katerimi Evropska unija ne bo niti priznala, niti legitimizirala pridruževanje Vzhodnega Jeruzalema, za kar si trenutno Izrael prizadeva, med drugim tudi z izvajanjem obsežnega preseljevanja palestinskih skupnosti.

Richard Howitt (S&D). – Gospod predsednik, rad bi pozdravil, da je nova visoka predstavnica prisotna v Parlamentu, pa tudi odločne sklepe Sveta o Bližnjem vzhodu, ki ga vodi švedsko predsedstvo.

V zvezi s poročilom gospoda Goldstonea želim v imenu predsedstva čestitati gospodu Bildtu za pohvalo za – navajam – „verodostojnosti in integritete“ poročila gospoda Goldstonea. Menim, da bi bilo dobro, če bi gospe Malmström danes v Evropskem parlamentu ponovila, kar ji je povedal njen ambasador v Združenih narodih –, da EU poziva Izrael in Palestince k izvedbi ustreznih, verodostojnih in neodvisnih notranjih preiskav kršitev človekovih pravic v zvezi s konfliktom v Gazi.

Na koncu želim predsedstvo in visoko predstavnico vprašati ali poznata smernice britanske vlade, ki jih je prejšnji teden sprejela v zvezi z označevanjem živil, da bi bilo mogoče razločevati med uvozom, ki prihaja iz palestinskega ozemlja in tistim, ki prihaja iz nezakonitih izraelskih naselbin, prav tako pa nam povejte, kakšne načrte imate, da bi bil ta nasvet razširjen na evropski ravni. Kot volivci se lahko odločimo plačati stroške miru. Kot potrošniki ne želimo subvencionirati cene konflikta.

Ramon Tremosa i Balcells (ALDE). – Gospod predsednik, menim, da bi lahko nedavno stališče Evropske unije, ki jo vodi švedsko predsedstvo glede Bližnjega vzhoda, v skladu s katerim bi bil Vzhodni Jeruzalem priznan kot glavno mesto bodoče neodvisne Palestinske države, škodil prizadevanjem Evrope, da bi bila pomemben del pri posredovanju med Izraelom in Palestinci. Mogoče bi bilo kontraproduktivno z vidika naših skupnih ciljev vzpostaviti mir v že tako nemirni regiji.

Osebnostno menim, da bi bilo namesto enostranskega in nepričakovanega najavljanja neodvisnega glavnega mesta na palestinskih ozemljih bolje in koristnejše, če bi Evropska unija vsa svoja prizadevanja usmerila k spodbujanju in prizadevanju za vzpostavitev resnične demokracije na palestinskih ozemljih, na primer s podpiranjem nenasilne opozicije. To bi pomagalo Državi Izrael in demokraciji, pa tudi mednarodni skupnosti, da najde verodostojnega in zakonitega sogovornika.

Kot je Cecilia Malmström danes že povedala, bi se morali o statusu Jeruzalema dvostransko dogovoriti Izraelci in Palestinci. Zato verjamem, da bi namesto rešitve „dveh držav za dve ljudstvi“ bila bolj zaželena vizija „dve demokraciji za dve ljudstvi“.

Dragi kolegi, demokracija je predpogoj za mir.

PREDSEDSTVO: GOSPOD LAMBRINIDIS

podpredsednik

Michael Gahler (PPE). – (DE) Gospod predsednik, najprej želim povedati, kako vesel sem, da baronica Ashton sedi na strani Komisije. Upam, da bo tudi v prihodnje tako.

Za predsedstvo imam dve vprašanji. V sklepih Sveta zunanjih ministrov ni nikjer omenjena četverica za Bližnji vzhod. Ali se Svet ne strinja z vlogo četverice za Bližnji vzhod v mirovnem procesu ali obstaja kakšen drug razlog za to?

Drugič, enako velja tudi za Hamas. V sklepih ta skupina ni omenjena, čeprav je žal politično pomembna. Kaj se skriva za tem?

Frédérique Ries (ALDE). – (FR) Gospod predsednik, ker je gospod Le Hyaric praktično podvojil svoj čas za govor, se mi zdi da sem upravičena, da tudi jaz ne hitim preveč, vendar pa bom takoj prešla na bistvo.

V času švedskega predsedstva smo bili navajeni na boljše, veliko boljše. Gospa Malmström, oprostite mi, če sem odkrita. Takšno imenovanje, odrejanje Vzhodnega Jeruzalema za glavno mesto prihodnje Palestinske države, kot ga je izvedla ona – če se omejim samo na to – je po mojem mnenju redka diplomatska napaka – seveda uporabljam mile izraze. Napaka ni vsebinska – da se razumemo, kaj želim povedati – ampak je napaka način, na katerega ta deklaracija, ki vnaprej določa končni izid pogajanj, pomiluje, dejansko podcenjuje vpletene strani. Poleg tega so se številne države članice odmaknile od tega prvega osnutka besedila.

Torej da, seveda, tisočkrat da za odprt kapital in deljen kapital, to obliko izmenjave, ki je bila vse od začetka leta 2000 del Clintonovih parametrov za doseganje miru, načelo, ki ga je sprejel Ehud Barak v Tabi, pa tudi drugi. Prav tako se spomnimo, kako gorečno sta ga v Parlamentu zagovarjala Avraham Burg in Ahmed Qurei. Jeruzalem: sveto mesto treh religij, glavno mesto književnosti in odprtega kapitala. Vendar naša naloga ni, da narekujemo izmenjavo, časovni razpored ali metode, ampak – kot je že bilo povedano –, da spodbujamo dialog, da bi vpleteni strani, Palestinci in Izraelci, lahko dosegli rešitev.

Sarah Ludford (ALDE). – Gospod predsednik, sklep Sveta je resnično dobrodošla energična izjava stališča EU in njene namere, da odigra vplivnejšo vlogo v prenovljenih naporih četverice. Ali se Svet in Komisija zaradi tega strinjata, da je pristop, ki ga nekateri vsiljujejo in sicer bojkot Izraela, popolnoma napačen pristop? Ni mogoče bojkotirati in hkrati sodelovati.

Pravi pristop, ki izhaja tudi iz sklepov Sveta je, okrepiti dodaten napredek v dvostranskih odnosih z Izraelom. Ne glede na to kako vabljivo je, je lahko Sveta vpliven politični akter, tudi z gospodarsko pomočjo, če se upre skušnjavi –, ki je včasih posledica razočaranosti ene ali druge strani –, da bi uvedel sankcije ali da bi kaznoval eno ali drugo stran. Gre za preveč zapletene razmere in preprosto zmanjšuje pomen stalnega, doslednega pritiska EU na obe strani, da bi se vrnili za mizo in sklenili mirovni sporazum.

Ivo Vajgl (ALDE). – (SL) Jaz ravno tako nisem za jezik sankcij in groženj, ampak za konstruktivno politiko in dialog, bojim se pa, da je bila danes tukaj prevečkrat izrečena beseda, da je Izrael demokratična država. Izrael je država, ki se ne obnaša demokratično, ko gre za Palestince in ko gre za naš skupni cilj: ustanovitev dveh neodvisnih, samozavestnih in varnih držav, ki bosta živeli druga ob drugi. Zato, gospa baronica, mislim, da ste danes dobili veliko vzpodbud za neko konstruktivnejšo, za neko učinkovitejšo politiko Evropske unije, ki jo na žalost, ki jo na žalost Izrael še vedno vidi kot papirnatega tigra, ne pa kot neko resno entiteto, s katero je treba vzpostaviti dialog in ki je lahko tudi koristna za rešitev problema.

Robert Atkins (ECR). – Gospod predsednik, kot članu delegacije, ki je prejšnji teden obiskala Palestino, mi je postalo jasno, da obstajajo številni razumni ljudje, ki so prepričani, da rešitev dveh držav ni možna, predvsem zaradi dejanj Izraela, zlasti zaradi predloga o še dodatnem podaljšanju zidu v in izven Vzhodnega Jeruzalema, kar bo razdelilo Zahodni breg na sever in jug.

Kakšne ukrepe bomo uporabili, če bo rešitev ene države postala realnost?

Drugič, ali se predsedstvo in gospa Ashton zavedata, v kakšni meri med številnimi ljudmi prevladujejo pogledi, tudi v tem primeru, razumnih ljudi glede šarade, ki jo predstavlja četverica? S kakšnimi ukrepi bomo zagotoviti, da se bodo stroški tega delovanja ujemali z njegovo učinkovitostjo, ki je trenutno enaka nič?

Charles Tannock (ECR). – Gospod predsednik, strinjam se z izraelskim ministrom za zunanje zadeve, gospodom Liebermanom, da je dokončna izjava Sveta verjetno veliko boljša, kot predhodni švedski osnutek, ki sem ga videl pred nekaj tedni, vendar pa nikjer ne omenja sprejetih načel četverice, ki zavračajo Hamas, saj terorizira uradnike palestinske oblasti, pa tudi civiliste v Gazi.

Zakaj zunanji minister Bildt ni obiskal regije in izkazal solidarnost z demokratičnim Izraelom in zmernimi Palestinci?

Zakaj je v tem kritičnem času bilo izpostavljeno pridruževanje Vzhodnega Jeruzalema?

EU mora biti bolj uravnotežena in uradno priznati skupne demokratične vrednote, ki jih ima z Državo Izrael ter povečati udeležbo Izraela v programih EU – nenavadno, ampak glede tega se strinjam z baronico Ludford

– v skladu s pridružitvenim sporazumom, da bi lahko tako povečali zaupanje Izraela v naklonjenost EU do Judovske države.

Cecilia Malmström, *predsedujoča Svetu*. – (SV) Gospod predsednik, hvala za zelo konstruktivno razpravo. Najprej želim odgovoriti na nekatera specifična vprašanja, za konec pa bom spregovorila še nekaj besed.

Poročilo gospoda Goldstonea je zelo prometno. Gre za resno poročilo. Pomembno je, da pazljivo preučimo sklepe, EU pa je pozvala obe strani, Izrael in Palestince, da sprožijo ustrezne preiskave v duhu, kot je priporočeno v poročilu.

Poročilo se sklicuje tudi na četverico in na potrebo, da le ta okrepi prizadevanja, ki izhajajo iz sklepov Sveta. Glede pogovorov s Hamasom Svet ohranja stike s palestinskim vodstvom, na čelu katerega sta predsednik Abbas in predsednik vlade Fayyad. Pogoji za pogajanja s Hamasom so vsem znani in do sedaj še niso bili izpolnjeni.

V veliko veselje mi je, ko vidim, da Parlament močno podpira sklepe. Vsi, seveda vsak z nekoliko drugačnim mnenjem, se zavedamo, kako pomembno je na vse možne načine poskušati podpreti mirovni proces na Bližnjem vzhodu in vsi smo zelo razočarani nad dejstvom, da tako zelo počasi napreduje. Regija tudi letos ne bo na takšen način, kot si želimo mi, deležna miru, ki ga bomo doživeli ob božiču v Parlamentu in v številnih krajih po svetu.

Na začetku švedskega predsedovanja smo upali, da bodo prizadevanja predsednika ZDA Obame obrodila sadove v izraelsko palestinskih pogajanjih. Za EU in ZDA je pomembno, da tesno sodelujeta. Do tega še ni prišlo, vendar – kot vedno pri tem vprašanju – moramo biti potrpežljivi in vztrajni. EU mora biti dosledna in odločno zagovarjati svoje sporočilo v zvezi z Vzhodnim Jeruzalemom, mejami, naselbinami in varnostjo. Zelo zadovoljna sem z visoko stopnjo soglasja v Parlamentu, tudi glede naših sklepov, ki so jasni in dosledni. Še dolgo bodo predstavljali osnovo za delo EU. Zato bo pomembno, da vse institucije tesno sodelujejo.

EU v regiji še naprej izvaja svojo evropsko varnostno in obrambno politično misijo, koordinacijski urad EU za podporo palestinski policiji pa je v zadnjem letu znatno prispeval k izboljšanju socialnih in gospodarskih pogojev za Palestince na Zahodnem bregu. EU prav tako podpira priprave na oblikovanje neodvisne Palestinske države. Treba bo opraviti še veliko dela in vsekakor podpiramo program, ki so ga pripravile palestinske oblasti: *Palestina: Konec zasedbe, ustanovitev države*.

Da bi bilo mogoče končati ta konflikt, je treba med stranema doseči soglasje s pogajanjem. To mora vključevati vsa vprašanja. Ne moremo sprejeti rešitve, temelječe na enostranskih ukrepih, ki potem postanejo *ugotovljeno dejstvo*. Rešitev mora biti celovita. Vključevati mora libanonsko in sirijsko pot, prav tako pa mora biti del regionalne strategije, ki bo pripomogla h končanju arabsko-izraelskega konflikta. Tega še nismo dosegli, kljub temu pa je EU naredila velik korak naprej. Vse institucije se strinjajo, da je to potrebno in veselim se nadaljnjega sodelovanja pri tej zadevi.

Catherine Ashton, *kandidatka za podpredsednico Komisije*. – Gospod predsednik, zdi se mi, da se bo vprašanje glede tega kje sedim, vedno znova pojavljalo. Tu sedim zaradi tega, ker je Svet tam čez. Lahko grem sedeti tudi tja, ali pa mi postavite sedež, ki je od obeh strani enako oddaljen in verjemite mi, da bom v težavah ne glede na to, kje sedim. Mi je pa v veselje, da sedim s Cecilio in veselim se najinega prihodnjega sodelovanja.

Glede razprave, ki je pravkar potekala, me najbolj preseneča to, da na splošno – gospod Atkins, vi ste izjema in pozorno sem vam prisluhnila – obstaja prepričanje, da si prizadevamo za rešitev z dvema državama. Vsi poslanci strastno izražajo svoje mnenje, še posebej, če lahko povem, gospod De Rossa in tisti poslanci, ki so se nedavno vrnili in ki so se na lastne oči prepričali o groznih razmerah, ki tam vladajo.

Sklepi Sveta so pomembni ravno zaradi tega, ker so zelo jasni. Resnično mi kažejo pot, po kateri moramo iti. Prav tako pa je očitno – pri tem se zahvaljujem predsedstvu za delo, ki ga je opravilo – razočaranje v Parlamentu, da se stvari ne premikajo, razočaranje, ki izhaja iz stališč, ki se včasih precej razlikujejo, kljub temu pa jim je skupna želja po rešitvi. Pomembne so malenkosti. Stališča, ki jih imate glede razlik, kot tudi podobnosti, so zame zelo pomembne pri vodenju teh razprav in pogajanj v prihodnosti.

Nobenega dvoma ni, da moramo storiti dve stvari. Ena so precej politična vprašanja, ki ste jih upravičeno izpostavili. Kakšni bodo naši odnosi? Sem na začetku tega procesa in ta razprava je zame zelo pomembna, saj lahko prisluhnem predstavljenim stališčem. Pri tem sem spoznala, da mora četverica dokazati, da je vredna denarja, da je dejansko mogoče ponovno oživiti njeno dejavnost. Z osebjem v Jeruzalemu sem se že pogovarjala po video zvezi, govorila sem z gospodom Blairom o njegovem delu, o istih zadevah pa sem se

prav tako že pogovarjala z državno sekretarko Clintonovo. Zelo pomembno je, če bo delovalo, da je beseda „ponovna oživitev“ popolnoma prava.

Drugič, v regiji obstajajo vprašanja, ki jih je izpostavilo predsedstvo glede mejnih vprašanj drugih držav, s katerimi moramo sodelovati. Najpomembnejše vprašanje danes je: kaj bo lahko EU storila sama?

V mislih se mi poraja beseda praktičnost. Številni kolegi so zastavili posebna vprašanja, pa naj gre za vprašanje, kaj Združeno kraljestvo počne v zvezi z označevanjem, ali za vprašanje pridružitvenega sporazuma in ali obstaja poročilo – poročilo vodij misije – in priporočila, ki jih še nisem obravnavala. Vsa ta vprašanja moramo pozorno preučiti, prav tako pa moramo pokazati praktično podporo, ki se izvaja na kraju samem.

Govorila sem o 1200 učilnicah, ki so bile potrebne in opisala sem naše delo na področju zdravstva. Zelo smo predani načrtu za vzpostavitev države predsednika vlade Fayyada in kreptvi institucij, predvsem z vidika pravne države. Na terenu moramo praktično ukrepati in si prizadevati, da bi našli načine, s katerimi bi lahko izboljšali razmere za ljudi, ki morajo tam vsak dan živeti in ki se obračajo k nam za pomoč, ki jo potrebujejo.

To je najpomembnejša in najbolj praktična stvar, ki jo moram najprej izvesti. Delo, ki ga nameravam opraviti, bi opisala tako: na voljo nam je potencial da politično in gospodarsko ukrepamo. Ti dve stvari želim združiti, da bi bilo mogoče najti način, s katerim lahko to, kar počnemo, še okrepimo, podpremo delo, ki poteka, zagotovimo večjo učinkovitost četverice, združimo tisto, kar je na nek način predstavljajo vzporedno delo Sveta in Komisije in to spojimo v eno, s tem pa bomo lahko zagotovili, da bo vse, kar delamo na terenu prispevalo k spremembi.

Na koncu se morata srečati obe stran, sprejeti odločitev in poiskati mir. Vendar pa moramo do konca te poti odigrati pomembno vlogo in odločena sem, da bomo v vašem imenu ter v imenu Komisije in Sveta svojo vlogo tudi do konca odigrali.

Predsednik. – Razprava je zaključena.

Pisne izjave (člen 149)

Dominique Baudis (PPE), v pisni obliki. – (FR) Na zadnjem Svetu zunanjih ministrov je Svet Evropske unije najavil, da v bližnji prihodnosti želi ustanovitev Palestinske država znotraj meja iz leta 1967 in Vzhodnim Jeruzalemom, kot glavnim mestom. Evropa tako izpostavlja pogoje možne rešitve konflikta na Bližnjem vzhodu, ki je sprejemljiva za oba strani. Rešitev, ki jo je predlagal Svet, je poštena. Izrael in Palestina jo lahko uporabita kot podlago, na kateri lahko izmenjata zemljo za mir. Evropska unija mora odigrati pomembno vlogo. Podpre lahko notranjo palestinsko spravo, brez katere ne bo palestinskega sogovornika pri pogajanjih z Izraelom. Spodbudi lahko obnovo izraelsko palestinskega dialoga v okviru Unije za Sredozemlje.

Daciana Octavia Sârbu (S&D), v pisni obliki. – Pozdravljam nedavne sklepe Sveta v zvezi s to zadevo, predvsem v zvezi z vprašanjem Vzhodnega Jeruzalema. Svet je jasno izpostavil stališče glede številnih ključnih vprašanj, vključno z mejami iz leta 1967, izraelskimi naselbinami, dostopom do Gaze in podporo rešitvi dveh držav, v kateri bi Jeruzalem bil glavno mesto obeh. Ta vprašanja še naprej ostajajo ključnega pomena, Svetu pa jih je uspelo obravnavati v svojih sklepih. Svet je visoki predstavnici EU dal seznam konkretnih ciljev in jasno smer, v katero naj bi pogajanja tekla. Upam, da bo ta jasnost in enotnost držav članic pripeljala do učinkovitejšega sodelovanja EU pri pogajanjih in do večje sposobnosti za sodelovanje z drugimi ključnimi akterji v mirovnem procesu.

14. Omejevalni ukrepi, ki vplivajo na pravice posameznikov, po uveljavitvi Lizbonske pogodbe (razprava)

Predsednik. – Naslednja točka je:

- vprašanje za ustni odgovor (B7-0233/2009), ki so ga Svetu postavili Emine Bozkurt, Louis Michel in Michèle Striffler v imenu Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve o omejevalnih ukrepih, ki vplivajo na pravice posameznikov, po uveljavitvi Lizbonske pogodbe (O-0135/2009);

- vprašanje za ustni odgovor (B7-0234/2009), ki so ga Komisiji postavili Emine Bozkurt, Louis Michel in Michèle Striffler v imenu Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve o omejevalnih ukrepih, ki vplivajo na pravice posameznikov, po uveljavitvi Lizbonske pogodbe (O-0136/2009).

Emine Bozkurt, *avtorica*. – (NL) Gospod predsednik, EU se zavzema za demokracijo, pravno državo, človekove pravice in temeljne svoboščine. Vendar pa je v boju proti terorizmu EU manj načelna. Primer predstavlja na primer črna lista ZN. Ljudje ali podjetja, za katere obstaja sum, da so povezani z Osamo bin Ladnom, Al-Kaido ali Talibani, so lahko umeščeni na to listo, kar ima za posledico prepoved potovanja in zamrznitev njihovih finančnih sredstev. Ta ukrep je dober, ko govorimo o terorizmu, saj se je proti njemu treba boriti – o tem ni nobenega dvoma – vendar pa ne smemo dopustiti, da se nezakonitost, s katero delujejo teroristi priplazi tudi v način, kako se borimo s terorizmom.

Žal so za trenutni sistem značilne zlorabe temeljnih pravic. Ljudje se znajdejo na seznamu, ne da bi bili o tem v celoti seznanjeni, ne da bi pri tem posredoval kateri koli pravosodni organ. Informacije, zaradi katerih se znajdejo na črni listi, pogostokrat prihajajo od tajnih služb. Te informacije za osumljence niso pregledne in zaradi tega tudi ne vedo, zakaj so bili umeščeni na listo. S tem jim ni odvzeta le pravica do obveščenosti, ampak tudi njihova pravica do zagovora.

Ko se ime osebe znajde na listi, ga je zelo težko odstraniti. Dovolj je že bilo primerov, ko so se morali ljudje, ki so se po krivici znašli na seznamu, več let boriti za sodni proces, ki jim pripada. Obsojeni so na revščino, ne morejo vnesi svoje številke PIN, da bi plačali račun in ne smejo zapustiti svoje države. Danes si ne prizadevam za več pravic osumljencem terorizma, ampak samo to, da bi se lahko zanesli na svoje pravice, tako kot vsi ostali. Zagovarjam pregledne postopke in pravne procese za vse.

Lista ima tudi daljnosežne negativne posledice. Ker se o umeščanju ljudi ali organizacij na listo lahko odločajo organi oblasti, je mogoče to izkoriščati tudi v politične namene. Nevladne organizacije, ki se borijo za človekove pravice in so trn v peti vladni strani, so lahko označene kot teroristične organizacije, s tem pa se jim onemogoči delovanje. Zaradi sodbe Sodišča Evropskih skupnosti je bila Komisija prisiljena ponovno pregledati trenutne postopke. Komisija je temu namenila dovolj pozornosti, vendar se je zataknilo na ravni Sveta.

Zaradi uveljavitve Lizbonske pogodbe so nastale nove okoliščine. Ali se bo upošteval člen 215 ali člen 75 Pogodbe o delovanju Evropske unije? Povedano drugače, ali Evropski parlament ne bo sodeloval pri pregledu predlogov ali pa bo vključen prek normalnega postopka, se pravi postopka soodločanja? Odbor za pravne zadeve, prav tako kot tudi pravna služba Parlamenta, je navedel, da člen 75 predstavlja ustrezno pravno podlago. Želim, da nam Svet in Komisija povesta, kako gledata na prihodnost teh predlogov omejevalnih ukrepov. Kakšna bo pri tem vloga Parlamenta? Čas je, da dobimo pregledne, demokratične postopke. Vprašanje se glasi ali lahko računamo na vaše sodelovanje.

Carlos Coelho (PPE). – Gospod predsednik, bojim se, da tolmačenje v portugalsščino ne deluje. Slišal nisem niti ene same besede prejšnje govornice. Nekaj je treba ukreniti; drugače ne morem spremljati razprave.

Predsednik. – Vprašati moramo, kaj se dogaja in vas bomo obvestili, gospod Coelho.

Louis Michel, *avtor*. – (FR) Gospod predsednik, gospa Malmström, najprej bi se rad zahvalil in čestital mojima kolegicama, gospe Bozkurt in gospe Striffler.

V celoti podpiram sklepe Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve, Odbora za pravne zadeve, pa tudi pravne službe Parlamenta. Ker je spoštovanje človekovih pravic ena izmed temeljnih vrednot Unije, je ključnega pomena, da se te pravice v celoti spoštujejo. Ukrepi, ki se izvajajo kot del boja proti terorizmu, morajo biti sorazmerni, ustrezni in učinkoviti.

Če ostanem pri kontekstu spoštovanja temeljnih pravic in pravic do zagovora, so ključne faze v procesu boja proti terorizmu dostop do osebnih podatkov zadevnih oseb, pa tudi posredovanje razlogov, na katerih temeljijo ukrepi. Ker so sankcije in črne liste le začasni ukrep, sem prepričan, da je treba opraviti pozoren in temeljit nadzor, prav tako pa je potrebno redno ocenjevanje z obveznim posvetovanjem s Parlamentom.

Čeprav lahko pozdravimo izvedene ukrepe, predvsem tiste, ki se nanašajo na Zimbabve in Somalijo, ne smemo pozabiti, da te sankcije pod nobenim pogojem ne smejo ovirati razvoja, vzpostavitve demokracije in misij za človekove pravice, ki jih izvajajo humanitarne organizacije, prav tako pa ne smejo imeti negativnih posledic za lokalno prebivalstvo.

V zvezi z varstvom osebnih podatkov v celoti podpiram sklepe Evropskega nadzornika za varstvo osebnih podatkov glede zbiranja, obdelave in prenosa teh podatkov.

Michèle Striffler, *avtorica*. – (FR) Gospod predsednik, komisarka, gospe in gospodje, velika večina evropskih državljanov meni, da je treba boj proti terorizmu obravnavati na ravni EU, kot prednostno nalogo. V celoti

se zavedajo vpliva, ki ga lahko ima Evropa na tem področju in sicer s pomočjo globalne vizije in izvajanja doslednih politik.

Zato pozdravljam dejstvo, da lahko Evropski parlament, zahvaljujoč Lizbonski pogodbi, opravi temeljito delo pri sprejemanju zakonodaje na tem področju in lahko zagotovi potreben demokratičen nadzor v zvezi z evropskimi protiterorističnimi politikami.

Prvo desetletje 21. stoletja se izteka. Vsi se spominjamo, da se je začelo z eno izmed najhujših tragedij v zgodovini človeštva. Ne smemo dopustiti, da bi se terorizem razvil, prav tako pa moramo najti ustrezno in odločno rešitev za ta problem. Talibani, mreža Al-Kaide in Osama bin Laden predstavljata največje in neposredno tveganje za Evropsko unijo.

To smrtonosno mrežo vzdržujeta pri življenju islamistični ekstremizem – sramotna zloraba muslimanske vere – in sovražstvo do zahoda in njegovih vrednot. S tem pojavom se moramo spopasti in, ponavljam, Evropska unija mora pokazati, da je izjemno neomajna in pozorna na to grožnjo.

Prav tako si Evropska unija ne sme zatiskati oči pred resnimi in nenehnimi kršitvami človekovih pravic in svobode izražanja, združevanja in miroljubnih zborovanj v Zimbabveju. Fizične in pravne osebe – ne glede na to, ali spadajo pod okrilje vlade, ali ne – katerih dejavnosti spodbujajo demokracijo, spoštovanje temeljnih človekovih pravic in pravne države v Zimbabveju, morajo biti strogo kaznovane.

Gospe in gospodje, Evropska unija je iz istega razloga dolžna izvesti usmerjene ukrepe proti tistim, ki ogrožajo mir, varnost in stabilnost v Somaliji. Uveljaviti moramo splošen in popoln embargo na dobavo orožja v Somalijo in zagotoviti, da bodo zajamčeni dostava humanitarne pomoči, dostop do te pomoči in njena distribucija.

To govorim zaradi tega, ker najbolj trpi ravno najrevnejši, najbolj ranljivi del prebivalstva in ne smemo še naprej stari ob strani in to dopuščati. Obžalujem, da je bila z Lizbonsko pogodbo vloga Parlamenta na tem področju zmanjšana, kar je v nasprotju s duhom pogodbe in pomembnostjo, ki jo namenja Parlamentu.

Vendar pa mora Evropska unija kaznovati tiste, ki so odgovorni. Ali to pomeni, da mora pozabiti na svoja osnovna načela? Ne. Ukrepi Evropske unije na mednarodnem prizorišču morajo biti osredotočeni na načela, ki so pripeljali do njenega nastanka, razvoja in širitve, prav tako pa morajo spodbujati te vrednote v preostalem svetu.

Cecilia Malmström, *predsedujoča Svetu*. – (SV) Gospod predsednik, to, kar imenujemo omejevalni ukrepi, je zelo pomembno in nekaj, o čemer imajo številni poslanci svoje mnenje. Verjetno je tistim, ki poslušajo to razpravo, nekoliko težje razumeti te ukrepe. Naj najprej pojasnim, kako Svet uporablja te ukrepe. Potem pa bo spregovorila še o Lizbonski pogodbi.

Omejevalni ukrepi proti tretjim državam, posameznikom, fizičnim ali pravnim osebam ali drugim subjektom so za EU pomembno orodje v zunanji in varnostni politiki. Na splošno bi lahko rekli, da se uporabljajo za uvajanje sprememb v določeni politiki ali dejavnosti. Seveda se morajo uporabljati kot del celovite, celostne politike, ki lahko vključuje političen dialog, različne oblike pobud in pogojev, ki jih je treba izpolniti. Omejevalni ukrepi niso vedo dovolj za spremembo, vendar pa lahko predstavljajo način za povečanje pritiska na represivne režime, na ustavitev denarnih tokov ali drugih virov, ki podpirajo takšne režime ali teroristične mreže.

V nekaterih primerih omejevalne ukrepe uvede Svet pri izvajanju resolucij, ki jih je sprejel Varnostni svet ZN v skladu s poglavjem VII Listine ZN. V takšnih primerih morajo različni pravni instrumenti EU strogo upoštevati te resolucije. Nanašajo se na razmere in dejanja, vključno s terorizmom, ki ogrožajo mir in varnost. Predstavljajo lahko le del zunanjih ukrepov EU in se tako razlikujejo od ukrepov za vzpostavljjanje našega območja svobode, varnosti in pravice, kar je seveda naš cilj znotraj Unije.

Svet tolmači Lizbonsko pogodbo na tak način, da v zvezi s temi in drugimi omejevalnimi ukrepi v okviru skupne zunanje in varnostne politike, vključno v zvezi s terorizmom, uporablja člen 215 Pogodbe o delovanju Evropske unije. EU se lahko odloči, da bo poleg ukrepov, za katere se odločijo ZN, uvedla še druge ukrepe, prav tako pa lahko ukrepe uvedemo tudi sami. Sankcije, za katere se EU odloči sama, so lahko namenjene podpori drugih ciljev zunanje in varnostne politike – spoštovanje človekovih pravic, demokracija, načela pravne države in dobrega vodenja – vse v skladu z obveznostmi EU, ki izhajajo iz mednarodnega prava.

Ukrepi se trenutno najpogosteje izvajajo neposredno nad tistimi, za katere je bilo ugotovljeno, da so odgovorni za politiko ali ukrepe, katerim nasprotujemo, ali proti njihovim interesom ali virom dohodka. To je

učinkovitejše, kot širše sankcije v obliki splošnih trgovinskih embargov ali drugih samovoljnih ukrepov. Usmerjene sankcije so namenjene kar največjemu zmanjšanju negativnih posledic, ki jih lahko imajo ti ukrepi na prebivalstvo zadevne države. To je zelo pomembno dejstvo, ko Svet pripravlja odločitev o uvedbi novih sankcij.

Vse sankcije se redno preverjajo, da bi bilo mogoče ugotoviti njihovo učinkovitost. Glede na potek dogajanj se lahko spremenijo ali popolnoma odpravijo. V skladu z Lizbonsko pogodbo se bodo omejevalni ukrepi še naprej uporabljali kot orodje v sklopu skupne zunanje in varnostne politike in sicer v obliki sklepov Sveta v skladu s členom 29 pogodbe. Pomembna sprememba v novi pogodbi je, da so omejevalni ukrepi zoper fizičnih ali pravnih oseb sedaj pravno pregledani. To pomeni, da lahko sodišče preuči ali je odločitev v zvezi s sankcijami zakonita. Prej to ni bilo možno.

Sedaj, ko je bila uveljavljena Lizbonska pogodba, se uredbe sprejemajo po skupnem predlogu s strani visoke predstavnice za zunanjo in varnostno politiko in Komisije v skladu s členom 215 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Evropski parlament bo seznanjen z vsemi takšnimi odločitvami. Razumem, da Parlament ni naklonjen tej spremembi, saj se Svet sedaj ni več dolžen posvetovati o sankcijah, ki se nanašajo na posameznike. Vendar tako tolmačimo pogodbo.

Treba pa je izpostaviti, da mora biti vsaka odločitev o omejevalnih ukrepih in o izvajanju teh ukrepov vedno skladna z mednarodnim pravom. Omejevalni ukrepi imajo za posledico omejevanje nekaterih pravic tistih posameznikov, proti katerim so uvedeni. Zaradi tega je treba pri sankcijah jasno spoštovati človekove pravice in temeljne svoboščine. To se nanaša na postopkovne pravice in pravico do pravnega varstva. Ukrepi morajo biti prav tako sorazmerni s ciljem.

Na podlagi izkušenj, ki smo jih pridobili z izrekanjem sankcij, smo opravili temeljite ocene, prav tako pa smo preučili, kako je mogoče sankcije izreči na konstruktivnejši način. Uvedene so bile številne konkretne izboljšave. Te vključujejo zahtevo, da so merila pri uporabi nekaterih sankcij navedena, kot tudi razlogi za vključitev posameznika, fizične ali pravne oseba ali drugih subjektov na listo sankcij. To je treba nenehno pregledovati in po potrebi spremeniti. Pri tem je Svet upošteval resolucijo Evropskega parlamenta iz prejšnjega leta o ocenjevanju sankcij EU, kot del ukrepov in politik EU na področju človekovih pravic.

Catherine Ashton, *kandidatka za podpredsednico Komisije*. – Gospod predsednik, kot je povedalo predsedstvo, vprašanja, ki ste jih zastavili, izpostavljajo pomembne zadeve v zvezi s prihodnjim upravljanjem omejevalnih ukrepov ali sankcij v EU. Po uveljavitvi Lizbonske pogodbe se moramo odločiti glede pravne podlage za predlagano uredbo, ki spreminja uredbo o sankcijah proti Al-Kaidi in Talibanom. Naše stališče je sledeče:

prvič, nova pogodba je dodala novo določbo v člen prejšnje Pogodbe ES o omejevalnih ukrepih ali sankcijah, povezanih z zunanjo politiko. Člen 215(2) določa novo pravno podlago za omejevalne ukrepe proti fizičnim ali pravnim osebam in skupinam ali nedržavnim subjektom. Razširja področje uporabe prejšnjega člena 301 in treba ga je uporabljati kot pravno podlago za spremembo uredbe o sankcijah proti Al-Kaidi in Talibanom.

Drugič, člen 215 se uporablja pri odločitvah skupne zunanje in varnostne politike (SZVP). Uredba o sankcijah proti Al-Kaidi in Talibanom vključuje sklep SZVP, v skladu s katerim se zahteva priprava predpisov za izvajanje nekaterih resolucij Varnostnega sveta ZN. Te resolucije so v skladu z mednarodnim pravom zavezujoče za države članice EU.

Tretjič, menimo, da dvojna pravna podlaga – člen 215(2) in člen 75 – ne deluje. Razlog je v tem, da so cilji, področje uporabe in postopki teh dveh členov različni. Opažam, da sta tudi Odbor za pravne zadeve Parlamenta in pravni svetovalci prišli do enake ocene.

Naše stališče je, da je nova pogodba zagotovila jasnost in specifičnost glede pravne podlage za omejevalne ukrepe proti fizičnim ali pravnim osebam in skupinam ali nedržavnim subjektom. Člen 215 se nanaša na vlogo Parlamenta in Sveta, zakonodajalec pa ne bi smel odstopati od pogodbe.

Prav tako smo morali pripraviti informacije o izboljšavah, povezanih s temeljnimi pravicami v delu Odbora ZN za sankcije.

Predlagana sprememba uredbe o sankcijah proti Al-Kaidi in Talibanom uvaja ugotovitve Sodišča Evropskih skupnosti v primeru Kadi. V tej sodbi je sodišče podalo številne pripombe glede načinov za izboljšavo postopkov sestave liste, ki jo pripravlja Odbor ZN za sankcije proti Al-Kaidi in Talibanom. Pripombe sodišča predstavljajo spodbudo za spremembo postopkov priprave liste, navedenih v uredbi.

Številne resolucije Varnostnega sveta ZN določajo postopke za ravnanje z listo sankcij na ravni ZN. Nedavno je bilo v Resoluciji Varnostnega sveta ZN 1822 navedeno, da mora biti na spletni strani Odbora ZN za sankcije proti Al-Kaidi in Talibanom objavljen povzetek razlogov za vsako osebo, vključeno na listo, prav tako pa mora biti do 30. junija 2010 zagotovljen pregled vseh imen na listi. Resolucija je zahtevala, da ustrežna država izvede ukrepe, s katerimi obvesti osebe glede vključitve na listo, navede razloge za to in informacije o izjemah in zahtevah o odstranitvi z liste.

Od takrat je bil Pristop v Resoluciji 1822 povzet tudi v Resoluciji 1844 o sankcijah v zvezi s Somalijo in Resoluciji 1857 v zvezi z Demokratično republiko Kongo.

Resolucija 1822 določa pregled ukrepov, ki jih vsebuje in sicer po obdobju 18 mesecev. To obdobje poteče konec tega leta. Delo na tem pregledu nenehno poteka, vendar Komisija ne more povedati za kakšne spremembe postopkov se bo odločil Varnostni svet ZN.

Nuno Melo, v imenu skupine PPE. – (PT) Krepitev pristojnosti Parlamenta je bila ključen poudarek v številnih govorih politikov ob uveljavitvi Lizbonske pogodbe. Predsednik Komisije dr. Barroso je 25. novembra tukaj v Strasbourgu pri pripravah Evropskega sveta na primer dejal: „Lizbonska pogodba nam zdaj daje novo priložnost, da se premaknemo naprej. Vsi vemo, da bodo nekatere najpomembnejše spremembe v pogodbi vplivale prav na področje svobode, varnosti in pravice. [...] predvsem pa razširja demokratični okvir teh politik s polno vključenostjo vašega Parlamenta.“ Poudariti želim „polno vključenostjo vašega Parlamenta“.

V svojem prvem uradnem govoru je tudi predsednik Sveta, gospod Van Rompuy povedal, da je pogodba izjemno orodje, s katerim se lahko soočimo z izzivi našega časa. Če to drži, ne bi imelo nobenega smisla izpostavljati krepitev naših pristojnosti in moči v javni razpravi, potem pa sprejeti omejevalno tolmačenje Lizbonske pogodbe, da bi s tem Parlamentu odvzeli pravice, ki jih je imel in za katere ne bi bilo smiselno, da bi jih izgubil.

Zastavljena vprašanja torej temeljijo na razumnem sklepanju, vendar pa to razumno sklepanje presega le ovrednotenje doktrine in doslednosti med izraženimi namerami in njihovim tolmačenjem. Obstaja tudi praktična posledica, ki izhaja iz starega reka, da tisti, ki zmore veliko, vsekakor lahko naredi tudi manj in je povezana z naslednjim: kakšen smisel ima organ, ki ima pristojnosti v kazenskih zadevah ter pri preprečevanju in v boju proti terorističnim napadom, s tem ko je vključen v postopek soodločanja, če je potem *a priori* izključen, kadar je govora o drugih ukrepih, ki bi, s tem ko vplivajo na pravice državljanov, v tem kontekstu lahko bili celo pomembni?

Zato – pravkar bom zaključil, gospod predsednik – je ključnega pomena, da je način, na katerega je v zakonodaji tolmačena Lizbonska pogodba, v resnici skladen z navedeno krepitvijo pristojnosti in pooblastil Parlamenta. Vsaj v nekaterih primerih, ko so ogrožene pravice državljanov in protiteroristične politike, kot je bilo zastavljeno v vprašanjih, bi morala biti zagotovljena dvojna pravna podlaga. V drugih primerih, kot sta na primer Zimbabve in Somalija, bi moralo biti predvideno opcijsko posvetovanje, kot je dejansko tudi navedeno v deklaraciji iz Stuttgarta o Evropski uniji, ki je prav tako bila omenjena v vprašanju. To so točke, ki sem jih želel izpostaviti, gospod predsednik.

Monika Flašíková Beňová, v imenu skupine S&D. – (SK) Povedati želim, da po mojem mnenju, prizadevanja poslancev v Evropskem parlamentu v postopku ratifikacije Lizbonske pogodbe, z vidika trenutno obravnavane teme, niso bila ustrezno upoštevana, da bi bili bolj vključeni v te postopke.

Menim, da so omejevalni ukrepi in sankcije pomembni instrumenti politike EU na področjih zunanje in varnostne politike, kot tudi seveda pri vprašanjih zakonitosti in varstvu temeljnih človekovih pravic. Seveda smo pričakovali (kot Evropski parlament), da bomo veliko bolj vključeni v postopek sprejemanja odločitev na tem področju.

Prav tako se strinjamo, da je cilj usmerjenih ukrepov in sankcij kar v največji možni meri omejiti vpliv na civilno prebivalstvo in veseli me, da ste omenili ravno to, gospa Malmström. Vendar pa kot edini neposredno izvoljeni predstavniki evropskih institucij dokaj upravičeno menimo, da bomo le nekakšen privesek v procesu načrtovanja, kasneje pa izključeni iz procesa sprejemanja odločitev in nadziranja.

Menim, da to ni povsem korektno, še posebej ne v primeru, kot je ta, ki vključuje zelo občutljivo področje v zvezi s pravosodjem in varstvom temeljnih pravic, saj je boj proti terorizmu za državljane naših držav in celotne EU zelo občutljiva tema. Zato bom potrpežljivo čakala, dokler ne bo vzpostavljen celoten proces, da vidim, kakšno bo naše sodelovanje.

Hélène Flautre, v imenu skupine Verts/ALE. – (FR) Gospod predsednik, govorim o tako imenovanih usmerjenih sankcijah, o inteligentnih sankcijah, ki neposredno vplivajo tudi na temeljne pravice – temeljne pravice posameznikov, organizacij ali pravnih subjektov vseh vrst. Te temeljne pravice so pomembne. Vključujejo lahko na primer prosto gibanje, pa tudi varovanje premoženja.

Usmerjene sankcije morajo ravno zaradi teh razlogov biti skladne s številnimi minimalnimi predpisi z vidika postopka in pravne varnosti. Spoštovanje teh pravnih in postopkovnih pravil je ključnega pomena, če hočemo, da bodo te usmerjene sankcije verodostojne, s tem pa tudi učinkovite.

Ravno Parlamentarna skupščina Sveta Evrope – v Parlamentu se tega spomnimo – je preko enega izmed takratnih poslancev, Dicka Martya, zahtevala preglednost in pravico do zagovora in opozorila na absurdnost premajhne preglednosti v zvezi z učinkovitostjo vključevanja in odstranjevanja z liste. Vključevanje in odstranjevanje z liste bi lahko prizadelo tudi nedolžne ljudi, ljudi, ki niso vedeli, kaj se dogaja okoli njih in ki niso imeli nobenega vpliva na razmere, v katerih so se običajno znašli po nesreči.

Zaradi tega so dostop do podatkov, kot je omenil gospod Michel, navajanje razlogov za vključitev na listo in varstvo pri prenosu osebnih podatkov ključni elementi tega postopka.

Kljub temu so morale žrtve sistema sankcij Združenih narodov in Evropske unije pokazati veliko vztrajnosti, vključiti pa so se morale tudi civilna družba, organizacije za varstvo človekovih pravic, pa tudi Evropski parlament, da bi jim Sodišče Evropskih skupnosti priznalo njihove pravice.

Spremembe Sveta v zvezi z črnimi listami so odvisne od danih predlogov, vključno s predlogi Evropskega parlamenta. Zaradi tega mora biti Evropski parlament vključen v sprejemanje, izvajanje in nadziranje teh odločitev, saj zgodovina kaže, da je ravno Evropski parlament omogočil preoblikovanje uredbe Sveta.

Derek Roland Clark, v imenu skupine EFD. – Gospod predsednik, tako kot dobrodelnost se tudi pravice začnejo doma. Sprašujem glede pravic evropskih Sikhov. Ker nosijo kirpan, majhno obredno bodalo, jim je bil preprečen vstop v Evropski parlament.

Kirpan je dejanje vere, ki ga ne smejo odstraniti, zato je njihova izključitev stvar verske in rasne nestrpnosti. Več zaporednih let sem pisal obema prejšnjima predsednikoma in Komisiji, ki so vsi odgovorili, da je prišlo do izključitve iz varnostnih razlogov.

Ob svoji diamantni obletnici je v mojo regijo, East Midlands, prišla kraljica Elizabeta, kjer je v njihovem bogoslužnem objektu v Leicesterju govorila s Sikhi, ki so vsi nosili kirpan, ter jim stala tako blizu, kot vi stojite blizu svojih kolegov.

Danes govorim o tem, ker sem bil pred mesecem dni v Westminsterški palači. Tam, v našem demokratičnem parlamentu, zelo blizu zgornjega in spodnjega doma, sem srečal kar nekaj Sikhov in vsi so nosili kirpan. Z njimi je bil vodilni Sikhi, ki sem ga spoznal. Njegovi predniki so se z ramo ob rami borili z mojimi predniki za demokracijo v tistih konfliktih, ki so tako iznakazili to našo Evropo. Posledično imate vi in še 700 drugih možnost, da pridete z vseh strani Evrope in se srečate na tem mestu.

Kaj je torej z Lizbonsko pogodbo, ki govori o Uniji, ki temelji na spoštovanju svobode, enakopravnosti, pravicah manjšin, vrednot nediskriminacije? Boste spoštovali svojo pogodbo ali gre le za prazne besede?

Predsednik. – Gospod Clark, težko razumem, kako se to navezuje na sedanjo razpravo glede ustnega vprašanja, vendar se vam zahvaljujem.

Andrew Henry William Brons (NI). – Gospod predsednik, v zvezi s prvotnim seznamom, kakšna je utemeljitev za umestitev Talibanov v isto kategorijo kot Osama bin Ladna in Al Kaida?

Osama bin Laden in Al Kaida so teroristi, ki so po vsem svetu že zagrešili teroristična dejanja in jih nameravajo v prihodnosti storiti še več. Te ljudi moramo preganяти do konca Zemlje in jih omejiti, kolikor je le mogoče.

Medtem ko so Talibani strašna, represivna in protidemokratska organizacija, je svet poln neprijetnih režimov, Talibani pa niso niti v vladi.

Prav tako pobijajo in pohablajo naše čete v Afganistanu, za kar jih upravičeno sovražimo. Vendar ne bi pobijali in pohabliali naših čet, če jih ne bi tja napotili. Talibani, kolikor mi je znano, nimajo nobenih ambicij izven svojih meja.

Ali ne obstaja nevarnost, da umestitev Talibanov v isto kategorijo kot Al Kaido vzpodbuja vojne hujskače v ameriški in britanski vladi za nadaljevanje nesmiselne, morilske in na poraz obsojene vojne v Afganistanu še v prihodnjih letih? Poleg tega vojne proti muslimanskim deželam samo izzovejo teroristične napade.

Če se za trenutek vrnemo k Al Kaidi, obstaja precejšen dvom glede njenega obstoja kot organizacijske enote za razliko od ideološke. Ne obstaja nobena možnost sestave dokončnega in vključujočega seznama njenih operativcev. Edina strategija je, da smo pozorni na tiste skupnosti, v katerih na žalost pridobiva nove člane, vključno z nedolžnimi in krivimi ljudmi.

Georgios Papanikolaou (PPE). – (EL) Gospod predsednik, Lizbonska pogodba je napisana v posebnem duhu in določa nove okvire za sodelovanje med institucijami Evropske unije. Strinjam se s tem novim režimom; vloga Evropskega parlamenta je pridobila na teži v zvezi s pravicami posameznikov, saj se bodo odločitve zdaj sprejemale po postopku soodločanja.

Zato se mi zdi rahlo nasprotujoče, da moramo danes na prvem plenarnem zasedanju po uveljavitvi Lizbonske pogodbe razpravljati in se ukvarjati s pravnimi določbami glede omejitev naše nove vloge, preden smo sploh začeli prav delovati in se ji prilagajati.

Vsi brez izjeme se strinjamo, da moramo proti terorizmu nastopiti odločno. V tem prizadevanju je pogosto potreben sprejem strogih ukrepov, kot je v tem primeru zamrznitev bančnih računov in gibanj sredstev.

Po drugi strani sta spoštovanje in varovanje pravic posameznika temeljna in bistvena vrednota Evropske unije in ne smemo je spregledati, ko sprejemamo ukrepe za varnost državljanov, seveda ne v pomenu, da nismo odločeni dati prednosti boju proti terorizmu in ostalim kaznivim dejanjem. Seveda se mnenji pravne službe Parlamenta in sodne prakse Sodišča Evropskih skupnosti gibljeta v tej smeri.

Neposredno nas izvolijo državljani Evropske unije in ravno zaradi tega je naša posebna dolžnost, da državljanom razložimo, kako po eni strani varujemo njihovo varnost in kako se po drugi strani borimo za njihove pravice. Za to nalogo smo mi najprimernejši ljudje.

Debora Serracchiani (S&D). – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, Evropska unija je zavezana k boju zoper vse vrste terorizma. Ko govorimo o reševanju terorističnih kaznivih dejanj, moramo zagotoviti, da se temeljne pravice v celoti spoštujejo in da so ukrepi, sprejeti za boj proti terorizmu, primerni in učinkoviti.

Pravice do obrambe in temeljnih postopkovnih jamstev morajo zato institucije EU popolnoma spoštovati, tudi ko pripravljajo sezname posameznikov in organov, v tem primeru povezanih z Al Kaido, ki so predmet omejevalnih ukrepov. Prav tako nujno je, da so ti ukrepi predmet ustreznega demokratičnega in parlamentarnega pregleda, kot to po pravem zahteva Lizbonska pogodba.

Zato je jasno, kot je potrdila tudi pravna služba Parlamenta, da mora vsak ukrep te vrste slediti običajnemu zakonodajnemu postopku, kar bo predstavnikom evropskih državljanov omogočilo, da v celoti opravijo svoje vloge zakonodajalcev in garantov.

Franz Obermayr (NI). – (DE) Gospod predsednik, člen 75 Pogodbe o delovanju Evropske unije ureja izvajanje restriktivnih ukrepov glede ukrepov za boj proti terorizmu in s tem morebitnih posegov v premoženjske pravice državljanov, kot je zamrznitev bančnih računov. Medtem ko se te določbe nanašajo na policijsko sodelovanje v kazenskih zadevah, se člen 215 nanaša na skupno zunanjo in varnostno politiko. Vendar ima na tem področju Svet izključno pristojnost. Posledično je po eni strani, v členu 75, Parlament sozakonodajalec in po drugi strani, v členu 215, je treba Parlament le obvestiti o dogodkih. Vendar oba člena govorita o morebitnih posegih v posameznikove pravice državljanov ali pravnih oseb, zaradi česar morata Svet in Komisija razložiti, kakšno je razmerje med tema dvema določbama in zlasti zakaj Parlament ni vključen v primeru člena 215.

Petru Constantin Luhan (PPE). – Gospod predsednik, pred začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe so trije obravnavani predlogi temeljili na členih 60, 301 in 308 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti. To je zdaj le še zgodovinskega pomena, saj se je pravna osnova spremenila in sklicevati se moramo na člena 215 in 75 nove pogodbe.

Neverjetno, kot se zdi, je v tem konkretnem primeru Lizbonska pogodba omejila vlogo Evropskega parlamenta. Člen 215 jasno pravi, da mora Svet le obvestiti Evropski parlament glede sprejetih ukrepov, v nasprotju s prejšnjim postopkom, ki je vključeval posvetovanje s Parlamentom v takih zadevah. Tega ne morem sprejeti in močno podpiram pobudo svojih kolegov za razjasnitev udeležbe Parlamenta na tem področju.

Če pustimo pravni vidik, za katerega upam, da bo rešen z dobrim sodelovanjem med evropskimi institucijami, bi želel usmeriti vašo pozornost na pomemben problem, o katerem razpravljamo tukaj, to je boj proti terorizmu in delovanju, povezanim s terorizmom, na primer tistim, ki ga izvajata Osama bin Laden in mreža Al Kaida. Mislim, da ko gre za tako občutljive teme, si ne moremo privoščiti, da bi jih razvrstili v stroge kategorije, kot so notranja in zunanja vprašanja EU, saj se teroristična dejanja lahko načrtujejo zunaj EU, vendar lahko resno vplivajo na ljudi, ki živijo znotraj EU.

Naša odgovornost je, da te evropske državljane zavarujemo pred terorističnim delovanjem, zato moramo imeti na razpolago ustrezna orodja. Zaupam vaši dobri presoji pri reševanju tega postopkovnega problema in veselim se, da bom slišal mnenje predstavnikov Sveta in Komisije.

Carlos Coelho (PPE). – (PT) Gospa Malmström, baronica Ashton, gospe in gospodje, želel bi se vrniti na temo, o kateri je spregovorilo mnogo mojih kolegov poslancev, zlasti zadnja dva govora gospoda Papanikolaoua in gospoda Luhana.

Poglejmo si en vidik za drugim, z začetkom pri predlogih, ki se nanašajo na Zimbabve in Somalijo. Zavedam se, da obravnavamo uporabo sankcij, ki so jih naložili Združeni narodi in kot take očitno spadajo pod zunanje delovanje Unije. Načeloma se člen 215 zdi najprimernejši. V skladu s tem členom pa bi zakoni, sprejeti v skladu z njim, morali vključevati potrebne določbe glede pravnih varoval, vendar ta zahteva ni izpolnjena v nobenem predlogu.

Te pobude izhajajo izključno od Komisije in ne iz skupnega predloga Komisije in visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko. Zato ni dvoma, da ti predlogi ne izpolnjujejo potrebnih zahtev za sprejem na podlagi člena 215.

Glede tretjega predloga o osebah in skupinah, ki se povezujejo z Osamo bin Ladnom, mrežo Al Kaida ali Taliban, je zamisel, da to spada pod zunanje delovanje Unije, nesprejemljiva, kot je pravkar povedal gospod Luhan. Ker sta preprečevanje in boj proti terorizmu med glavnimi prednostnimi nalogami notranjega delovanja Evropske unije, je ta cilj izrecno vključen pod člen 75 Lizbonske pogodbe. To bi potemtakem morala biti najprimernejša pravna podlaga, v skladu z običajnim zakonodajnim postopkom.

Gospa Malmström, pravkar začenjamo z izvajanjem Lizbonske pogodbe. Ali bo z začetkom veljave Lizbonske pogodbe Svet pokazal dobro voljo in začel naše notranje odnose na pravo nogo ali namerava izvesti restriktivno analizo? Mislim, da si vsi želimo začeti na najboljši možni način.

Agustín Díaz de Mera García Consuegra (PPE). – (ES) Gospod predsednik, glede na posebne omejevalne ukrepe, zamrznitev sredstev, ki pripadajo posameznikom in subjektom, povezanim z Al Kaido, in ukrepe zoper člane zimbabvejske in somalijske vlade, sta 5. novembra Komisija in Svet dejala, da bodo z začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe predlogi temeljili na členu 215 Pogodbe o delovanju Evropske unije in ne na členu 75.

Člen 215 pravi, da bo Svet obvestil Parlament o sklepih, ki predvidevajo delno ali popolno prekinitev ali omejitev gospodarskih in finančnih odnosov itd. Člen 75 pa določa, da zaradi doseganja ciljev iz člena 67 Parlament in Svet določita, z drugimi besedami, se skupaj odločita, za upravne ukrepe glede pretoka kapitala in plačil, kot so zamrznitev sredstev, finančnega premoženja ali ekonomskih dobičkov, ki pripadajo fizičnim ali pravnim osebam, skupinam ali nedržavnim subjektom ali so v njihovi posesti ali imetništvu.

Člen 67 prav tako določa cilje temeljev območja svobode, varnosti in pravice.

Zato se zdi očitno, da bi v zvezi z ljudmi in subjekti, povezanimi s teroristično dejavnostjo, pravna podlaga za predloge Sveta moral biti člen 75.

Glede Zimbabveja in Somalije bi Svet in Komisija prav tako lahko upoštevala Slovesno izjavo iz Stuttgarta, ki določa neobvezno posvetovanje s Parlamentom glede mednarodnih zadev, tudi ko pogodbe ne določajo ničesar v zvezi s tem.

Preprosto želim pojasniti svoje stališče, gospod predsednik. Želim zahtevati vlogo Parlamenta kot sozakonodajalca, tukaj in zdaj, ter prosim Svet in Komisijo za bolj sprejemljivo pojasnilo. To je za sedaj vse.

Seán Kelly (PPE). – Gospod predsednik, najprej bi želel povedati, da gre za temo, pri kateri je zelo težko dobiti dokončen odgovor, kaj je prav in kaj narobe.

Vsi vemo, da od 9.11. živimo v zelo nevarnem svetu, kjer na prostosti živijo teroristi, ki imajo na razpolago cele dneve za načrtovanje svojih smrtonosnih misij in ki imajo denarna sredstva, nekatera izmed njih nameni država, za izvajanje njihovih misij.

Zaradi tega je tistim, ki se poskušajo spopasti s terorizmom, težko dokazati, kako učinkoviti so, vendar lahko mirno rečemo, da če bi se uresničile želje teroristov, bi ta kraj že zdavnaj razneslo.

Medtem ko je pomembno, da ima Parlament pregled nad omejitvami glede pravic posameznikov itd. moramo istočasno zaupati tistim, ki so zadolženi za varnost. Mislim, da obstajajo dokazi, da so svoje delo opravili dobro. Včasih morda ne poznamo vseh podrobnosti glede vpletenih posameznikov, vendar je istočasno splošno načelo dobro.

Janusz Władysław Zemke (S&D). – (PL) Želel bi se vam iskreno zahvaliti, ker ste mi dovolili, da lahko govorim o tej temi. Mislim, da noben v tem parlamentu ne dvomi, da je terorizem prekletstvo 21. stoletja in moramo ga ustaviti. Zato po eni strani razumem našo skrb za spoštovanje temeljnih pravic, medtem ko po drugi strani vemo, da delujemo na področju, kjer vse ne more biti odprto.

Zato je vprašanje, ki bi ga želel postaviti gospe Ashton, naslednje: ali naj bi mi kot Parlament prejeli informacije o nečem, za kar mislim, da je zelo pomembna zadeva – o različnih omejitvah glede uporabe določenih zakonov? Zato je moje vprašanje naslednje: v kakšnem obsegu bodo informacije sporočene Parlamentu? Menim, da pri tej razpravi ne gre za to, ali lahko Parlament računa na prejem teh informacij, ampak kakšnega obsega bodo te informacije.

Miroslav Mikolášik (PPE). – (SK) Ob upoštevanju dejstva, da delovanje Evropske unije temelji na reprezentativni demokraciji in da so državljani Evropske unije zastopani na evropski ravni v Evropskem Parlamentu, menim, da bi ocena omejevalnih ukrepov, ki vplivajo na temeljne pravice posameznikov, v tem primeru vsekakor morala vključevati sodelovanje Evropskega parlamenta.

Po mojem mnenju ni skladno za Evropski parlament, da je po eni strani pristojen za kazenske zadeve in zlasti za preprečevanje terorizma in boj proti njemu in po drugi strani, da je izključen iz sprejema številnih obvezujočih protiterorističnih ukrepov, ki se bodo uporabljali v EU.

Člena 215 Pogodbe o delovanju Evropske unije, ki predstavlja izjemo na določbe člena 75, v skladu s katerim je Evropski parlament skupni zakonodajni organ, zato ne bi smeli uporabljati ali razlagati na način, ki bi oslabil varstvo temeljnih pravic in demokratičnega procesa sprejemanja odločitev v EU.

Predsednik. – Preden dam besedo gospe Malmström in gospe Ashton naj povem, da vama ta Parlament zelo zaupa in vaju pozna zelo dobro, zlasti zaradi vajine osebne vpletenosti glede teh vprašanj v preteklosti. Zelo se veselimo tesnega sodelovanja z vama in vajine podpore, kot sta ju dajali v preteklosti, pomembni vlogi, ki jo lahko ima Parlament na tem zelo občutljivem področju.

Cecilia Malmström, predsedujoča Sveta. – (SV) Gospod predsednik, švedsko predsedstvo je porabilo veliko časa za pripravo Lizbonske pogodbe. Zelo smo ponosni na dejstvo, da je zdaj začela veljati. Vsebuje pomembne izboljšave, ki bodo dobre za Evropsko unijo in evropske državljane. Ena od najpomembnejših sprememb, ki jih prinaša Lizbonska pogodba, je prav uvedba pristojnosti za soodločanje Evropskega parlamenta na področju pravice, varnosti in svobode. To bo dalo Evropskemu parlamentu pristojnost soodločanja na več področjih. To je dobra stvar in povečala bo kakovost zakonodaje, ki jo pripravljamo skupaj. Prav tako bo povečala pravno gotovost in to je zelo pomembno, saj gre za občutljiva in težka področja.

Prav tako bi se vam želela zahvaliti za vašo podporo glede uvedbe sankcij zoper teroriste, posameznike ali režime, ki zatirajo ljudi in jim zanikajo njihove človekove pravice. Sankcije in spoštovanje človekovih pravic ter pravna gotovost se ne izključujejo – prav nasprotno. Sankcije so lahko zelo učinkovite in zakonite, če imajo hkrati pravno gotovost. Zagotavljam vam, da bo Evropski parlament sodeloval pri oblikovanju novih pravil, vključno tistih proti terorizmu, s pristojnostjo do soodločanja v skladu s členom 75, ko gre za sankcije znotraj Evropske unije.

Kar se pa tiče zunanjega delovanja, z drugimi besedami sankcij zoper tretje države, ki so jih sprejeli ZN, pri tem Evropski parlament ne bo imel pristojnosti soodločanja. Komisija in mi jasno razumemo, da pogodba to določa. Vendar bomo veliko pozornosti namenili vaši resoluciji glede te zadeve in se bomo vedno zavedali vidika človekovih pravic, ko se bomo znotraj EU in ZN zatekli k instrumentu sankcij. Nenehno si prizadevamo izboljšati postopek.

Zabeležili smo vašo zahtevo po posvetovanju in izmenjavi informacij glede predlogov za sisteme sankcij. Menim, da lahko skupaj delamo učinkovito, in ne dvomim, da bomo našli primerne načine za sodelovanje znotraj trenutnega institucionalnega okvira.

PRESEDSTVO: GOSPOD ROUČEK

podpredsednik

Catherine Ashton, *podpredsednica Komisije*. – Gospod predsednik, zelo kratka bom. Mislim, da bi želela spregovoriti o treh določenih točkah.

Prvič, spoštovani poslanci so po pravici govorili o pomenu temeljnih pravic in mislim, da bi se vsi strinjali, da ima Sodišče Evropskih skupnosti pri tem seveda pomembno vlogo, saj bo med drugim zagotovilo, da se pravice spoštujejo glede na to, kaj počneta Svet ali Komisija. Ampak dobro razumem vaše stališče.

Kot drugo bi želela spregovoriti o dobrem sodelovanju. Prejšnji predsednik je pozval mene in gospo Wallström, naj bova zelo jasni glede pomena, ki ga dajejo najini vlogi in pristopu v zvezi s Parlamentom.

Posebej so me vprašali, katere informacije. Na tej stopnji še ne vem. Mislim, da je ena od stvari, ki jih moram narediti v svoji novi vlogi, sodelovanje s Parlamentom, kar bom storila, da bi videla, katere. Kako lahko učinkovito sodelujemo in katere informacije se vključijo, ob upoštevanju tega, kar je bilo rečeno o tem, kaj lahko damo v javno domeno ali ne.

Zelo bom pazljiva glede tega zaradi razlogov, zaradi katerih bi poslanci Parlamenta to od mene pričakovali.

Tretja in zadnja stvar, o kateri bi želela spregovoriti, je pravna gotovost. Veliko ur sem preko parlamenta razpravljala o Lizbonski pogodbi, tako da sem pogodbo izjemno dobro poznala. Razlaga člena 75 je seveda, kako se sklicuješ na člen 67 in pomen tega v kontekstu, zato je naš pravni nasvet, da poskušamo in se potrudimo razjasniti, kje to zdaj ustreza. Naš nasvet je jasen. Poslanci Parlamenta seveda to lahko izpodbijajo, vendar menim, da je zelo pomembno, da vedno, ko pridemo do tega, obstaja pravna gotovost.

Izjemno pomembno je, da Lizbonska pogodba začne veljati. Zame je izjemno pomembno, da ugotovim, kako izpeljati vlogo, za katero sem imela čast, da sem jo prejela. Izjemno pomembno je, da glede tega sprejmemo odločitve. Sama menim, da imamo odgovor v smislu gotovosti. Razumem zaskrbljenost Parlamenta; razumem potrebo, da kljub temu v celoti sodelujemo.

Predsednik. Prejel sem en predlog resolucije⁽¹⁾, predložen v skladu s členom 115(5) Poslovnika.

Razprava je zaključena.

Glasovanje bo potekalo jutri.

15. Potrebno izboljšanje pravnega okvira o dostopu do dokumentov po začetku veljavnosti Lizbonske pogodbe (razprava)

Predsednik. – Naslednja točka je skupna razprava o

- vprašanju za ustni odgovor Svetu, ki ga je predložil Michael Cashman v imenu Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve o izboljšanju pravnega okvira o dostopu do dokumentov po začetku veljavnosti Lizbonske pogodbe (O-0122/2009 - B7-0230/2009);

- vprašanju za ustni odgovor Komisiji, ki ga je predložil Michael Cashman v imenu Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve o izboljšanju pravnega okvira o dostopu do dokumentov po začetku veljavnosti Lizbonske pogodbe (O-0123/2009 - B7-0231/2009)

Michael Cashman, *vlagatelj*. – Gospod predsednik, za začetek naj povem, da je med nami lepo videti komisarko Wallström, prav tako Cecilio Malmström, iz predsedstva, ker sva bila oba že od začetka, od leta 1999, zadolžena za ta dokument.

Zanimivo se je spomniti, da kar smo dosegli v našem sporazumu maja 2001, je nekako zgodovinsko za 15 držav članic, ki so se iz različnih tradicij in kultur ter različnih pristopov obrnile k odprtosti in preglednosti.

⁽¹⁾ Glej zapisnik.

Uspelo nam je doseči dogovor in zanimivo je, da gre to kar v precejšnji meri pripisati odločenosti takratnega švedskega predsedstva.

Prav tako je to zasluga odločenosti Komisije, ki je priznala, da vse tri institucije potrebujejo kulturno spremembo. Morali smo videti, da odprtost in preglednost nista preprečila demokraciji, da bi zacvetela, ampak sta jo dejansko izboljšala. Omogočala je odgovornost. Državljanom je omogočila, da so videli, kaj se počne v njihovem imenu in nam verjetno pomagala, da smo dvignili zaveso in enkrat za vselej dokazali, da v sefih Komisije ali Sveta niso skrite grozovite skrivnosti – glede tega nisem tako prepričan za Parlament, toda upajmo, da jih tudi v sefih Parlamenta ni!

Zlasti bi se želel zahvaliti komisarki in, če smem, moji dragi nekdanji kolegici Ceciliji Malmström za to zavezo. Sedaj potrebujemo še eno zavezo. Kot sem dejal, smo veliko dosegli. Imamo register dokumentov. Imamo sodno prakso Evropskega sodišča, ki sedaj opredeljuje in ponovno opredeljuje, kaj je bilo prvotno dogovorjeno o dostopu k dokumentom. Sprejeli smo načelo, da bi morali vsi dokumenti ostati dostopni in da, kjer niso, bi dostop moral biti utemeljen precej jasno in izrecno s sklicevanjem na člen 4 – izjeme – ali člen 9 – dokumenti občutljive narave.

Toda ko smo se premikali naprej, je Parlament večkrat pozval k pregledu. Menim, da pregled, ki ga je Komisija predložila Parlamentu, o katerem smo nato glasovali v odboru in katerega prva obravnava je bila preložena marca letos, ni segla dovolj daleč, in vem, da imamo glede tega deljeno mnenje. Prav tako je obstajala zaskrbljenost – in ta zaskrbljenost je v Parlamentu še vedno prisotna – da je bil poskus vrnitve na dostop do dokumentov, tudi glede ponovne opredelitve dokumentov – zamisel, da bi lahko bili izvzeti celotni dosjeji – in poskus ponovne opredelitve pojma veta tretje strani.

Zanimivo je, da naši državljani, ki sedijo na galeriji, verjetno mislijo, da govorimo o nečem, kar se dogaja zunaj nas – člani, veta tretjih strani – toda dejansko govorimo o zakonu, ki jim omogoča, da se prepričajo o naši odgovornosti: člani parlamenta, odgovorni za to, kar delamo v njihovem imenu, Komisija za to, kar dela v njihovem imenu in enako Svet. Kako lahko oni in nevladne organizacije to počnejo, če način našega dela in kdo kaj počne v okviru vseh različnih enot ostaja dobro varovana skrivnost, ki je odprta le za tiste lobiste in odvetnike, ki vedo?

To je to, kar verjamem, da je v osrčju Lizbonske pogodbe. Pravi, da moramo še naprej krepiti demokracijo. Krepiti moramo dostop do dokumentov. Ravno zato Parlament s tem ustnim vprašanjem poziva k celotnemu obsegu priporočil, ki naj se sprejmejo. V bistvu gre za to, da se zagotovi, da se pravice, ki jih imamo, nadgradijo, da se ne zmanjšajo, in da se prizna, da v okviru Lizbonske pogodbe ni več treh institucij, ampak vse agencije in organi, ki jih ustanovijo, vključno z Evropsko centralno banko, v nekaterih primerih, Sodišče Evropskih skupnosti, Evropska investicijska banka, Europol in Eurojust. Vse te institucije so sedaj odgovorne v skladu z Uredbo (ES) št. 1049/2001.

Menimo, da predlogi, ki so bili predloženi od začetka veljavnosti Lizbonske pogodbe, ne ustrezajo duhu ali besedilu pogodbe ali obveznostim, za katere verjamemo, da so vsebovane v izvirni Uredbi (ES) št. 1049/2001, ki v korist naših poslušalcev velja za javni dostop do vseh dokumentov, ki jim imajo, prejmejo ali napišejo vse tri institucije.

Cecilia Malmström, *predsedujoča Svetu*. – (SV) Gospod predsednik, kot veste, je večja preglednost izjemno bistveno vprašanje za švedsko predsedstvo. V naših institucijah EU smo prehodili dolgo pot, kar zadeva vprašanje preglednosti. Toda ne gre le za zakone in uredbe. Pri preglednosti gre za odnos in za to, kako se zakoni in uredbe uporabljajo v praksi.

Danes zjutraj mi je bilo v veselje srečati podpredsednico Komisije, Margot Wallström, in podpredsednico Parlamenta, Diano Wallis, v Medinstitucionalnem odboru za javni dostop do dokumentov. Srečanje je bilo izvedeno na pobudo švedskega predsedstva. Odbor se ni srečal že dve leti. Bilo je nekaj zelo pozitivnih in posebnih razprav od tem, kako bi lahko izboljšali priložnosti za državljane, da bi v praksi dostopali do dokumentov institucij. Srečanja bi morali imeti pogostejše in to je bil tudi eden izmed naših skupnih sklepov.

Veseli me, da Lizbonska pogodba poudarja pomen preglednosti, kritičnega nadzora javnosti in demokracije. To pozdravljamo. Kar zadeva pregled Uredbe (ES) št. 1049, ki jo imenujemo kar Uredba o preglednosti, se Predsedstvo najprej želi osredotočiti na novo zakonsko podlago za Uredbo. Ta je zajeta v členu 15(3) Lizbonske pogodbe. Najpomembnejša sprememba v novi zakonski osnovi je razširitev institucionalnega obsega. Preprosto povedano to pomeni, da medtem ko se je prejšnji člen navezoval le na dokumente Parlamenta, Sveta in Komisije, nov člen razširja pravico javnosti do dostopa do dokumentov tako, da vključuje vse institucije, telesa, urade in agencije Evropske unije. Glede dokumentov Sodišča Evropske unije, Evropske

centralne banke in Evropske investicijske banke obstaja nekaj omejitev, toda vsekakor je področje dostopa veliko širše, kot je bilo prej.

Komisija je objavila, da bo predložila predlog Parlamentu in Svetu z namenom prilagoditve sedanje Uredbe o preglednosti novim določbam pogodbe.

Medtem bo delo Sveta glede pregleda Uredbe o preglednosti še naprej temeljilo na predlogu Komisije, ki ga je predložila Parlamentu maja 2008.

Od maja 2008 je Delovna skupina za informiranje Sveta šla dvakrat skozi predlog. Drugi strokovni pregled je bil zaključen junija in julija tega leta in vključuje številne spremembe, ki jih je Parlament odobril na plenarnem zasedanju marca 2009. Maja se je Parlament odločil, da ne bo zaključil formalne obravnave predloga Komisije pred Evropskim parlamentom. Parlament bi rada spomnila, da je na začetku švedskega predsedovanja, dne 2. septembra 2009, moja kolegica, Beatrice Ask, švedska ministrica za pravosodje, razložila Odboru za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve, da je pripravljena začeti razgovore med institucijami. Zlasti je vprašala, ali namerava novo izvoljeni Parlament nadaljevati delo na podlagi 92 sprememb, ki jih je sprejel Parlament marca 2009. Razlog za njeno vprašanje je bil ta, da moramo kot Predsedstvo poznati stališče Parlamenta, tudi če ni nujno v obliki zaključene prve obravnave.

Kot razumem, še novo izvoljeni Parlament ni imel možnosti, da bi razpravljal o predlogu Komisije, ampak se je namesto tega osredotočil na učinke, ki jih lahko ima Lizbonska pogodba na tekoči pregled.

V Svetu čakamo na predlog Komisije, ki je bil najavljen v zvezi z vplivom Lizbonske pogodbe na Uredbo o preglednosti. Seveda vam bomo še naprej na voljo za razpravo o sedanjem predlogu in samo po sebi se razume, da je v takih razpravah popolnoma običajno, da se upoštevajo učinki nove pogodbe.

Po mojem mnenju je člen 15(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije popolnoma ustrezna zakonska podlaga za predlog v skladu z novo pogodbo. Drugi členi, ki se navezujejo na javni nadzor na splošno, boljšo komunikacijo med institucijami in državljani ter dobro upravljanje, so bistvenega pomena za delo institucij z namenom okrepiti demokracijo, učinkovitost in legitimnost. Prav tako se moramo dogovoriti, kako naj se ta vrsta cilja uresniči. Toda nisem prepričana, da je zanje prostor v okviru Uredbe o preglednosti. Zaradi jasnosti bi morala Uredba vsebovati pravila, ki se nanašajo le na javni dostop do dokumentov in ne tudi na druge stvari.

Margot Wallström, podpredsednica Komisije. – Gospod predsednik, spoštovani člani Parlamenta, najprej bi rada odgovorila gospodu Cashmanu. Mislim, da je to zadnja možnost ali priložnost, ko vam lahko izrečem zahvalo. Resnično poosebljate boj za to uredbo in za odprtost in preglednost v Parlamentu. Postali ste njen obraz, simbol in zagovornik.

Prav tako menim, da imava veliko mero zaupanja, ker sva Švedinji, Cecilia Malmström in tudi jaz, in mislim, da ljudje pričakujejo, da se bova še naprej borili za odprtost in preglednost. Istočasno smo imeli nekaj sprorov, ker tudi igramo različne vloge in včasih moramo biti zelo realni glede tega, kaj lahko dosežemo, in boriti se moramo za svojo stvar v vsaki instituciji. To ni vedno lahko. Mislim, da se je celotna politična klima prav tako spremenila in spremenilo se je politično ravnanje in to je vplivalo na naše razgovore glede teh vprašanj.

Toda rekla bi, da je naše izhodišče popolnoma enako in prav tako pravimo, da nam je ta uredba o dostopu do dokumentov vsem prišla zelo prav. V preteklosti je bilo to odlično orodje, za katerega želimo, da ga ne bi uporabljali samo lobisti in tisti, ki so plačano za to, da pregledujejo dokumente. Želimo, da bi ga lahko uporabljali širša javnost in novinarji in da bi imeli popoln dostop do dokumentov. To je moje izhodišče. Vem, da ima minister enako stališče, kot ste lahko slišali.

Prav tako menim, da ima švedsko predsedstvo zlato priložnost, da to vprašanje premakne naprej. Zdaj bi se resnično želela zahvaliti Parlamentu za priložnost, da imamo to razpravo o preglednosti in novi Lizbonski pogodbi, saj daje več poudarka na odprtost in temu, kar se imenuje participativna demokracija. Vsi se strinjamo, da je to zelo dobrodošel dogodek.

Konkretno vprašanje, ki je danes pred nami, je: kakšne ukrepe bo Komisija sprejela v zvezi s pregledom Uredbe (ES) št. 1049/2001?

Kot veste, je bila z Lizbonsko pogodbo pravica javnosti do dostopa do dokumentov razširjena, kot smo slišali ministrico, na dokumente vseh institucij, organov, uradov in agencij Unije, čeprav iz očitnih razlogov obstaja nekaj omejitev za Evropsko sodišče, Evropsko centralno banko in Evropsko investicijsko banko.

Glede pregleda uredbe (ES) št. 1049/2001 želim izpostaviti, da je nova pravna podlaga člen 15(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije, zelo podoben prejšnjemu členu 255, glavna razlika pa je razširitev institucionalnega obsega.

Vprašanje je Komisija obravnavala v našem sporočilu dne 2. decembra letos. Cilj je bil uskladiti predloge za sekundarno zakonodajo, ki so v obravnavi, z novo pogodbo. (Nekateri med vami ga poznajo v žargonu EU kot „akt omnibus“ – pa pozabimo na to takoj, ko sem to izrekla!)

Pomeni, da lahko kateri koli zakonodajalec zdaj uvede spremembo, ki razširja obseg Uredbe na druge organe in institucije. Prav tako gre za obveščanje Sveta, da je to predstavila Komisija in sprejela Komisija.

Nadaljnji napredek pri zakonodajnem postopku, ki vodi v sprejem spremenjene Uredbe (ES) št. 1049/2001, je v rokah zakonodajalcev: Parlamenta in Sveta. Še vedno smo na stopnji prve obravnave. Nimamo zakonodajne resolucije in nimamo stališča novega Parlamenta. Seveda bo Komisija prispevala k doseganju sporazuma – kot v drugih zakonodajnih postopkih.

Lizbonska pogodba določa okvir za participativno demokracijo. Pri Komisiji smo že sprejeli več pobud, katerih cilj je izboljšati javno posvetovanje in udeležbo glede predlaganih novih politik. Na primer, ocenili bomo smernice za posvetovanje Komisije na podlagi novih določb pogodbe in se odločili, ali so potrebne prilagoditve, da bi jih še izboljšali, začeli smo tudi delati na državljanski pobudi z začetkom javnega posvetovanja, da bi prisluhnili državljanom in zainteresiranim stranem pred predstavitvijo predloga.

Velik pomen državljanske pobude je prejšnji teden prav tako priznal Evropski svet. In kot razumem, je prihajajoče švedsko predsedstvo to uvrstilo zelo visoko v svoj program. Želijo si hitrih rezultatov.

To jutro, kot smo že slišali, se je Medinstitucionalni odbor za javni dostop do dokumentov srečal na povabilo švedskega predsedstva. Naloga te skupine je preučiti najboljšo prakso, obravnavati morebitne spore in razpravljati o nadaljnjem razvoju dogodkov glede javnega dostopa do dokumentov.

Tako smo se skupaj odločili, da bomo imeli spletni portal „odprtosti“; dosegli bomo dopolnjevanje naših institucij; naše službe IT si bodo vzele čas in bodo usklajevale njihova prizadevanja za dostop in upoštevali bomo posledice dostopa do dokumentov, ko naše institucije ustvarijo ali spremenijo elektronske pomnilniške sisteme.

Vem, da je to čas v letu, ko pišete sezname želja. Vendar menim, da se za odprtost in preglednost ne smete zanašati na Božička. Mislim, da moramo za to poskrbeti sami: Parlament, Svet in Komisija. Za prave, konkretne in neposredne rezultate. Mislim, da smo s tem že začeli in po tej poti moramo nadaljevati, zato se veselim naše razprave.

Renate Sommer, v imenu skupine PPE. – (DE) Gospod predsednik, s poročevalcem in poročevalci v senci iz drugih skupin smo se dogovorili, da bomo predložili vprašanje za ustni odgovor o statusu postopka in naslednjih korakih. Na podlagi odgovora Sveta in Komisije smo nameravali razpravljati o tem, kako nadaljevati. Pravkar smo načeloma prejeli ta odgovor. Ni mi povsem jasno, zakaj je poročevalec v nasprotju z dogovorom s skupinami nenadoma predložil resolucijo, v kateri je orisal svoje stališče. Kakšen odgovor želi od Komisije in Sveta? Gospod Cashman, zelo vas cenim, toda vse to se je zgodilo zelo tiho in na skrivaj, brez vsakršne preglednosti. Toliko o tem, kako si prizadevate za preglednost. Poskušali ste nas obiti. Poleg tega menim, da je legitimnost te resolucije glede na Poslovnik zelo vprašljiva. Vsekakor je vsebina resolucije ponovitev vašega obstoječega poročila iz zadnjega parlamentarnega obdobja in je zato popolnoma odvečna.

Vem, da ste se skušali pogajati s poročevalci v senci, da bi predstavili skupno resolucijo, vendar sem popolnoma proti tej resoluciji. Začetek veljavnosti Lizbonske pogodbe po mojem mnenju ni prinesel take spremembe zakonske podlage dokumenta, da bi se zato spremenila vloga Evropskega parlamenta. Poročilo je bilo in je dokument v postopku soodločanja. To prav tako pojasni zaskrbljenost moje skupine glede legitimnosti resolucije v skladu s predpisi Poslovnika.

O vsebini ne želim razpravljati. Združili ste veliko različnih stvari, vključno s citati iz Pogodbe o Evropski uniji, iz Lizbonske pogodbe in iz Listine o temeljnih pravicah, vse je vzeto iz konteksta, da bi upravičili vaš predlog resolucije. Vsekakor pravno ne vzdrži v obliki, v kateri je predstavljena. Niste vključili določbe o zaupnosti, ki je jasno potrebna vsaj do neke mere. Ta se na primer zahteva v smislu mednarodnih dogovorov s tretjimi stranmi kot *conditio sine qua non*. Pomislite samo na dogovor med ZDA glede SWIFT. Prav tako ni rešitve z mediacijo, na primer v obliki naknadne preglednosti. Tega niste zagotovili. Poleg tega so spregledane zakonsko zaščitene pravice, kot so varovanje podatkov in pravica do zasebnosti.

Te resolucije ne smemo sprejeti. Od Komisije in Sveta smo prejeli dober odgovor in na tej podlagi moramo nadaljevati, z drugimi besedami, odgovor na naše ustno vprašanje. Gospod Cashman, prosil bi vas, da umaknete predlog resolucije.

Vilija Blinkevičiūtė, v imenu skupine *S&D*. – (LT) Hvala gospod predsednik, gospe in gospodje. Vsekakor se strinjam z mnenjem kolega Cashmana, da je po uveljavitvi Lizbonske pogodbe in spremembi pravnega položaja sedaj najprimernejši čas za ponovno odprtje razprave o uredbi 2001 o omogočanju javnega dostopa do dokumentov in temeljito izboljšanje in spreminjanje te uredbe.

Z Lizbonsko pogodbo ciljamo na večjo odprtost do družbe, kar pomeni, da morajo biti razprave čim bolj odprte in razumljive za državljane. Toliko bolj, ker je presoja vsega dela Evropske unije in zaupanja v njeno delo povezana z razumevanjem naših državljanov in sposobnostjo dostopa do dela Evropske unije in sprejetih dokumentov.

Odprtost je tukaj še zlasti potrebna za krepitev načel demokracije in spoštovanja temeljnih pravic. Tako mora biti možnost družbe za dostop do dokumentov temeljno načelo in tajnost je dovoljena le v izjemnih okoliščinah.

Evropski parlament je na tem področju že opravil veliko dela. Marca letos je pripravil poročilo o predlogu Komisije za spremembo trenutno veljavne uredbe in ta nov predlog Evropskega parlamenta je primerna podlaga za nove razprave. Vendar ne smemo pozabiti, da tukaj razpravljamo o spremembi uredbe in sta zato nadaljnje sodelovanje institucij Evropske unije in skupni dogovor o reviziji pravil preglednosti nujna.

Izboljšana uredba bi vzpostavila boljšo raven preglednosti. Ker Lizbonska pogodba krepi načela, ki si prizadevajo za večjo odprtost v Evropski uniji in tesnejše sodelovanje z državljani, je pomembno oblikovati konkretne ukrepe in temelje za upravljanje institucij Evropske unije, da bi ta cilj dosegli.

Zato pozivam novo Komisijo, naj čim prej predstavi predlog in se s Svetom sporazume o skupnem stališču, da bi popolnoma zagotovila odprt in neprekinjen dialog z državljani in združenji, ki jih zastopajo.

Diana Wallis, v imenu skupine *ALDE*. – Gospod predsednik, zelo sem zadovoljna v vprašanju in hvaležna gospodu Cashmanu za predstavitev njegovih pogledov. Mislila sem, da se vse politične skupine Parlamenta strinjajo glede resolucije. Rečeno mi je bilo, da je bil takšen rezultat popoldanskega sestanka.

Jasno je, da z začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe lahko nadaljujemo z velikimi spremembami glede celotne zadeve v zvezi s preglednostjo. Kot podpredsednici Parlamenta, odgovorni za preglednost, se mi to ni vedno zdela lahka tema, vendar menim, da imamo zdaj priložnost za izboljšave in da se še bolj približamo svojim državljanom. V tem parlamentu preučujemo naše lastne dogovore za dostop do dokumentov in dostop do informacij. V veliko veselje mi je bilo, da sem se danes zjutraj srečala s Cecilio Malmström in Margot Wallström, tako da so se naše tri institucije končno lahko usedle skupaj in resnično poskrbele za napredek. Omenjeno je že bilo – in mislim, da je to za nas res velik dosežek – da smo si namesto priložnostnih srečanj tega medinstitucionalnega organa na dve ali tri leta zadale, da se po šestih mesecih ponovno srečamo in to na podlagi mnogo bolj rednega urnika. Smo resne in to je naš resen skupni znak, da želimo vzpostaviti resnično pregleden portal med vsemi nami, da želimo zagotoviti, da naši državljani lahko vidijo zakonodajni postopek, ko napreduje skozi različne faze, in da lahko resnično prispevajo in imajo pregled nad tem, kar delamo.

Tako se je moja skupina – in mislim, da tudi vse druge skupine – strinjala s spremembami, ki bodo odražale današnji napredek. Na koncu se naj še samo zahvalim, da smo tri gospe uspele narediti napredek glede tega vprašanja.

Zbigniew Ziobro, v imenu skupine *ECR*. – (PL) Gospod predsednik, po mnenju mnogih publicistov, ki se zanimajo za evropske zadeve, je nekaj, kar poznamo pod pojmom demokratični primanjkljaj, že več let mogoče opaziti v institucijah Evropske unije. Ta obtožba je včasih izrečena po krivici, včasih pa je res utemeljena. V zadnjem primeru se poudarja, da ko se zdi, da so pomembne odločitve sprejeli anonimni evropski uradniki neke v oddaljenem Bruslju, demokratični mehanizem ne deluje pravilno. Zato je treba poudariti, da je odprtost izjemno pomemben element dejavnosti Evropske unije. Oblast mora odgovarjati družbi. Kot je zgodovina vedno pokazala, se v drugem primeru oblast pokvari.

Evropsko družbo sestavljajo različni narodi, ki živijo v določenih državah. Zato morajo institucije Evropske unije odgovarjati državljanom vsake države članice, način za zagotovitev nenehnega nadzora nad vsemi pooblastili, ki so zaupane Evropski uniji, pa je omogočanje polnega dostopa do dokumentov. V mislih imam predvsem delovne dokumente, analize in posvetovanja, ki jih opravi Evropska komisija ali Svet. Bistvenega

pomena je, da se vpliv interesnih skupin glede razvoja uredb zabeleži in da je dostopen za vse. Pomembno je, da nima le Parlament polnega dostopa do teh dokumentov. Državljeni vseh držav članic Evropske unije bi morali imeti pravico do demokratičnega nadzora, tako da jo bo uživala vsaka zainteresirana organizacija v družbi in vsak novinar. Samo preglednost lahko jamči, da bodo oblasti in osebje Evropske unije uporabili pooblastila, ki so jim bila dodeljena, v skupno dobro državljanov držav članic.

Rui Tavares, v imenu skupine GUE/NGL. – (PT) Gospe in gospodje, ta razprava se vrti okrog vprašanja zaupanja. Evropske institucije vedno prosijo državljane, naj jim zaupajo. Med postopkom Lizbonske pogodbe so prosile državljane, naj jim v vsakem primeru zaupajo. Finančna kriza se je začela in državljane so prosile, naj jim zaupajo. Vendar je zaupanje dvosmerna cesta in ne morete zmeraj prositi državljanov, naj vam zaupajo, če hkrati državljanom ne zaupate dovolj, da bi jim pokazali vse procese in notranje delovanje, ki poganja Komisijo. Tisti, ki so na oblasti, se ne morejo pritoževati, da državljani ne zaupajo politikom, če politiki sami ne zaupajo državljanom.

To je problem demokracije; pa ne le to, prav tako gre za problem tratenja. Družba sama je velik vir znanja, ki ga bomo napravili, če državljanov ne vključimo v proces vodenja in upravljanja Evropske unije. Zato nimam nobenih pomislekov, ko rečem, da popolnoma podpiram prizadevanja poročevalca, ki dela demokraciji dobro uslugo, in da se bi mogli premakniti naprej, ne samo proti preglednosti, temveč predvsem k zagotovitvi, da preglednost ni le lepa beseda, ampak da ima določen pomen.

William (The Earl of) Dartmouth, v imenu skupine EFD. – Gospod predsednik, Evropska unija si v moji državi in tudi drugje upravičeno zasluži sloves, da odločitve sprejema tajno, skrivno in neopazno. Zato bi predvidevali, da se bo Komisija zdaj kar najbolj potrudila, da bi bila odprta in pregledna. Namesto tega je Komisija pripravila predlog – mislim, da 1049 – katerega del dejansko omejuje dostop do dokumentov, ki so trenutno javni.

Za tem pa je pomembna namerilna točka, ki se je spomnim z Univerze v Harwardu, in sicer: odločitve, ki se sprejmejo brez preglednosti in brez pravega kritičnega nadzora javnosti, so praviloma slabe odločitve. Morate sprejeti, da je eden od razlogov, zakaj Komisija predloži toliko slabo premišljenih, slabo zasnovanih, neprimernih in slabo napisanih predlogov, ki jih moramo prenašati v Angliji in v drugih državah, pomanjkanje preglednosti. Zato bi glede tega pravnega okvira Komisijo pozval, naj ponovno premisli, če je ponoven premislek sploh kdaj možen v zgrešeni instituciji znotraj zgrešenega sistema upravljanja.

Salvatore Iacolino (PPE). – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, zelo pozorno sem poslušal govore Komisije, predsedstva in poslancev. Stockholmski program je še bolj razjasnil pomen pravice dostopa do dokumentov, ki jih pripravijo institucije EU.

Lizbonska pogodba prav tako zagotavlja pravico dostopa do dokumentov fizičnim ali pravnim osebam, medtem ko zagotavlja, da bodo vzpostavljeni predpisi z merili in omejitvami vsakega organa. Kot je že bilo omenjeno, je Parlament letos že imel priložnost obravnavati dostop do dokumentov in takrat so bili pogledi nekoliko različni.

Danes se vsi strinjamo glede potrebe po dejanski prilagoditvi uredbe 2001, vendar se rešitev gospoda Cashmana ne zdi verjetna, saj preko vsake razumne meje razširja možnost pridobitve dokumentov, kar bi v nekaterih primerih lahko bilo celo v nasprotju s splošnim javnim interesom. Navedel bi nekaj primerov: pogajanja s tretjimi državami ali druge občutljive dejavnosti zahtevajo jasno opredelitev, protiutež med zakonito pravico do preglednosti, razkritja in poznavanja, ter zanikanjem dostopa do dokumentov v skladu s prevladujočim in priznanim javnim interesom.

Še vedno smo prepričani, da je treba spodbujati pravico dostopa do dokumentov za fizične in pravne osebe, saj se zavedamo, da moramo opredeliti razumno načelo za uskladitev nasprotujočih si potreb: razširitev vloge evropskega varuha človekovih pravic, določitev natančnih in primernih meril za dostop in uvedba prehodne ureditve, ki bo sčasoma vodila v pravila, usklajena s potrebami državljanov in skladna z ustreznim delovanjem institucij. Zanašamo se na vlogo sedanjega predsedstva, španskega predsedstva, in dejavnosti Komisije, da bo to doseženo.

Cornelis de Jong (GUE/NGL). – (NL) Gospod predsednik, kateri dokument točno iščete? Kakšna je številka dokumenta? To je le par odzivov, ki jih lahko pričakujejo državljani, ko predložijo vprašanje Evropskim institucijam. Državljeni želijo informacije in ne promocijskega gradiva ali nerazumljivih političnih dokumentov, zato je seveda potrebna drastična sprememba smeri. Osredotočenost mora biti na državljanih. To je osnova vprašanj gospoda Cashmana, kateremu se bi želel zahvaliti za odlično in – to je namenjeno

gospe Sommer, ki je na žalost že zapustila sejno dvorano – izjemno pregledno sodelovanje v zadnjih nekaj mesecih.

Želel bi videti, da bi se del evropskega informacijskega proračuna porabil za zagotovitev, preko digitalnih informacijskih medijev in človeškega stika, da državljani prejmejo pristne, popolne informacije in odgovore na vprašanja, kot so „Ali mi lahko poveste, kakšen je točen napredek v zvezi z odločitvami, ki jih je sprejela Evropa glede evropskega prizadevanja med podnebno konferenco v Københavnu“. To želijo državljani vedeti, zato pozivam Komisijo, Svet in zlasti poslanca, da podprejo naše pobude za večjo preglednost. To je zame edino pravo sporočilo.

Heidi Hautala (Verts/ALE). – (FI) Gospod predsednik, javni dostop do dokumentov pomeni pravico državljanov do udeležbe pri sprejemanju odločitev in pridobitve informacij v ta namen. Lizbonska pogodba podpira to temeljno pravico državljanov EU. Če Evropski parlament ne bo branil te temeljne pravice, kdo jo bo potem?

Zaradi tega je zelo pomembno, da na tem zasedanju sprejmemo močno in jasno stališče v prid preglednosti. Ne smemo sprejeti korakov nazaj ali tistih, ki jih predlaga Komisija.

Lahko vam zagotovim, da kroži veliko napačnih predstav glede tega, o čem se tukaj odločamo. Ne želimo ogroziti mednarodnih pogajanj, vendar menimo, da imajo državljani pravico vedeti, katere zadeve se obravnavajo s tujimi pooblastili, ki vplivajo na njihove pravice. Prav tako tukaj ne zaključujemo, da bi vsak poslanec Evropskega parlamenta moral javno objaviti vsebino svoje elektronske pošte. Če se kdo boji tega, za to ni prav nobene potrebe.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Gospod predsednik, vprašanje preglednosti in dostopa državljanov do dokumentov v Evropski uniji je nedvomno pomembno v obsegu, v katerem so ljudje po vsej Evropi še zmeraj zelo nezadovoljni z evropsko integracijsko politiko.

V primeru Avstrije je velik delež ljudi nezadovoljnih ali skeptičnih glede Evropske unije, ker imajo občutek, da ni preglednosti in dostopa do politike. Proces uvedbe in potem prebijanja skozi Lizbonsko pogodbo skupaj z izvolitvijo predsednika Evropskega sveta in visokega predstavnika sta dali državljanom občutek, da ne vidijo, kaj se dogaja, in da ni preglednosti in da sploh ne vedo, zakaj so bile te stvari storjene. Če naj bi bila Lizbonska pogodba uspeh za evropske državljane, menim, da je pomembno, da damo ljudem občutek, da lahko prepoznajo, kdo sprejema odločitve znotraj Unije in zakaj in kako se sprejemajo.

Michael Cashman, vlagatelj. – Gospod predsednik, zdelo se mi je potrebno izpostaviti dve točki.

Gospa Sommer je še zmeraj v dvorani in zdelo se mi je potrebno, čeprav ne poslušam, da se odzovem na njene besede. Navedla je številne obtožbe. Med drugim, da nisem bil pregleden. Ali lahko popravim zapis in rečem, da so bili vse politične skupine in vsi poročevalci povabljeni na vsa srečanja. Ko se jih niso mogli udeležiti, so bila njihova stališča na teh srečanjih ustrezno predstavljena. Vse pozneje sprejete odločitve so bile sporočene vsem poročevalcem v senci in vsem političnim skupinam.

Podan je bil predlog, da bi nekako morali umakniti ta predlog resolucije, za katerega gospa Sommer pravi, da je nedemokratičen in nepregleden – da njena skupina ni o tem nič vedela. To se mi zdi zanimivo, saj sem se to popoldne pogajal z njeno skupino, ELS, glede osnutka predloga za resolucijo glede vprašanja za ustni odgovor. Zato lahko menim le, da je napačno obveščena in se na tej radodarni osnovi veselim iskrenega pogajanja v dobri veri z ELS in z vsemi drugimi skupinami.

Nenazadnje je bilo neodgovorno od mene. To je zadnjič, ko se bova komisarka Wallström in jaz soočila tukaj v dvorani in če smem, sem želel samo povedati, da Parlament in jaz nikoli nisva dvomila o vaši zavezi k odprtosti in preglednosti. Imeli ste popolnoma prav, da smo se vedno morali bojevati vsak na svojem področju za naše institucije in vi ste se izvrstno borili za vaše, vendar se nikoli niste oddaljili od načela odprtosti in preglednosti.

Vi ste in prepričan sem, da boste tudi ostali, odlična javna uslužbenka z zglednimi referencami. Nikoli se niste izogibali narediti tega, za kar ste verjeli, da je prav, pravično in dostojno, in v imenu ljudi, ki nikoli ne bodo imeli te časti, da bi vas spoznali, naj se vam zahvalim.

Cecilia Malmström, predsedujoča Svetu. – (SV) Gospod predsednik, zakonodaja glede javnega dostopa do dokumentov, z drugimi besedami, kar tukaj navajamo kot Uredbo (ES) št. 1049, nam je dobro služila. Ob tej priložnosti sem zelo ponosna, da sem skupaj z gospodom Cashmanom in s prispevki Komisije preko gospe Wallström pri tem sodelovala.

Lizbonska pogodba nam daje priložnost, da naredimo korak naprej, saj se je obseg razširil. To je zelo pozitivno. Obžalujem, da v jeseni ni bilo mogoče sprožiti medinstitucionalnega dialoga z Evropskim parlamentom. Preden smo lahko nadaljevali, smo čakali mnenje Evropskega parlamenta. Menim, da bo tudi špansko predsedstvo potrebovalo nek namig, kakšno je stališče Evropskega parlamenta glede tega, da bi lahko nadaljevalo z medinstitucionalnimi pogovori.

V pričakovanju tega lahko veliko storimo. Obe, gospa Wallström in gospa Wallis, sta omenili sestanek, ki smo ga imeli danes zjutraj in predstavlja oprijemljiv način za spodbujanje preglednosti in dostopa do dokumentov in za to, da naredimo institucije bolj prijazne do uporabnikov. Ena od stvari, o katerih smo razpravljali, je bila, kako lahko uporabimo naše računalniške sisteme na tak način, da lahko državljani, novinarji, nevladne organizacije in drugi sledijo napredku določenega dela zakonodaje od predloga Komisije pa dokler se o njem dokončno glasuje.

Mislim, da bi lahko ogromno prispevali k povečanju razumevanja, poznavanja in zaupanja v EU. Kot je že bilo povedano tukaj, je preglednost dobra stvar, ki je potrebna ter pomembna. Poveča učinkovitost odločitev, poveča zaupanje v odločitve in zmanjša tveganje za nepravilnosti in sumničenja.

Če se legitimnost EU glede odločitev poveča, bo to prav tako dobro za kakovost naših odločitev. Zato je odlično, da Evropski parlament o tem razpravlja, in upam, da se bo razprava nadaljevala, čeprav švedsko predsedstvo za to nima priložnosti. Gospodu Cashmanu in Parlamentu se zahvaljujem, da sta izpostavila to vprašanje.

Margot Wallström, podpredsednica Komisije. – Gospod predsednik, to je bil zelo učinkovit način, da sem se za zadnji govor malo raznežila. Ne bi mogla izbrati boljše teme za svoj zadnji govor v Evropskem parlamentu – kar verjetno je – kot o odprtosti in preglednosti.

Naj povem nekaj osnovnih dejstev. Evropska komisija je pripravila predlog. To je edini predlog, ki je pred nami. Naredili smo ga v obliki prenove, kar pomeni, da menimo, da so osnovna načela v tej uredbi zdrava; so dobra. Lahko jih uporabimo, vendar jih moramo posodobiti, nadgraditi in jih narediti učinkovitejše. To je bila celotna zamisel za prenovu.

Imamo nekaj različnih pogledov na nekatere stvari – kako opredeliti dokumente itd. – vendar so to še vedno tiste vrste pogajanj, pri katerih moramo sodelovati in zagotoviti, da premaknemo stvari naprej. Da bi to naredili, potrebujemo prvo obravnavo Parlamenta. To je osnovno sporočilo z naše strani.

Na osnovi nove pogodbe prav tako menimo, da to lahko naredimo z razširitvijo obsega te uredbe. To je glavna razlika, kot na zadevo gledamo pri Komisiji. Zdaj bo pokrivala vse organe, agencije itd. Evropske unije. Tukaj smo danes, zato še vedno upamo, da bo Parlament čim prej poskrbel za prvo obravnavo. Potem lahko prav tako dobimo poglede Sveta, tako da lahko začnemo prave razprave in pogajanja in končno pridemo do odločitve.

Glede številnih zelo pomembnih vprašanj, ki ste jih prav tako izpostavili v svojem poročilu, gospod Cashman, menim, da obstajajo druga sredstva, ki jih lahko uporabimo, saj so malo izven obsega te uredbe. Vendar kljub temu gre za zelo pomembne pobude. Opraviti imajo z registri, o stvareh, o katerih smo razpravljali – danes, na primer – kjer lahko izboljšamo odprtost in preglednost preko drugih metod in ne le preko Uredbe. Tu bomo nadaljevali. Vem, da tega ne marate preveč, vendar sem dala pobudo za pripravo akcijskega načrta odprtosti in o njegovih delih razpravljamo danes, kjer si lahko s skupnimi močmi prizadevamo, da bomo nadaljevali z odprtostjo in preglednostjo in se zanju borili.

Če pogledamo s svetle strani – in res si želim, da bi bila svetla – se bi vam želela vsem zahvaliti in izkoristiti priložnost, da vam vsem želim vesel božič in srečno novo leto.

Predsednik. – Naj izkoristim to priložnost, da se vam še enkrat zahvalim za vaše sodelovanje vsa ta leta. Vesel božič in vse najboljše.

Prejel sem pet predlogov resolucij⁽²⁾, vloženih v skladu s členom 115(5).

Razprava je zaključena.

Glasovanje bo potekalo v četrtek, 17. decembra 2009.

(2) Glej zapisnik.

Pisne izjave (člen 149)

Bogdan Kazimierz Marcinkiewicz (PPE), v pisni obliki. – (PL) Gospod predsednik, problem dostopa do dokumentov organov in institucij EU, o katerem razpravljamo danes, je po mojem mnenju izjemno pomemben v zakonodajnem postopku Evropske unije. Preglednost je tukaj bistvena, saj ima zaradi nje vsak državljani pravico dostopa do dokumentov, ki ob razumevanju člena 15(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije ne vključuje le delov prevladujočega pravnega reda, pač pa tudi osnutke pravnih aktov. To pomeni, da ima lahko vsaka fizična ali pravna oseba s prebivališčem ali statutarnim sedežem v EU, neposreden vpliv na novo zakonodajo, in to predstavlja posebno obliko javnega nadzora. Trenutno prevladujoča Uredba št. 1049/2001 zagotavlja ustrezen dostop do dokumentov EU, vendar smo z začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe 1. decembra 2009 naleteli na izjemen izziv, s katerim se je vloga in dejanska udeležba državljanov EU povečala. Neomejen dostop do dokumentov je zato pomemben dejavnik, ki bo določal prihodnjo obliko in delovanje EU.

16. Razmere v Gruziji (razprava)

Predsednik. – Naslednja točka sta izjavi Sveta in Komisije o razmerah v Gruziji.

Cecilia Malmström, *predsedujoča Svetu*. – (SV) Gospod predsednik, danes popoldne se dotikamo tako veliko različnih področij in zato je tako razburljivo sedeti tukaj na stolu predsedstva sveta. Zadeva, o kateri bomo zdaj razpravljali, je Gruzija. Gre za vprašanje, za katerega vem, da zanima Evropski parlament, in tudi v meni vzbuja velika čustva. Čisto na začetku bi želela jasno povedati, da EU popolnoma podpira stabilizacijo in normalizacijo Gruzije in demokratične reforme v deželi.

Gruziji pomagamo na več zelo posebnih načinov: preko nadzorne misije EU (EUMM), preko našega aktivnega posredovanja in ključne vloge pri pogovorih v Ženevi, preko povečane finančne pomoči EU za olajšanje humanitarnega položaja in podporo gospodarski oživitvi Gruzije.

Z uvedbo vzhodnega partnerstva je EU okrepila odnose z Gruzijo ter z drugimi državami. Ponujamo možnost za nadgradnjo odnosov s pomočjo pridružitvenega sporazuma in obsežnih območij proste trgovine. Cilj Gruzije je seveda doseči stabilnost in blaginjo. Pri tem jim bomo pomagali. Za pravi napredek pa mora Gruzija ostati osredotočena na demokratične reforme. Veliko pomena dajemo vprašanju, ki se nanašajo na dobro družbeno upravljanje in človekove pravice. Cenimo dejstvo, da je Gruzija odločena nadaljevati svoje demokratične reforme in je posebej odločena glede drugega vala reform.

Vzpostavitev demokracije, kjer državljani uživajo temeljne svoboščine in človekove pravice, bo prinesla velike prednosti za Gruzijo. Koristila bo državi sami in seveda ljudem, ki živijo tam, vendar bo prav tako koristna zaradi ustvarjanja boljših priložnosti za tiste, ki živijo v separatističnih regijah. Politično okolje predstavlja izziv. V pogovorih med vlado in opozicijo si je treba še naprej prizadevati za soglasje glede pglavitnih elementov izgradnje institucij in vprašanj, ki se nanašajo na ustavne reforme, volilne reforme, svoboščine medijev in človekovih pravic. Gruzijška vlada mora še naprej vzdrževati stike z opozicijo in civilno družbo.

EU je pripravljena za to ponuditi pomoč. Poleg sodelovanja, opisanega v akcijskem načrtu evropske sosedске politike, dvostranska dogajanja vzhodnega partnerstva ponujajo posebno priložnost za napredovanje na tem področju. Prav tako se posvečamo pogajalskim smernicam za pridružitveni sporazum z Gruzijo ter z Armenijo in Azerbajdžanom. Postopek nadgrajevanja naših odnosov s temi državami bodo vodila načela udeležbe, diferenciacije in pogojenosti ter ločene odgovornosti. Pozdravljamo zavezo Gruzije, da bo delala na izboljšanju odnosov z EU na osnovi perspektive, ki jo ustvarja vzhodno partnerstvo.

Nadzorna misija EU je zelo pomemben dejavnik za spodbujanje stabilnosti v sedanjih okoliščinah. Njen mandat je zdaj bil podaljšan do septembra 2010. Osredotočeni smo na ukrepe za spodbujanje zaupanja med stranmi. V skladu z ženevskim sporazumom o preprečevanju incidentov in odzivnih mehanizmi nadzorna misija igra pomembno vlogo v usklajevanju mehanizmov med različnimi stranmi. V mislih imam Gruzijce, Ruse in dejanske oblasti v Južni Osetiji in v Abhaziji.

Kljub nekaterim težavam so strani dosegle dogovor glede številnih točk, med drugim glede vzpostavitve „vroče linije“ za obravnavo vprašanj, povezanih z varnostjo, na upravnih mejah Južne Osetije in Abhazije. Nadzorni mehanizem je to uporabil za zmanjšanje napetosti med stranmi po incidentih v Črnem morju in za razrešitev incidenta na upravni meji Južne Osetije, v katerem je bilo pridržanih in pozneje izpuščenih 21 gruzijskih državljanov.

Nadzorna misija bo nadaljevala z delom z vpletenimi stranmi. Prehod od preprečevanja incidentov do ukrepov za spodbujanje zaupanja bo pomemben za normalizacijo položaja. Misija nadzoruje na novo zgrajena naselja, ponovno naselitev notranjih beguncev zaradi vojne lanskega avgusta in pomaga pri stikih med notranjimi begunci in gruzijskimi oblastmi, nevladnimi organizacijami in mednarodnimi organizacijami. V zvezi s tem je jasno, da skoraj vsi notranji begunci, ki so bili razdeljeni v predhodnih konfliktih, še zmeraj živijo v pogojih, ki ne ustrezajo minimalnim mednarodnim standardom, čeprav se je položaj od leta 2008 izboljšal. Misija bo še vedno pomagala, kjer lahko, da bi olajšala stik z oblastmi.

Dogodek, ki je zelo pomemben za misijo, je bilo izvajanje dveh memorandumov o soglasju z gruzijskim ministrstvom za obrambo in ministrstvom za notranje zadeve. Vendar smo pozorni na tveganje, da bodo gruzijske oblasti prenehale izvajati memorandum o sporazumu, saj med stranema ni dovolj zaupanja.

Kot veste, je neodvisna mednarodna preiskava spora v Gruziji nedavno objavila poročilo. Vse vpletene strani in mednarodna skupnost kot celota se lahko učijo iz tega poročila. Vendar ga je treba obravnavati v celoti in ne selektivno. EU je vztrajno poudarjala svojo neomajno podporo gruzijski suverenosti in ozemeljski celovitosti znotraj njenih mednarodno priznanih meja. Trdno smo prepričani, da je v Gruziji potrebna mednarodna prisotnost, in delali bomo na tem, da jo zagotovimo. Obžalujemo, da kljub podpori večine držav v primeru OVSE ni mogoče doseči dogovora.

Stališče EU se v zvezi s sporazumi z dne 12. avgusta in 8. septembra ni spremenilo. Rusija mora te sporazume v celoti izvajati. V zvezi s tem je še vedno treba razrešiti nekaj pomembnih vprašanj, na primer mejnega nadzora in splošnega dostopa EU do ozemelj dveh odcepljenih provinc. Ta vprašanja bomo izpostavili v pogovorih z Rusijo.

Prav tako moramo gledati naprej. V tem pogledu so pogovori v Ženevi izjemno pomembni, čeprav bodo težki. To bo edini kraj, kjer bodo prisotni predstavniki vseh strani in za nas je pomembno, da bomo lahko pragmatično razpravljali glede neuporabe nasilja in mednarodnih varnostnih ureditev. To je edina praktična pot naprej in veselimo se posvetovanj, ki so načrtovana za konec januarja 2010. To bo koristilo vsem, ki želijo doseči dolgoročno stabilnost in razvoj Gruzije, in za regijo kot celoto.

Benita Ferrero-Waldner, članica Komisije. – Gospod predsednik, predsedujoči Svetu, spoštovani bodoči kolega, spoštovani poslanci, v zadovoljstvo mi je, da sem tukaj. Naj prav tako povem, da mi je v veselje, da imam spet priložnost z vami deliti poglede o Gruziji.

Kot se zavedate, je Gruzija v zadnjih letih prestala težke čase, tako zunanje kot notranje.

Vojna z Rusijo avgusta lani, ki je bila pravkar omenjena, je pustila rane v celotni regiji, in Gruzija se še vedno bori z osnovnimi vprašanji, kot so temeljne potrebe za več kot 200 000 razseljenih ljudi, nekateri so izkoreninjeni že od začetka devetdesetih. In glede domačih zadev, lanski konflikt je povečal napetosti znotraj Gruzije. Tako so sporne volitve vodile v mesece uličnih protestov.

Kar najbolj si prizadevamo, da bi deželi pomagali sprejeti potrebne ukrepe za razrešitev težav. Najpomembneje je, da nam je izvajanje naše obljube po pomoči v višini 500 milijonov EUR v podporo obnovi Gruzije v čast. Izvajanje svežnja pokonfliktne pomoči dobro napreduje in življenjski pogoji številnih so se že izboljšali.

Držimo svoje obljube in naša znatna pomoč bo pripomogla k ponovni nastanitvi notranje razseljenih ljudi in h gospodarski stabilizaciji in podpori gruzijske infrastrukture. V naslednjih dneh bo Komisija sprostila prvi del od 46 milijonov EUR makrofinančne pomoči preko subvencij za Gruzijo, kar je drugi del tega celovitega paketa.

Če pa bomo uspeli pomagati Gruziji iz trenutnih težav, si mora Gruzija bolj prizadevati, zlasti na treh področjih.

Prvič, Gruzija mora spodbujati nadaljnje demokratične reforme. Demokracija, vladavina prava, spoštovanje človekovih pravic in temeljne pravice so hrbtenica naših odnosov z vzhodnimi partnerji in izjava gruzijskega predsednika na začetku leta, ki je oznanjala „nov val demokratičnih reform“ in sporočala, da bo gruzijski odziv na rusko agresijo več demokracije, več svobode in več napredka, je bila zelo dobrodošla.

Lokalne volitve maja v Tbilisiju bodo preskus teh zavez in lokalne volitve bodo zelo pomembne, saj bo župan Tbilisija – prvič – izvoljen na neposrednih volitvah.

To predstavlja veliko priložnost za Gruzijo, da ponovno pridobi zaupanje svojih državljanov v volilni postopek – in treba jo je izkoristiti, saj pomanjkljivosti volilnega sistema ostajajo velik potencialni vir politične nestabilnosti v Gruziji.

Drugo področje, kjer si mora Gruzija prizadevati, je pokazati „strateško potrpežljivost“ v obdobju po konfliktu. To so besede samega predsednika Saakashvilija. Kot veste, je Evropska unija igrala veliko vlogo pri končanju sovražstva in bo nadaljevala z delom za trajno rešitev.

Ne bomo odstopili od svoje podpore ozemeljski celovitosti in suverenosti Gruzije. Delamo, kar je v naši moči, preko nadzorne misije in vloge mediatorja na ženevskih pogovorih, da bi normalizirali položaj.

Istočasno izolacija odcepljenih regij ne bo pomagala prizadevanjem za razrešitev konflikta. Nasprotno, potrebna je pametna politika vključevanja Abhazije in Južne Osetije.

Zato cenimo omenjeno gruzijsko politiko strateške potrpežljivosti, ki vedno bolj priznava potrebo po vzdrževanju povezav z odcepljenimi regijami brez omejitev, v interesu državljanov, in ponovne vzpostavitve stabilnosti v regiji.

Prizadevanja gruzijske vlade za oblikovanje državne strategije za regiji Abhazijo in Južno Osetijo si zaslužijo našo podporo, zlasti prizadevanja za tesnejše sodelovanje v korist njenega prebivalstva.

Vendar nas še dalje skrbi, da bi lahko zakon o okupiranih ozemljih – če bi bil prestrogo izvajan – po nepotrebnem povečal napetosti z entitetami in tako zapletel dostavo pomoči. Obstaja nevarnost, da bo oviral gospodarske odnose in zagotovil, da se koraki za normalizacijo vsakodnevnih odnosov ne bodo mogli zgoditi. Kljub zelo dobremu nasvetu Beneške komisije Sveta Evrope tega zakona Gruzija še ni spremenila in še naprej bomo pozivali Gruzijo, da izvede predlagane prilagoditve.

Kot tretje bi se Gruzija morala aktivno pripravljati na pogajanja za nov pridružitveni sporazum med EU in Gruzijo v kontekstu evropskega in vzhodnega partnerstva. Ne varčujemo z izkazovanjem podpore Gruziji.

Priprave za vzpostavitev novega zakonskega okvira za naše dvostranske odnose kar dobro napredujejo. Hitro smo pripravili pogajalske smernice za pridružitveni sporazum med EU in Gruzijo, o katerih trenutno razpravlja Svet. Osnutek pogajalskih smernic vključuje vzpostavitev obsežnega in celovitega območja proste trgovine v prihodnosti.

Gruziji smo že predstavili ključna priporočila za korake, ki jih je treba sprejeti, preden lahko sodimo, da je dežela pripravljena začeti s tem področjem pogajanj. Odločenost Gruzije, da uporabi priprave na pogajanja za pospešitev lastnih priprav, je pametna, in mislim, da je bistveno, da se ključnih priporočil loti aktivno.

Medtem so bila pogajanja o lažjem pridobivanju vizumov in sporazumov o ponovnem sprejemu med EU in Gruzijo na delovni ravni zaključena novembra in zdaj čakamo na končno odobritev na obeh straneh. Ti sporazumi so mejnik v našem partnerstvu in še enkrat razkrivajo konkretne koristi, ki jih naš tesnejši odnos lahko prinese Gruzijcem. Povečana mobilnost bo šla z roko v roki s povečano varnostjo. Nedavno sem podpisala skupno izjavo o partnerstvu za mobilnost med Evropsko unijo in Gruzijo, ki bo zdaj izpolnjena.

Za konec ostajamo globoko zavezani podpori Gruziji v teh težkih časih. Ponujamo nove priložnosti, ki lahko prinesejo oprijemljive koristi državi in njenim državljanom, vendar mora si Gruzija prav tako pomagati sama in če bo sprejemala dobre odločitve, ji bomo stali ob strani na vsakem koraku ob njeni poti.

György Schöpfung, v imenu skupine PPE. – Gospod predsednik, name je naredila velik vtis temeljita slika, ki sta jo predsedujoča in komisarka naslikali glede trenutnega stanja odnosov. Odnos EU z Gruzijo ne postavlja daljnosežnih vprašanj o tem, kdo smo, kaj je EU in kaj si želimo biti. Morda bi se ta odnos lahko izkazal za preskus naše zaveze vrednotam solidarnosti, človekovih pravic in demokracije – vrednot, ki jih razgllašamo za svoje.

Jasno je, da Gruzija – tako njena elita kot družba – gleda na državo, kot da pripada Evropi. Istočasno je ta država – priznajmo si – v negotovem položaju, saj Rusija, nekdanja kolonialna sila, ni opustila svojih teženj po ponovni oblasti nad Gruzijo ali celo po preostanku Južnega Kavkaza. V tem smislu je mnogo ljudi v Rusiji, ki ne jemljejo resno statusa Gruzije kot neodvisne države, in menijo, da je vrnitev Gruzije pod Rusijo le vprašanje časa. Zaradi tega se velika večina ljudi v Gruziji počuti zelo negotovo. Ta negotovost se je precej povečala zaradi lanskoletnega spora z Rusijo. Nobena država ne želi biti prikrajšana za svoje suvereno ozemlje, kot je bila Gruzija.

Vse to vpliva na EU – zato je vzhodno partnerstvo pomembno. Gruzija se vidi z evropsko prihodnostjo, predvsem ker pomeni jamstvo za njeno varnost. Seveda je tukaj tudi energetskega koridor na južnem Kavkazu, ki bo v prihodnosti postal žila energetske dobave Evrope. To bodo dovolj prepričljivi razlogi, da bo Evropska unija želje Gruzije po evropski prihodnosti vzela resno, kot jih mi očitno že, vendar obstaja tudi končni

argument, ki pravi, da če bo Evropa prezrla te želje, potem bo naša verodostojnost v svetu prišla pod vprašaj in naši nasprotniki se bodo razveselili tega dokaza evropske šibkosti.

Roberto Gualtieri, v imenu skupine *S&D*. – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, menim, da težki položaj v Gruziji poziva k posebni previdnosti pri združevanju obrambe mednarodnega prava in pragmatičnega pristopa ter čuta za odgovornost.

Mislim, da je EU imela prav, ko je ponovno potrdila svojo podporo ozemeljski celovitosti in suverenosti Gruzije, in istočasno pozdravljamo previdnost, pokazano pri upoštevanju volitev v Abhaziji, za katero menimo, da je v skladu z metodo, ki temelji na nenehnem iskanju dialoga in politične razprave ter podpira demokratičnih procesov. Notranji razvoj regije in razvoj mednarodnega okvira podpirajo to odločitev iskanja dialoga in še povečujejo odgovornost Evrope na različnih območjih, na katerih se je obvezala: pobude Komisije, ki podpirajo demokratični proces v Gruziji v podporo beguncem, prizadevanja za nadaljevanje ženevskih pogovorov in dejavnosti evropske nadzorne misije, slednja je še dragocenejša in pomembna, ker je edina mednarodna misija v Gruziji.

Pozdravljamo delo, ki ga je prevzela misija, in njen prispevek k stabilizaciji regije, preprečevanju incidentov in delovanju odzivnih mehanizmov ter težavnemu procesu ponovne izgradnje zaupanja med stranmi. Istočasno se zavedamo, da bi razvoj demokratičnega procesa, glede katerega moramo biti velikodušni in natančni, in pridružitvenega sporazuma lahko bila ključ do trajne spremembe v Gruziji.

Ulrike Lunacek, v imenu skupine *Verts/ALE*. – (DE) Gospod predsednik, gospa predsedujoča Svetu, komisar, želela bi govoriti zlasti o dveh temah. Prva je odnos med gospodarsko pomočjo in podporo na eni strani in demokratičnim razvojem po drugi, druga pa zadeva nekatera temeljna vprašanja, obravnavana v poročilu Tagliavinijeve.

Gospa Ferrero-Waldner, prav ste povedali, da je finančna in gospodarska podpora Gruziji pomembna in da bi jo Evropska unija morala nuditi še naprej. Prav tako ste za nudenje te pomoči dali tri pogoje, ki so demokratična reforma, osnovne svoboščine in pravna gotovost. Eno vprašanje je zame posebej pomembno. V preteklosti sta na žalost Gruzija in njena vlada nakupila velike količine orožja, zlasti pred lanskoletnim konfliktom. Kako nameravate zagotoviti, da v ta namen ne bodo uporabljena evropska sredstva?

Kot drugo bi želela omeniti primer človekovih pravic, katerega sta navedla tudi Svet Evrope in gospod Hammerberg. Dva najstnika v Južni Osetiji sta še zmeraj v priporu, čeprav je bilo gospodu Hammerbergu obljubljeno, da bosta izpuščena. Ali ste v zvezi s tem sprejeli kakšne ukrepe? Ali menite, da je verjetno, da bosta izpuščena v bližnji prihodnosti?

Zadnja točka: poročilo Tagliavinijeve je prvič jasno opisalo, kako je do spora prišlo s stopnjevanjem ksenofobije in sovražnega govora. Kaj bosta Komisija in Svet naredila na tem področju, da bi umirila položaj in razjasnila, da so te stvari predhodnice oboroženega konflikta in da jih je pomembno ustaviti, še preden se sploh začnejo?

Michał Tomasz Kamiński, v imenu skupine *ECR*. – (PL) Gospod predsednik, ne bom skrival dejstva, da sta me obe izjavi, ki sem ju slišal, razočarali. Danes, tukaj v Evropskem parlamentu, mi, predstavniki oblasti Evropske unije, po pravem poudarjamo vlogo demokracije. Pridigamo predsedniku Saakasviliju glede sprememb, ki jih mora uvesti v svoji državi. Rad bi povedal, da je uvedel že veliko sprememb in današnja Gruzija ter Gruzija izpred nekaj let sta popolnoma različni državi. Vendar nismo pozabili, da lahko danes ruske tanke najdemo na velikem delu gruzijskega ozemlja. Spoštovani poslanci, če menite, da so ruski tanki kadar koli v zgodovini komur koli prinesli demokracijo, se globoko motite. Ruski tanki ne prinašajo demokracije, ruski tanki prinašajo podrejenost.

Danes govorimo o položaju v Gruziji, vendar smo v govoru predstavnice Sveta slišali besedo „Rusija“ le enkrat, medtem ko je seveda Rusija ključ do položaja v Gruziji. Ne pravim, da je vse v Gruziji idealno. Gotovo je treba mnogo stvari izboljšati. Vendar se nam Rusi smejejo v obraz, s tem ko niso izpolnili sporazuma v petih točkah, ki ga je v imenu Evropske unije s pogajanjem dosegel predsednik Sarkozy. Vprašati moram: zakaj so ruske vojaške enote še vedno pristone v vasi Pereva? Ali je zadeva sploh kdaj bila omenjena Rusom?

Če govorimo o potrebi po demokraciji, človekovih pravicah, strpnosti in svobodi govora, soglašam z vsem. Toda ali mislimo, da Rusija danes v Gruziji spodbuja te vrednote ali da je ruska agresija proti Gruziji del boja za demokracijo? Ne, je dejanje brutalnega imperializma. Mi kot Evropska unija moramo nasprotovati temu brutalnemu imperializmu. Šele takrat bodo gruzijski prijatelji verjeli našim besedam, ko jim povemo, da

morajo še veliko narediti – in s tem se strinjam – da bo njihova država popolnoma izpolnjevala naše evropske standarde.

Vendar ne smemo s prstom kazati na Gruzijo, ko imamo po drugi strani Rusijo, kjer nadležne novinarje umorijo, kjer je sovražni govor proti sosedom in manjšinam uradni jezik medijev in to je jezik vodilnih ruskih politikov. Temu moramo reči ne, ker potem bodo lahko naše besede o demokraciji drugim državam, vključno z Gruzijo, verodostojne. Želim pozvati Evropsko unijo, naj trdno in odločno brani ozemeljsko celovitost Gruzije v imenu vrednot, ki si jih vsi delimo, in brani svobodo in demokracijo v Gruziji pred rusko agresijo.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Gospod predsednik, komisarka, menim, da zunanja politika EU v tej regiji ni preveč skladna. Kavkaz je znan po tem, da je prehodna energetska regija na isti način kot je Rusija, ki je pomembna strateška partnerica in je za nas zelo pomembna. Glede na občutljivost položaja si je EU dovolila, da jo je predsednik Saakasvili preslepil v gruzijsko krizo, morebiti zaradi od ZDA odvisnega pristopa nekaterih držav članic. Politična kratkovidnost v gruzijski krizi ne bo le povečala notranjega razdora v Uniji, pač pa bo tudi zelo otežila odnose z Rusijo. Obračun bo prišel v obliki plinskega spora. Videli bomo, ali se bodo novi ljudje na čelu EU v tem primeru izkazali.

Če Bruselj resnično želi podpirati človekove pravice, potem naj posreduje v Gruziji zaradi možne volilne manipulacije, delovnih pogojev, ki so enaki suženjstvu, in zaradi omejitev glede pravice do demonstracij, ki kršijo Listino o temeljnih pravicah.

Bruselj bi moral glede vprašanja Gruzije sprejeti uravnotežen pristop in enakovredno upoštevati legitimne interese tako Gruzije kot Rusije.

Vytautas Landsbergis (PPE). – Gospod predsednik, ko sem bil še majhen deček, so mojo državo zasedli Sovjeti. V osnovni šoli smo se morali učiti precej novih pesmi. Ena od njih je bila v izvirniku gruzijska, o deklici po imenu Suliko. Okupacija je bila v vseh pogledih slaba, samo ta pesem je bila prijetna.

Preteklo je mnogo let in nedavno smo spet prišli na to dekle Suliko, tokrat s temnimi očmi, polnimi solz, in z znaki, da je bila pretepena. Ponovno je bila zlorabljena pred enim letom – oropana, pretepena in posiljena. Mi, 27 gospodov, zremo vanjo po tem in govorimo čudne stvari: Kako se je to lahko zgodilo? Kaj je naredila narobe? Ali je njeno obnašanje vznejevoljilo posiljevalca? On trdi prav to: „Izzivala je!“ Ali je nasprotovala njegovim zahtevam? To bi bilo nespametno: nikogar, posebej ne tatu ali posiljevalca, se ne sme izzivati ali črniti. Lahko bi bila bolj prilagodljiva in bi mirno sprejemala napade, vendar se je skušala braniti dva cela dneva – to je bila njena velika napaka. Zdaj ne more nihče reči, kdo je bil napadalec: on pravi, da je ona napadla njega.

Takšen je položaj na oddaljenem deželnem sodišču na obrobju Evrope, kjer veleposestnika v nobenem primeru ni mogoče obsoditi – njo pa lahko. Zato imamo zdaj novo težavo, ki jo je povzročila ona, saj je naše poslovanje z gospodom Posiljevalcem utrpelo malo škode. Naslednjič se da gospodu Posiljevalcu naša posebna tabletko „Mistral“ za povečanje njegove moške moči.

Gospe in gospodje v Evropi, ne omahujte na enak način pri naslednji vojni.

Kinga Göncz (S&D). – (HU) Želela bi se zahvaliti komisarki Ferrero-Waldner in zlasti Cecilii Malmström, ki je trenutno med nami kot ministrica, kmalu pa bo postala tudi komisarka. Najprej bi se želela iskreno zahvaliti za poročilo, ki je vsebovalo nekaj zelo pomembnih informacij. Dovolite mi, da povem, da so se od zadnjih dveh širitev vzhodni sosedje Evropske unije premaknili zelo blizu Evropske unije, kar je dragocen dogodek z različnih vidikov, ne le zaradi geografske bližine, ampak delno zaradi zunanje politike, ki temelji na zamisli o področjih z ruskim vplivom, da ne omenjam povečanega pomena energetske varnosti.

S tega stališča je program vzhodnega partnerstva izrednega pomena, saj lahko prav tako zagotovi razlikovanje, hkrati pa jasno vzpostavlja tesnejše vezi s temi državami. Gruzija je država v kavkaški regiji, ki je najbolj zavezana vrednotam Evropske unije. Želela bi omeniti in izpostaviti nekaj zadev, najprej glede priprav za poenostavitev vizumskih postopkov. Ta ukrep ni pomemben le s stališča človeških odnosov, ampak je pomemben tudi, ker vemo, da državljani Južne Osetije in Abhazije, ki imajo ruski potni list, že uživajo koristi tega, kar je ustvarilo napetost, ki samo prispeva k nadaljnjemu slabšanju položaja. Druga zadeva, ki bi jo želela poudariti, je, da obstajajo nerazrešeni konflikti v štirih državah, ki spadajo pod politiko vzhodnega sosedstva, čemur moramo posvetiti vso pozornost.

Nazadnje bi se želela zahvaliti komisarki Ferrero-Waldner za njena prizadevanja, da bi to regijo približala Evropski uniji.

Milan Cabrnach (ECR). – (CS) Evropski parlament tesno spremlja položaj v Gruziji in državi namenja veliko pozornosti. Predsednik Evropskega parlamenta Jerzy Buzek se je s predsednikom Saakashvilijem srečal konec oktobra, medtem ko so na začetku novembra na skupnem sestanku Odbora za zunanje zadeve, delegacije za sodelovanje z Rusijo in delegacije za sodelovanje z državami južnega Kavkaza, poslanci Evropskega parlamenta razpravljali o poročilu Tagliavinijeve glede položaja v Gruziji in na svojem izrednem srečanju v Strasbourgu dne 26. novembra so se člani delegacije za južni Kavkaz srečali z ministrom gruzijske vlade, Giorgijem Baramidzejem.

Vedno podpiramo ozemeljsko celovitost in suverenost Gruzije. Podpiramo miroljubno rešitev položaja v Gruziji in konflikta med Gruzijo in Rusijo. Prizadevamo si, da mirovni opazovalci ne bi imeli dostopa le do območij, ki jih upravlja gruzijska vlada, ampak tudi do zasedenih območij. Istočasno si prizadevamo za možnost nujenja humanitarne pomoči tudi tem zasedenim območjem. Skrbi nas položaj beguncev, ki so morali svoje domove zapustiti pod pritiskom in se vanje ne morejo vrniti, in cenimo prizadevanja gruzijske vlade za zagotovitev dostojnih življenjskih pogojev za vse begunce. Močno pozivamo obe strani v konfliktu, da spoštujeta sporazum o prekinitvi ognja in izpolnita zaveze, ki sta jih dali za mirno rešitev spora.

Elena Băsescu (PPE). – (RO) Gospe in gospodje, pred nekaj leti se nekateri ostro kritizirali tiste, ki so podpirali strateški pomen regije Črnega morja za Evropo. Vendar je čas pokazal, da je Evropa tesno povezana z državami v regiji Črnega morja.

Gruzija ima poseben strateški pomen v regiji Črnega morja za energetska varnost, saj so plinovod Nabucco, naftovod Baku-Tbilisi in naftni terminal v Supsi tesno povezani s stabilnostjo v tej državi. Konflikti, ki so se zgodili v Gruziji avgusta 2008, so pokazali, da se kateri koli nerazrešen konflikt lahko kadar koli ponovno sproži z resnimi posledicami za stabilnost in varnost celotne regije.

Naša dolžnost je, da popeljemo Gruzijo v evroatlantsko območje stabilnosti in varnosti, čeprav je vpliv Rusije še vedno zelo močan. Prav tako je treba priznati pravico beguncev, razseljenih oseb in njihovih vzdrževancev, da se vrnejo v Abhazijo, ne glede na njihov etnični izvor.

Istočasno dejstvo, da je Rusija dala državljanstvo prebivalcem Abhazije in Osetije, spravlja državljane Gruzije v slabši položaj, saj z EU še ni bil sklenjen sporazum o vizumih, čeprav smo prej slišali predstavnico Komisije reči, da se v tej smeri sprejemajo ukrepi.

Romunija je bila vključena kot del nadzorne misije EU v Gruziji, tako na operativni ravni kot v praksi, tudi kot del glavnega štaba v Tbilisiju. Naša država prav tako izpolnjuje svojo zavezo, da si bo posebej prizadevala Gruzijo približati EU in Natu. Poleg tega bomo poslali nacionalnega strokovnjaka, ki bo deloval iz Natovega urada v Tbilisiju. Pozdravljamo stališče predsedstva EU. V nobenem primeru ne bomo priznali tako imenovanih držav, ki so ustanovljene nezakonito in kot posledica konflikta v separatističnih regijah, niti nezakonito organiziranih volilnih postopkov, kot so bili nedavno izvedeni v Abhaziji. Predsednik prorusske gruzijske separatistične republike je volitve dobil z 59,4 % glasov. Prav tako moram omeniti, da noben od petih predsedniških kandidatov ni popolnoma zavrnil ideje o ponovni združitvi z Gruzijo.

Maria Eleni Koppa (S&D). – (EL) Gospod predsednik, Evropska unija je odgovorna, da pomembno prispeva k stabilnosti v svoji neposredni sosesčini, ob upoštevanju mednarodnega prava in vere v svoja načela.

Zlasti v primeru Gruzije moramo stati za svojim stališčem glede spoštovanja ozemeljske celovitosti in mednarodno priznanih meja države. Istočasno moramo upoštevati realnost nerazrešenih konfliktov. Evropska unija mora posredovati in konstruktivno prispevati obema stranema, Gruziji in Rusiji, tako da se lahko najde rešitev.

Na sedanjem razpotju moramo poslati tri najpomembnejša sporočila:

prvič, da enostranske in nasilne rešitve niso sprejemljive; drugič, da razprava o tem, ali naj se Gruzija pridruži Natu, poteka ob nepravem času, saj bi bilo nasprotno treba poudarek dajati nadaljevanju in uspešnemu izidu ženevskih pogovorov, in tretjič, da je misija opazovalcev EU v Gruziji dejavnik stabilnosti in krepitve zaupanja. Njen pozitiven prispevek je zato treba priznati, njeno delovanje je treba okrepiti in treba jo je spodbujati, naj nadaljuje s prizadevanji, zlasti na področju kršitev človekovih pravic in mednarodnega humanitarnega prava.

Marek Henryk Migalski (ECR). – (PL) Gospod predsednik, niti v govoru gospe Malmström niti gospe Ferrero-Waldner na žalost nismo slišali, s čim se resnično spoprijemamo v Gruziji. V mislih imam dramatični humanitarni položaj in položaj ljudi. Dobil sem vtis, da niti mi niti obe gospe nista odgovorni za pomanjkanje odziva Evropske unije.

Položaj je res dramatičen. Sporazum v šestih točkah se ne izvaja. Na gruzijskem ozemlju poteka etnično čiščenje. Gruzijski jezik je na številnih mestih prepovedan. Naši misiji v Gruziji v številnih krajih ne dovolijo opravljati dela in mi smo tisti, ki smo za to odgovorni. Gospa Ferrero-Waldner je govorila o dolgoročni makrofinančni pomoči, ki se predvideva za Gruzijo, in o tem, da bomo z Gruzijo kmalu sklenili pridružitveni sporazum. To je vse lepo in prav, vendar moramo vsi odgovoriti na vprašanje, ki se glasi: kaj smo s tem v zvezi naredili? Ne le zaradi vsega, kar so danes povedali ljudje, odgovorni za to politiko, tudi zaradi same politike EU sem globoko razočaran.

Jacek Protasiewicz (PPE). – (PL) Komisarka, gospa Malmström, v nasprotju s svojimi poljskimi kolegi glede ocene dejavnosti Evropske unije na tem področju ne bom tako kritičen, ker želim izraziti zadovoljstvo v zvezi z izjavo Sveta z dne 12. decembra, ki nedvoumno komentira nedavne predsedniške volitve v Abhaziji. Prav tako želim poudariti podporo dejavnostim Evropske unije, kajti EU je s svojim priznanjem neodvisnosti obeh teh regij na mednarodni ravni nedvoumna. Iz lastnih izkušenj, ki sem jih pridobil v odnosu z Belorusijo, vem, o čem govorim.

Kljub temu pa se strinjam, da mora biti Evropska unija pri uveljavljanju načrta o prekinitvi ognja v šestih točkah, glede katerega se je pogajal predsednik Sarkozy, odločna. To govorim še zlasti glede na moteče izjave visoke predstavnice za zunanje zadeve, gospe Ashton, da bo izvajala tiho diplomacijo. Upam, da tiha diplomacija ne bo pomenila pristanek na to, da se razdre sporazum, sklenjen v imenu Rusije s predstavniki Evropske unije.

Alexander Mirsky (S&D). – (LV) Hvala, gospod predsednik, gospe in gospodje, vprašanje bi želel postaviti tistim, ki zagovarjajo stališče gospoda Saakashvilija: ste bili v Južni Osetiji? Ste videli, kaj je gruzijska vojska naredila z Zhinvali? Tam sem bil v času vojne in vse to sam videl. Kar so storile gruzijske državne oblasti, je kaznivo dejanje zoper prebivalce Osetije in Abhazije. V zvezi z zasedbo sem se pogovarjal s številnimi ljudmi iz Osetije in Abhazije. Prebivalci Osetije in Abhazije ne želijo živeti v isti državi kot gospod Saakashvili. Če je še kdo, ki bi še vedno želel ta velik mednarodni problem rešiti z orožjem, kot je to storil gospod Saakashvili, obstaja prefinjen ruski izrek: *'Zamučujtsja pilj glataj'*. Pomeni, da uspeha nikoli ne bo. Hvala.

Tomasz Piotr Poręba (ECR). – (PL) Gospod predsednik, če Unija ne bo politično in gospodarsko podprla Tbilisija, bomo Rusiji olajšali uresničitev njene neoimperialistične politike do Gruzije, kar bo še bolj destabiliziralo razmere na Kavkazu. Zato se mora Unija bolj potruditi.

Se, ko ponavljamo svojo podporo ozemeljski celovitosti, zavedamo, da se načrt v šestih točkah pravzaprav sploh ne spoštuje? Po eni strani pravimo, da želimo demokratično, svobodno in ozemeljsko nedotakljivo Gruzijo, po drugi strani pa naši nadzorniki ne morejo na območja vzdolž meje s separatističnimi republikami. Naslednji razlog za skrb je pojav ugrabitev, ki je za Rusijo na zasedenih območjih postal ustaljena praksa. V začetku novembra je več najstnikov postalo žrtev tega. Najmlajši je star komaj 14 let. Kremlin skuša očitno spraviti na slab glas predsednika Gruzije s tem, da poskuša prikazati, da ni sposoben zagotoviti varnosti svojih državljanov. Destabilizirajoče dejavnosti Rusije ustvarjajo velikansko grožnjo za varnost prebivalcev obmejnih območij in vodijo v stopnjevanje spora v regiji.

Gospod predsednik, ukrepati moramo odločneje, kajti ozemeljsko nedotakljiva in demokratična Gruzija pomeni večjo varnost Evropske unije in Evrope.

Kristiina Ojuland (ALDE). – (ET) Gospod predsednik, komisarka, ministrica, gospe in gospodje, pred časom, ko smo razpravljali o Gruziji, sem vas spomnila, da je bil na večer pred obletnico padca berlinskega zidu pravi čas, da postavimo vprašanje, kdaj bomo lahko označili dan, ko se bosta Abhazija in Južna Osetija spet združili z matično državo Gruzijo. Danes odgovora na to vprašanje še nimamo, čeprav v vseh dokumentih bodisi Evropskega parlamenta bodisi drugih institucij poudarjamo pomen ozemeljske celovitosti Gruzije z vidika mednarodnega prava in zaradi njega smo vsi danes tukaj.

Prejšnji teden je v Bruslju potekala zelo dobra razprava s Carlom Bildtom, predstavnikom predsedujoče države, ki je Gruzijo imenoval preskusni kamen za Evropsko unijo, še zlasti v povezavi z vprašanjem, ali bomo nekega dne sposobni podpreti zamisel, da je treba znova vzpostaviti ozemeljsko celovitost Gruzije in je treba človekove pravice ter pravice beguncev obravnavati, kot to predvideva mednarodna zakonodaja. Strinjam se z vsemi svojimi kolegi, ki so opozorili na slabe razmere glede človekovih pravic – tega ni mogoče sprejeti.

Zato bi nenazadnje želela nekaj prositi. Prejšnji teden sem se sestala z gruzijskim predsednikom vlade, Giorgijem Baramidzejem, čigar velika prošnja se je glasila: prosim, prosim, prosim, Evropska unija, naredite nekaj v smislu preventivne diplomacije, da se prepreči morebitno stopnjevanje nadaljnjih konfliktov.

Tunne Kelam (PPE). – Gospod predsednik, le strinjam se lahko z izjavo, da morajo biti bolj demokratične reforme najboljši odziv Gruzije na rusko agresijo.

Obenem pa je odgovorna tudi EU, kajti, kot je bilo pravilno povedano, bodo odnosi med EU in Gruzijo preskus uspešnosti Vzhodnega partnerstva in vloge EU v tej regiji.

Ob upoštevanju pomena Gruzije me zanima, če so se o njej pogovarjali med nedavnim vrhom EU-Rusija, kajti Rusija ne izvaja sporazuma v šestih točkah, misija EU pa je v nerodnem položaju, saj ji ne dovolijo vstopa na separatistična ozemlja. EU bi morala v tem primeru zavzeti močnejše stališče.

Komisarka, omenili ste 46 milijonov EUR pomoči. Želel bi le vprašati, če bo ta pomoč prišla do Gruzije še letos. Kakšen bo časovni razpored?

Paweł Robert Kowal (ECR). – (PL) Mislim, da bi se morali z našo razpravo vrniti k temu, kar je na začetku rekla gospa Malmström – Gruzija potrebuje novo in obsežno odprtost Evropske unije. To naj bi zajemalo makrofinančno pomoč skupaj s hitrim in takojšnjim začetkom pogovorov, kolikor je to mogoče, o pridružitvenem sporazumu. Obsegal naj bi tudi začetek pogovorov – to je moja tretja točka – o vizumskih olajšavah in na koncu naj bi Gruziji omogočili, da si zagotovi varnost s svojim odpiranjem za pridružitvev Natu.

Vendar pa menim, da danes tudi ta zadeva ni razlog, zakaj želim spregovoriti v tem delu razprave. Gospe Ferrero-Waldner bi želel zastaviti retorično vprašanje: vas ne čudi, da so skoraj vsi govorniki pozornost usmerili na Sarkozyjev načrt? Prosim, da odgovorite na to vprašanje. Povejte nam, prosim, zakaj niti v vašem uvodnem govoru niti v poznejših vaših izjavah niti v izjavah gospe Ashton nismo slišali odgovora v obliki preproste ocene o tem, ali se Sarkozyjev načrt izvaja ali ne? Je res, da najpomembnejše institucije Evropske unije niso vredne vaše jasne izjave o tej zadevi?

Mairead McGuinness (PPE). – Gospod predsednik, včeraj je bila na konferenci na Irskem obravnavana tema pomoči in vzhodne Evrope. Ena od držav, o katerih smo se pogovarjali, je bila Gruzija in resnično dobro je bilo slišati, koliko napredka je bilo doseženega za posebno skupino posameznikov, ki nima svojega glasu – invalidne otroke, tako intelektualno kot fizično prizadete, in mlade odrasle – bilo pa je tudi močno skrb vzbujajoče, ko smo izvedeli, da so se zaradi konflikta razmere zdaj pomaknile za deset let nazaj.

Ker sem včeraj sodelovala na tej konferenci, bi vas prosila, da ob sklepanju sporazumov o trgovini in v pogovorih ne pozabite na tiste najbolj ranljive. Tukaj je potekala zelo pomembna razprava, vendar so kolegi govorili o strašljivem humanitarnem stanju, obstaja pa skupina ljudi, na katero se vedno pozablja, zato sem želela, da se danes sliši tudi njihov glas.

Tadeusz Zwiefka (PPE). – (PL) Gospod predsednik, gospe in gospodje, ne smemo pozabiti, da je Gruzija majhna država, ki pa ima izredno pomemben strateški položaj na območju južnega Kavkaza, kar je dejstvo, ki sproža konflikt z njeno mogočno severno sosedo, Rusijo. Zato sem hvaležen komisarki za izjavo, da se bo pomoč, na katero Gruzija že tako dolgo čaka, jutri sprostila.

Spomnimo se, prosim, da je Gruzija, ko se je podala na pot demokratičnih reform in se odločila za tesnejšo povezanost z zahodno Evropo kot z Rusijo, s katero je bila povezana desetletja in morda celo stoletja, izgubila gospodarskega partnerja, ki je kupoval 80 % njene proizvodnje. Ničesar nismo storili, da bi vstopili v praznino in kupili blago, proizvedeno v Gruziji, in omogočili delovanje te države. V zvezi s tem zelo odobravam izjavo kot tudi napovedi glede makrofinančnega načrta za Gruzijo.

Še nekaj je: komisarka, na političnem področju Gruzije ne smemo jemati kot izključno daljnega partnerja, kajti Gruzija je ujeta v neverjetno zapletene geopolitične razmere. V zvezi s tem si ne predstavljam, da se med pogovori Evropske unije z Rusijo razmere v Gruziji prav nič ne omenjajo. Ne želim ponovno omenjati Sarkozyjevega načrta v šestih točkah, kajti to so storili že vsi, vendar moramo vedeti, da se morajo v naših stikih s tako mogočnimi partnerji, kot je Rusija, ki so za nas seveda izredno pomembni, omenjati tudi manjši partnerji, ki so nam blizu in dragi.

Seán Kelly (PPE). – Gospod predsednik, politika je zgolj služba, kadar je sama sebi namen. Poslanstvo postane šele, ko pomaga drugim – ko Goljati priskočijo na pomoč Davidom. V tem primeru je Evropska unija Goljat, ki prihaja na pomoč Gruziji, Davidu, in to pozdravljam. Ob sebi pa ima še enega Goljata v obliki Rusije, ki ima glede Gruzije drugačno agendo. Pomembno je, da Evropska unija pri upiranju proti temu neupravičenemu poseganju napne svoje mišice.

Prejšnji teden sem bil v Bonnu na kongresu ELS in tam je govoril predsednik Gruzije. Orisal je prizadevanja države pri spoprijemanju s korupcijo, njen program reform za zagotovitev gospodarske rasti, pa tudi željo glede sporazuma o prosti trgovini. Moje vprašanje se glasi: kdaj Komisija predvideva sklenitev sporazuma o prosti trgovini, ko bodo zagotovljeni pogoji zanj?

Lena Kolarska-Bobińska (PPE). – Gospod predsednik, razpravljamo o težnjah Ukrajine, Moldavije in Gruzije. To so podobne težnje, da bi bile bliže Evropski uniji.

Zdi se, da je to za nas problem. Zanima me, kaj se bo zgodilo čez deset let, ko se bodo ta hotenja sprevrgla v razočaranje in ne bo nikakršnih teženj več, da bi se pridružile Evropski uniji, z nikakršnimi pričakovanji glede česarkoli. To bo za nas veliko težje stanje. Gruzija je država, ki ima od vseh držav Vzhodnega partnerstva največjo podporo v družbi glede članstva v Evropski uniji in najvišjo podporo za Nato. Največji napredek je tudi na področju reform trga.

Če se ne bomo hitreje premaknili, bomo imeli enako stanje kot s Turčijo, kjer se družba odmika od svojih prizadevanj glede Evrope. To bo resnično nevarno stanje kljub – in morda zaradi – drugih političnih gibanj okrog teh držav. Vidimo, kaj se dogaja v Rusiji in ko bodo prizadevanja Gruzije za članstvo v Evropski uniji zastala, se bomo morda spopadli s stanjem, ki bo dokaj nevarno za vse države Evropske unije.

Cecilia Malmström, predsedujoča Svetu. – (SV) Gospod predsednik, vem, da za to zadevo obstaja veliko zanimanja. Tisti, ki ste to podrobno spremljali, prav tako veste, da je švedsko predsedstvo Gruziji posvetilo veliko časa. Švedski zunanji minister, Carl Bildt, je imel prejšnji četrtek v Odboru za zunanje zadeve priložnost, da z vami razpravlja o Gruziji.

EU bo Gruziji še naprej nudila znatno politično, tehnično in finančno podporo. To bo po vsej verjetnosti vključevalo nenehne pozive k spoštovanju ozemeljske suverenosti in celovitosti Gruzije ter nadaljevanje nadzorne misije EU kot tudi našo zelo pomembno vlogo mediatorja na pogovorih v Ženevi. Pogovori v Ženevi so ustrezna platforma. Ti pogovori napredujejo počasi, vendar pa vseeno napredujejo in tam so zastopane vse strani.

V obdobju po konfliktu bomo prav tako zagotovili nadaljnjo finančno pomoč. Kot ste številni poudarili, so humanitarne razmere tiste, ki vzbujajo veliko zaskrbljenost. Gospa McGuinness ima seveda prav, ko pravi, da prav tisti najbolj ranljivi zaradi tega najbolj trpijo.

Na sestanku z našimi ruskimi partnerji v dialogu bo EU še naprej poudarjala, da je treba izvajati sporazum o prekinitvi ognja s šestimi točkami in posledične izvedbene ukrepe – umik sil na položaje, ki so jih zasedale 7. avgusta 2008. Še zlasti bomo, tako kot ste številni storili, omenili vas Perevi, regijo Akhalkgori in zgornji del doline reke Kodori.

Zaključek misije OVSE v Gruziji in opazovalne skupine ZN se je odražal v odstranitvi ključnih elementov pomembne mednarodne strukture varnosti. Zdaj je ostala le še mednarodna prisotnost opazovalne misije EU. Ta znatno prispeva k varnosti in normalizaciji. Zato je tako pomembno, da ima opazovalna misija dostop do odcepljenih regij. Pomembno je za varnost in stabilnost Gruzije. To je pomembna točka, ki jo bo EU še naprej poudarjala vsem pomembnim partnerjem v dialogu.

EU bo seveda še naprej podpirala ozemeljsko celovitost Gruzije, vendar pa je naš strateški interes tudi ohranjanje stike z odcepljenimi regijami in za prebivalstvo teh odcepljenih območij ohranjanje odprto okno v zunanji svet. To nam bo morda postopoma pomagalo položiti temelje za rešitev konflikta preko nenehne vpletenosti EU in ukrepov za spodbujanje zaupanja prek upravnih meja in s stiki med različnimi prebivalstvi.

EU bo v tej zadevi še naprej zelo aktivna. Komisija in gospa Ferrero-Waldner sta temu zelo zavezani tako kot Evropski parlament in to je nekaj, za kar sem zelo hvaležna.

Benita Ferrero-Waldner, članica Komisije. – Gospod predsednik, najprej naj se vam zahvalim za odkrito razpravo, ki smo jo imeli danes.

Mislila sem, da številni veste, kaj počnemo v Gruziji. Gruzija je od nas prejela veliko podpore, tako politične kot gospodarske in humanitarne, vendar se zdi, kot bi še ničesar ne naredili. To sploh ni res.

Prvič, vojno sta ustavila Evropska unija in gospod Sarkozy. Drugič, prav imate, obstaja načrt s šestimi točkami, ki pa se na žalost še ni v celoti izvedel, vendar pa je na našem dnevnem redu vsakič, ko sodelujemo z Rusi. To je povsem jasno.

Res je, kot je dejal predsednik Sveta, da je edina platforma, kjer resnično napredujemo, čeprav počasi, v Ženevi, in zato se morajo ženevski pogovori nadaljevati.

Prav tako na obeh straneh potrebujemo podporo in odprtost, kajti to je zahteven spor in mi smo, če se tako izrazim, posredniki v tem sporu. To je politično vprašanje številka ena.

Vsekakor moramo nadaljevati in vsi dobro vemo, da je Rusija ogromen partner na drugi strani. Obenem imamo skupno sosedstvo in zato se z Rusijo vedno dokaj jasno pogovarjamo o teh vprašanjih. Na obeh straneh potrebujemo, kot sem že rekla, prizadevanja za napredek, kar sem povedala tudi že v svojem govoru, če se spomnite. To je prva zadeva.

Druga se nanaša na gospodarsko in humanitarno področje, kjer zares tesno sodelujemo. Sveženj s 500 milijoni EUR je bil največji sveženj, ki ga mi je uspelo spraviti skozi. Na sosedski politiki ni toliko denarja, za katerega bi se lahko potegovala, vendar je to tisto, kar smo storili, ker smo menili, da Gruzija to po vojni potrebuje in po vsej škodi, ki je bila povzročena – še zlasti za najbolj ranljive.

Sama sem obiskala taborišča, prav tako pa sem obiskala hiše, ki so se obnovile z našimi programi.

Gospe Lunacek lahko povem, da sem podpisala sporazum z Gruzijci, kjer so se povsem zavezali, da ne bodo porabili niti centa denarja Evropske unije. Svoj denar vedno nadziramo, zato se praviloma niti cent našega denarja ne namenja ponovnemu oboroževanju Gruzije.

Seveda ne morem nadzirati, kaj Gruzija počne glede drugih vprašanj, glede našega denarja pa sem lahko zelo jasna.

Omenjale so se še druge stvari. Na primer najstnika, ki sta še vedno priprta v Južni Osetiji. To so vprašanja, ki jih seveda omenjamo Rusom. O njih se pogovarjamo, vendar trenutno na žalost nimamo rešitve in tudi sami ne moremo vstopiti v Južno Osetijo.

Kar zadeva načelo, smo seveda načeloma jasni. Obstaja ozemeljska celovitost in obstaja suverenost in za to si jasno prizadevamo pri Gruziji. Absolutno. Seveda pa je eno govoriti o načelih, nekaj drugega pa je ta načela nemudoma izvajati. To je včasih, žal, kar težavno.

Naj spregovorim še o poročilu Tagliavinijeve. Pomembno je že samo dejstvo, da je bilo to poročilo objavljeno v medijih. Veste, da smo podprli to neodvisno poročilo. Gospo Tagliavini poznam že celo večnost, še od tedaj, ko sem leta 2000 kot zunanja ministrica moje države predsedovala organizaciji OVSE. Tedaj je bila moja posebna predstavnica za Kavkaz. To je zelo pogumna in neodvisna dama in reči moram, da je pripravila odlično poročilo.

To nam je prav tako v pomoč, saj poročilo jasno predstavlja dejstva. Iz tega smo potegnili nauke, vendar lahko Gruziji le še naprej pomagamo z diplomatskimi sredstvi.

Glede na povedano lahko le rečem, da smo najprej opravili ogromno dela na sosedski politiki do vzhoda, zdaj pa na Vzhodnem partnerstvu.

Zadnjič smo imeli zelo pomembno ministrsko srečanje v okviru švedskega predsedstva s šestimi zunanjimi ministri Vzhodnega partnerstva, kar je vključevalo zunanjega ministra iz Gruzije.

Tam smo se prav tako pogovarjali o vseh možnostih, ampak ali res mislite, da lahko vsaki državi damo vse, ne da bi vsaka sama opravila svoj del? Ne moremo. Prav tako jih moramo prositi, da opravijo svoj del. To pomeni tudi na področju trgovine, saj je sporazum o prosti in obsežni trgovini mogoč le, ko obstaja prava zakonodaja. Ne moremo jih le prositi, naj pridejo v Evropsko unijo, če Svet glede tega ni soglasen.

So stvari, ki jih je treba gledati na eni in drugi strani, vendar pa podpiramo Gruzijo bolj kot kdor koli drug. Zato raje upam, da bo ta politika, kot ste nekateri povedali, res deležna vaše podpore. To je politika, s katero jim poskušamo pomagati, kolikor je le mogoče, vendar pa tudi od Gruzije pričakujemo ustrezno obnašanje.

Predsednik. – Razprava je zaključena.

(Seja je bila prekinjena ob 19.55 in se je nadaljevala ob 21.00)

PREDSEDSTVO: GOSPOD MARTÍNEZ MARTÍNEZ*podpredsednik***17. Odzivi za oživitev gospodarstva v državah srednje in vzhodne Evrope**

Predsednik. – Naslednja točka je izjava Komisije o odzivih za oživitev gospodarstva v državah srednje in vzhodne Evrope.

Joaquín Almunia, član Komisije. – (ES) Gospod predsednik, gospe in gospodje, gospodarska kriza je prizadela vso Evropo. Lahko bi rekli, da je prizadela ves svet, tu, v Evropski uniji pa je iz številnih razlogov verjetno še zlasti prizadela gospodarstva srednje in vzhodne Evrope, novih držav članic. Prvič, ker so očitno bolj krhka gospodarstva kot pa zrelejša, industrializirana in utrjena gospodarstva zahodne Evrope, pa tudi zato, ker so to gospodarstva, ki nimajo finančnega sistema, v katerem se je kriza začela, in so zato pri financiranju svoje rasti odvisna od visokega deleža neposrednih vlaganj od zunaj. Ko je kriza izbruhnila, in še zlasti, ko se je kriza leta 2008 še povečala, se je to vlaganje ustavilo in ta gospodarstva pustilo s potrebo po financiranju rasti, ona pa tega vira niso mogla nadomestiti z uporabo prihranjenih in mednarodnih sredstev.

Ob tem naj še povem, da je prav tako očitno, da niso bila vsa gospodarstva srednje in vzhodne Evrope enako prizadeta. Nekatera gospodarstva so bila bolj pripravljena, da prestrežejo udarce krize. Nekatera gospodarstva so že pred krizo pridobila modrost glede nadaljevanja političnih reform, kar je njihovemu modelu rasti dalo trdnjše temelje.

Vsekakor se je Evropska unija, in Komisija kot del evropskih institucij v celoti, na krizo odzvala s številnimi ukrepi, ki so bili odziv na posameznih področjih in ki so v relativnem smislu bolj koristili državam srednje in vzhodne Evrope.

Evropski načrt za oživitev gospodarstva, sprejet ob koncu leta 2008, je načrt, ki temelji na davčnih spodbudah, ki so logično močnejše v velikih gospodarstvih evrskega območja v zahodni Evropi. Kljub temu so te davčne spodbude v državah zahodne Evrope s spodbujanjem notranje preskrbe preko zunanega povpraševanja še naprej predstavljale vir rasti za države srednje in vzhodne Evrope.

Poleg Evropskega načrta za oživitev gospodarstva so odločitve, ki so jih sprejele evropske institucije, povečale posojila Evropske investicijske banke. Številke za leto 2009 očitno še niso dokončne, vendar lahko napovem, da bodo posojila Evropske investicijske banke ob koncu letošnjega leta verjetno za 50 % višja kot posojila v letu 2007, letu pred krizo.

Evropska investicijska banka z vrsto linij in dejavnosti posebno pozornost namenja svojim finančnim operacijam v državah srednje in vzhodne Evrope. V ta namen banka uporablja instrumente, kot so Jeremie, Jessica in Jaspers, ter druge ukrepe, ki jih je uvedla že pred krizo. Tudi Evropska banka za obnovo in razvoj (EBOR), ki ni tako strogo institucija Evropske unije, je ob spodbujanju evropskih držav in Evropske komisije, ki so delničarji te banke, pospešila svoje dejavnosti.

Strukturni skladi prav tako igrajo pozitivno vlogo, kar vedno počno za države, ki morajo biti deležne koristi kohezijske politike, ko pa se je začela kriza, so bile sprejete odločitve na primer o povečanju sredstev, ki bi se iz strukturnih skladov namenjala državam, ki jih koristijo, še zlasti državam srednje in vzhodne Evrope.

Žal Svet ni podprl pobude Komisije, da bi Evropski socialni sklad v času krize (2009 in 2010) 100 % sredstev zagotovil za vrsto dejavnosti v podporo delavcem in aktivne politike na trgu dela.

Kot že veste, je bila pomoč za bilance stanja instrument, ki se od leta 1993 ni uporabljal. Ta instrument se uporablja za zagotavljanje sredstev tistim državam, ki imajo zaradi plačilnih bilanc težave z zavarovanjem zunanjih finančnih sredstev, ali državam, ki imajo težave pri financiranju svojih proračunskih potreb. Njegova zgornja meja se je povečala z 12 milijard EUR na 50 milijard EUR, kar je bila pobuda Komisije, Svet pa se je z njo strinjal, in od teh 50 milijard EUR je bilo 15 milijard EUR uporabljenih za ukrepe finančne pomoči za tri države srednje in vzhodne Evrope, članice Evropske unije: Madžarsko, Latvijo in Romunijo.

Na koncu bi rad omenil tako imenovano dunajsko pobudo, ki jo promovirajo in spodbujajo evropske institucije skupaj z mednarodnimi finančnimi institucijami. Usklajuje ukrepe zasebnega finančnega sistema, ki je v številnih od teh držav organiziran okrog zahodnoevropskih bank, ki vlagajo v države srednje in vzhodne Evrope in imajo tam svoje podružnice in poslovalnice.

Dunajska pobuda pomeni, da bi bili lahko ukrepi usklajeni, vključno z ohranjanjem položaja in tveganj, ki jih v teh državah prevzemajo zasebne banke. Finančni sistem je bilo mogoče ohranjati na najvišji ravni, ki pomaga financirati posledice krize, prav tako vlaganja, potrebna za izhod iz krize. To je najpomembnejše v napovedih o prekomernih tveganjih, ki so jih prevzele nekatere zahodnoevropske banke v teh državah. Resnica je, da nam zaenkrat ni bilo treba objokovati nobene „žrtve“ med temi bankami, temveč so v okviru težkih pogojev, pod katerimi je sistem deloval, celo obdržale sprejemljivo raven kapitalizacije in finančnih dejavnosti.

Pozitivne znake že zaznavamo. Prav tako seveda vidimo znatne izzive. To pomeni, da še nismo končali. Še naprej moramo posebno pozornost namenjati temu, kako kar najbolj uporabiti instrumente, ki so na voljo evropskim institucijam, da bi pomagali tem državam, da se podajo na pot gospodarske oživitve in izidejo iz krize.

Če dovolite, da vam podam pozitiven primer, vam bom povedal o Poljski, ki je edina država v Evropski uniji, ki še naprej ohranja pozitivno rast in v celotnem času krize ni nikoli izkusila negativne rasti. Edina v vsej Evropski uniji je država srednje in vzhodne Evrope in ena od novih držav članic.

Na koncu bi rad omenil pomen evra kot sidra za strategije za kljubovanje udarcem krize in izhod z nje. Euro je referenčna točka, ki usmerja ustrezne strategije za izhod iz krize. V tej regiji je država, ki se je evrskemu območju pridružila sredi krize, Slovaška, in včeraj so imele slovaške oblasti v Bratislavi konferenco, kjer so pozdravili način, kako jih je euro ubranil pred hujšimi posledicami krize in jim v boljših pogojih, kot bi jih sicer imeli, če bi ne sodili v evrsko območje, pomaga skozi krizo.

Še ena država v tej regiji, Estonija, se želi pridružiti evrskemu območju in leta 2011 svojo valuto pretvoriti v euro. Zaenkrat kazalniki in stopnja skladnosti z merili Maastrichtske pogodbe, zdaj Lizbonske pogodbe, kažejo, da je ta cilj mogoče doseči. Tega ne bomo mogli zagotoviti, dokler se spomladi ne objavi ustrezno konvergenčno poročilo, vendar je mogoče, da bo Estonija leta 2011 v evrskemu območju.

Tudi za države v tej regiji, ki niso v Evropski uniji, države kandidatke ali morebitne države kandidatke za pridružitvev Evropski uniji, je to močno sidro, ki zagotavlja, da imajo ustrezne strategije in politike.

Zato je res, da obstajajo številne težave. Res je, da so gospodarstva v teh državah bolj krhka. Res je, da so posledice krize, kot je ta, skozi katero gremo, za državljane teh držav neizmerno bolj boleče kot posledice za državljane v državah s sistemi socialnega varstva in z bolj zakoreninjenimi, močnejšimi in trdnjšimi sistemi socialnega skrbstva.

Treba je reči, da so instrumenti, ki so na voljo evropskim institucijam, in že samo dejstvo, da so del Evropske unije in imajo priložnost biti del ekonomske in monetarne unije, bolj pozitiven dejavnik kot pa ovira v smislu spopadanja s krizo, kakršna je ta, ki jo doživljamo.

Arturs Krišjānis Kariņš, v imenu skupine PPE. – (LV) Gospod predsednik, gospod Almunia, da bi pomagali gospodarstvu v državah članicah srednje in vzhodne Evrope, obstajata dva možna pristopa: dati ribo ali dati ribiško palico. Seveda je najbolje dati ribiško palico. Težava je v tem, da je treba vedeti, kakšna ribiška palica naj bi to dejansko bila. Temelj in merilo za oživitev sta ustvarjanje novih delovnih mest. Da bi se to zgodilo, potrebujemo vlaganja. Pri vlaganju v to regijo je ena od glavnih ovir pomanjkanje jasnosti glede stabilnosti nacionalnega menjalnega tečaja in uvedbe evra. Trenutno je uvedba evra v novih državah članicah kot konjska dirka, kjer se vse države skušajo oddaljiti od tropa in doseči območje evra.

Lahko se zgodi, da si bodo nekatere države članice v teh kriznih razmerah škodovala; na primer s hitrim zmanjševanjem proračunskih izdatkov večajo brezposelnost čez raven, ki jo gospodarstva še lahko prenesejo. Prav tako se lahko zgodi, da država članica, ki se pridruži evrskemu območju, škoduje sosednji državi izven evrskega območja, ker sama privlači vlaganja ter povečuje raven brezposelnosti v sosednji državi. Evropska unija je oblikovana na podlagi načela solidarnosti. Ko je EU leta 2004 povečala število držav članic, je bila oblikovana in sprejeta enotna strategija za sprejem teh držav članic v Evropo. Mislim, da bi morala Evropska komisija še enkrat premisliti glede procesa uvajanja evra in pripraviti jasno strategijo za njegovo uvedbo, ki ne bo posredno povzročala, da bi države članice škodovala same sebi ali svojim sosedam. Pri tem ni potrebno spreminjati meril stabilnosti, treba pa bi bilo oblikovati skupni načrt in časovni razpored za vso regijo, tako da lahko v Evropi uvajamo skupno valuto in pri tem uporabljamo vzpostavljen postopek, ki je vsem jasen. To bi bila ribiška palica, ki bi gospodarstvu te regije z odprtjem vrat za vlaganja in ustvarjanjem novih delovnih mest pomagala oživiti gospodarstva.

Sergio Gaetano Cofferati, v imenu skupine S&D. – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, kot ste pravilno izpostavili, komisar Almunia, se posledice te resne finančne in gospodarske krize čutijo v državah po vsem svetu in seveda tudi v evropskih državah. V EU so bile najšibkejšje države, o katerih razpravljamo zdaj, najbolj prizadete.

To so države, ki so se Uniji pridružile šele pred nedavnim in so zunaj evrskega območja. Zato si jih je pomembno zapomniti in opredeliti najučinkovitejše ukrepe, tako da so lahko del Evrope kot celote in posledično živijo v Evropi pod enakimi pogoji kot drugi. V skladu s tem so potrebni posegi monetarne politike, najprej s strani Evropske centralne banke, saj če jim ne pomagamo dvigniti njihovega BDP-ja in vlagati v njihove proizvodne sisteme, ne bodo mogli odpraviti neskladij, ki jih trenutno zavirajo, in izpolniti maastrichtskih meril ter se pridružiti evrskemu območju. Kot ste omenili, je prav tako pomembno, da je prisotno drugo delovanje, kot je lažji dostop do virov, ki jih nudijo sredstva evropskih skladov in EIB.

Vendar menim, da ne smemo nikoli pozabiti, da se morajo ta dejanja izvajati v okviru hkratnega ukrepanja tudi za ostale šibke evropske države. Ne gre le za vprašanje držav, o katerih razpravljamo danes, kot se na žalost zavedamo, in zaradi vseh teh razlogov ne smemo odlašati z ustanovitvijo evropskega finančnega sistema, ki bo lahko podpiral vlaganja s celostno vizijo za Evropo. V mislih imam ustanovitev sklada, ki bi bil financiran z evroobveznicami, kar se mi zdi edina praktična rešitev, ki je na voljo državam članicam in Evropski uniji.

Na tej stopnji je prišel čas, da se pokaže politični pogum in pripravljenost glede želje po prebroditvi krize in ustvarjanju pogojev za konkurenčni razvoj Evrope, kar bi zagotovilo blaginjo vsem Evropejcem.

Guy Verhofstadt, v imenu skupine ALDE. – (FR) Gospod predsednik, razlog, zakaj smo skupaj z drugimi prisotnimi poslanci zahtevali to razpravo, komisar, je, ker se je z gospodarsko krizo pojavila železna zavesa. Monetarna železna zavesa ločuje tiste, ki so zunaj evrskega območja, in tiste, ki so znotraj njega.

Mnogo težav, ki danes vplivajo na večino baltskih težav, na primer – omenili ste Poljsko, vendar bi jaz lahko seveda omenil Bolgarijo, Romunijo, Madžarsko – izhaja iz tega, da niso v evrskem območju. Zato morajo še naprej uporabljati svojo lokalno valuto, kar botruje sedanjim škodljivim, uničujočim posledicam. Lahko govorimo o gospodarski oživitvi, vendar v teh državah trenutno še ni prišlo do gospodarske oživitve. V nekaterih od teh držav je stopnja brezposelnosti nad 20 % in plače v javnem sektorju so se morale znižati za več kot 20 %. Številke, ki se nanašajo na njihovo gospodarsko rast, so resnično zelo negativne.

Pomembno je, da jim omogočimo čim prejšnjo vključitev v evrsko območje. Zdaj pa trpijo zaradi škodljivih učinkov tega položaja. Seveda zamisel ni, da bi spremenili pogoje Pakta za stabilnost in rast – tega ni nihče zahteval. Ne smejo se spremeniti, ker, kot ste prav povedali, je evrsko območje delovalo kot obramba zoper gospodarsko in finančno krizo. Kljub temu moramo tem državam pomagati na drugačen način, ne s spreminjanjem pogojev Pakta za stabilnost in rast, ampak z izravnavanjem negativnega učinka, ki ga trpijo, ker so zunaj sistema. Če tega ne bomo storili, bo preteklo še več let, preden se bodo pridružile evrskemu območju.

Dali smo več predlogov, sestavili smo načrt v šestih točkah in prosili Evropsko komisijo, da ga upošteva. Zato morajo Evropska centralna banka, Evropska komisija in Evropska investicijska banka sodelovati. Katere ukrepe je treba v zvezi s tem izvajati? Prvič, Centralna banka mora prav tako zagotoviti likvidnost lokalnim bankam. Omogočila je likvidnost bankam na zahodu Evrope; prav tako je na primer neposredno zagotovila vire švedskim bankam, toda nekatere lokalne banke niso dobile ničesar od Evropske centralne banke.

Teh šest točk vključuje druge predloge. Na primer, zakaj ne bi povečali deleža evropskega financiranja in zmanjšali delež državnega financiranja socialnih, regionalnih in kohezijskih skladov ter tako naprej? Države članice trenutno nimajo proračunskih sredstev za financiranje določenih projektov. Zato bi se lahko odločili za, na primer, 75-odstotno evropsko financiranje in 25-odstotno financiranje s strani držav članic, zlasti baltskih držav.

Omenil sem samo dve izmed šestih zelo praktičnih zamisli, ki smo jih predložili in na podlagi katerih lahko Evropska centralna banka ali Evropska investicijska banka sprejmeta odločitve. To je tisto, kar potrebujejo te države. Osebnost se mi ne zdi napredek, da Mednarodni denarni sklad posreduje v teh državah in jim narekuje, kako naj ravna. Menim, da se mora namesto tega Evropa odločiti, kaj je treba storiti.

To je naša zahteva. Kakor koli, bil sem v teh državah in šokiralo me je dejstvo, da ti ljudje čutijo, da jih je Evropa v njihovem vsakodnevem boju zapustila. Naslednjo Evropsko komisijo pozivam, naj se vrne z verodostojnim načrtom za države v srednji in vzhodni Evropi in zlasti za baltske države.

Tatjana Ždanoka, v imenu skupine *Verts/ALE*. – Gospod predsednik, prihajam iz Latvije, države, ki jo je finančna kriza hudo prizadela. Zaradi neodgovorne politike desničarske vlade je Latvija tvegala bankrot brez finančne pomoči od zunaj. Zdaj govorimo o različnih finančnih in gospodarskih rešitvah, ki bi položaj lahko spremenile na bolje. Seveda moramo ustrezno razpravljati o vseh rešitvah, vključno s pospešeno uvedbo evra. Medtem pa se bojim, da sta finančni in gospodarski vidik le ena stran zgodbe. Prav tako moramo razpravljati o socialnem vidiku.

Zdaj številni prebivalci Latvije dojemajo institucije EU kot negativca, ki sili našo vlado, naj zniža pokojnine in dodatke, negativca, ki ga je treba kriviti za socialno izključenost in revščino. Obstaja veliko politikov, ki spodbujajo tako dožemanje, večinoma znotraj vladajoče koalicije, saj če bi ljudje verjeli, da je za sedanjo socialno krizo kriva vlada, le-ta ne bo preživela prihajajočih splošnih volitev.

Ali menim, da Latvija in druge države v regiji nujno potrebujejo pomoč EU? Da. Vendar sem trdno prepričana, da potrebujemo strogi nadzorni mehanizem in zelo stroge pogoje na področju socialne politike. Denar EU bi predvsem moral rešiti navadne ljudi, ne pa bank ali državne birokracije. Zato bi ob tej priložnosti prosila vse svoje kolege poslance, da podpišejo Pisno izjavo 0056/2009, ki so jo sprožili predstavniki treh političnih skupin, glede izpolnjevanja socialnih pogojev.

Roberts Zīle, v imenu skupine *ECR*. – (LV) Gospod predsednik, komisar, gospod Verhofstadt, zahvaljujem se vam za predložitev vprašanja. Vendar lahko zastavitev tega vprašanja med razpravo ta večer zmede državljane Evropske unije v zahodni Evropi. „Poglejte, tudi mi trpimo zaradi finančne krize, ker sta srednja in vzhodna Evropa preko svojega nespretnega vladanja ustvarili te težave samim sebi ter prav tako nam“. Takšen pogled še poslabša že tako resno načeto zaupanje v kohezijsko politiko Evropske unije. Primer baltskih držav pa kaže, da smo vsi v enakem položaju. Gonja skandinavskega bančnega sektorja za tržnim deležem in visokimi dobički je izrinila nacionalne valute baltskih držav iz trga posojil, zlasti iz domačega hipotekarnega posojilnega trga. S fiksnim nacionalnim menjalnim tečajem je bila civilna odgovornost posojilojemalcev do posojilodajalcev zelo visoka: vse tečajno tveganje v vrednosti prevelikih jamstev so nosili posojilojemalci.

Konec leta 2008 je bila v tesnih pogovorih med latvijsko vlado, Mednarodnim denarnim skladom, Evropsko komisijo in švedsko vlado sprejeta odločitev za nakup druge največje komercialne banke z denarjem latvijskih davkoplačevalcev, da bi nacionalni menjalni tečaj ostal trden. Tako smo mi Latvijci, ki smo v dolgih letih izgubili svoj dohodek, konkurenčnost in morda tudi kakovost družbe, rešili bančni sektor Skandinavcev in drugih vlagateljev, vsaj v baltskih državah, saj bi učinek domine v primeru propada bank močno presegel meje Latvije in bi dosegel tudi, recimo, skandinavske pokojninske sklade ter delničarje bank. Da, Evropska komisija nam je pomagala in mednarodni denarni sklad je financiral to odločitev, vendar levji delež posojila služi za stabilizacijo bančnega sektorja.

S tem, ko nismo dovoljevali neplačil, in z ohranitvijo trdnega menjalnega tečaja smo naše gospodarstvo devalvirali za 20 % BDP, v resnici pa smo pomagali sosedom Estoncem, katerih prednost je bila, da so imeli že vrsto let odgovorno uravnotežen proračun, da bodo uvedli evro že leta 2011. Še bolj čudno se zdi, da je za evropsko monetarno unijo primer Estonije nujno potreben. Če temu lahko tako rečem, to kaže, da maastrichtska merila za uvedbo evra delujejo tudi v kriznih časih. Ne gre za to, da nismo veseli za Estonce, toda naša požrtvovalnost, ker smo kupili banko, je bil določen solidarnostni ukrep, da nismo svoje nesreče prelagali tudi na naše sosede in agresivne vlagatelje. Želeli smo samo videti določeno solidarnost s strani evropskih oblikovalcev finančnih politik, vključno s temo ovir za nove države evrskega območja.

Politiki v Latviji so morali sprejeti izjemno težke odločitve, s katerimi se večini kolegov poslancev iz starih evropskih držav ne bi bilo treba ukvarjati niti v najhujših nočnih morah. Vendar ni v naši moči, da bi našim državljanom odvzeli breme menjalniškega tveganja zasebnega dolga in ne želimo se obnašati kot huligani z enostransko uvedbo evra ali omogočanjem, da se evro uporablja skupaj z našo nacionalno valuto. Vendar cilj naše demografsko starajoče se družbe ne more biti, da bi veliko let zamenjevali vsak drugi zasluženi lat v evre, da bi odplačali banke, in zvečer molili, da bi bil lat trden nasproti evru.

Alfreds Rubiks, v imenu skupine *GUE/NGL*. – (LV) Hvala, gospod predsednik, menim, da je glede vprašanja posodobitve socialne politike in pomoči državam v srednji in vzhodni Evropi veliko povedanega, zelo malo pa je dejansko storjenega. Nova socialna politika še ni bila popolnoma uvrščena v makroekonomijo Evropske unije. Proračun je majhen in ne dohaja širitve Evropske unije. Da bi razširila svoje vplivno območje, Evropska unija pogosto pomaga državam zunaj EU bolj kot novim državam EU. Zato ni naključje, da je na primer v Latviji večina prebivalcev danes v slabšem položaju kot pred vstopom v Evropsko unijo. Več kot 90 % upokojencev se preživlja s prihodkom, ki je pod eksistenčnim minimumom.

Brezposelnost je v Latviji dosegla 20-odstotno stopnjo, bruto domači proizvod je padel za 19 %, državni dolg presega letni proračun in pokojnine so padle za 10 %. Ljudje protestirajo, zapuščajo Latvijo, napovedujejo neomejene gladovne stavke ali ponujajo prodajo notranjih organov, da bi dobili denar za vzdrževanje svojih družin. Število samomorov se povečuje. Neoliberalna socialna varnostna politika Evropske unije se mora spremeniti. Kapitalizem je povzročil krizo, vendar morajo delavci in upokojenci plačevati za izhod iz nje. Vlaganja velikih kapitalističnih večnacionalnih družb in bank v reševanje težav, ki jih je povzročila kriza, so minimalna. Evropska unija dovoljuje višjim slojem in bankam, da jih rešujejo davčni prihodki države, to je denar ljudstva.

Države vzhodne Evrope želijo enako dodelitev subvencij za kmetijstvo, saj so trenutno subvencije bolj osredotočene na starejše države članice, kar istočasno izkrivlja svobodni trg dela. Treba je končati neenakopravni pristop pri izračunu in plačilu neposrednih plačil in ločiti ta plačila od proizvodnje določenih izdelkov. Evropska komisija in Parlament morata demokratično sprejeti uredbe, da bi zaščitila ne le interese velikih proizvajalcev in bankirjev, ampak tudi pomoči potrebnih v bogati, demokratični Evropski uniji.

Jaroslav Paška, v imenu skupine EFD. – (SK) Gospodarska in finančna kriza je imela mnogo hujši učinek na države v preoblikovanju v srednji in vzhodni Evropi kot na stabilne demokracije zahodne Evrope. Zato je prav, da poiščemo poti za nasprotovanje temu neugodnemu gospodarskemu razvoju. Ne smemo pa pozabiti, da se čudeži dogajajo le v pravljičah. Zato je prva in temeljna zahteva glede sprememb na bolje odgovorna finančna in gospodarska politika vlade in sodobno desno usmerjeno delovno zakonodajno telo v vseh prizadetih državah. Šele takrat bo preko usmerjenih industrijskih ukrepov mogoče odigrati vlogo v postopni pomoči gospodarskemu razvoju.

Da bi bila ta pomoč učinkovita, se njenih finančnih virov ne sme porabiti za socialne ugodnosti ali potrošnjo niti za umetno ustvarjena in nesmiselna delovna mesta. Na primer, vladi ne bi smelo biti omogočeno, da tako pomoč porabi za ponovni zagon stare termoelektrarne, ki proizvede več emisij kot električne energije, samo zato ker naj bi ustvarjala nova delovna mesta.

Če resnično želimo pomagati prizadetim državam, moramo podpirati samo finančne projekte, kjer je stopnja inovativnosti visoka in ki dosledno ohranjajo okolje. Poskrbimo, da bodo sredstva, vložena v te podporne programe, pripomogla k prestrukturiranju podjetij in prinesla dolgoročni učinek prizadetim državam in s tem tudi celotni Evropi.

Zoltán Balczó (NI). – (HU) Predvsem je treba najti rešitev, da bi se v prihodnje izognili takšnim krizam. Zmeda, ki jo je povzročil globalni finančni sistem, pretresa svet, kar ima neposreden vpliv na realno gospodarstvo, ker podjetja nimajo dostopa do kreditov, ki so življenjska sila gospodarstva. Nauk iz tega je očiten: jasno je, da se moramo rešiti vere v samoregulacijo in nadvlado trga ter sprejeti in uzakoniti regulativno vlogo države.

Govorimo o gospodarski oživitvi, očitno pa je končni cilj, ki ga želimo doseči preko tega, zaščita delovnih mest. To pomeni, da se prednost da majhnim in srednje velikim podjetjem tudi v Evropi, saj dejansko proizvedejo večino delovnih mest. Pogoji za dostop do kreditov so temeljno vprašanje. Seveda banke delujejo razumno, kot smo slišali od gospoda Almunie. To velja tudi za Madžarsko, kjer so na primer vse komercialne banke podružnice bank, ki so v tujem lastništvu. Zaradi svoje previdnosti so poskušale odreči kredite na način, ki je prav tako paraliziral domače gospodarstvo.

Neposredne subvencije, ki jih EU prav tako dovoljuje, so očitno potrebne, toda ne sme se jih dati tistim vladam, kot je sedanja madžarska vlada, ki v prvi vrsti raje podpirajo prihod večnacionalnih podjetij kot pa mala in srednje velika podjetja. Danes smo glede spremembe osnutka finančnega zakona Evropske komisije iz leta 2009 razpravljali o Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja. V svojem osnutku je Komisija sprejela pomemben in drastičen ukrep zadržanja teh sredstev, čeprav so posebej namenjena za ohranitev podeželskega prebivalstva.

Zakaj o tej regiji razpravljamo ločeno? Razlog za to je, ker je postala mnogo ranljivejša kot zahodni del Evrope. Vrniti se moramo nazaj v devetdeseta leta, ko je postalo jasno, da je bilo naše upanje – da bo naše gospodarstvo na Madžarskem prav tako postalo neodvisno v tej demokraciji – zaman. Ta regija je trpela zaradi vedno večjega bremena poplačila obrokov za podedovane dolgove, ter izrabe svojih poceni naravnih in človeških virov, medtem ko je vse to ustvarjalo velik finančni prihodek v zahodnih državah. Zato moram zdaj ob ustrezni obrazložitvi povedati, da bi ta regija morala prejeti več podpore, saj gre za pridobitev delne odškodnine.

Enikő Győri (PPE). – (HU) Gospe in gospodje, kriza je pokazala, da so države srednje in vzhodne Evrope zunaj evrskega območja mnogo ranljivejše kot tiste, kjer se uporablja enotna valuta. Kot posledica njihove odvisnosti od močnega izvoza in tujega kapitala ter visoke stopnje deviznih obveznosti, je stopnja okrevanja prav tako počasnejša kot v državah, ki uživajo varnost evrskega bmočja. Če solidarnost med državami članicami v praksi ne bo delovala in ne bo šla dlje od izrekov in sloganov, potem se bo notranja kohezija Evropske unije zmanjšala in s tem ovirala celotno uspešnost EU.

Vendar ne potrebujemo novih instrumentov EU, da bi dosegli to solidarnost, zlasti ne miloščine. Obstoječe priložnosti in vire je treba razumno uporabiti. Glede tega lahko Evropska centralna banka pomaga pri stalnem vzdrževanju likvidnosti bank v regiji. Evropska investicijska banka lahko prav tako pomaga pri zagotavljanju ciljnih kreditov malim in srednje velikim podjetjem v regiji, medtem ko lahko institucije EU pomagajo s prilagajanjem pravil za uporabo denarja iz kohezijskih in strukturnih skladov, da bi ustrezali izrednemu položaju. Zlasti bi želela usmeriti pozornost na dejstvo, da veliko ljudi države v srednji in vzhodni Evropi obravnava kot enoto, čeprav so te države zelo različne, prav tako imajo različne strategije za izhod iz krize.

Na primer, po skoraj osmih letih nesposobne socialistične uprave je Madžarska porabila vse svoje zaloge. Trenutno je prisiljena varčevati, kar je v velikem nasprotju s praktičnimi ukrepi, sprejetimi v drugih državah članicah za obvladovanje krize, na osnovi gospodarske oživitve. Medtem ko zahodnoevropske vlade že razmišljajo, da bi ustavile svoje izhodne strategije, se nekatere države v srednji in vzhodni Evropi, ki jih je kriza najbolj prizadela, tudi v letu 2010 še vedno spopadajo z veliko recesijo. Zato je pri pripravi izhodnih strategij bistvenega pomena, da se na nek način razlikuje med državami.

Voditelji EU ne bi smeli oblikovati standardnih pravil, ki bi samo še bolj poslabšala položaj nekaterih držav in njihovega prebivalstva. Pri oblikovanju predpisov novega finančnega sistema je treba pozornost usmeriti na zagotovitev, da strožje kapitalske zahteve ne bodo ustvarile nelojalne konkurence med bankami. Banke v srednji in vzhodni Evropi, ki so se izkazale za zdrave, niso prejele nobenega vložka kapitala od nikogar. To pomeni, da bi bilo njim težje poslovati, če bi obstajale strožje kapitalske zahteve, kot rešenim banke v zahodni Evropi. To bi vodilo v upad njihove želje po kreditih, ki niti prej ni bila velika, zaradi česar bodo mala in srednje velika podjetja na koncu postala žrtve tega položaja. Temu scenariju se moramo izogniti za vsako ceno.

Ivari Padar (S&D). – (ET) Gospod predsednik, najprej bi želel iskreno čestitati gospodu Almunii za zelo učinkovito delo do te točke. Vse države članice Evropske unije se srečujejo z mnogo skupnimi problemi in hkrati ima vsaka država svojo gospodarsko politiko in svoje specifične težave in pri tem moramo biti gotovo vsi samokritični. Argument, da je samo nove države članice Evropske unije kriza posebej resno prizadela, ne drži. Poglejte države, kjer so banke potrebovale ekonomsko podporo – večinoma gre za stare države članice in ne za nove. Podobno so davčne težave večje v evrskem območju kot zunaj njega.

Hkrati je jasno, da banke, ki poslujejo čez mejo, niso ustvarile dodatnega tveganja. Položaj je bil popolnoma nasproten. Banke, ki so delovale v različnih državah, so bile najbolj varne in lahko so stabilizirale položaj v mnogih partnerskih državah prejemnicah. Banke, ki so imele težave, so banke, ki so preprosto sprejele slabe komercialne odločitve, kot se je na primer zgodilo z Royal Bank of Scotland.

Kristiina Ojuland (ALDE). – Gospod predsednik, želel bi se pridružiti prejšnjemu govorniku v zahvali komisarju Almunii. Ima jasen pogled na razlike v različnih državah v srednji in vzhodni Evropi in na trenutno stanje njihovega gospodarskega in finančnega položaja.

Komisar je omenil Estonijo. Prihajam iz Estonije in ni bila lahka naloga izpolniti želje po vstopu v evrsko območje, vendar je ena stvar, ki si jo morda delimo z drugimi državami v soseščini, samooodgovornost. Besede „samooodgovornost“ v tej dvorani in v tej razpravi še nisem slišal; omenja se samo „solidarnost“. Kako lahko pričakujemo solidarnost, če so veliki svetovni tekmeci, kot sta Kitajska in Indija, veliko pred nami? Mislim, da bi morali biti v Evropski uniji mnogo bolj pragmatični in pomisliti, za kaj so naše vlade odgovorne.

V teh časih je težko nižati sredstva. V Estoniji je bilo zelo težko znižati izdatke vlade, vendar to počnemo že leta. V dobrih letih – v letih razcveta – smo lahko naredili zaloge in nihče drug – samo vlade držav članic – ni za to odgovoren.

Ryszard Czarnecki (ECR). – (PL) Gospod predsednik, predstavljam Poljsko – državo, ki ji morda ni treba skrbeti zaradi krize v tolikšni meri, kot morata Madžarska ali Latvija, vendar v moji državi, kljub vladni propagandi, brezposelnost prav tako jasno narašča in danes so na demonstracijah v Varšavi protestirali ladjedelniški delavci, ki so pravkar prejeli zadnji del odpravnin.

V skladu z analizami, ki jih je izvedla Poljska nacionalna banka, je bila dinamika recesije v devetih državah srednje in vzhodne Evrope očitno močnejša kot v državah zahodne Evrope. Še huje, razlike med posameznimi državami naše regije so večje kot tiste v „stari“ EU. To je delno rezultat večje stabilnosti gospodarstev stare petnajsterice in tudi, povejmo to neposredno, večje možnosti za uporabo ali izkrivljanje ustreznih finančnih instrumentov, ki jih je teoretično Evropska unija prepovedala.

Evropska komisija in gospa Kroes sta zamižali na eno oko glede pomoči, ki jo je Berlin dal nemškim ladjedelnici, vendar pa sta za isto stvar obsodili Poljsko in ukazali, da se vrne pomoč EU, ki je bila dana poljskim ladjedelnici. V praksi se izkaže, da so nekateri bolj enakopravni kot drugi in da se uporabljajo dvojni standardi. Francoska avtomobilska industrija lahko prejme več vladne pomoči kot avtomobilska industrija v državah „nove“ EU. To samo poveča nesorazmerja.

Komisar je govoril o koristni vlogi evra, toda gotovo je šlo za šalo. Poljska nima evra in kriza nas je manj prizadela kot Slovaško, ki je evro sprejela in kjer so posledice krize resnejše kot na Poljskem. Pozivam k solidarnosti, o kateri je govoril predstavnik Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov), vendar imam vtis, da je v tej zadevi on hinavec. V zvezi s tem hinavščina ni izkaz kreposti.

Joe Higgins (GUE/NGL). – Gospod predsednik, pričakoval sem, da nam bosta komisar Almunia in tudi gospod Verhofstadt razložila in analizirala razloge za katastrofo, ki je prizadela večino držav v srednji in vzhodni Evropi v gospodarski areni. Pred dvajsetimi leti smo imeli herojsko gibanje delovnih ljudi, ki so podrli stalinistični monolit. Na žalost pa, namesto da bi zamenjali ta monolit s prehodom na resnično demokratični socializem, je sledila ponovna vzpostavitev kapitalizma. Vendar je to predpisovala celotna evropska politična kapitalistična srenja: EU, veliki poslovni mediji so vsi obljubljali, da bo kapitalizem pomenil novo svetlo obdobje za ljudi v srednji in vzhodni Evropi.

Trg bo postal Bog; konkurenčnost bo kralj. Tako imamo obvezo neoliberalnega programa, ki ga evropski komisar tako ljubi: masovna privatizacija javne lastnine – dejansko pa rop javne lastnine – in dajanje gospodarstva teh držav v milost morskim psom na mednarodnih finančnih trgih. Ustanovili smo celo posebno banko za nadzor nad tem postopkom in izkazala se je za popolno katastrofo. V Baltskih državah vrednost pada: v Latviji za 18 % v tretjem četrletju, brezposelnost je pri 20 %.

Kaj ponujata Komisija EU in gospod Verhofstadt? Recept Mednarodnega denarnega sklada in zahodnoevropskih bank. Uničiti življenjski standard delovnih ljudi, uničiti javne storitve. Potem obstaja v Latviji grožnja, da bo do konca tega leta zaprtih polovica bolnišnic.

Politike srenje EU pomenijo nočno moro za navadne ljudi teh držav – grožnja barbarskih pogojev za navadne ljudi. Zato bi priporočil ljudem v srednji in vzhodni Evropi, da zavrnejo usodni recept srenje Evropske unije, nacionalizirajo svoje banke, jih podvržejo demokratičnemu nadzoru, tako da bodo naredili naložbo za ljudi in za delovna mesta, nacionalizirajo ali ponovno nacionalizirajo večje sektorje gospodarstva, toda tokrat pod nadzorom delovnih ljudi, tako da lahko načrtujejo njihovo gospodarstvo za ljudi in niso prepuščeni na milost morskih psov, podjetniški Evropi in finančni Evropi, ki je povzročila to strašno katastrofo za ljudstva v tej regiji. Lahko se smejite, komisar, toda pričakujem vaš odgovor.

Nikolaos Salavrakos (EFD). – (EL) Gospod predsednik, najlepše se zahvaljujem za besedo, zahvaljujem se tudi komisarju Almunii za zelo podrobno poročilo, ki ga je predložil Parlamentu. Posebej me je razveselilo dejstvo, da se je Komisija strinjala s sprostitvijo pakta stabilnosti in seveda priznala, da so stroga maastrichtska merila, kot so 3 %, zelo težko dosegljiva v časih resne gospodarske krize, kot je sedanja.

Najprej bi želel poudariti dejstvo, da je v preteklih dneh in tednih državo, iz katere prihajam, napadla določena bonitetna agencija, svetovalna firma, glede njene kreditne sposobnosti. To postavlja vprašanje, ali naj resno razmišljamo o ustanovitvi agencije EU za opravljanje tega dela, tako da je ne more opravljati kar vsak in da nima ničesar opraviti s skritimi komercialnimi ali ostalimi konkurenčnimi programi.

Želim izraziti pritožbo, da Evropska unija pomaga številnim tretjim državam bolj kot svojim članicam. Prav tako želim pozvati k izkazu solidarnosti, ki ga moja država, Grčija, potrebuje, da bi se spopadla s svojimi težavami.

Iliana Ivanova (PPE). – (BG) Hvala, gospod predsednik, gospe in gospodje, menim, da mora razumna politika za premagovanje krize v državah srednje in vzhodne Evrope temeljiti na načelu socialnega tržnega gospodarstva, v nasprotju s predlogi prejšnjega govornika. Zato le trdno gospodarstvo, ki spoštuje svobodo zasebnega lastništva, vladavine prava in osebne odgovornosti lahko zagotovi ceno trajnostne socialne politike, ki jo naša družba potrebuje.

Trdno verjamem, da morajo biti naša prizadevanja in odgovornost osredotočena na številne glavne stebre. Prvič, stabilne javne finance. Alarmantno število držav članic ima visoke stopnje nacionalnega dolga. Biti moramo zelo oprezni in disciplinirani. Ciljati moramo na proračunske primanjkljaje, ki niso le znotraj 3-odstotne omejitve BDP, ampak moramo narediti kar največ, da bi dosegli uravnotežene proračune.

Kot del Pakta za stabilnost in rast morata Evropska komisija in Svet tesno spremljati države članice glede makroekonomskih neskladij.

Drugič, podpirati moramo mala in srednje velika podjetja. Razlog za to ni le, da zagotavljajo več kot 65 % delovnih mest v Evropi, ampak tudi ponujajo največ potenciala za prožnost in dinamično rast, zlasti v času krize.

Tretjič, za nas je pomembno, da podpiramo brezposelne in najranljivejše skupine v družbi ter zagotovimo dovolj naložb v izobraževanje, pridobitev kvalifikacij in raziskave. Zadnja točka in prednostna naloga številka ena za države članice, ki so se nedavno pridružile, je razširitev evrskega območja.

Želim vas zaprositi za pomoč in se zahvaliti kolegom poslancem ter pozvati Evropsko komisijo in države članice, naj ponovno preučijo svoje stališče glede širitve tega območja. Potrebujemo vaše razumevanje in solidarnost, zlasti v državah, kot je Bolgarija, od koder prihajam, ki si je zelo prizadevala, da bi izpolnila maastrichtska merila, in prav tako ima enega najnižjih proračunskih primanjkljajev v Evropski uniji ter izredno disciplinirano davčno politiko.

Spoštovani poslanci, menim, da je za nas pomembno, da nadaljujemo s skupnimi, usklajenimi prizadevanji, da bi našim gospodarstvom pomagali okrevati in da bi iz krize prišla močnejša, kot so bila prej.

Edit Herczog (S&D). – (HU) Gospod predsednik, gospe in gospodje, naj svoj enominutni govor začnem z zahvalo kolegom iz držav evrskega območja, da se jim je zdelo pomembno, da so prisotni na tej razpravi. Z njihovo prisotnostjo v tej razpravi se začne solidarnost.

Ne smemo pozabiti na lastno odgovornost držav članic, kot je povedal moj kolega, vendar se države članice srečujejo s splošnimi težavami, ki se mi vsekakor zdijo objektivne težave. Ena takšna težava je uzakonjen postopek za dvajsetletni pristopni proces, ki je povzročil resne gospodarske težave tem državam in je pričakoval pravo socialno solidarnost njihovih državljanov. Druga je pomanjkanje obrambnega mehanizma teh držav, ki ga ponuja evrsko območje, kar je pomenilo, da so bile ob začetku krize v mnogo ranljivejšem položaju. Nazadnje gre za delež malih in srednje velikih podjetij in ljudi, ki jih ta zaposlujejo v teh državah, v primerjavi s številkami Evropske unije.

Kljub temu trdno verjamem, da moramo za dosego gospodarske oživitve v državah Evropske unije in v srednji in vzhodni Evropi združiti moči in doseči trojni cilj, ki vključuje zaposlovanje, finančno uravnoteženost in gospodarsko rast. Menim, da je sveženj za mala in srednje velika podjetja vseboval nekatere izmed teh elementov. Vsekakor moramo nekako preseči finančne težave podjetniškega sektorja malih in srednje velikih podjetij. Vsekakor bi potrebovali mehanizme za pomoč Evropske centralne banke za dosego tega. Manjše kot je podjetje, težji je dostop EU do njega.

(Predsednik je prekinil govornico)

Vilja Savisaar (ALDE). – (ET) Gospod predsednik, predvsem bi želela usmeriti vašo pozornost na tri baltske države, katerih položaj je morda najresnejši v tej regiji. Tukaj je nekaj primerov. Gospodarska proizvodnja Estonije je padla za več kot 15 %, medtem ko je povprečje Evropske unije -4,1 %. V nobeni drugi evropski državi razen treh baltskih državah ni bil upad gospodarske proizvodnje večji od 10 %. V vseh treh baltskih državah je brezposelnost do zdaj narasla na več kot 15 %.

Močno upam, da bodo predlogi zaveznitva liberalcev in demokratov za Evropo za oživitev gospodarstva in izboljšanje finančnega položaja prejele zelo konkretno pozornost in odgovor Komisije. Lani je morala Estonija trikrat zmanjšati proračun in skrčiti izdatke javnega sektorja, nadaljnja zmanjšanja pa bodo poslabšala že tako resen socialni položaj. Močno upam, da se bo Estonija pridružila evrskemu območju 1. januarja 2011, da bi ustvarila območje gospodarske rasti in za rešitev finančnih težav.

Paul Rübig (PPE). – (DE) Gospod predsednik, komisar, gospe in gospodje, trenutno smo sredi finančne in gospodarske krize in menim, da je likvidnost najpomembnejši dejavnik v krizi, ne le za banke in podjetja, temveč zlasti za zaposlene. Kreditna sposobnost je seveda vedno predpogoj za likvidnost in je zato razprava o kreditni sposobnosti podjetij, bank in zaposlenih zlasti pomembna.

Seveda kreditna sposobnost temelji na zasluškah, pa naj ste zaposleni, podjetje ali banka. Če ne zaslužite ničesar, seveda niste kreditno sposobni in niste likvidni, kjer se začne negativna spirala.

Zaradi tega je zelo pomembno, da zagotovimo, da v prihodnosti ne bodo uvedeni dodatni davki na trgovanje s surovinami. Namesto tega moramo preučiti, kako lahko davek na finančne transakcije uvedemo na izrecno finančne transakcije, ki ne temeljijo na storitvi ali trgovanju s surovinami. Ta davek bi se lahko uporabil za ponovno financiranje bank in nacionalnih proračunov in bi zato lahko predstavljal osnovo za ustvarjanje novih delovnih mest.

V resnici je brezposelnost popolnoma nesprejemljiva. Navsezadnje je glavni dejavnik za pojavom finančne in gospodarske krize.

Silvia-Adriana Țicău (S&D). – (RO) V skladu z Lizbonsko pogodbo je gospodarstvo Evropske unije socialno tržno gospodarstvo. Naša prva skrb mora biti ustvarjanje novih delovnih mest, znižanje brezposelnosti in izhod iz gospodarske krize. Države članice v jugovzhodni Evropi se spopadajo z velikimi primanjkljaji. Spodbujati morajo ustvarjanje novih delovnih mest ter hkrati ohranjati dolgoročno, trajnostno davčno politiko. Izobraževanje, zdravje, kmetijstvo in razvoj prometne in energetske infrastrukture ostajajo glavne prioritete za te države članice. Za te države članice je pomembno, da je njihova stopnja kmetijskih subvencij enaka kot v starih državah članicah. Pomoč, ki jo ponuja EU v obdobju petih let za plačilne bilance, se lahko dodeli, če se države članice koristnice zavežejo k reformiranju svojega sistema davkov in dajatev ali če sprejmejo ukrepe za povečanje svoje upravne zmogljivosti, da bi povečale in dosegle maksimalno porabo evropskih sredstev. Te države članice prav tako potrebujejo podporo pri posodabljanju svojih močno onesnažujočih industrijskih sektorjev, da bi znižale emisije, toda ohranile delovna mesta in zagotovile gospodarski razvoj. Kot zadnje bi želela dodati, da verjamem, da podpora tem državam članicam zahteva kohezijsko politiko za obdobje 2014–2020 za nadaljnjo pomoč evropskim regijam, ki so gospodarsko slabše razvite.

Diogo Feio (PPE). – (PT) Gospod predsednik, na začetku bi rad čestital tistim, ki so spodbudili to razpravo, ker je res zelo pomembno, da razpravljamo o položaju gospodarsko šibkejših držav in držav zunaj evrskega območja. To je še posebej res v času, ko razpravljamo o strategijah za izhod iz krize, ko se bomo morali zavedati različnih položajev, v katerih so se znašle različne države. Položaj je težak v mnogih gospodarstvih vzhodne in srednje Evrope, vendar se je položaj zdaj začel slabšati v mnogih gospodarstvih na zahodu, ki so znotraj evrskega območja. Moja država, Portugalska, je tak primer. Strategija mora upoštevati različne položaje, ki se od ene do druge države razlikujejo.

Na razpolago je več različnih poti. Izjemno pomembno je, da imamo primerno monetarno in proračunsko politiko, če je mogoče takšno, ki jo vedno bolj določajo politična merila, v katerih je upoštevana potreba po likvidnosti za podjetja in mala ter srednje velika podjetja, ki ne ustvarjajo ali ohranjajo ovir, ki jih države zunaj evrskega območja zelo težko prebrodijo, in ki izvajajo pritisk na nacionalne vlade, naj izvedejo potrebne srednje in dolgoročne reforme. Če zaključim, od besed moramo preiti k dejanjem. Kohezija mora biti učinkovita.

Elena Băsescu (PPE). – (RO) Zahvaljujoč uspešnemu izvajanju Evropskega načrta za oživitev gospodarstva bomo naslednje leto, leta 2010, opazili majhno izboljšanje za države članice Evropske unije.

Države srednje in vzhodne Evrope je gospodarska kriza prizadela na različne načine. Po eni strani je Poljska zabeležila rahlo gospodarsko rast in se tako izognila krizi, medtem ko je gospodarska kriza resno prizadela Romunijo in Madžarsko.

Letos je Romunija izkusila gospodarsko krizo brez primere, še bolj pa jo je poslabšala resna politična nestabilnost, ki so jo sprožili socialisti, ki so želeli zapustiti vlado iz volilnih razlogov zaradi bližnjih predsedniških volitev. Predsedniške volitve so bile le dva meseca stran. Zaradi odhoda socialistov iz vlade in uvedbe predloga nezaupnice v parlamentu je imela Romunija dva meseca začasno vlado z okrnjenimi pooblastili, ki ni mogla dokončati in sprejeti osnutka proračuna v parlamentu.

Posledično je Mednarodni denarni sklad preložil izplačilo tretjega dela posojila, ki znaša 1,5 milijard EUR. Vendar se je švicarska vlada odločila, da nam odobri nepovratno posojilo v znesku okrog 120 milijonov EUR. Moja država je zabeležila 8-odstotno negativno gospodarsko rast in stopnjo brezposelnosti, ki je za dve točki pod povprečjem Evropske unije. V prihodnosti EU zahteva strategijo, osredotočeno na to, da bodo vlade odstopile od podpiranja svojih nacionalnih gospodarstev. Vendar to v Romuniji ne bo mogoče do leta 2010, saj nam to prepoveduje sporazum, podpisan z MDS.

Petru Constantin Luhan (PPE). – (RO) Strinjam se s pregovorom, da če prihajaš z ribolovnega potovanja in srečaš nekoga na poti, ga moraš naučiti ribariti, ne pa mu dati ribe. Vendar moramo vedeti, da jih moramo naučiti ribariti. Glede te točke imam v mislih države, ki so se nedavno pridružile EU in se morajo še vedno učiti. Vendar se ne morejo učiti brez tuje pomoči. Prav tako jim moramo za to zagotoviti sredstva. Osebo verjamem, da zdravo gospodarstvo pretežno sestavljajo srednje velika podjetja. Posledično morajo biti ekonomske, socialne in teritorialne kohezijske politike osredotočene zlasti na dodeljevanje evropskih kohezijskih sredstev tej vrsti gospodarstva. Želel bi dodati, da je bila ekonomska, socialna in teritorialna kohezijska politika nedavno zanemarjena v smislu opredeljevanja prednostnih nalog Evropske unije.

(Predsednik je prekinil govornika)

Victor Boștinăru (S&D). – (RO) Medtem ko poslušam gospo Băsescu, si ne morem pomagati, da ne bi izjavil: „O, les pauvres! Kakšna pobožna preprostost v Evropskem parlamentu“.

Če se vrnem k resnejšim zadevam, gospodarsko krčenje v državah srednje Evrope je doseglo skrajno razsežnost. Razlike med temi državami in bogatimi državami Zahodne Evrope se večajo. Nadalje, zmogljivosti ustvarjanja gospodarskih in finančnih spodbud teh držav ostajajo na tako nizki ravni, da je skoraj zanemarljiva. Pozornost Evropske komisije bi rad pritegnil k dejstvu, da so zaradi družbenih stroškov, znatnega povečanja brezposelnosti in močnega zmanjševanja proračuna zmanjšane tudi zmogljivosti teh držav za zagotavljanje sofinanciranja projektov iz evropskih sredstev. Vsi ti dejavniki lahko države srednje Evrope obsodijo...

(Predsednik je prekinil govornika)

Lajos Bokros (ECR). – (ES) Gospodu Almunii bi rad postavil nekaj zelo enostavnih vprašanj, ki niso zahtevna za prevajanje. Kaj mislite o spremembi meril Maastrichtske pogodbe, da bi se morda vključilo novo merilo, ki se nanaša na plačilne bilance, in sicer najvišja meja za trenutne primanjkljaje in zunanji dolg?

Kaj mislite o politiki menjalnih tečajev? Ali je med recesijo bolje ohraniti fiksni ali prožni menjali tečaj?

In tudi, ali je za tiste države, ki so sprejele evro ne da bi bile članice Evropske unije, to sprejetje prednost ali slabost v pogajanjih glede sprejemanja odgovornosti za evrsko območje v prihodnosti?

Csaba Sógor (PPE). – (HU) Gospod predsednik, gripa zruši tiste, ki imajo slaboten organizem. Zato države srednje in vzhodne Evrope ne potrebujejo le „cepiva“, ampak tudi nekaj, kar bo utrdilo njihov organizem. Veste, kaj mislim. Spremembo režima je treba podpreti, ne le gospodarstva, čeprav je treba seveda tega tudi podpreti. Razlog je, da so v velikem številu držav srednje in vzhodne Evrope gospodarstvo, mediji in politika danes še vedno v rokah tistih, ki so preteklih 40 let sistematično uničevali to regijo.

Torej moramo podpreti to, kar imenujemo evropske vrednote, da ena država – v Evropi večjezičnosti – ne bo razpravljala o potrebi po zakonu o jeziku in druga ne bo poskušala v pogodbo namesto evropskih vrednot vtihotapiti kolektivne krivde kot le opombo pod črto. Torej države srednje in vzhodne Evrope morajo...

(Predsednik je prekinil govornika)

Zigmantas Balčytis (S&D). – (LT) Hvala gospod predsednik, gospod komisar, na neki stopnji smo Litovci leta 2006 dejansko tudi poskušali uvesti evro, a smo žal za eno stotinko zgrešili merila. Vseeno pa se vam želim zahvaliti, gospod komisar, za preteklo obdobje, za opravljeno delo in za zelo dobro sodelovanje.

Glede današnje težave pa resnično mislim, da so se pogoji spremenili in da je bilo podanih nekaj dobrih predlogov za pregled nekaterih stvari. Nikakor s tem ne predlagam maastrichtskih meril, ampak zelo osnovne stvari, ki bodo vsaki državi dale možnost za urejanje cen. To so različni mehanizmi menjalnih tečajev in mnoge druge stvari.

Rad bi, da Evropska komisija upošteva ta predlog in se zahvali gospodu Verhofstadtu, ki je namignil, da bi morda lahko v prihodnosti sedli in umirjeno razpravljali o tem, kako lahko pomagamo državam vzhodne Evrope, baltskim državam, saj dejstva glede brezposelnosti...

(Predsednik je prekinil govornika)

Joaquín Almunia, član Komisije. – (ES) Gospod predsednik, najlepša hvala gospodu Verhofstadtu, ki je sprožil to razpravo in vsem, ki so govorili. Zelo sem vam hvaležen za vaše prispevke in zamisli.

Dovolite mi, da začnem z besedno zvezo, ki jo je uporabil gospod Verhofstadt. Dejal je, da dejstvo, da obstajajo države v srednji in vzhodni Evropi, ki niso del evrskega območja, pomeni, da obstaja „rideau de fer“

(železna zavesa). S tem se ne strinjam, ker so nekatere države srednje in vzhodne Evrope, ki še niso v evrskem območju, v izredno težavnih gospodarskih razmerah, a tu so tudi druge, katerih gospodarske razmere niso nič težje kot razmere zrelih in naprednejših gospodarstev. Slednje so del Evropske unije mnogo dlje, mnogo dlje prejemajo sredstva iz Evropske investicijske banke in strukturnih skladov in so v evrskem območju, pa imajo enako resne in včasih še resnejše težave kot mnoga gospodarstva v srednji in vzhodni Evropi.

Ta težava zato ni železna zavesa, ki ne obstaja že dvajset let, in ne drži, da se instrumenti, ki so na voljo Evropski uniji, ne uporabljajo v tej regiji, ker se uporabljajo, kakor sem povedal v uvodnem govoru. Nekateri med vami ste namigovali na to, drugi pa se dozdevno ne zavedate, da se instrumenti uporabljajo v mnogo večji meri, kot smo si lahko to predstavljali, ko se je leta 2007 začela ta kriza.

Z vsem spoštovanjem, težava ni v tem, kako so razlagana merila za vstop v evrsko območje, in o tem smo že mnogokrat razpravljali v tem Parlamentu. To ni težava. V tem Parlamentu je bilo izrečenih nekaj kritik glede tistih, ki so se takrat odločili, da nekaterim sedanjim članicam evrskega območja dovolijo, da se pridružijo, ko ni bilo popolnoma jasno, ali so bili pogoji izpolnjeni. To, kar doživljamo sedaj, je, da gospodarstva, ki niso dobro pripravljena za obvladovanje krize, kot je ta, najbolj trpijo, znotraj in tudi zunaj evrskega območja. To je težava, s katero bi se morali ukvarjati.

Ali moramo več sodelovati? Seveda moramo. Ali moramo okrepiti Evropske instrumente? Seveda moramo. Komisija poziva Svet in Parlament, naj to storita. Parlament prav tako poziva Komisijo, naj to stori, jaz pa Parlament pozivam, naj pozove Svet, da to stori, ker Svet ni sprejel predloga Komisije, da se ukrepi Evropskega socialnega sklada v letih 2009 in 2010 100-odstotno financirajo iz evropskih sredstev v tistih državah, ki imajo koristi od Evropskega socialnega sklada. Hvaležen bi vam bil, če bi to povedali Svetu.

(FR) Danes sem zadnjič tu v svoji vlogi komisarja za ekonomske in monetarne zadeve in Svetu ECOFIN bi rad prenesel vaše stališče, ki je enako mojemu. Zagotovo verjamem, da je v takšnih časih pomembno uporabljati strukturne sklade in kohezijski sklad drugače, kot je predvideno v običajnih razmerah. Nadaljeval bom v svojem maternem jeziku.

(ES) Strinjam se. Strinjam se z mnogimi zamislimi iz šestih točk, ki jih je omenil gospod Verhofstadt in jih je vključil v pismo predsedniku Evropske komisije in predsedniku Evropske investicijske banke. Strinjamo se v mnogih pogledih. V mnogih pogledih že ravnamo v skladu s točkami, ki jih je podal. Te sem navedel že takoj, ko sem prvič govoril.

Vendar pa pomisliti, da se je z uporabo evropskih instrumentov mogoče izogniti zahtevnim prilagoditvam, da bi lahko reševali posledice recesije, kakršna je ta, kaže na pomanjkanje ozaveščenosti glede intenzivnosti recesije, ki jo trpimo, v in zunaj evrskega območja, v srednji in vzhodni Evropi in tudi v zahodni Evropi. Ta je bila tako intenzivna, da si lahko predstavljamo, kako je na primer Irska izvedla tako izredno zahtevne prilagoditve, ne zaradi tega, ker bi tako rekel Mednarodni denarni sklad, ali zato, ker ji je to vsilil kdor koli iz Bruslja, ampak zato, ker irske oblasti menijo, da je to najboljši način za čim prejšnjo prilagoditev njihovega gospodarstva in za premik naprej z enakim zagonom, kot so ga imeli pred krizo.

Družbene posledice teh prilagoditev zadevajo nas in zadevajo mene osebno, ravno toliko ali še celo bolj, kot zadevajo Parlament. Lahko vam povem, glede na to, da je to splošno znano, da je Komisija z uporabo aranžmaja pomoči za plačilne bilance zmanjšala mnogo prilagoditev, ki so jih predlagale vlade držav, ki imajo koristi od teh virov. Še naprej bomo to počeli. Prav tako smo se trudili, kolikor je bilo mogoče, ohraniti zneske v nacionalnih proračunih, da bi lahko skupaj financirali evropske sklade, ker bi imela drugače znižanja investicijskih odhodkov, ki bi jih bilo treba uporabljati za skupno financiranje evropskih skladov, zelo negativne posledice v teh državah.

Vendar pa smo priča pozitivnim znakom, kar je prav tako pomembno povedati v razpravi, kot je ta. Tega ne bi mogli reči v podobni razpravi oktobra 2008. Decembra 2009 je treba povedati, da obstajajo pozitivni znaki, da počasi vidimo luč na koncu predora, vključno z državami, ki najbolj trpijo zaradi te krize, kot so Latvija, Litva, Estonija in Irska.

Še vedno se spoprijemamo z veliko mero negotovosti in ovire, ki se jih moramo lotiti, so zelo velike, a na koncu predora je luč.

Ko bo recesija torej premagana, ali bomo takrat spet počeli isto, kot smo počeli pred njo? Resnično upam, da ne! Ker je v vlogi komisarja za ekonomske in monetarne zadeve to moj zadnji govor v Parlamentu o gospodarstvu, mi dovolite, da podam nekaj točk, ki niso med šestimi točkami gospoda Verhofstadta in o katerih bi morali razpravljati.

Najprej v smislu našega doživetja te krize, države srednje in vzhodne Evrope potrebujejo mnogo bolj uravnotežen model rasti. Ne morejo biti odvisne samo in izključno od financ tujih naložb. Mnogi med vami ste govorili o malih in srednje velikih podjetjih in strinjam se z vami. Ta ne morejo biti odvisna samo in izključno ali skoraj izključno od tujih bank, ker, ko gre za nadzor ukrepov finančnega sistema, je zelo težko imeti nadzorne organe in finančno politiko, ki služi interesom vsake države, če dejansko vse banke niso iz te države in sprejemajo strateške odločitve, ki temeljijo na interesih njihove države izvora. Glede na povedano, je treba povedati, da se tuje banke v tistih državah vedejo izredno dobro, kot sem že povedal.

Povečati moramo stopnjo porabe strukturnih skladov. V sedanjih finančnih perspektivah smo predlagali zelo visok znesek sredstev za vašo odobritev, ki ga je v tem obdobju finančnih perspektiv mogoče usmeriti skozi strukturne sklade. V mnogih primerih državam ne uspeva uporabiti teh sredstev, in še vedno je nekaj prostora za ukrepanje, v nekaterih državah to znaša 4 % njihovega letnega BDP. 4 % letnega BDP in ta denar se ne uporablja ustrezno.

Zagotoviti moramo mnogo več podpore za vključevanje infrastrukture in še naprej moramo razpravljati o tem, kako to storiti. V delih regije so ozka grla, ki jih še nismo premagali v okviru infrastrukture za integracijo njihovega gospodarskega prostora in proizvodne strukture znotraj zahodne Evrope.

Nazadnje pa se posledice te krize v družbenem smislu bolj čutijo v državah, ki nimajo zadostnega sistema socialne zaščite ali socialne države. Tako je deloma zato, ker nimajo zadostne stopnje rasti, dohodkov ali bogastva, a deloma je tako zato, to je treba povedati, ker je v nekaterih izmed teh držav v letih pred krizo veljala davčna politika „manj je več“ in ko je za financiranje javnih ukrepov potreben denar, tega ni, ker ni nikakršnih prihodkov. To je tudi nekaj, o čemer velja razmisliti za prihodnost.

Predsednik. – Razprava je zaključena.

Pisne izjave (člen 149)

Elena Oana Antonescu (PPE), v pisni obliki. – (RO) V času, ko svetovna gospodarska kriza še naprej negativno vpliva na Evropo, države srednje in vzhodne Evrope čutijo njene posledice intenzivne zaradi obstoječih razlik v gospodarskem razvoju med starimi državami članicami in tistimi, ki so se pridružile v zadnjih krogih širitve. Gospodarska kriza te razlike povečuje, kar pomeni še dodaten pritisk na vlade v teh državah, ki se morajo soočiti s strogimi makroekonomskimi pogoji, družbenimi posledicami krize, prav tako pa morajo reševati tudi težave, ki nastajajo zaradi ranljivosti finančnega sistema in trajnosti javne zdravstvene oskrbe in sistemov socialnega zavarovanja. Ob upoštevanju teh pritiskov na področju gospodarske in družbene politike, upam, da bo Komisija sprejela enoten načrt, osredotočen na specifične probleme te regije. To mora biti načrt, ki podpira prizadevanja teh držav, da ohranijo gospodarsko in družbeno ravnovesje. Države srednje in vzhodne Evrope so vzele posojila, ki so jih zagotovili MDS, Svetovna banka in Evropska unija, v poskusu, da bi premagale svoje domače težave. Vendar pa se finančna sredstva ne uporabljajo v meri, potrebni za podporo ukrepov, ki so jih sprejele te vlade. Zaradi tega pozivam, naj se poskrbi, da bodo ta sredstva na voljo hitreje, in naj se sprejme načrt, s katerim bodo podprta gospodarstva na tem območju.

Sebastian Valentin Bodu (PPE), v pisni obliki. – (RO) Romunija in Bolgarija čutita poln vpliv svetovne gospodarske recesije, ki je zadel zadnji državi, ki sta se pridružili Evropski uniji, ob razlikah z razvitimi gospodarstvi drugih držav članic. V zadnjih raziskavah Evrobarometra je izpostavljeno, da prebivalstvo obeh držav navaja, da jih zelo skrbi gospodarska pot razvoja njihove države, pa tudi način, kako kriza vpliva na vsakega državljanca osebno. Poleg zaključkov raziskave Evrobarometra pa se bo vpliv krize sredi zime še poslabšal. Nacionalne vlade so dolžne sprejeti najboljše ukrepe za zagotavljanje, da bodo zimo preživele brez kakršnih koli drastičnih družbenih posledic. Mednarodni denarni sklad in Evropska komisija sta bila vključena v pomoč Romuniji in Bolgariji, finančno in tudi z zagotavljanjem strokovne pomoči s določitvijo določenih makroekonomskih kazalnikov. Večja vključenost Evropske komisije pri stabilizaciji romunskega in bolgarskega gospodarstva bo imela pozitiven vpliv po vsej Evropski uniji, ki si trenutno ne more privoščiti kakršnih koli večjih neravnovesij. Na vse države članice Evropske unije vplivajo različni vidiki krize. Vendar pa je očitno, da nove države članice preživljajo težje čase kot dobro uglešana gospodarstva starih držav članic. Solidarnost je ena temeljnih vrednot Evropske unije in gospodarska recesija je pravi čas, da se jo pokaže.

András Gyürk (PPE), v pisni obliki. – (HU) Na začetku leta smo z zadovoljstvom ugotovili, da je bilo kot del svežnja za gospodarsko spodbudo, ki je bil takrat uveden, 3 milijarde EUR razporejenih za izboljšave na področju energije. Evropska komisija je po pravici priznala, da je bila podpora potrebna za ustvarjanje alternativnih dobavnih poti in tudi za medsebojno povezavo energetske omrežij. Vendar pa je naše zadovoljstvo pomešano z določeno mero razočaranja. Če pogledamo posebne zneske podpore, lahko

ugotovimo, da sveženj za podporo zanemarja srednjo in vzhodno Evropo, ravno tisto območje, ki je najbolj ranljivo v smislu oskrbe z energijo. Francosko-belgijska plinska povezava prejema več podpore kot povezave srednje in vzhodne Evrope. Medtem ko bo francosko-belgijska povezava sedma v vrsti, ki se bo pridružila obstoječim šestim, je takšna infrastruktura pogosto odsotna v novih državah članicah. Poleg te zadeve smo bili nezadovoljni tudi zato, ker so bile iz svežnja za podporo popolnoma izpuščene izboljšave energetske učinkovitosti. Vendar je to natanko tisto področje, kjer bi bilo najlažje doseči glavni cilj svežnja, in sicer ustvarjanje delovnih mest. Zaradi omenjenih slabosti menimo, da sta ti dve stvari najpomembnejši. Najprej, prihodnji načrti za podporo morajo biti osredotočeni na tiste regije, kjer imajo energetske naložbe najvišjo dodano vrednost. Drugič, energetska učinkovitost, ki se pogosto omenja v krogih EU, ne sme biti pozabljena, ko bodo v prihodnosti sprejemale proračunske odločitve, zlasti, če vemo, da lahko učinkovitejša raba energije že proizvede popolnoma presenetljive kratkoročne izide.

Tunne Kelam (PPE), v pisni obliki. – Čestitam Komisiji za njena prizadevanja za evropsko gospodarstvo. Vednost, da EU zagotavlja ukrepe za tiste, ki jih najbolj potrebujejo, ponovno potrjuje in jamči, da bomo iz te gospodarske krize prišli vsi močnejši kot prej. Rad bi poudaril pomembnost izgube vseh obstoječih ovir za gospodarstvo, trgovino in prost pretok na trgu delovne sile. Končanje integracije evropskega enotnega trga mora biti glavni kratkoročni cilj. Le to nam bo pomagalo, da se bomo lahko učinkovito spoprijeli z morebitno krizo v prihodnosti. Ena najmočnejših pobud, ki jih ima EU, je to, da je del evrskega območja. Evro je pomembna spodbuda za naložbe/vlaganja in gospodarsko rast, ki zmanjšuje ranljivost. Resnično upam, da bo naša država, Estonija, uspela izpolniti merila, ki so potrebna za pridružitve k evrskemu območju. Estonija ima enega najnižjih tujih dolgov v Evropi in je uspela dati na stran dovolj rezerve ob gospodarski rasti, da bi se lahko sedaj spoprijela s krizo s svojimi lastnimi sredstvi. Dalje, prepričan sem, da nam bodo sedanja sredstva iz evropskih sredstev in obeti za priključitev evrskemu območju omogočili, da naslednje leto učinkovito zmanjšamo brezposelnost.

Wojciech Michał Olejniczak (S&D), v pisni obliki. – (PL) Gospe in gospodje, več kot leto dni po največjem udarcu za ameriško družbo po 9/11, po objavi stečaja banke Lehman Brothers, smo zaradi nadaljnjih izkušenj pametnejši. Kar se je zgodilo v zadnjih 12 mesecih, je jasen dokaz o zmotnih domnevah neoliberalnih politik, in tako kot pri 9/11, nas je to prepričalo, da smo začeli na svet gledati drugače. Gospodarska kriza je v bistvu prizadela vse dele sveta, a najpomembneje zame, prizadela je več milijonov Evropejcev. Poročilo, ki ga je objavila Svetovna banka pred nekaj dnevi, ne pušča nobenega dvoma, da države članice EU v vzhodni Evropi potrebujejo pomoč in ne le na področju njihovih notranjih zadev. Če lahko ta kriza povzroči revščino 11 milijonov prebivalcev vzhodne Evrope in srednje Azije, nadaljnjih 23 milijonov pa jim lahko sledi do konca leta 2010, ne moremo biti nikakor zadovoljni. Finančna podpora je ključnega pomena, a to velja tudi za intelektualno podporo, za ustvarjanje ustreznih socialnih programov za države, ki najbolj čutijo učinke krize. Med prejšnjo krizo so se družine lahko rešile tako, da so se preselile ali pa opravljale več del. Danes ima kriza globalne razsežnosti, kar onemogoča takšne rešitve. Če ne želimo več gledati učinkov dogodkov izpred enega leta, moramo uporabiti bistveno več evropskih sredstev, poskrbeti, da bo naš cilj spodbujanje zaposlovanja in krepitev mednarodnega sodelovanja. Vsi ti ukrepi bi morali biti osredotočeni na eno stvar – socialno politiko.

Czesław Adam Siekierski (PPE), v pisni obliki. – (PL) Države srednje in vzhodne Evrope so izredno intenzivno čutile učinke gospodarske krize. Padajoči gospodarski kazalci pa so bili v mnogih državah tudi stvarnost lanskega leta. Vendar pa je treba poudariti, da so različne države različno uspešno obvladovale krizo. Očitno vodilna država v regiji z ugodnimi rezultati je Poljska. Kakor je v razpravi priznal gospod Almunia, je Poljska edina država, ki se je izognila recesiji in ohranila pozitivno dinamično rast skozi krizo. Kljub dejstvu, da se gospodarske razmere v regiji počasi stabilizirajo, pa velja premisliti o vrsti ukrepov, ki bi jih bilo treba sprejeti za povrnitev gospodarske rasti in v izogib podobnim nemirnim časom v prihodnosti. Kratkoročno bi morale vlade zadevnih držav sprejeti odločnejše strategije za rešitev iz krize. Uravnotežiti morajo proračunske odhodke, se aktivno boriti proti brezposelnosti in socialni izključenosti in ustvariti pogoje za razvoj podjetij na eni strani in pogoje za povečanje povpraševanja na drugi. Enako pomembna kot so ukrepi na nacionalni ravni pa je zunanja pomoč. Evropske in mednarodne finančne ustanove bi morale ustvariti posebno posojilno linijo za mala in srednje velika podjetja in za podporo infrastrukturnih projektov. Ti ukrepi bi vsekakor prinesli rast pri zaposlovanju in izboljšanje socialnih razmer. Dolgoročno se zdi najboljša rešitev vstop v evrsko območje in ustvarjanje pogojev za uravnoteženo in stabilno rast.

Csaba Sándor Tabajdi (S&D), v pisni obliki. – (HU) V preteklem letu se je boj proti krizi izvajal prvenstveno na ravni držav članic, z uporabo instrumentov držav članic. Države članice EU so v glavnem preučevale sprejemanje ukrepov na nacionalni ravni in ne na ravni EU, ko je šlo za oživitev gospodarstva, zagotavljanje pomoči podjetjem in ohranjanje delovnih mest. V nekaterih primerih ni bilo niti najmanjše pričakovane

ravni usklajevanja, sporazumov ali sodelovanja. Stare države članice, ki imajo močnejša gospodarstva in več prostora za manevriranje v smislu proračuna, so izdelale svežnje, ki so bili prvenstveno osredotočeni na domače trge, in v mnogih primerih so se uporabljali protekcionistični instrumenti, ki izkrivljajo konkurenco. Očiten primer tega je bila podpora, ki jo je predsednik Francije Nicolas Sarkozy ponudil podjetju Peugeot, pri kateri je za pogoj določil ohranitev delovnih mest v Franciji, med tem ko je bilo treba presežne delavce odpustiti v bolj oddaljenem obratu v Sloveniji.

Na podobno diskriminacijo lahko naletimo v zvezi s finančnim sektorjem v srednji Evropi in v baltski regiji, saj zahodna matična podjetja še do danes preusmerjajo ustvarjene dobičke v svojih podružnicah, ki delujejo v tej regiji. Kreditni krč ima posebno močan učinek na področje malih in srednje velikih podjetij, ki zagotavlja večino delovnih mest in zaradi krčenja izvoznih trgov in zmanjšanja razvojnih priložnosti odpušča ogromno delavcev. To pomeni, da se gospodarska kriza neizogibno spreminja v krizo zaposlovanja in socialno krizo. Zaradi tega pozivam vlade EU 15, naj ponovno storijo vse, kar lahko, da blokirajo protekcionistične ukrepe in se uprejo vedenju domačih bank, ki kršijo načela notranjega trga.

Iuliu Winkler (PPE), v pisni obliki. – (HU) Globalna gospodarska kriza je imela različne učinke na različne države Evropske unije. Države članice v srednji in vzhodni Evropi so se izkazale za najbolj ranljive. Dejansko stanje je pokazalo, da so imele države članice neenak dostop do instrumentov, ki jih vsebuje Evropski načrt za oživitev gospodarstva. Prav tako smo opazili, da so države članice v evrskem območju uživale najboljšo zaščito proti krizi. Ni naključje, da so države, ki niso imele koristi instrumentov za oživitev in niso članice evrskega območja, močnejše čutile krizo. Začetek veljavnosti Lizbonske pogodbe je pomenil konec obdobja institucionalne reforme Evropske unije.

Sedaj so za krepitev kohezije Evropske unije potrebna skupna prizadevanja. To je nujen pogoj, da EU iz te krize pride okrepljena, kot ključna svetovna akterka. Vpliv socialne in razvojne krize se bo najbolj čutil v letu 2010. Nove države članice bodo zagotovo njene glavne žrtve. Potrebujemo načrt za oživitev gospodarstva, ki je dejansko enako dostopen vsem državam članicam. Poleg tega je treba poskrbeti, da bodo pogoji za pridružitve evrskemu območju prožnejši. Ti očitni ukrepi bodo prispevali k ustvarjanju močne Evrope v skupnost s pol milijarde državljanov, ki zagovarjajo enake vrednote in jih vodijo enake zamisli.

18. Izkušnje z uporabo uredb Evropskega parlamenta in Sveta o higieni živil (razprava)

Predsednik. Naslednja točka je razprava o vprašanju za ustni odgovor, ki ga je Komisiji predložil gospod Horst Schnellhardt v imenu skupine Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov), o izkušnjah z uporabo uredb Evropskega parlamenta in Sveta o higieni živil (ES) št. 852/2004, (ES) št. 853/2004 in (ES) št. 854/2004 (O-0151/2009 – B7-0237/2009).

Horst Schnellhardt, vlagatelj. – (DE) Gospod predsednik, gospod komisar, gospe in gospodje, rad bi se toplo zahvalil Komisiji za njeno sporočilo glede izkušenj z uporabo predpisov o higieni živil. Sporočilo je zelo pomembno, njegova vsebina pa je zelo prepričljiva. Rad bi podprl to poročilo, ki opisuje, kaj se je v zadnjih treh letih zgodilo v praksi.

Za nas je pomembno, da se zavedamo, da so predpisi o higieni prestali premik paradigme. Okrepili smo notranji trg, izboljšali smo varnost hrane in povečali smo odgovornost proizvajalcev in dobaviteljev hrane. To je pomembna sprememba in zato smo seveda ugotovili nekaj težav, zlasti glede dodeljevanja licenc malim in srednje velikim podjetjem. Nekatere klavnice so prenehale trgovati. Ponovno bi morali pregledati položaj, saj je tako zaradi dejstva, da se pogosto prožnosti, ki je vključena v predpisih, ne uporablja, med lokalnimi nadzornimi organi in Evropskim uradom za prehrano in veterino pa ni bilo izmenjave informacij, kar mislim, da je zelo slabo.

Če se Komisija sedaj odloči, da ne želi izvesti nikakršnih sprememb, bom prisiljen nasprotovati. Mislim, da je to nujno, čeprav so to le kozmetične spremembe, da se ozremo zlasti na naslednja vprašanja. Zavedati bi se morali, da se informacije v preskrbovalni verigi s hrano razlagajo preozko in da se mora to spremeniti. Premisliti bi morali, ali bi bile primerne druge metode za nadzor mesa. Zlasti ne bi smeli nadaljevati z akreditiranjem laboratorijev za odkrivanje trihinele, opisanih v Uredbi (ES) št. 882. Potrebujemo zanesljivo načrtovanje za področja, kjer se uporabljajo predpisi. Posebno zaradi tega nasprotujem namenjenim predpisom. Izdelati bi morali kratek in jedrnat predlog sprememb, da ne bomo vključeni v odobritev predhodnih pravil do leta 2013.

PRESEDSTVO: GOSPA DURANT*podpredsednica*

Joaquín Almunia, član Komisije. – Gospa predsednica, komisarka Vassiliou me je prosila, naj vam prenesem njeno opravičilo, ker ne more biti prisotna, da bi odgovorila na to vprašanje za ustni odgovor, ki se nanaša na poročilo Komisije glede izkušenj z uporabo predpisov o higieni živil.

V imenu Komisije bi rad izpostavil, da poročilo temelji na informacijah, prejetih od ustreznih zainteresiranih strani, iz javnih in tudi zasebnih sektorjev, in izid teh pogajanj je bil pozitiven. Prepoznana ni bila nobena večja težava, a na nekaterih področjih so še mogoče izboljšave.

Če se najprej lotim posebnih vprašanj, se zavedam problema ponovne odobritve ustanov z majhnimi zmogljivostmi. Rešitve takšnih problemov je mogoče najti v okviru določb o prožnosti v predpisih, ki jih je treba sprejeti na nacionalni ravni. V nekaterih državah članicah so se pojavile težave, kjer tega pristopa niso upoštevali. Urad za prehrano in veterinarstvo izvaja posebne misije za identifikacijo najboljših praks takšne prožnosti za klavnice z majhnimi zmogljivostmi ob upoštevanju njihovega obsežnejšega širjenja. Zaradi dejstva, da imajo države članice čas do konca tega leta, da se odločijo, ali bodo zagotovile ali zavrnila odobritve, ne morem na tej stopnji reči koliko malim in srednje velikim podjetjem je bila odobritev zavrnjena.

Drugič, določbe o prožnosti so na splošno usmerjene v raznolikost hrane in pomoč malim proizvajalcem. Sprejetje nacionalnih ukrepov za uporabo prožnosti in prigrasitev Komisiji zagotavlja pravno gotovost za male proizvajalce in priznavata posebne značaje malih ustanov. Istočasno pa se raznolikost prehrane, kot so tradicionalne proizvodne metode za klobase ali sir, zagotavlja brez ogrožanja varnosti preskrbe s hrano.

Da bi spodbudila pravilno uporabo določb o prožnosti, je Komisija objavila več dokumentov s smernicami. To bi moralo dalje prispevati k zagotavljanju preglednosti in pravne gotovosti. Prav tako se je pomembno spomniti, da je Komisija v prizadevanju, da bi prispevala k zmanjšanju upravnih bremen, namreč za zelo mala podjetja, že predlagala ustrezno spremembo uredbe. Vendar pa, kot veste, ta predlog še ni rešen.

Tretjič, med informacije o prehranski verigi sodi pisno sporočilo kmetovalca klavnici in njenemu uradnemu veterinarju. Ta informacija zagotavlja bistvene podatke za zagotavljanje inšpekcijskega pregleda, ki temelji na tveganjih. Pristojnim oblastem je bilo nedavno dovoljeno odstopanje od določbe, da je treba informacije v klavnico dostaviti vsaj 24 ur prej.

Dodatno pa z veseljem oznanjam, da bo Komisija aprila naslednje leto organizirala okroglo mizo vseh strani, ki jih to zadeva, glede morebitne revizije inšpekcijskih pregledov mesa, da bi obravnavale njeno učinkovitost z upoštevanjem nedavnih trendov tveganj.

Nazadnje pa bi rad poudaril, da morajo biti laboratoriji, vključeni v uradne kontrole, akreditirani, da se zagotovi visoka kakovost in enotnost analitičnih rezultatov, da se ne ogrozi varnost hrane. Za tekoče vsakodnevno izvajanje trgovine znotraj EU in za pospeševanje trgovine s tretjimi državami je to bistvenega pomena. Vendar pa je Komisija nedavno privolila k podaljšanju prehodnega obdobja za testiranje prisotnosti trihinele do konca leta 2013, da bi omogočila več časa za akreditiranje laboratorijev.

Christa Klaß, v imenu skupine PPE. – (DE) Gospa predsednica, gospod komisar, gospe in gospodje, rada bi se zahvalila svojemu kolegu, gospodu Schnellhardt, za njegovo vprašanje. To nam daje priložnost za identifikacijo pozitivnih in manj pozitivnih izkušenj glede izvajanja te uredbe. Uredba o higieni živil določa higienska pravila za proizvodnjo mesa.

Posvetovanje Komisije kaže, da je bil ustvarjen napredek in da v celoti uporaba predpisov učinkovito deluje. Strah, da bi zaradi prestrogih predpisov mala in obrtniška podjetja bankrotirala, se v večini primerov ni uresničil zaradi izjem za mala podjetja. Vendar pa posvetovanja tudi jasno kažejo, da pogosto obstajajo težave pri uporabi teh pravil. To so potrdile informacije, ki sem jih prejela od podjetij in nadzornih organov v regiji, od koder prihajam.

Zaradi dejstva, da oblasti v teh regijah zelo zaostajajo pri odločanju, ne morejo izpolnjevati potreb malih in obrtniških klavnic v posameznih primerih. To je vsekakor dobro, saj je to edini način, kako lahko zagotovimo, da male klavnice, ki nudijo široko paleto izdelkov z izzivi, ki sodijo zraven glede svežine in kakovosti, ne bodo klonile teži prekomerne birokracije. Vendar pa ima ta prožnost svoje meje, ko se izjeme in predpisi razlagajo drugače glede na kaprice nadzornih organov.

To povzroča resna izkrivljena konkurenca, ne le med državami članicami ampak tudi v njih. Zato moramo uvesti izboljšave v uredbo o higieni živil, da bodo imeli inšpektorji več pravne gotovosti in več pravnih pooblastil. Inšpektorji morajo imeti na voljo ustrezne pravne ukrepe, na primer v obliki denarnih kazni.

Gospod Almunia, na tem področju obstaja mnogo pravne negotovosti, ki jo je treba odpraviti, in pričakujemo predlog Komisije.

Karin Kadenbach, v imenu skupine S&D. – (DE) Gospod predsednik, gospod komisar, gospe in gospodje, najprej bi rada čestitala vsem, ki ste sodelovali pri urejanju predpisov o higieni živil, ker kaže to sporočilo Komisije zlasti pozitivno sliko izkušenj glede uporabe teh predpisov. Tega ne smemo podcenjevati, ker ti novi predpisi, kot je bilo že pojasnjeno, predstavljajo spremembo paradigme v politiki higiene živil.

Inovativen značaj predpisov je bil razlog zakaj je bilo le tri leta po njihovem začetku veljavnosti načrtovano prvotno poročilo. Države članice ter dobavitelji in proizvajalci hrane so bili na splošno zadovoljni s predpisi in so poročali o dobrem napredku pri njihovem uresničevanju. Po mnenju držav članic in zasebnih interesnih skupin ni večjih težav niti za podjetja niti za oblasti. Soglasno menijo, da so pri teh predpisih potrebne nekatere spremembe, a da ni potreben temeljit pregled. Izziv zagotavljanja, da stranke prejemajo najvišjo mogočo kakovost in varnost glede higiene izdelkov in odgovarjajočo prožnost za potrebe podjetij in zlasti za mala podjetja, izpolnjujejo sedanji predpisi.

Skladno z rekom „Ko prenehaš izboljševati, nisi več dober“ bo treba raziskati probleme, prepoznane v procesu priprave poročila, kakor je omenil že gospod Schnellhardt, da bi lahko določili vzrok, in po potrebi bo treba najti rešitve. Seveda je prav tako nujno še naprej pozorno spremljati izvajanje higienskega svežnja, saj je bilo za nekatere članice preizkušnja zagotavljanja uravnovešeno in podrobno oceno. Le če bomo imeli pred sabo obsežno oceno, se bomo smeli odločiti, ali naj se izvedejo spremembe predpisov o higieni živil in če je tako, katere spremembe bi to morale biti.

Joaquín Almunia, član Komisije. – Gospa predsednica, najprej bi se rad vsem zahvalil za njihove prispevke k tej razpravi. Menim, da julijsko poročilo služi kot izhodiščna točka za razprave glede morebitnih izboljšav predpisov in Komisija bo pravočasno preverila potrebo po izvedbi zakonodajnih sprememb. Zelo pozdravljamo prispevke poslancev; vaši vložki so zelo uporabni za nas, da bomo lahko pravočasno pripravili nove pobude.

Veselimo se nadaljnjega sodelovanja s Parlamentom in tudi z državami članicami, z zainteresiranimi stranmi, v zasebnem in javnem sektorju, in prepričan sem, da imamo vsi skupen cilj, da dosežemo najvišjo mogočo raven varne preskrbe s hrano. Mislim, da je to najpomembnejši sklep, ki ga lahko sedaj potegnemo iz nocojšnje razprave.

Predsednica. – Razprava je zaključena.

19. Evropski ukrepi za žrtve terorizma (razprava)

Predsednica. – Naslednja točka je izjava Komisije o evropskih ukrepih za žrtve terorizma.

Jacques Barrot, podpredsednik Komisije. – (FR) Gospa predsednica, ponavljam pripombe, ki jih je podal moj kolega, gospod Almunia. Žrtve terorizma so žrtve napadov, zagrešenih nad demokratičnimi vrednotami naših družb. Te žrtve nam seveda ponazarjajo to človeško tragedijo, ki je terorizem. Naša dolžnost je, da jih podpremo, priznamo in jim pomagamo.

Komisija ima na tem področju dvojno vlogo. Najprej, da naše državljane ozavešči glede vsega, kar preživljajo žrtve terorizma, kako trpijo, in da zagotovi večjo zastopanost interesov žrtev na evropski ravni. Drugič, skrb za zagotavljanje, da ne bo več žrtev, da se lahko ta terorizem preneha. To je politika za preprečevanje terorizma.

Od leta 2004 Komisija zagotavlja finančno pomoč za številne projekte, usmerjene v zagotavljanje pomoči in socialne ali psihološke podpore, ki jo potrebujejo žrtve in njihove družine. Ti projekti izpolnjujejo cilj povečanja solidarnosti, ki jo evropski državljani kažejo žrtvam terorizma. Za to pobudo je bil samo za leto 2008 dodeljen proračun v višini 2 200 000 EUR.

Poleg teh ukrepov od leta 2008 Komisija izvaja evropsko mrežo združenj žrtev terorizma. Cilj te mreže je spodbuditi nadnacionalno sodelovanje med združenji žrtev terorizma in zagotavljanje večje zaščite interesov žrtev na ravni EU. Za njo smo sprejeli proračun v višini 200 000 EUR.

Ta mreža deluje na več področjih: ocenjuje podporo in zaščito, ki se zdaj nudi tem žrtvam, in spodbuja tudi dejavnosti, usmerjene v širjenje najboljših praks. Dejavnosti, ki jih prepozna to mreža, tvorijo zelo koristno podlago za delo Komisije.

Nazadnje, v okviru, v katerem mora ostati zaščita državljanov v središču naših politik, pa Komisija upa, da bo pospešila ukrepe, usmerjene v zaščito žrtev. Podpreti namerava ukrepe, usmerjene v spodbujanje žrtev terorizma, da bodo izmenjavale svoje izkušnje. Dejansko je zamisel, da se evropske državljanke bolj ozavešijo glede stvarnosti terorizma, da se preprečuje terorizem. Ne smemo pozabiti, da je terorizem pogosto rezultat pojava indoktrinacije in radikalizacije.

Še več, s temi ukrepi bi moralo biti mogoče poslati sporočilo miru, ki spodbuja demokratične vrednote. Tako namerava Komisija pripraviti osnutek listine pravic žrtev terorizma. Osebnostno se pridružujem vsem, ki so izrazili svojo jezo nad vsemi temi terorističnimi napadi in podpiram naša prizadevanja, da pokažemo solidarnost žrtvam terorizma.

Gospa predsednica, sedaj bom poslušal govore različnih poslancev EP in se bom nanje odzval v največji možni meri.

Teresa Jiménez-Becerril Barrio, v imenu skupine PPE. – (ES) Gospa predsednica, gospod komisar, rada bi povedala, da se večina vlad in državljanov spomni žrtev terorizma le, ko pride do resnih napadov, kakršni so se zgodili v Madridu, New Yorku in Londonu. Potem, ko mine emocionalni val, pa pozabijo na grožnjo terorizma in na pravice žrtev.

Vendar pa danes ni dvoma v zavezanost Evropske unije za boj proti terorizmu. Kakor nam je ravno povedal komisar Barrot, se ta zavezanost odraža tudi v nedavno sprejetem stockholmskem programu, ki priznava pogum in dostojanstvo žrtev in potrebo po tem, da branimo njihove pravice.

Kljub temu napredku pa je boj proti terorizmu vedno temeljil na zaupanju in medsebojnemu sodelovanju med državami članicami. Ob upoštevanju perspektive, ki jo nudi Lizbonska pogodba, se sprašujem, ali bi bilo dobro za Evropsko unijo, da spodbuja usklajevanje zakonodaje držav članic glede pravic žrtev terorizma.

Sprejetje evropske listine o pravicah žrtev terorizma bi pomenilo velik korak naprej in bi bilo v korist tistim, ki se borijo proti terorizmu, in bi bil močan udarec za tiste, ki ga zagovarjajo. Pogum in dostojanstvo žrtev sta največji neuspeh terorizma in zato največja zmaga za demokracijo. Nikoli ne smemo pozabiti, da je edino orožje, ki ga imajo nedolžne žrtve proti terorizmu, njihova beseda in priznanje družbe.

Zato ne smete pozabiti, gospe in gospodje, da ni nihče izmed nas varen pred tem, da postane žrtev terorizma. Zato se moje vprašanje glasi: ali se Komisija strinja, da sprejmemo evropsko listino za priznavanje obrambe pravic žrtev terorizma in spodbujanje teh pravic? Če da, kakšne ukrepe bi sprejela nova Komisija, da bi to listino spravila v tek v okviru svojega novega mandata?

Juan Fernando López Aguilar, v imenu skupine S&D. – (ES) Gospa predsednica, gospod komisar, hvala za vaš iskren izraz zavezanosti, ki je od začetka veljavnosti Lizbonske pogodbe končno postala del evropske politike. To je predmet evropskega prava, v katerem bo tudi Parlament igral odločilno vlogo, ta bo bolj odločilna kot kdajkoli prej.

To je potrjeno s sprejetjem stockholmskega programa. Ta večletni program za obdobje 2009–2014 vključuje hitro in nujno sklicevanje na dostojanstvo žrtev terorizma, trpljenje, ki ga povzroča ta grozna oblika zločina, njihovo posebno ranljivost, pa tudi in predvsem mandat za njihovo zaščito.

Zato mislim, da velja poudariti, da bo to zagotovo priložnost za vključitev tega usklajevanja, tega okvirnega programa za zaščito pravic žrtev terorizma v akcijski načrt, glede na to, da bo v naslednjem šestmesečnem obdobju nastopilo špansko predsedstvo, in glede na to, da je odločnost španske vlade in španske družbe za boj proti vsem oblikam terorizma tako ustaljena in vztrajna. Ker je to načrt za večletno zakonodajo, bo španska vlada odgovorna za njegovo pripravo, pozneje pa ga bosta morali podpreti belgijsko in madžarsko predsedstvo pri opredeljevanju zakonodaje in izvajanju ciljev stockholmskega programa.

Zato mislim, da je čas, da Parlament potrdi to odločnost, da zaščiti žrtve terorizma, da bi zaključil boj proti vsem oblikam terorizma in ustvaril dostojanstvo, ki ga potrebujejo žrtve terorizma. Čas je, da se zavežemo z zakonodajnim načrtom stockholmskega programa in v akcijskem načrtu, da bo špansko predsedstvo odgovorno za opredelitev, da bo zaščita žrtev terorizma dobila obravnavo, ki si jo zasluži.

Izaskun Bilbao Barandica, v imenu skupine ALDE. – (ES) Gospa predsednica, rad bi povedal, da je ta pobuda v skladu s predlogom spremembe, ki smo ga vložili Odbor za pravice žensk in enakost spolov in jaz glede stockholmskega programa, ker ni bil vključen vanj. Žrtve vseh vrst terorizma so to potrebovale in še več, od nas to zahtevajo. Mnogo sem se naučil o dostojanstvu, duhu skupnosti in trpljenju žrtev, s katerimi sem delal zadnja leta. Njihova pričanja me vodijo, da zagovarjam evropski standard skrbi za žrtve terorizma z materialnega, čustvenega in pravnega stališča.

Ustvarili smo skupno razpravo, ki temelji na štirih stebrih.

Najprej, prepoznavanje njihovega trpljenja, njihova zaščita in predvidevanje, da žrtve niso le tisti, ki so ubiti in ranjeni, ampak tudi njihove družine, tisti, ki jim grozijo, in njihova svoboda, ki je svoboda vseh.

Drugič, popravilo povzročene materialne škode, pospeševanje njihovega spomina in zagotavljanje pravice.

Tretjič, humanizacija razprave o žrtvah, ki so ljudje, ki trpijo in jih je treba zaščititi, braniti, prepoznati, jim pomagati in jih podpreti. V politiki se moramo naučiti postaviti v njihovo kožo.

Nazadnje pa depolitizacija razprave. Biti moramo velikodušni, da bi poskrbeli, da ne bo terorizem postal volilna afera.

V Evropi so bili umori zagrešeni v imenu vere, Marksizma, zasebne lastnine, ekologizma, neodvisnosti regije ali enotnosti države, katere del je. Celo vlade so bile vpletene v teroristična dejanja. Vendar pa tu ne gre le za vprašanje načel. Totalitaristi in skrajneži ubijajo, sprevrženost temeljnih vrednot človeštva ubija. To so stvari, ki vodijo k nasilju, svobodna izmenjava demokratičnih zamisli pa ne. Ta govor posvečam vsem žrtvam terorizma.

Agustín Díaz de Mera García Consuegra (PPE). – (ES) Gospa predsednica, stockholmski program med drugim vsebuje naslednje navedbe v podporo žrtvam terorizma: žrtve terorizma prav tako potrebujejo posebno pozornost, podporo in priznanje v družbi.

Po mojem mnenju mora Unija zagotoviti, da bodo to podporo dobili, in spodbujati njihovo polno priznanje v družbi. Tisti, ki so trpeli zaradi barbarstva terorizma, bi morali biti etična referenčna točka za naše družbe. Zato mora biti zagovarjanje žrtev in njihovih pravic ena od prednostnih politik Evropske unije.

Z ustreznimi finančnimi sredstvi moramo ohraniti in okrepiti sklade za žrtve terorizma, kot je predlagala skupina Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov) v predlogih sprememb, ki jih je predložila za osnutek proračuna Evropske unije za leto 2010.

Zaradi tega se je pomoč povečala za 1 milijon EUR, ki bo uporabljen za financiranje projektov, usmerjenih v pomoč žrtvam terorizma in njihovim družinam, da si opomorejo preko socialne ali psihološke podpore, ki jo nudijo organizacije in njihove mreže. Prav tako bo uporabljena za financiranje projektov, usmerjenih v mobilizacijo javnega mnenja proti vsem oblikam terorizma.

Del denarja naj bi se uporabil zlasti za izboljšanje pravne pomoči in svetovanje žrtvam in njihovim družinam.

Mimogrede še nazorna informacija: terorizem je enak žrtvam. Celotna sredstva, dodeljena za priprave na in preprečevanje terorističnih napadov, bodo naslednje leto znašala 21 420 000 EUR.

Zamisli, ki jo je predlagala gospa Jiménez-Becerril Barrio, da morajo postati žrtve v Uniji vidnejše, bi morala imeti brezpogojno podporo tega Parlamenta. Najprej se moramo opremiti s potrebnimi pravnimi instrumenti, začeti s pisno izjavo in nato z resolucijo, da bomo končno imeli politično izjavo podpore evropskih institucij za žrtve terorja. To bo prav tako povečalo ozaveščenost med evropskimi državljani glede vrednosti teh žrtev.

Žrtve v nas vzbujajo čustva solidarnosti, sočutja, priznavanja, dostojanstva, trajnostne podpore in spominjanja, pa tudi čustva zaničevanja in želje po pravici za teroriste, ki so povzročili toliko bolečine in smrti.

Ramón Jáuregui Atondo (S&D). – (ES) Gospa predsednica, gospod Barrot, ni naključje, da je govorila cela vrsta španskih poslancev EP. V baskovski državi poleg trpljenja, ki ga povzročajo teroristični napadi, žrtve po dogodku pogosto trpijo zaničevanje ali tišino. Zato nastaja gibanje, ki išče priznanje žrtev, ki mislim, da potrebuje politiko za žrtve terorizma. Če smem, bi rad temu, kar so povedali vsi moji kolegi poslanci v zagovor listine ali skupnega pristopa k tej politiki, dodal zelo kratek povzetek desetih vidikov, ki menim, da so v zvezi s tem ključni.

Najprej za politiko glede žrtev je potrebno javno sočutje, priznavanje in socialna podpora za žrtve.

Drugič, potrebna je hitra in učinkovita odškodnina za povzročeno škodo.

Tretjič, potrebno je enako obravnavanje vseh žrtev.

Četrtič, potrebno je politično in družbeno soglasje glede ukrepov, ki naj bi se uporabljali za žrtve terorizma.

Petič, potrebna je politika diskreditiranja družbene in politične razprave nasilnih ljudi.

Šestič, potrebno je na svarilen način kaznovati tiste, ki so krivi terorizma, s hitrim in učinkovitim dostopom do pravice za žrtve.

Sedmič, potrebno je izobraževanje in poučevanje proti nasilju v prebivalstvu.

Osmič, potrebno je zagotovilo za žrtve, da se napadi, ki so jih utrpele, ne bodo ponovili, kar se tudi lahko zgodi.

Devetič, potrebne so politike spomina, da žrtve ne bodo pozabljene.

Nazadnje pa je potrebna politika sprave, da bi se zacelile rane, ki jih je povzročil terorizem.

To je deset zapovedi, ki jih predlagam za skupno politiko za žrtve terorizma.

Georgios Papanikolaou (PPE). – (EL) Gospa predsednica, napadi v Madridu in Londonu in nedavni napadi v moji državi, Grčiji, kažejo obseg problema terorizma. Terorizem grozi našemu načinu življenja in naši svobodi. Ni usmerjen le v neposredne žrtve in njihove družine, ki so tudi neposredno ranjene, ampak v družbo kot celoto.

Evropski pilotni programi, h katerim se zatekamo za žrtve terorističnih napadov, so pozitiven vzorec v smislu lajšanja ran, a storiti je treba še mnogo. Pomoč za žrtve in njihove družine ni le moralna obveznost. To je obveznost, da bi poslali teroristom jasno sporočilo, da ne pozabimo.

Ne pozabimo gnusnih dejanj, ki puščajo madeže na naši demokraciji in koheziji. Ne pozabljamo, da so žrtve terorizma običajno nič hudega sluteči državljani, ki so ranjeni ali ubiti medtem ko opravljajo svoje vsakodnevno delo. Ne pozabljamo, da v Evropi, ki uči strpnosti in demokracije, nasilna dejanja ne bodo nikoli sprejemljiva.

Magdi Cristiano Allam (PPE). – (IT) Gospa predsednica, gospe in gospodje, rad bi izrazil svojo podporo za predlog gospe Jiménez-Becerril Barrio za evropsko listino o pravicah družin, ki so žrtve terorizma, in poudaril, da to predstavlja izredno priložnost, da Evropa pošlje jasno sporočilo glede terorizma, pri tem pa upošteva, da je zaradi odsotnosti tega sporočila prišlo do zloma barcelonskega procesa v letu 2005, ko vodje držav ali vlad evro-sredozemskih držav niso uspeli doseči dogovora. Prav tako bi poudaril, da nam to danes nudi izredno priložnost, da obnovimo dialog na novi podlagi z drugo stranjo Sredozemlja, najprej z jasno izjavo koncepta, ki predstavlja temelj našega človeštva in naše civilizacije, namreč svetosti življenja.

Diane Dodds (NI). – Gospa predsednica, hvaležna sem za vašo podporo žrtvam terorizma. To je prav in primerno in seveda priznavam podporo Evropske unije za žrtve na Severnem Irskem v okviru programov PEACE, ki se tam financirajo.

Komisija bi se morala zavedati, da se Severna Irska ponovno spoprijema z vse večjo grožnjo terorizma s strani odpadniških republikanskih organizacij. To grožnjo je policijska služba Severne Irke opisala kot „kritično“, Mednarodna komisija za spremljanje pa kot „zelo resno“. V zadnjih okrutnih napadih sta bila umorjena dva vojaka, ki bi morala v kratkem v Afganistan, pa tudi en policist.

Pri svojem začetnem financiranju žrtev terorizma je Komisija opredelila za ključni cilj mobilizacijo javnosti proti terorizmu vseh oblik. Vendar pa menim, da je bil s prehodom na širši program CIPS, ta cilj izgubljen. Hvaležna sem za vaše predlagano delo glede listine za žrtve in pozvala bi, da se to začne z zelo jasnim razlikovanjem med žrtvami terorizma in krivci terorizma.

Karin Kadenbach (S&D). – (DE) Gospa predsednica, v Avstriji hvala bogu že mnogo let nismo bili izpostavljeni terorističnim napadom. Vendar pa Dunaj ni vedno ušel nedotaknjen.

Rada bi dopolnila pripombe, ki jih je podal gospod Jáuregui Atondo. Na eni strani vsekakor potrebujemo listino za žrtve in podporo za žrtve terorizma. Vendar pa hkrati potrebujemo spremni ukrep za spremembo okolja, v katerem se pojavlja nasilje, ki vodi v terorizem. Po mojem mnenju moramo začeti z izobraževanjem in obveščanjem. Poleg tega mora ta Parlament jasno zavrniti brutalizacijo jezika. Nепrestano pozivamo k

strpnosti na mnogih področjih. Vendar pa na enem področju ne smemo kazati nikakršne strpnosti in to velja za nasilje.

Predsednica. – Ti govori so polni dostojanstva in čustev, ker menim, da ste govorili v imenu tistih, ki danes ne morajo več govoriti, in zahvaljujem se vam v imenu predsedstva.

Jacques Barrot, podpredsednik Komisije. – (FR) Gospa predsednica, prav ste imeli, ko ste poudarili, kako zelo čustven naboj ima ta razprava in sedaj imamo v mislih vse žrtve. Vse jih je prizadel terorizem popolnoma brez razlikovanja in popolnoma nepravilno.

Kakor je dejal gospod López Aguilar, je terorizem grozna oblika zločina. Najprej bi vam rad povedal, da je v stockholmskem programu resnično upoštevana usoda žrtev. Dejansko moramo sprožiti evropsko politiko, ki v mnogo večji meri upošteva žrtve organiziranega kriminala in terorizma.

Gospa Jiménez-Becerril Barrio bi rad povedal, da bomo izvedli ukrepe za uvedbo listine o pravicah žrtev terorizma. Seveda ste zelo jasno izrazili svojo željo po tej listini in menim, da ste to storili, gospa Jiménez-Becerril Barrio, s črpanjem iz vseh bolečih lastnih izkušenj, ki ste jih imeli.

Analizirali smo in v letu 2010 bomo še naprej analizirali vse vrzeli, ki danes obstajajo v zvezi z zaščito žrtev terorizma v različnih državah članicah. Zagotovo imate prav: tako ali drugače moramo uspešno uskladiti svoje zakone o terorizmu, o žrtvah terorizma. Evropa mora biti resnično združena v boju proti terorizmu.

Na podlagi te študije bomo videli kako lahko uskladimo in združimo vse ukrepe, da bi izboljšali položaj žrtev terorizma v Evropi. To bo cilj akcijskega načrta in nedvomno se bomo s tem problemom zaščite žrtev ukvarjali ob upoštevanju vsega, kar je bilo povedano med razpravo, namreč potrebe po tem, da najprej poskusimo ozavestiti ljudi o tragediji in trpljenju žrtev, ki so pogosto predmet tišine, če ne celo prezira.

Nadalje, zagotoviti moramo, da bodo hitro prejele odškodnino. Po pravici ste vztrajali na hitri odškodnini za to popolnoma nezasluženo in neupravičeno trpljenje. Prav tako ste omenili zakonsko preganjanje dialoga, saj ne moremo dopuščati dialoga, ki bi lahko tako ali drugače dajal vtis, da je lahko ubijanje nedolžnih ljudi, poškodovanje nedolžnih ljudi način kako služiti človeštvu.

Glede takšnega jezika moramo biti zelo odločni, saj zanika vsako posamezno vrednoto Evropske unije. Poleg tega moram čestitati Evropskemu parlamentu, gospa predsednica, ker je zagotovil 1 milijon EUR za vse naše programe za podporo žrtvam.

Ponovno sem zelo zadovoljen, da je nocoj ob meni gospod Almunia, ker oba odkrito spodbujava Komisijo, naj v zvezi s tem ukrepa. Zagotovo se mora Evropska unija opremiti z zgledno zakonodajo o zaščiti in pomoči žrtvam terorizma kot del tega večletnega stockholmskega programa.

To sem želel povedati v odgovor na prejšnje govore. Bodite prepričani, da niso niti gospoda Almunie niti mene postili ravnodušnega.

Predsednica. – Da zagotovim, da ne bomo takoj prešli na naslednjo razpravo, predlagam minuto molka v spomin žrtvam.

(Parlament je vstal in se poklonil z minuto molka)

Razprava je zaključena.

20. Obramba načela subsidiarnosti – Izobešanje verskih in kulturnih simbolov na javnih mestih (razprava)

Predsednica. – Naslednja točka je razprava o:

- vprašanju za ustni odgovor (B7-0238/2009), ki ga je v imenu Skupine Evropa svobode in demokracije za Komisijo predložil gospod Mario Borghezio o obrambi načela subsidiarnosti (O-0152/2009);

- vprašanje za ustni odgovor (B7-0239/2009), ki so ga za Komisijo predložili Antonio Cancian, Mario Mauro, Fiorello Provera, Elisabetta Gardini, Salvatore Iacolino, Crescenzo Rivellini, Sergio Paolo Frances Silvestris, Aldo Patriciello, Paolo Bartolozzi, Cristiana Muscardini, Mara Bizzotto, Barbara Matera, Lara Comi, Antonello Antinoro, Lorenzo Fontana, Roberta Angelilli, Amalia Sartori, Iva Zanicchi, Licia Ronzulli, Giovanni Collino, Marco Scurria, Giancarlo Scotta', Potito Salatto, Pablo Arias Echeverría, Raffaele Baldassarre, Pilar Ayuso,

Luis de Grandes Pascual, Pilar del Castillo Vera, Santiago Fisas Aixela, Carmen Fraga Estévez, Salvador Garriga Polledo, Cristina Gutiérrez-Cortines, Esther Herranz García, Carlos José Iturgaiz Angulo, Veronica Lope Fontagné, Antonio López-Istúriz White, Gabriel Mato Adrover, Jaime Mayor Oreja, Pablo Zalba Bidegain, Salvatore Tatarella, Magdi Cristiano Allam, Mirosław Piotrowski in Konrad Szymański o izobešanju verskih in kulturnih simbolov na javnih mestih(O-01 58/2009).

Mario Borghezio, *vlagatelj*. – (IT) Gospa predsednica, gospe in gospodje, stališče skupine, ki jo zastopam, Skupine Evrope svobode in demokracije, je kristalno jasno: s tem vprašanjem za ustni odgovor od Komisije zahtevamo da oporeka razsodbi proti razpelom v šolskih učilnicah, ki jo je podalo Evropsko sodišče za človekove pravice v Strasbourgu, ki naj poudarim, ni institucija EU.

Po našem mnenju je ta odločitev, in želim biti popolnoma jassen, nesprejemljiva kršitev načela subsidiarnosti. To načelo je glavna opora Evropske unije pa tudi jamstvo za pravice ljudstev in držav članic. Evropske unije kot jo razumemo in podpiramo si ne bi bilo mogoče zamisliti brez podpore in osnove načela subsidiarnosti.

Začel bom s splošno pripombo: očitno nihče – najprej pogledjmo vsebino te razsodbe – ni mogel obravnavati umika nekoga ali nečesa, kar je bilo že tam, za dejanje demokracije in svobode, kakor so trdili nekateri, ampak bolj kot ukrep miselne policije, protidemokratsko dejanje. Če razpelo visi na šolski steni in je odstranjeno, ta stena ni posvetna, ampak je prazna stena, s praznino, namenjena kot spovedni simbol, dejanje negativnega izobraževanja, najhujšega, ki si ga je mogoče predstavljati, in ga je mogoče obravnavati kot enega mnogih znakov kulturnega in duhovnega samomora Zahoda.

V razsodbi sodišča v Strasbourgu je domnevan koncept verske svobode, ki bi šel, če gremo do njegovega logičnega zaključka, tako daleč, da zagotovi, da vsili občutek prevlade nad vsakim državljanom, ki je potreben za življenje v okolju, skladnem s prepričanju sodišča. Ne zdi se mi, da je to verska svoboda: ta poguben resnični občutek verske svobode; ukvarjamo se z negativno pravico ali raje pravico, da smo svobodni izvajanja verskih praks. Ne sme priti do napačnega razumevanja, ko govorimo o verski svobodi: nikakor ne govorimo o nečem nedoločenem.

Tukaj gre za nekaj precej drugačnega: prikaz razpela ni le stvar vere v naši kulturi, ampak nekaj mnogo pomembnejšega, nekaj s splošno vrednostjo. Simbol križa, simbolizem križa razkriva sporočilo, ki je po obsegu splošno; dalje, sporočilo miru in bratstva, kakor nas je učil René Guénon, velik metafizik, da omenim le eno ime. S tradicionalnega stališča teh velikih učenjakov tradicionalne kulture, je ta vrednost izredno jasna, a istočasno je ravno toliko jasna, da se pri tej razsodbi ukvarjamo z izražanjem protitradicionalnih stališč, ki spodbujajo vse k mišljenju na enak način. To je nekaj, kar je v nasprotju z resničnim duhom Evropske unije in to je presenetljivo.

Gre skoraj za namen usmerjanja ljudi stran od kakršnega koli preostanka vrednot in simbolov, ki izražajo vertikalnost in duhovnost. Če pustimo na strani zgodovinska dejstva, je povezava do specifične religije, ponavljam, splošni simbol. Po drugi strani pa mora Evropska unija varovati pravico ljudi, da še naprej uporabljajo simbole, najprej simbol križa.

Evropa mora biti dovolj drzna, da pogleda metazgodovinsko perspektivo teh temeljnih vprašanj, in nadaljevati svojo vlogo zibelke in središča, tudi v duhovnem smislu. Evropskim ljudstvom mora vrniti svobodo, da ohranijo in častijo simbole svoje identitete v skladu z glavnim načelom pravne in politične strukture Evropske unije: načelom subsidiarnosti. Celotno vprašanje je usmerjeno natanko na ta vidik, na temeljno naravo načela subsidiarnosti.

Za zaključek, to vprašanje nam omogoča, da premislimo in razpravljamo o ključnem vprašanju: kaj pomeni verska svoboda za Evropo? No, rad bi povedal, da je natanko sodba sodišča v Strasbourgu tista, ki prevladuje nad temeljnimi pravicami verske svobode in želi ljudem, kot so Italijani, prepričati, da bi imeli v učilnicah simbol križa, kot nujen opomin na njihove krščanske korenine.

Antonio Cancian, *vlagatelj*. – (IT) Gospa predsednica, gospod komisar, gospe in gospodje, 3. novembra 2009 je Evropsko sodišče za človekove pravice odobrilo prošnjo italijansko-finskega državljana, ki je zahteval, da se iz šolskih učilnic odstranijo razpela. Podobna dejanja so se v preteklosti zgodila v Španiji, Nemčiji, Franciji in tudi v Italiji, kjer je Državni svet leta 1988 dokazal, da razpelo ni le krščanski simbol, ampak simbol z vrednostjo, ki ni povezana s to določeno vero. Italijanski državni svet, ki je ponovno izrazil svoje mnenje leta 2006, je določil, da načelo posvetnosti države ne sme zanemariti kulturne identitete ljudstva in njegove civilizacije.

S svojim vprašanjem smo hoteli izpostaviti najbolj posveten vidik te zadeve, nenazadnje s tem, da smo poudarili, da bi lahko bil naslednji korak ta, da se pred sodišče v Strasbourgu nosijo katoliški simboli, ki so del skupnih tradicij držav članic, pa tudi umetniški in kulturni prikazi, ki jih najdemo po naših mestih. Celo za zastavo Evropske unije, ki jo je ustvaril Svet Evrope, je njenega oblikovalca navdihnili marianska ikonografija.

Sklep Sodišča za človekove pravice poskuša vsiljevati od zgoraj – toliko o subsidiarnosti – posvetni model, s katerim se mnoge države članice ne morejo poistovetiti, ali še huje, nas poskuša voditi v nihilizem: tu imate prazno steno, ki jo je ravno omenil gospod Borghezio. Rzsodba postavlja pod vprašaj našo identiteto, naše evropske vrednote miru, ljubezni in civilne usklajenosti, enakosti in svobode in zato rzsodba izpodbija svobodo in enake pravice.

Institucije EU so zagovorniki prednosti svobode. Razstavljanje verskih in kulturnih simbolov, s katerimi se ljudstva poistovetijo, je izraz svobode mišljenja – in v tej dvorani bo jutri podeljena nagrada Saharova – in bi ga morale kot takšnega varovati same institucije EU in mednarodne organizacije, ki temeljijo na demokratičnih načelih.

Jacques Barrot, *podpredsednik Komisije*. – (FR) Gospa predsednica, z veseljem bi poslušal gospoda Maura, a spregovoril bo lahko za mano.

Obvezan sem se držati številnih pravnih pravil. Komisija je zelo zavezana k svobodi mišljenja, vesti in veri, kot je določena v 9. členu evropske Konvencije o človekovih pravicah in v členu 10 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Vendar pa drži, da lahko Komisija ukrepa le v okviru veljavnega prava EU. Dejstvo je, da nacionalni zakoni o verskih simbolih v javnih zgradbah znotraj EU sodijo v okvir domačega pravnega sistema držav članic.

Načelo subsidiarnosti je treba uporabljati v okviru Unije. Res je, da načelo subsidiarnosti ne velja za izvajanje sodb Evropskega sodišča za človekove pravice, mednarodnega sodišča, ki je zadolženo za uveljavljanje Evropske konvencije o človekovih pravicah. Res je, da je za izvajanje sodb Evropskega sodišča za človekove pravice odgovoren Svet Evrope. Prav tako je res, da je izvajanje sodb Evropskega sodišča za človekove pravice obvezno za vse države, ki so podpisnice Evropske konvencije o človekovih pravicah, in Italija ima v okviru člena 43 Konvencije, tako kot vsaka druga stran, vključena v to zadevo, pravico, da zahteva prenos postopkov na veliki senat v roku treh mesecev od datuma sodb. Glede na informacije, ki jih imamo – informacije, ki smo jih prebrali v časopisu – italijanska država koristi svojo pravico, da se pritoži velikemu senatu.

To so točke, ki sem jih hotel razjasniti. Glede zakonodaje Evropske unije se v tem primeru ponovno ukvarjamo z domačim pravnim sistemom držav članic. Glede na povedano ne morem odgovarjati za Svet Evrope ali za Evropsko sodišče za človekove pravice, ki sta izdala odločbo, ki razumem, da lahko sproži nekatera vprašanja za Parlament.

To lahko rečem iskreno, a bom pozorno poslušal govore, ki sledijo.

Mario Mauro, *v imenu skupine PPE*. – (IT) Gospa predsednica, gospe in gospodje, tudi jaz bi se rad zahvalil komisarju za njegovo jasnost presoje, ki uspešno postavlja pristojnosti za urejanje tega področja nazaj v roke držav članic.

Povedati moram, da sem bolj kot večina prepričan o potrebi po tem, da so naše institucije posvetne, in ravno toliko prepričan, da vera ni rešitev za noben političen problem. Istočasno pa ne moremo reševati političnih vprašanj z bojem proti našim religijam.

Ravno zaradi tega bom pojasnil svoje mišljenje s pomočjo paradoksa: kaj bi se zgodilo, če bi izvajali sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice, to je, če bi hkrati uporabljali mišljenje, ki nas obvezuje, da umaknemo razpela iz italijanskih učilnic, na vse kraje, kjer so prikazani križi na podlagi javnega interesa? Kaj bi bilo treba storiti s to zastavo, z zastavo Švedske, in kaj bi bilo treba storiti s to zastavo, zastavo Finske, in z zastavo Slovaške republike in z zastavo Malte, in z zastavo Danske, in z zastavo Grčije in z zastavo Združenega kraljestva, ki ima nič manj kot tri križe?

Ker, gospe in gospodje, razlog, zakaj se ti križi pojavljajo na teh zastavah, ni nič drugačen kot razlog, zakaj so križi prikazani v italijanskih učilnicah in to ni verski razlog, ampak bolj kulturni in tradicionalni. Zato prepustimo državam članicam, naj same odločijo od primera do primera o primernosti rešitev v skladu z občutljivostjo njihovih ljudi, v skladu z njihovo versko svobodo in s posvetno naravo teh ustanov.

To je vse, kar zahtevamo, in to počnemo zato, ker nad vsem drugim ni abstraktni pojem zakona tisto, kar je treba podpirati, ampak osebna resnica vsakega posameznika in želja po neskončnem.

Juan Fernando López Aguilar, v imenu skupine S&D. – (ES) Gospa predsednica, kot odvetnik in poslanec Evropskega parlamenta sem prepričan, da našo razpravo spremlja mnogo državljanov, ki imajo enak občutek kot jaz, da ji manjka osredotočenja. Poskušali bomo pojasniti nekaj stvari.

Najprej, govorimo o sodbi Evropskega sodišča za človekove pravice, ki ni institucija Evropske unije, ampak sodišče – sodišče, ki je del koncentričnega kroga Evropske unije, a je ločeno –, ki je zavezano načelu pravne države, zastopnik demokracije in človekovih pravic.

Drugič, govorimo o sodni odločitvi in nobena odločitev Parlamenta ne more razveljaviti ali popraviti katere koli odločitve, ki jo razsodi sodišče.

Tretjič, razsodba Evropskega sodišča za človekove pravice zelo spoštuje versko svobodo in z njo povezan verski pluralizem. Verska svoboda je del naših skupnih ustavnih tradicij in ustavnega prava držav članic in je prav tako temeljna pravica, ki jo ščiti Evropska konvencija o zaščiti človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

Sodba zato daje razloge s trdno pravno podlago za zaščito verske svobode. Sploh je ne zanika. Še več, to soglasno stori prestižno sodišče, ki je vplivalo na kulturo človekovih pravic skoraj šestdeset let.

Vendar pa se moramo nazadnje, in to je pomembno, spomniti, da nobena sodba Evropskega sodišča o človekovih pravicah ne pomeni, da je treba spremeniti zakonodajo katere koli države članice, ki se je pridružila Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic, ker sodba priznava pravico do odgovora na kršitev v določenem primeru.

Le na tej podlagi morajo države članice sprejeti ustrezne odločitve glede sprememb zakonodaje ali politik, ki jih morda navdihuje doktrina Evropskega sodišča za človekove pravice, a pod nobenim pogojem niso obvezani ali prisiljeni to storiti z nobeno sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice.

Torej ni nobenega razloga, zakaj bi morala biti katera koli država članica zaskrbljena. Nobena od njih ni obvezana spremeniti svoje zakonodaje ali svojih javnih politik zaradi določene sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice. Zato niti Italija niti katera koli druga država nima razloga, da bi sprejela kakršna koli splošna pravila zaradi te sodbe.

Vendar pa je bila kot zadnje večkrat navedena subsidiarnost. Povedati moramo, da je subsidiarnost pravni predpis evropskega prava, ki se ga v tem primeru ne uporablja, ker njegov koncept in uporaba nimata ničesar opraviti s to zadevo.

Mislim celo, da bi se bilo mogoče sklicevati na pravne predpise evropskega prava, ki omogočajo, da se glasovanje odloži, če obstajajo dvomi glede ustreznosti glasovanja, ki nima ničesar opraviti z zadevami, ki se tičejo Evropskega parlamenta, kar po mojem mnenju velja tu.

Zato mislim, da čeprav je ta razprava utemeljena, ji vsekakor primanjkuje osredotočenosti in je ni treba nujno razglašati, ali še manj protestirati proti ali preklicati sodbo, ki jo je izdalo sodišče, ki ni institucija Evropske unije.

Sophia in 't Veld, v imenu skupine ALDE. – Gospa predsednica, v nekoliko zavajajočem naslovu današnje razprave je vključena beseda „subsidiarnost“. Subsidiarnost, kakor jo razumem, pomeni sprejemanje odločitev na ravni, ki je najbližje državljanu in ta raven je državljan – posamezen državljan. To, kar pravite v svojih resolucijah, je, da so pravice nacionalne države nad pravicami posameznih državljanov. Naše naloga v tem Parlamentu je zaščititi pravice državljanov, ne pravice držav.

Drugič, če upoštevamo – kakor trdite –, da to ni stvar Evropske unije, bi rada razumela zakaj so te zadeve vključene v kopenhavskih merilih in zakaj zahtevamo od držav kandidat, da spoštujejo ločevanje cerkve od države, če tega ne moremo zahtevati od svojih držav članic.

Tretjič, kolegi, če pravite, da Evropski parlament ni pristojen za govorjenje o teh stvareh, se sprašujem, zakaj smo pristojni za razpravljanje o stvareh, kot je oblika kumaric, a ne o temeljnih pravicah naših državljanov.

Glede Evropske konvencije o človekovih pravicah in sodbi sodišča, sedaj sta pretekla dva tedna od začetka veljavnosti Lizbonske pogodbe, ki zahteva, da EU pristopi h Konvenciji o človekovih pravicah. Ali ne bi bilo nedoumljivo, če hkrati ne bi hoteli sprejeti pristojnosti sodišča v Strasbourg? Tega ne moremo pojasniti svojim državljanom.

Drugič, mislim – in to je prej že povedal gospod López –, da se politiki ne smemo vmešavati v sodbe sodišča. Naj sodniki opravljajo svoje delo. Morda imamo svoje mnenje – lahko nam je sodba všeč ali pa ne – a ne smemo se vmešavati v njihovo delo. Moja skupina, skupina ALDE – Evropski liberalci –, je zagovornica Evrope, ki je za vse državljane. ALDE verjame v Evropo raznolikosti, kjer ima vsakdo pravico do svoje zavesti, svoje vere in celo svobode pred vero.

Sedaj bom zaključila. Države – ne sodišča, države – morajo zagotoviti okolje, kjer lahko državljani živijo svobodno po svoji lastni vesti. Država jih mora ščititi in mislim, da je položaj zelo resen, če čutijo potrebo, da se obrnejo na sodišče, da bi se ubranili pred državami. Kolegi, zavrnite resoluciji skupin EPP in ECR.

Mirosław Piotrowski, v imenu skupine ECR. – (PL) Gospa predsednica, ob upoštevanju zgodovinskega dejstva, da so bili ustanovitelji Evropske unije Krščanski demokrati: Konrad Adenauer, Alcide De Gasperi, Robert Schuman in Jean Monnet, ki so osnovali to, kar so zgradili, na krščanskih vrednotah in simbolih, vas bom spomnil, da se zastava, ki jo je sprejela Evropska unija, na kateri je prikazan krog 12 zlatih zvezd na modrem ozadju in visi za vami, gospa predsednica, nanaša na 12 zvezd nad glavo svete device Marije – Razodetje svetega Janeza, poglavje 12.

Več kot pol stoletja kasneje se velja vprašati, ali je filozofija ustanoviteljev še vedno ustrezna. V okviru škandalozne sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice, da je treba odstraniti križe iz italijanske šole, je treba poudariti, da nobena skupina sodnikov, ki jo imenujejo politiki, niti Svet Evrope, ne more ukazati umika križa, ki ima splošen in verski pomen. Ta razsodba tepta svobodo vere in kulturne dediščine Evrope.

V zvezi s tem bi rad vprašal Komisarja: ali ne mislite, da pomeni napad na krščanske simbole tudi uničenje temeljev Evropske unije? Ali ne morete v imenu Komisije začeti razprave o vlogi in pomenu krščanskih simbolov v Evropski uniji?

Manfred Weber (PPE). – (DE) Gospa predsednica, hvaležen sem za priložnost, da lahko sodelujem v tej razpravi. Gospod López Aguilar je navedel dejstvo, da po njegovem odvetniškem mnenju nismo odgovorni. Sam ne govorim kot odvetnik, ampak kot politik. Ta sodba sodnikov v Strasbourgu vpliva na več milijonov ljudi. Zato je dobro, da o tem razpravljamo tukaj.

Glede odnosa med cerkvijo in državo so vedno potekali prepiri in ta je vodil do krvavih spopadov. Pravilno in primerno je, da je Evropska unija uspela ločiti državo od vere. To je dobro. Vendar pa imamo v Evropi širok razpon različnih modelov. Francija je vsekakor neverska država, medtem ko je v Veliki Britaniji vodja države, kraljica, tudi vodja cerkve. Imamo različne modele, kako se je razvijal odnos med cerkvijo in državo. Zaradi tega menim, da je dobro, da pozivamo k subsidiarnosti na tem področju in da lahko gre vsaka država po svoji poti.

Stvari bi rad popeljal še korak dlje. Ne želim govoriti o subsidiarnosti, ampak o osnovnem vprašanju, da si je, z mojega stališča, evropske vrednote solidarnosti, subsidiarnosti in svobode nemogoče zamisliti brez temeljev v krščanstvu in v judovsko-krščanskem razumevanju vere. Zakaj teh vrednot ne najdemo na Kitajskem ali na Bližnjem vzhodu? To je zato, ker temeljijo na naši kulturi in naših verstvih. To je mogoče omeniti, ne da bi kogar koli prisilili, da mora sprejeti isto vero. Ponosni smo na svojo versko svobodo.

Verska svoboda obstaja v smislu, da imam to možnost, da se odločim biti ateist. To je sprejemljivo in upravičeno in za to smo se borili. Vendar pa obstaja tudi pravica do verovanja. V moji regiji, kjer živi več kot milijon ljudi, je več kot 80 % katolikov. Ravno tako kot ateisti druge pozivajo, naj jim izkažejo strpnost, tako tudi katoliki, ki predstavljajo več kot 80 % prebivalstva, pozivajo nevernike, naj bodo strpni do njihove vere. Radi bi pokazali svojo vero v javnosti, jo predstavljali in radi bi, da krščanske simbole sprejme manjšina v večinski družbi. To je tudi upravičeno v smislu verske svobode.

Vsakdo, ki poziva k strpnosti, mora tudi pokazati strpnost do tistih, ki izvajajo krščansko vero.

Joanna Senyszyn (S&D). – (PL) Gospa predsednica, Evropsko sodišče za človekove pravice je po pravici razsodilo, da je z obežanjem križev v šolskih učilnicah kršena svoboda učencev in pravica staršev, da svoje otroke vzgojijo v skladu s svojimi lastnimi prepričanji. Sodniki so se soglasno odločili, da križ v šoli pomeni kršenje Evropske konvencije o človekovih pravicah.

Odločitev je preprosta, jasna in splošno doumljiva. Zato je izzvala tolikšno besnost in agresivnost med duhovščino in desno usmerjenimi politiki. Pretvarjajo se, da ne razumejo in zahtevajo pojasnila od Komisije in da Parlament sprejme uradno stališče. To je protizakonito. Institucije EU nimajo pooblastil za ocenjevanje te sodbe ali seveda katere koli druge. Ne pozabimo, da imamo tristransko razdelitev oblasti in to sodišče je telo Sveta Evrope in ne Evropske unije.

Odgovorila bom vpraševalcem, ker imajo takšne dvome: sodba o križu ne krši načela subsidiarnosti. Ravno nasprotno, pomaga pri izpolnjevanju zakona tistim evropskim državam, ki so pozabile, da je v njihovi ustavi določba, če ne o ločevanju cerkve od države, pa vsaj o nepristranskosti svetovnega nazora. Sodba sodišča pomaga nacionalnim oblastem in sodiščem, ki so podložni cerkvi, da spoznajo temeljne pravice državljanov, ki se kršijo zaradi klerikalizma družbenega življenja. Državljeni cerkvenih držav ne morejo zagovarjati svojih pravic pred nacionalnimi sodišči. Dobro je, da se lahko obrnejo na Sodišče za človekove pravice in dosežejo pravico.

Sodba se ujema s spoštovanjem nacionalne identitete držav članic in bi jo bilo treba izvršiti. Ne nanaša se na prepoved prikazovanja verskih simbolov v javnosti, ampak le na majhen del javnega prostora v državnih šolah. Nihče ne poziva k odstranitvi križev iz cerkev, trgov ali zastav, kakor je zaletavo dejal kolega poslanec.

Ne gre za vmešavanje v odnose med cerkvijo in državo, ampak le za obrambo državljanov, katerih pravice so kršene. Tudi v naši državi napredovanje klerikalizacije omejuje temeljne pravice Poljakov. Ne morem si predstavljati, da bi Evropski parlament in Komisija preprečila kolegom Poljakom, da iščejo svoje utemeljene pravice pred sodiščem v Strasbourgu. Odločilno stališče Komisije in Parlamenta glede te sodbe bi pomenilo nepooblaščen vmešavanje in bi nas poleg tega izpostavilo posmehu. O tem vas moram posvariti.

Carlo Casini (PPE). – (IT) Gospa predsednica, gospe in gospodje, odločitev Evropskega sodišča za človekove pravice ni razburila le častilcev, ampak tudi vse, ki že več stoletij na razpelo gledajo kot na znak upanja in solidarnosti, nekaj, kar zagotavlja uteho in svobodo pred strahom in bolečino.

Upamo, da bo veliki senat to odločitev spremenil, ker je brez dvoma nerazumna. Naj odpravimo ime rdeči križ? Naj odstranimo ogromna razpela na vrhovih gora, ki se dvigajo nad mesti in dolinami? Ali bo angleški kraljici prepovedano, kakor je že bilo omenjeno, da bi bila glava anglikanske cerkve?

Vseeno pa primer z državljanskega in političnega stališča vzbuja zelo pomembne premisleke: ali so človekove pravice le pravice posameznikov, kot strani, izoliranih od družbenega okolja, ali je pravica izražanja določene oblike pobožnosti tudi pravica ljudstva? Ali tradicija, zgodovina, razum in umetnost ne pomenijo ničesar, ko pa so več tisoč let označevali identiteto nekega ljudstva?

Nadalje, vprašanje se tudi po pravici nanaša na odnose med subsidiarnostjo in človekovimi pravicami, in opažam, da je mogoče slednje, poleg določenih temeljnih načel, ki jih je treba smatrati kot splošne in neizpodbitne, razlagati na različne načine, in človekove pravice so si lahko med sabo celo navzkriž. Zakaj bi bilo treba državi odreči možnost preko njenih zakonov, da te spore reši in da glede na etične poglede svojih ljudi razlaga in uveljavlja človekove pravice. To vprašanje zato seže dlje od vprašanja razpel.

Ob drugih priložnostih je Evropsko sodišče v zvezi s pravico do življenja priznalo izključno pristojnost držav, da odločajo o najbolj spornih zadevah, kot so predpisi o splavu in evtanaziji. Sedaj Lizbonska pogodba od nas zahteva, da pristopimo k Evropski konvenciji o človekovih pravicah, in posledično tako kot Evropska unija spoštujemo tudi odločitve Evropskega sodišča za človekove pravice.

Zato bi morali premisliti o novi in drugačni smeri, ki jo sedaj ubira sodišče. To bi bila resna zadeva, če bi nadnacionalna sila, zlasti, če bi jo izvajalo omejeno število ljudi in ne kot demokratično izražanje splošne volje, postala zatiralna in poniževalna, neobčutljiva do čustev ljudi in src in zato končno v nasprotju s svobodo. Zato upam, da bo ta resolucija, ki jo je vložila Evropska ljudska stranka (Krščanski demokrati), sprejeta z glasovi velikega števila poslancev.

Miroslav Mikolášik (PPE). – (SK) Zgodovina Evrope, njenih posameznih držav in zato tudi EU je, če vam je to všeč ali ne, tesno povezana s krščansko dediščino. Posledično vsebujejo celo ustave mnogih držav navedbe krščanskih tradicij. Celotna Pogodba o Evropski uniji v svoji preambuli med drugim črpa navdih iz evropske verske dediščine, iz katere so se razvile splošne vrednote.

Temeljne pravice v EU danes zagotavlja Listina Evropske unije o temeljnih pravicah in Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, a zlasti izhajajo iz ustavnih tradicij, ki so skupne državam članicam, ki so se razvijale skozi stoletja. Zato verjamem, da mora EU v celoti spoštovati svojo nacionalno zgodovino, kulturo in tradicije in odločno zavrniti kaznovanje držav članic, ki zagovarjajo svojo posebno strukturo in značaj, vključno s krščansko dediščino in krščanskimi simboli. Za zaključek bi rad le dodal, da niti listina niti evropska konvencija ne povečujeta pristojnosti Unije.

Agustín Díaz de Mera García Consuegra (PPE). – (ES) Gospa predsednica, rad bi začel s prošnjo, da si izposodim nekaj besed, ki si jih bom prilastil. Razpelo ni znak vsiljevanja. To je simbol, ki predstavlja pozitivne

vrednote, ki so del naše zgodovine, naše kulture in družbe, ki seže več kot 2 000 let v preteklost. Ne moremo trditi, da varujemo temeljne pravice s tem, da zanikamo ravno tiste vrednote, ki so jih ustvarile.

Demokracija deluje preko svobode in spoštovanja, ki lajšata izvajanje pravic, ne preko vsiljevanja in omejevanja. Da, seveda, načelo subsidiarnosti morajo spoštovati in priznati vse evropske institucije, organizacije in sodišča, zlasti svobodo, naj bo to svoboda mnenja ali svoboda prepričanja.

Moč držav članic, da prikazujejo verske simbole na javnih mestih kot simbol, ki predstavlja tradicije in identiteto njihovih ljudstev, ne smemo in ne moremo prekršiti. Svoboda je bistveni element naše družbe in osnovni temelj, na katerem je zgrajeno enotno območje svobode, varnosti in pravičnosti. Če bi ga omejili ali cenzurirali, bi se zrušili temelji Evropske unije.

Georgios Papanikolaou (PPE). – (EL) Gospa predsednica, tudi jaz menim, da sodišče ni storilo prav, ko je izreklo, da je razpelo v šolskih učilnicah enako nespoštovanju verskega prepričanja drugih ljudi. Vprašanje, o katerem danes razpravljamo, je bolj družbeno kot pa pravno vprašanje. Očitno moramo biti zvesti načelu subsidiarnosti. Prisotnost verskih simbolov ni znak verske diskriminacije ali omejitve. To je rezultat tradicije in zgodovine vsake države in pogosto njene ustave, kot velja tudi za našo državo, Grčijo.

V Grčiji imamo verske ikone v šolskih učilnicah, ne da bi vsiljevali kakršno koli posebno vero svojim učencem, ampak ker je del naše tradicije in je neposredno povezana z vrednotami in strukturami naše družbe, neposredno povezanimi s štirimi stoletji preganjanja in verskega zatiranja s strani Otomanskega imperija.

Anna Záborská (PPE). – (SK) Na kratko bi rada odgovorila na tri točke. Na ta večer pred koncem leta in ob bližajočem se božiču pred polnočjo v torek, skoraj šestdeset let po ustanovitvi Evropske unije, še vedno razpravljamo o enem izmed temeljev evropskega povezovanja. Razpravljamo o načelu subsidiarnosti.

Drugič, vprašanje gospoda Borghezija je povezano z odločitvijo evropskega sodišča v Strasbourgu, da prisotnost križev v italijanskih šolah pomeni kršitev Evropske konvencije o zaščiti človekovih pravic. Ta odločitev je izzvala strahove v mnogih državah. Slovaški parlament je prejšnji teden sprejel resolucijo, v kateri je navedeno, da je ta odločitev v nasprotju s kulturno dediščino in krščansko zgodovino Evrope.

In nazadnje, ne čutim se popolnoma zadovoljen med branjem osnutka skupne resolucije, o kateri bomo glasovali v četrtek. Razočaran sem, da nam primanjkuje poguma, da bi vključili v resolucijo, ki govori o subsidiarnosti, tiste točke iz Lizbonske pogodbe, ki so neposredno povezane s sprejetim programom.

Magdi Cristiano Allam (PPE). – (IT) Gospa predsednica, gospe in gospodje, če upoštevamo, da tu sedaj skoraj nihče ne govori o vprašanju razpel, glede na to, da se moramo, da bi lahko razpravljali o razpelih, zateči k vprašanju subsidiarnosti, je edini logični zaključek, da smo se znašli v Evropi, ki se sramuje zgodovinske resnice svojih lastnih judovsko-krščanskih korenin in zgodovinske resnice krščanstva, ki je, kot je dejal Goethe, skupni jezik Evrope.

V Evropskem parlamentu je 23 uradnih jezikov, ki kažejo, da ni ničesar, kar bi združevalo Evropo, če ni to krščanstvo. Gospodu Barrotu bi rad zastavil vprašanje: zakaj so se po splošnem referendumu v Švici, kjer so bili zavrženi minareti, Evropska komisija, Evropska unija, Združeni narodi, Arabska liga in Organizacija islamske konference združili, da bi obsodili izid tega referenduma – čeprav Švica ni članica Evropske unije – a danes vseeno zavzimate neopredeljeno stališče v zvezi z vprašanjem, ki se nanaša na našo identiteto, na našo dušo?

Csaba Sógor (PPE). – (HU) Dovolite mi, da na kratko prispevam k tej razpravi kot protestantski duhovnik, katerega tradicija čisla osemkrako zvezdo in ne križa kot najpomembnejši simbol. Dejansko prihajam iz volilnega okrožja, kjer je 99 % volivcev katolikov. Moji štirje otroci hodijo v šolo s katoliškimi otroki. Križ nas ne mori. Tu bi rad pojasnil razliko – če smem, v zvezi s tehnično zadevo – med razpelom in križem. Zavedati se moramo, da čeprav mene osebno ne motita, pa obstajajo ljudje, ki jih križ ali razpelo motita, ker jih križ in razpelo spominjata na inkvizicijo.

Čutim, da je to primerno v tistih državah, kjer se je praksa razvila zaradi katoliške tradicije, da je v šolah križ, zlasti v verskih šolah. Vendar pa Parlament ne bi smel razpravljati o teh zadevah, temveč raje o revščini, gospodarski krizi in kako bo vzhodna Evropa dohitela preostalo. Sedaj imamo neproduktivno razpravo. Pogledati moramo, kdo in zakaj je protestiral v tisti italijanski šoli in zakaj. Morali bi pregledati ta posamičen primer in ne razpravljati tu o zadevi, ki sodi že v preteklost.

Seveda želim ponovno poudariti, da nimam nič proti križu, saj tudi jaz vsak dan gledam ta križ, ki me ne moti. Ustvariti moramo prave življenjske pogoje v Italiji ali Romuniji, da to ne bo postalo tema razprave.

Diane Dodds (NI). – Gospa predsednica, zadnja leta smo bili priča neprestani kampanji za zatiranje svobode verskega izražanja. Krščanske medicinske sestre so bile kaznovane, ker so se ponudile, da bi molile s pacienti, in ravno danes je krščanska matičarka, Lillian Ladele, ki ji je bilo naročeno, naj izvaja civilna partnerstva ali pa bo odpuščena, izgubila tožbo zaradi verske diskriminacije na pritožbenem sodišču v Združenem kraljestvu.

Zakoni o enakosti niso uspeli zaščititi kristjanov – zagotovo je bilo ravno nasprotno. Sprememba predloga zakona o enakosti, da bi se zaščitilo versko svobodo cerkev, je bila pred dvema tednoma zavržena v spodnjem domu med obtožbami vmešavanja Komisije EU. Komisija je s svojim razumnim mnenjem dokazovala, da mora Združeno kraljestvo zožiti varstvo verske svobode v svojih zakonih o zaposlovanju. Jaz pravim: Komisija naj se sramuje. Priznati je treba, da ljudje verujejo in da imajo pravico do izražanja te vere. Kristjane je treba z zakonom zaščititi in ne kaznovati.

Jacques Barrot, podpredsednik Komisije. – (FR) Gospa predsednica, država, ki jo najbolj poznam, je v zvezi s temi temami doživela nekaj ostrih soočenj in preprosto, a na osebni ravni bi rad izrazil željo, da ostane politika Evropskega parlamenta politika medsebojne strpnosti in spoštovanja.

Dejansko obstajajo družine, ki želijo slediti krščanski tradiciji. Obstajajo družine, ki morda dvomijo v to tradicijo. Ta verska in kulturna raznolikost je tisto, kar nas oblikuje, kar oblikuje Evropo. Verjamem, da moramo ostati zelo razsodni, ko obravnavamo vprašanje, kot je to. Dovoljujem si to povedati precej na preprost način, ker sem tudi sam trpel v državi, ki jo najbolj poznam, zaradi skrajnosti na obeh straneh.

Glede na povedano, sem odvetnik, in precej iskreno ne vem, kako je mogoče o tem razpravljati tu, ko bi morali o tem najprej razpravljati na skupščini Sveta Evrope in v naših nacionalnih parlamentih. Mislim, da bi morala ta razprava resnično potekati tam. Nadalje, obvezani smo – sam sem obvezan v imenu Komisije – povedati, da je Komisija vsekakor zelo zavezana k spoštovanju načela verske svobode in da bi se bila očitno prisiljena odzvati proti kakršni koli obliki diskriminacije proti osebam, ki pripadajo določeni veri.

Glede na povedano Komisija ne sme ukrepati zunaj pravnega okvira, določenega s pogodbmami. Nadalje, ne sme posredovati kot varuhinja teh pogodb glede vprašanj, ki zadevajo države članice, ko se ta vprašanja ne nanašajo na zakonodajo Evropske unije. Precej preprosto sem to dolžan reči. Komisija lahko le zabeleži različna stališča, ki so bila izražena v tem Parlamentu, a ne more izraziti mnenja o vprašanju, ki ne sodi v okvir evropskega prava. Ponovno, ta vprašanja sodijo v okvir domačega pravnega sistema držav članic. To lahko povem v svojem imenu, kot odvetnik.

Kljub temu pa verjamem, da je ta razprava koristna in da je bila seveda zanimiva, čeprav bi vse tiste, ki so sodelovali pri tej razpravi preprosto spodbudil, da ohranijo potreben smisel sorazmerja in da dovolijo Svetu Evrope in Parlamentarni skupščini Sveta Evrope, da potem koristno razpravljata o razlagah, ki bi jih bilo mogoče dati o Evropski deklaraciji o človekovih pravicah. Vendar pa precej iskreno kot varuhi pogodb ne moremo posredovati v razpravi, ki se osnovi zadeva Svet Evrope in Evropsko sodišče za človekove pravice.

Opravičujem se, ker vam nocoj nisem mogel dati boljšega odgovora, a z vso iskrenostjo in v skladu z zakonom sem se obvezan odzvati na ta način. Iskreno verjamem, da govorimo o problemih, ki se danes rešujejo v Uniji v okviru domačega pravnega sistema posameznih držav članic.

Predsednica. – Prejela sem šest predlogov za resolucijo⁽³⁾, ki so bili predloženi v skladu s členom 115(5) Poslovnika.

Razprava se je zaključila.

Glasovanje bo potekalo v četrtek, 17. Decembra 2009.

Pisne izjave (člen 149)

Herbert Dorfmann (PPE), v pisni obliki. – (DE) Sodba Evropskega sodišča za človekove pravice je izraz agresivne posvetnosti in daje oblast tistim, ki želijo, da bi bila javna domena prosta vere. S tem, ko to počnejo, pa ne upoštevajo dejstva, da naš kontinent ne more obstajati brez krščanstva. Krščanstvo je opredelilo Evropo, njene ljudi, kulturo in umetnost in njen način razmišljanja do mere, da bi kontinent izgubil svojo identiteto, če bi morale biti odstranjene vse sledi krščanstva. Tu zagotovo ne gre za postavljanje verske svobode pod vprašaj. Ločevanje cerkve in države je glavna korist naše demokracije in rad bi, da poskrbimo, da bomo

⁽³⁾ Glej zapisnik.

zagotovili, da obe nadaljujeta svoje naloge z medsebojnim spoštovanjem. Vendar pa je to spoštovanje natanko tisto, za kar gre. Krščanska cerkev ne sme zahtevati, da kdor koli pristane na njena prepričanja, a je upravičena, da zahteva, da jo vsi spoštujejo.

Martin Kastler (PPE), v pisni obliki. – (DE) Gospa predsednica, gospe in gospodje, kaj dejansko pomeni verska svoboda? Odgovor je precej preprost. To je svoboda za izvajanje vere. Verska svoboda ni svoboda pred vero, ampak svoboda, da veruješ. Verska svoboda ne ustvarja družbe, prosto vere, ampak daje ljudem pravico, da odprto izvajajo svojo vero v družbi. Razpelo v šolski učilnici nikogar ne sili, naj veruje ali naj ne veruje. Zato ne krši verske svobode. Niti nisem slišal za pravico, ki nekomu daje pravico, da se ne srečuje z verskimi simboli. Če bi bilo tako, bi morali dejansko takoj prepovedati vse križe na grobovih in vse cerkvene zvonike. Razsodba Evropskega sodišča za človekove pravice o razpelo je zato ne le napad na načelo subsidiarnosti, ampak tudi krši pravico do same verske svobode. Mi, Evropski parlament, ne moremo in ne smemo sprejeti te razsodbe. Evropsko sodišče za človekove pravice bi moralo vršiti pravico in ne postati lutka za ideološke in protikrščanske interese. Drugače bomo morali resno razmisliti, ali ima to sodišče dejansko še sploh kakšen namen.

Joanna Katarzyna Skrzydlewska (PPE), v pisni obliki. – (PL) Po mojem mnenju razsodba sodišča nima ničesar opraviti z zaščito verske svobode. Prisotnost križa v učilnici sama po sebi ne izvaja pritiska na svetovni nazor osebe in ne krši pravice staršev, da svoje otroke vzgajajo v skladu s svojimi prepričanji, ravno tako, ko ni kršena pravica z nošenjem oblačil, ki pričajo o izpovedi določene vere. Medsebojno razumevanje in odprtost do drugih leži v temeljih skupne, združene Evrope, enako pa velja tudi za spoštovanje kulturnih razlik med državami in koreninami ter tradicijami narodov, ki sestavljajo Evropsko unijo. Ni skrivnost, da viri naše evropske identitete izhajajo neposredno iz krščanske tradicije. Zato je za jasno večino Evropejcev križ verski simbol in hkrati simbol, ki predstavlja njihove vrednote. Ne predstavljam si, da v medsebojnem dialogu, ki ga vsak dan izvajamo drug z drugim, ne bi vseboval vrednot, ki jih imamo. Niti si ne predstavljam, da bi morali biti v imenu verske svobode prisiljeni zanikati to, kar je za nas pomemben in svet simbol, ne glede na to ali je to križ, Davidova zvezda ali polmesec. Tako kot nihče nima pravice nikogar prisiliti, da se drži določene vere ali sistema vrednot, tudi nihče nima pravice, da v imenu svobode izsili od kogar koli, da odstrani simbole, ki so pomembni za celotno človeštvo. S svojo sodbo Sodišče za človekove pravice dejansko ne vzdržuje verske svobode, ampak razlikuje med vsemi tistimi, v življenju katerih imajo verski simboli pomemben pomen.

21. Dnevni red naslednje seje: glej zapisnik

22. Zaključek seje

(Seja se je zaključila ob 23.45)